

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

[Super Infortiato 2]

Bartolus <de Saxoferrato>

[Venedig], 30. Juni 1493

[Liber XXXVII]

[urn:nbn:de:bsz:31-319543](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-319543)

a **I**pe
f cume
qui fi
deicom. iste
tex. nō ē ali
bi fm bart.
in .l. consen
tancū. i. iij.
colū. quō z
qñ iudex. vi
de p bar. in
l. si finita. §.
iul. de dā. in
sec. in. ix. r.
x. colū. dixi
post bar. in
l. cum qui. §.
pui. cre. z
ipsum sing.
limita: vt p
ange. in. l. si
finita. §. itez
videam? de
dam. infec.
z ibi dixi p?
bar. z iō dīe
bal. no. in. l.
ignozare. C
de restit. mi
li. q. contra
pñtē pñten
tem soluere
pōt procedi
ad pñm z se
cundū dēre
tum: z iō in
exec. sētēne
missus non
recedit: nisi
sibi solaatur
fm bart. i. l.
pperādū. §.
finaūt reus.
C. de iudi. z
istis adde
bart. in auē.
ei qui. in. xi.
col. de bo.
auē. iudi.
pos. z vide
bar. in. l. ne
qz impubes
s. de in tus
votan.

b **I**dez vi
des velle.
Idē z bar.
in. l. pperan
dū. §. finaūt
reus contra
gl. ibi z idēz
bald. z do
cto. z vide
ange. i cōfi
lio. cxxij. z
adde bar. in
l. si debitor.
§. si antisōa.
s. d. pigno.
c **I**ter
i duz li
cet. fa
cit ad hoc. l.
fi. ff. de liti
gio.
C. de bo.
pos. Rubri.
d **I**om
i nibus
gl. sol.
vide bar. an
ge. z doc. in
lex. asse. de
here. instit.
e **I**tez op.
Et p hoc vi
de gl. i. c. i.
si de iuestit.
lis. ou. iter
do. z val. i.
d. obseruet.

tur cessio in nominibus debitorum: ut glo. in. l. ul. C. quando fil. uel priua.

I pecunie. Qui si deicommiss.

receditur d possessione: nisi prius soluat: ut hic. z. l. is pñr. in fi. s. fa. her. z. l. eū qui. j. de priui. credi. z. l. ii. circa prin. j. p here. C. Op. s. ti. i. l. si aduersus. z. C. de bo. auē. iudi. pos. auē. ei q. z. l. si finita. §. si qd dāni. z. §. se. j. de dā. ifec. rñ. text. iste i fi. C. No. q. tunc recedit a possessione qñ fit illud qd si factū fuisset ab initio possessio non fuisset data. Et si qdē missio in possessionē ē facta: qñ nō soluitur nō recedit: nisi soluat: ut hic. si missio ē facta: qñ nō satisfacit statim cū satisfacit receditur: ut. l. si aduersus. s. ti. i. si missio ē facta: quia est ptumax in nō veniēdo statim cū venit receditur: ut in auē. ei qui. idem videtur velle? que dam decisio pape in. c. ex parte. extra d. hb. sig.

Am uenter.

est speciale rōne vētris. alie sunt trusse. **I legatorum.**

legatorum. C. Dīc nau: ut vidistis in. l. is cui. §. qui i possessione. s. eo.

Tiā si cōdēnatus

Quero qñter pōt desiderare. Dīc qz ex rescripto uel ex edicto quocunqz mō vult uel iudicis officio: ut. j. de re iudi. a diuo. §. si super rebus.

Anicipio

legat istā. l. in. l. nulli. s. qd cuiusqz vni. z est qd an quā do decurios creat sindicū sit necessaria auctoritas pñdis uel superior Et dicit ipse qz nō dixi in. l. actor. j. rem ra. ha. Ista. l. videt facere s. h. bñ respiciēdo nō facit: quia nō loquitur de decreto in constituendo sindicum. sed de decreto de mittendo in possessionez.

U legatorum

singularē qz lucraf fruct? missus in possessionē ex primo decreto. Quero qd i filio z p nepote. Et dicit glo. qz nō est eadē rō cū mulieres sunt obsegoris vite. C. Quert gl. qd si sint alie mulieres. Et dic ut glo. z tene primā qz eadē rō sit in aliis mulieribus. C. Ultimo glo. dīc qz ista. l. est in arg. contra vxorem an sit alenda a tempore mortis viri. Dīc de ista questione: ut dixi in. l. diuortio. s. sol. ma.

Aterdū licet.

l. forte nō est alibi z no. eam. Ego formabo vnā q. in. l. si creditores. C. de pig. Habeo prātē ingrediendi mea auctoritate in talē fundū uel domū. qro si ille fundus uel domus efficiat ecclesie an illa prās ingrediēdi transeat i ecclesiā. Inn. pōit i. c. vep. ex de foro cōpe. z dīc qz nō. Post. dīc s. z in hoc residet Jo. an z ego i. l. si creditores tenui opi. Post. s. inno z allego. l. si curialis. C. de epi. z de. In dñū facit ista. l. Sed breuiter aliud ē rē effici eccle. aliud rē effici religio sam. quia non omnis locus quez habet ecclesia est religiosus: quia si est religiosus: tunc nō trā firet illa licentia ingrediendi: ut hic.

De bonoz possessioib? l. xij Rubrica.

C. Glo. p̄tinuat istā rubricam ad precedentia.

Onorum.

Dīc ut in glo. In hac l. cum se. iurisconsultus ponit effectum bo. pos. agnate: quez effectū probat duabus rationibus.

A omnibus.

Ibi habetur. z iō sicut per aditionē hereditatis querūf oia ista ita p bo. pos. agnitā z admiffā. C. Contra hāc. l. op. dīc qz appellatione bonoz cōtinent cōmoda z incōmoda. s. in. l. mulier. s. de iure do. sol. ut dicā. j. l. pr. Item dicit hic qz bo. pos. oia tribuit. s. agnitio sola nō tribuit oia: ut j. de acqrē. pos. l. cū herede. z. l. facta. in prin. s. ad tre. z ibi no. Glo. sol. qz hic cōmodis que sunt iuris. secus in his que plurimū facti habēt. vt possessio: ut in cōtrario. C. Tertio op. qz bo. pos. nō tribuat ius: ut in pos. carbofi. z ventris nomine: vt ad car. l. i. per totā. l. z in ti. si mulier ventris no. per totum. So. glo. ut in ea habes. C. Itē op. dicit hic qz bo. pos. non tribuit dominiū directū sed vtile: ut vtilis actiones: ut. l. sed z si sine. §. sed qz pa. s. de mino. Due gl. hic pos. vna in. l. i. alia in. l. ii. fatentur contrarium. Dī. videt limitare istas glo. sic qz sunt vere quā do dñūm directū uel actōes directe sunt apud alium: quia tūc tantū vtilis trāseūt: ut ibi. s. qñ directe nō sunt apud aliū: quia tūc tm vtilis trāseūt: ut ibi. sed qñ directe nō sunt apud aliū: tūc bo. pos. hz directū. rō qz ex psona heredis nō debet imutari p dñio obligationis: ut. l. ii. §. ex his j. de hbo. ob Aduertatis istud dicit Dī. nō videt vep: quia cōtra casū. l. pe. C. ad tre. vbi directū dñū uel actiones directe nō sunt apud aliū vt qñ aliquis sine herede decedit. z tm vtilis rātū trāseūt. ut ibi dī. Aduerte si apud aliū nō sunt directe uel directū dñūm: tū esse sperat ut possibile ē esse: quoniā de iure ciuili aliqz filio emā cipato preferet uel alteri cognato. tūc ista glo. dicit veritatē: qz ad ipediēdū ne bonoz possessori qñtantur directe sufficit spes qz possent esse apud aliū: ut. l. si duob? §. si. z ibi no. s. de le. i. z. l. cū qdaz. §. quod dicitur. de acqui. here. S. vero nō sunt apud aliū necesse speratur: tūc dominiū directū est apud bo. pos. z tūc verū dicit Dī. Si uero apud neminē est directū dominiū tunc res est vacans z in nullus bonis est. z sic p occupationē dñūm sit occupantis de iure gentium. sed in actionibus est maius dubiū: sed dicerē idē i actionib? hereditariis: ut directe sint penes bonoz possessore. Rō quia pretor nō pōt facere heredē directe: ut. §. quos aut. instit. de bo. pos. sed bene potest trāferre in alium vnaz directam actionem z directum dominiū: ut. l. pretor. in prin. j. de dā. infec. z facit quod not. i. l. i. z. ii. s. de bo. pos. her. pe. Quicquid tamē sit siue dicamus actiones esse directas siue vtilis seper tamen glo. dicit qz sunt ciuiles: sed ex extē sione pretoris: ut no. in. d. l. i. z. ii. s. de bo. pos. here. pe. C. Item op. ad. l. ii. i. fi. vbi dicit z bonorum possessor sustinet vicem heredum. Contra insti. e. §. quos aut. Dicit glo. s. de bo. pos. here. pe. l. i. fateor qz habent vicē heredū. nō tm fierent vere heredes: quia pretores hoc facere non possunt: ut dicit. §. quos autē. z bene dicit quod nota. quare ex hoc dico qz si aliqua hereditas deseret ex cōstitutōe alicui? pñdis uel inferioris a principe: ut ducis uel marchidōis: tūc omnes iste hereditates nō pnt deseri: ut sicut

Jo. an. in
 ti. de instru.
 edi. i. §. poz.
 ro. i. addi. q.
 incipit hec
 subscriptio
 istud dictuz
 bar. hic i. l.
 i. de v. ob. i.
 l. si. de pe. z
 m. l. omnes
 populi. in. i.
 q. pri. de iu.
 sti. z iur. z i.
 l. ij. §. i. pro
 eptore. itel.
 ligas q. ha.
 beat vim iu.
 ris ptorij z
 durat anno
 actio que ex
 eoz statuto
 orit si eoz
 officij erat
 anale. z simi
 liter per sex
 mēses si p se
 mestre erat
 officiales ser.
 dñi. si h of.
 ficiū eoz eēt
 ad eoz vitā
 vel ad bñfi.
 ciū: vt ē offi.
 cij epi vel
 marchionis
 tunc tale sta.
 tutū diceret.
 tur ius ciui.
 le z actō seu
 p dñto ex eo
 esset ppetua
 sicut si nasce.
 ref ex statu.
 to populi vt
 pbat. ist. d.
 ppe. z tē. ac.
 circa pnci. z
 facit. l. suffi.
 d. dñi. inde.
 ca. si gratio
 se. d. rescrip.
 m. vi. z facit
 qd no. bart.
 in. l. d. pupil.
 lo. §. si quis
 ipi ptori.
 de op. noui.
 nun. fm alt.
 quos. adde
 qd cōstitu.
 tio epi ap.
 pella. ius p.
 tonū. ita et
 t3 bal. i. l. id
 qd paupib.
 in. ij. col. de
 epi. z ele. z i.
 l. siue pars.
 C. de vtil. s.
 bal. i. l. rece.
 pticia. d. cō.
 sti. pecu. t3 p.
 bar. hic. z di.
 cta bar. hic
 seq. bal. i. ru.
 bu. C. q. ad
 mitti. i. vi. q.
 a
 b
 p
 mo
 da. qd cōtie.
 tur appella.
 tiōe bonoz
 s3 qd cōrica.
 tur appella.
 tiōe faculta.
 tū. dic qd cō.
 moda z icō.
 moda nec i.

aliqui heredes directo sed iure bonoz pos. z sic oportet q agnoscantur corā iudice. Item perit spacio centum dieruz uel anni. sed hereditates que deferuntur ex forma statuti uel pncipis auctoritate bene deferuntur ius directo.

Qna. Jurisconsultus volēs diffiniri qd sit bonoz possessio ante oia vult ostēdere significationē huius vbi bonorū z huius vbi possessio. q sunt simul cōposita. Primo pōit expositionē vsqz ad §. inuito. z sic habes tres partes: ut in eo p3. scilicet cūda ibi hereditas autē. tertia ibi: bonoz. Dicitur hic q appellatio bonoz p̄inet cōmoda z t̄ cōmoda. p̄ in. l. mulier. s. de iure dot. Sol. dicit glo. s. e. l. i. aliud cū p̄ferat a p̄bentib. aliud cuz p̄ferat a lege. z satis bñ dicit. C3 p̄ hoc op. q̄ etiā qñ p̄ferat ab hoīe sit idē: q̄ p̄tineat cōmoda z incōmoda: ut. l. cogi. in p̄n. ad treb. So. il. la appellatio bonoz p̄t p̄ferri trib. modis ab hoīe: ut a p̄bentibus: z tūc loquitur. l. mulier. uel a testatore: z tūc loquitur. l. cogi. s. ad treb. z q̄ dixi in. l. i. s. de leg. i. z videbitis in. l. si q̄ seruū §. si. z. l. se. s. de leg. ii. z facit. l. vl. de v̄usu. le. Qñqz p̄ferat a p̄ncipe concedēte bñficiū: z tunc dicitur. l. p̄nceps. de v̄bo. signi. z p̄ Bp. z p̄ doc. C3 Sed op. lz appellatio bonoz cōtineat cōmoda z incōmoda nō ē tū ex p̄pria significatione: vt. l. prox. j. de v̄bo. sig. tñ h dicit §. Sol. ibi p̄ prie bona appellabatur. Si respicis rex. ipse soluit seip̄s: quia cū dicit in p̄ loco exponit: hoc est in hac cōpositiōe. cū dico bonoz possessio. secus si appellatio bonoz simpliciter p̄fertur: ut ibi. C3 Itē op. dicit hic etiā si nihil corporale ē h̄ hereditate d̄f̄ petita bonoz possessio. Eōtra incorporea nō p̄nt possideri: ut. l. seru. §. incorporalia. de acq. re. do. Solu. aliud est dicere bonoz possessio: ut sit vna pars. z est nomē iuris: ut hic. z. l. hereditatis appellatio. de ver. signi. Aliud est dicere bonorū possessio uel rei: ut sunt due ptes z tunc est nomē facti z non cadit in incorporalibus. C3 Tenio ad tertiā partē. z op. j. de verb. sig. §. nihil: aliud ē hereditas: vbi uidet eē idēz h̄ hereditas z bonoz possessio. dicit glo. bonorum possessio ē ius. i. p̄torij. z hoc t3 Ly. C. vñ legit. l. certū in. i. q. hoc est pessime dictū: quia est p̄ tex. l. i. z in rubri. j. ut ex le. senatusue conf. z c. vbi bonoz possessio deferat ex lege ciuili. Unde dico q̄ hic dicit ius p̄sequendi. i. ciuile z p̄torij. Nō ob. l. cōtraria: quia ibi d̄f̄ q̄ est successio nō dicit ius succedendi. Preterea ibi succedit p̄pria volūtate: quasi solo aīo q̄s efficiat heres: nō aut dicit p̄sequēdi. sed bonoz possessio ē ius p̄sequēdi. z sic opz q̄ petat a iudice vel hodie agnoscat coram iudice: ut. j. ea. l. §. a municipibus. z hoc vult hic dicitur rex. C3 Itē op. q̄ hereditatē nō p̄sequimur p̄ bonoz possessionē. Non enīz q̄s agit p̄ bonoz possessionē s3 petit per bo. pos. here. pe. Dicit glo. bono. pos. nō est ius quo p̄sequimur q̄si cā sit imediata q̄ in iudiciū deducit: sed est ius p̄pter qd p̄sequimur. ita dicit glo. Preterea hic d̄f̄ in rex. retinēdi z sic nō loquitur de iure quo q̄s agit: quia cuz haberet possessionē non posset agere: quia possidēti z c. vt. l. i. §. interdum. j. uti pos. Istud qd glo. dicit s3 in se sit satis uerū: tñ huic l̄fe nō uidet q̄grue: ga iuriconsultus nō intēdit ostēdē q̄ sit ius p̄pter qd p̄sequimur. iō dicit q̄ rex. optime loquitur nā scitis q̄ q̄ h3 bo. pos. edictalē h3 necesse petere eam cōfirmari a iudice: ut. j. e. l. §. si cā cognita. vñ ista bo. pos. est ius p̄sequēdi: ut p̄firmet a iudice. uel ut hodie agnoscat corā iudice: s3 ad

id qd dicit retrahendi: z postea nō est ppositū remediū petēdi uerū est actione reali: ut. l. i. §. i. terdū. sed alias actiones pōt hēre: ut ibi dicitur uel illud est uerū ad petēdū possessionē corporalē. sed hic loquitur in petitione possessionis iuris incorporalis: in quo daf̄ possessori uendicatio: ut. l. si forte. §. i. s. si ser. uē. C3 Quero ergo p̄ p̄dictorū declaratione qd est hereditas. Rñ. nihil aliud est q̄ successio in uniuersum ius qd de functus habuit. istud intellige de qdā successio ne quā facit ius statim hoīe mortuo. Ipsū enim patrimoniū rep̄ntat p̄sonā defuncti: z in eius locum succedit: ut de acqui. re. do. l. hereditas in multis. z. j. s. fideiusso. l. mortuo: z ista successio uocatur hereditas. ad hāc h̄ hereditatē p̄sequēdaz habemus beneficium iuris ciuilis per additionē hereditatis. z istud ius succedendi nobis cōpetit anteq̄ ad nos perueniat hereditas: ut. l. precia rerū. s. ad. l. fal. z sic est aliud ab hereditate. Si enim intelligeretur q̄ ius succedendi nobis competēs sit hereditas: sequeret q̄ hereditas nobis competeret anteq̄ competeret. quod est repugnātia: ut. d. l. precia rerū. Et illud ius ad eundem quid sit dixi. s. de acqui. her. l. is potest Itē ad acgrēdum dictā hereditatē que ē successio z c. cōpetit nobis bñficiū iuris p̄torij. l. bo. pos. que qd sit dicitur hic. Postq̄ enīz h̄ hereditas est adita uel bo. pos. agnita desinit esse h̄ hereditas z cōfunditur cū p̄rimonio adēntis: ut. l. sed z si plures. §. si filio. s. de uul. z pu. z ubiqz post additionē appellatur hereditas est impropria locutio. unde in ti. de peti. here. dū dicimus petere hereditatem intellige. i. declarari nos esse h̄ hereditas z ius acgrēdi eā. quod sit p̄ additionēz uel bo. po. Itē ius petēdi qd sit per petitionem hereditatis. C3 Querit gl. ego agnouit bo. pos. unde liberi. alius uult agnoscere bo. pos. unde agnati p̄bando se agnatum: z p̄bado me non filius. an. auditur. Dicit glo. q̄ sic. ista glo. uideatur cōtra. l. i. in fi. cuz. l. se. s. de libe. agno. ubi si semel est iudicatum. utrum sit liber uel non: de cetero non potest moueri questio. Dicit glo. uerum est si l̄s non esset mota contra principalem creditorē: cuius principaliter interest. alias si esset lata sententia contra eum cuius principaliter interest: tunc perpetuo preiudicaret: ut ibi. Vel dic q̄ hic loquitur quando probationes fuerūt facte summarie. z sic non preiudicant in alio iudicio: ut. l. si quis a liberis. §. si uel parens. s. de libe. agno. z. l. a diuo. §. si sup reb. j. s. re iudi. C3 Quero an aliquis sit uocandus quando petit bo. pos. Videbitis. j. e. l. §. si causa cognita.

Inuito. C3 Oppo. gl. imo uidetur q̄ sic nam bonorum possessores habentur uice heredum: ut. s. e. l. ii. s3 heredes coguntur inuito: ut. §. sui. insti. de here. qua. z dif. Dicit glo. fallit ibi in. §. sui. Itē fallit in. l. recusare. §. i. z. l. cogi. z. l. q̄ poterat. s. ad tre. Op. j. prox. §. uer. si nemo. Sol. bo. pos. decretalis non deferuntur inuito: sed bo. pos. edictalis bene deferuntur inuito: ut hic. Jo. fuit i alia opi. q̄ bo. pos. edictalis z decretalis sit una z eadēz. sicut ergo una potest repudiari ita z alia. P̄ria opi. q̄ hic. §. habeat locuz in edictali bo. pos. cōmuniter tenetur. z sic opi. Jo. hic dicitur uera quā reprobatur Ly. in. l. si certa. in p̄ri. in. iiii. q. C. unde legi. C3 Quero utrum per seruū uel filium bonorum possessio possit acquiri inuito: Videatur q̄ sic: ut. l. seruus uetante. de uerbo. obli. z. l. inuito. de acquir. re. do. Et tenet contrarium

telligit de ducto ere alieno. ita dicitur bar. i. l. si cōstante. in p̄ri. s. d. iur. do. z d. eozū appellatōe i p̄ctib. z vltimis uolūtatib. vñ nō p̄ bal. in. l. l. i. bertin. ite pe. col. d. o. pe. lib. z bal. in. l. mortu. z ibi L. C. ad. l. iulij. de vi. z bar. i. l. si. s. de v̄su fru. leg. ADDE qd cōtineat appellatiōe bonoz bal. cōsilio. lxxx. p̄mo libro.

b C3 Tenio. Vide bart. i rubric. s. de ope. no. nū. i. ij. colum.

c C3 Defert ex lege. Nota q̄ bo. pos. si ista non ē ius p̄torij. um sed ciuile: quia. l. ciuile inter. dum defert bo. pos. contrarium tamen sentit et glo. in rub. qui admit. z ibi bald. i. questione.

d C3 Quis agit. Collige q̄ bo. pos. nō est actio. adde clari. bal. in rub. C. q. admit. in. ij. q. z gl. hic. z ibi et an sit officium iudicis per bal. ibi. z ibi etiā an sit iuris uel facti.

A municipibus. **C** Quero q
cipib' qro q
An sit diffi
retia inf bo.
pos. edicta
le vel decre
talem. adde
bal. i. l. fi. C.
vñ legi. i. pñ
ci. i. penu. q.
B Acquire
ntu text. li.
mita. no. nō
habere locū
i ipubere p
tex. r. ibi bar
to. i. l. pe. j.
e. r. i. l. fu.
j. e. r. vñ vi
cif h q req
rif ratihabi
tio vid. j. e.
i. l. fu. i. pñ
ci. r. qd ibi
dixi. Itē vñ
dixi q bo.
pos. nō trās
mittit ad be
redce. vide
bal. post ali
os in. l. emā
cipar. C. q
admit.
C Manda
to generali.
An sufficiat
gnāle māda
tū ad peten
das bo. pos.
adde L. r. r.
ibi gl. r. bal.
in. l. fi. mari
tus. C. mā.
Prius tenet
Imol. post
voc. i. l. pau
lus. alias ici
pit p cura
d acq. her.
D Si cā q
ro. C. i. d. no.
p gl. r. bar.
i. l. i. s. de iu
rif. om. m.
E Secūdo
qro. C. i. ruz
in postulan
bo. pos. req
raf libel. vi
de bal. i. fi. l.
i. C. fi d mo
nta. posses
sue. ap. r. vi
de quod no.
tmol. in. l. fi.
lio pterito.
m. r. j. carta.
d iust. rup.
r. bart. in fi.
b' colū. r. an
debeat spe
cificari ex q
capite agno
scif bo. pos.
vide bal. in
rubz. C. qui
admit. i. iij.
colū. r. adde
bal. post cy.
in. l. fi. in. iij.
q. C. vñ le
gi. r. p ea q
habentur i
l. i. cause. s.
causa. ff. de
minoz. dicit
bal. in. l. pō.
po. m. ij. col.
de cura. q
vbi aliqd fit

in hereditatib' uel bonoz possessionib' in qb' e
dubiū an sunt locupletes uel non. sed i' Prius lo
quit d' acq' sitōe aliarum rerum quam adquisitio
nem certuz est prodesse.

A municipibus. **C** Quero q
cipia sit iter so
cietatē collegiū r corp'. **B**l. dicit bñ: ut i ea ha
bes. r habetis etiā in. l. i. j. de col. illi. r. l. i. i. pnc.
s. qd cuiusqz vni. no. **C** Quero qd est iste ali' q
pōt agere noie vniuersitatis. **B**ic ut in gl. r. bñ.
C Quero q sunt iste bo. possessiones q pñt dfer
ri istis ciuitatib' r silib'. **B**ic gl. ex testamento
rē. vide glo. q incipit: vt fundic': ibi. r dic r mu
nicipio rē. **S**ed aduerte ista gl. dicit q ciuitates
nō pñt h're bo. pos. nisi ex testō: quia qñ bōa sūt
vacantia obent' fisco nō ciuitati: ut. l. i. r ibi no.
C. de bo. vacā. r hoc puto uerum i ciuitatibus
que principem recognoscunt: sed si ciuitas pri
cipem non recognoscit: tunc ipsa est camera
sui ipsius: ut. l. apud hostes. j. d cap. r postli re.
r sic sibi bona vacātia qñt. r ita de facto serua
tur. **I**tē q glo. dicit q ciuitates r municipia nō
pñt haberi: nisi ex testō ē verū nisi habeāt liber
tū cui' hereditas ab intestato eis pōt qñi: ut. l. i.
testato. s. si municipes. j. de suis r leg. r. l. i. j. d
lib. mu. **C** Quero que' est d'ia iter possessionez
agnitam r illā que competit ex pretoris edicto.
Bic gl. quia ista agnita est decretalis: sed illa
edictalis: ut. l. i. s. decretalis. j. de suc. edi. **S**ed
quidā dicunt q edictalis r decretalis sunt vna
r eadē. **B**oc tenent q sit duplex. vna edictalis
ex qua cōpetit ius petēdi decretalē. **A**lia decre
talis ex qua h' bo. possessoria hereditatis peti
tiōe: vt habetis in. l. i. j. s. de bo. pos. be. pe. r no.
C. e. l. i. circa prin. sed si esset vna r eadē sequere
tur q statim qd posset agere bo. pos. here. peti.
tū sine effectu: quia obstat exceptio quod sal
sum est: qd ante ipsā agnitā nullū ius cōpetit se
cū dū **I**a. de are. ut refert **L**i. in. l. fi. in. q. iij. C.
vnde leg. r hoc prout exponim' p'toris edicto.
f. mortui. **I**tē possum' intelligere q hic ponat
alius casus. dictū est q pro illis vniuersitatibus
psona legitima pōt petere bo. pos. sed si psona
legitima nō petir: tunc iudex d'z dare ex officio suo
r supplebit defectum istius admistratoris: sicut
supplet defectū tutoris in persona minoris: ut.
l. bonorum in. fi. C. e. r. l. fi. infanti. in fi. C. de iu
re delibe. quod tene menti.

Dari. **C** Dicit hic a Prius sensu q si filius
fa. intestat' decedit nō h'z locum bo.
pos. hoc est correctū: quia filiussa. h'z hodie he
redē tā de iure codicis. ut. l. qd scitis. C. d. bo. q
libe. q' de iure aut. p. aut. de h'f. q ab inte. s. i.

Acquirere. **C** Hides q bo. pos. nō
agnita nō transmittitur.
Itē tā per aliū q' p memetipsū pōt peti. **B**ic
hic q bo. pos. nō agnita nō trās mittit. s. j. de s
tab. l. illud. s. si qd. r. s. quod maxie. **G**lo. sol. r
bñ. file in. l. scriptus. j. de car. edi. r. l. vñ. r qd
ibi no. s. de acq. here. **C** Op. de. l. p'atoni'. s. d
acq. here. **S**o. gl. r bñ. **C** Itē op. de suc. edi. l. i.
s. qd'. **G**lo. r idet optime. **B**ic hic i p'ia par
te q bo. pos. pōt qñi p aliū. **I**n. l. paulus. de ac
q. here. **S**o. aliud in h'f ditate. aliud in bo. pos. r
est rō diuersitatis: quia bo. pos. nittif eqtate p
toria: ut. l. fi. cū p'ono. s. bonoz. j. e. r. in. l. e. s.
quos aut. r iō qd eqtas naturalis hic magis cō
siderat admittit ratihabitio ex postfacto. s'z h'f
ditatis aditio ē de iure ciuili magis rigoroso. iō
nō sufficit ratihabitio ex postfacto. **I**sta rō p'clu
dit ad illud quare in hereditate debet precede

re iussus. sed i bo. pos. sufficit ratihabitio: ut no.
in. l. i. C. e. ti. s'z quare p pcuratorē nō querat h'f
ditas sed bo. pos. sic. **R**n. glo. hic r i p'alt. l. pau
lus. r. s. ad tre. l. q ita. s. i. qd aditio hereditaris
fit solo aio. sed bo. pos. nō cōstituit solo aio: sed
requirit factū. **B**oc. resp'ndūt hoc: qd nō ē ve
rū cū statim cōstituto procuratore ad adē d'uz
nō videor adire. sed cū pcurator adibit videor
adire. r iō est rō: qd illa actio est magis solēnis.
r hoc p'z: quia in pcuratore cesaris ē spāle: ut. l.
i. s. de offi. p'cu. cesaris. ergo in alijs est ius cōe
in Prius: ut no. per doc. C. e. l. i. **C** Quero vtrum
reqrat spāle mādatū **Q**uidā q nō. r hoc repre
hēdit glo. **A**lij q sic. p'ia f'a. ut. j. e. l. fu'. vbi fi
ne mādato qñt. ergo multo magis cuz manda
to generalit'.

Si causa. **O**p. de. l. ij. s. dies. r. s. in
ser. so. bo. pos. que tribuit ius daf iudice sedēte
pro tribunali r causa cognita. sed alie dātur de
plano r sūmarie. **I**tem op. r videtur q non
fit necessarium iudicis decretū: ut. C. e. l. fi. r in
sti. e. s. fi. r. C. de cu. fu. l. fi. s. ij. **S**ol. fateor q
hodie nō est necessarium iudicis decretū sed suffi
cit sola agnitō coraz iudice. r ideo bo. pos. que
olim appellabatur decretalis debet hodie voca
ri iudicialis: ut no. s. e. l. s. a municipibus. r. C.
e. l. fi. r per **A**zo. in summa huius ti. **C** **O**ppo.
glo. insti. de libe. s. multis. **S**o. ibi in manumis
sione: aliud in isto decreto. **C** Quero' per quez
iudicē possūt dari iste bo. pos. **B**reuit' iste bo.
pos. que ius tribuunt: r causa cognita decernūt
sunt mixti imperij r iō p iudicē delegatus uel p
aliū nō hñtē mixtū imperiū hoc nō posset pcedi.
vr. l. cognitio. s. ut bonoz. s. de offi. ei' cui mā.
est iurisd. r. l. nec qd' s. i. s. de offi. p'co. r le.
Agnitio que fit hodie potest fieri corā quolibet
magistratu: ut isti. e. s. fi. r. C. e. l. fi. **C** **S**ecun
do quero vtrū in postulatione bo. pos. requira
tur libellus. **G**lo. in. l. ij. s. dies. j. quif or. in bo.
pos. ser. dicit q in his que cā cognita tribuūt re
grif libellus in alijs secus. sed hodie sufficit qd
pars agnoscat sine libello: quia nil petit a iudi
ce uel a pte. **T**ertio quero vtrū pars debeat
citari fm ista iura. ut hodie fm tpa hodierna s'z
que fit agnitio sola. **H**ides q sic: quia dies bo.
pos. sunt vtilis: ut. l. ij. s. dies. j. quif or. in bon.
pos. ser. sed vtilis dies dicuntur quando est co
pia iudicis r aduersarij: ut. l. i. de diuer. r temp.
prescrip. r sic debet esse aduersarij. **S**ed respō
deo q uerū est in casu in quo aduersarius deby
requiri. alias sufficit copia iudicis. ita no. hic r
l. ij. in prin. quis or. in bo. pos. ser. **P**reterea di
citur hic causa cognita. ergo debet intelligi par
te pñte uel citata. ut. l. in cause. s. causa cognita
s. de mino. sed illud est uerū in his que parant
magñū preiudiciū aduersario: sed ista bonoz
posseffo non tribuit aduersario preiudiciū i p
prietate nec in possessione: quia quancūqz
uenies legitimus p'dictor preferit si probabit se
potiorē: ut no. s. e. l. ver. bonoz. sed glo. dicit s
quia seruus potest petere bo. pos. ut. j. e. l. seru'
ergo fit parte non citata: quia seru' nō pōt esse i
iudicio. **P**reterea bo. pos. daf h'f ditate nō adi
ta: ut. l. illud in prin. j. de s' tab. ergo nēo est qui
citari possit. **P**atet ergo q pars non debet ci
tari. **I**dē tenet ia. de are. r **L**i. C. e. l. vl. r etiā vi
des mibi q in. l. i. tangit **R**of. in ti. de bo. pos. i
fi. r in ti. de bo. pos. s' tab. determinat Prius q
pars debeat citari. r hic per istum tex. qui dicit
causa cognita. **P**reterea gl. in. l. ij. s. dies. r. s. q

cū pñtia par
tis vel ea ci
tata psumit
fieri causa
cognita.
C Debz re
gri. An cita
tio partis re
grat. r vide
bal. in rubz.
C q admur.
in. iij. col. in
iij. q. r bal. i
l. i. in. iij. iij.
r. v. op. e. ti.
r an contra
dictor. vbi
non fit req
raf citatio.
r an obstat
ferie. r m. l.
fi. e. ti. quid
autem i bo
no. poss. ex
car. edic. vi
de bal. in. l.
fi. in. vi. col.
C. vñd libe.

debet da
ed qd da
q sermo
r in mō
forma
in iudic
cāb' no
Rof. Bal
rest d'z
bent' d'
Li. s. p
p'ia ar p
cūal p'no
re d'z ag
de aditō
do nō nec
licet mō
q nō in
legitima
debet p
glo. l. s.
vbi d'z
iudicē d'
debet p
regri p
r. C. n. l.
ergo non
cūm bo
ur. Et q
do r ber
Alia am
feruē d'
liberā r
tur p'no
quod ipe
bo. pos.
vr. C. q
la agnit
but rebz
cura h'
dā no.
g' p'no
h'z no.
vr. C. q
tate p
bo. pos.
re. l. p
bo. pos.
cūda p'no
l. nūda
er. cau. p
fi. vñ d'
dōi loqum
negri p
hoc r p
propriet
dū in bo
mas. ita nō ē
tre. L. r. C. d
lar. crubuz
s' p' s. de r
nerat p'no
ab h'entā
signo.
In bon
habent m
cōf' r q
fi eodem m
rig. ad. l. s
non est ius
equanoz

XIII

A gl. no. stra. Et per ista gl. qd dicitur et dicebant bald. et doc. l. l. si si hac. s. ptoz. ait de in ius voc. q. lio in petioe venie d qua ibi regraf. cae cognitio. tu pot concedi pte no cita. ta: q. e. act. e. iudicialis nec ibi d ma gno pcedi cio tractaf. nec ob. qd ibi regraf. cae cognitio d. s. ptoz. ait q. pot rinde ri. vt h per bar. adde q dicebat bal. i. ea. q. quo z qn iuder. q. i qbusda casib. regraf. citatio vt in his q sunt p ambula cita tionu sic est ipetratio ve nie. Itz qn petis posses. bo. vt h. Itz i vadio apo stolis. l. eos. C. de appel. Itz qn ptoz apit edictuz oib. ta cita. tis qn non. l. cu vn. j. de bo. auc. iud. pos. add bal. d. i. rub. C. q admitt. bñ facit qd no. bart. in. l. ait ptoz. s. h. de bitoz. j. q. i frau. cre. ite allegaf. ista gl. q. in offi. cio iudicis si requirit ci. tatio. qd est veru i iuris. diti. voluta. ria q. si tige ret ius pris. alio secus. ite se. in tu. risti. pterio. fa. z vid bal. post bart. in. l. i. quo. bo. C. qd dicitur i inqstio ne iuz. ea. q. scripsi. l. i. j. s. q. publico. j. de adul. z vid q. dixi p. bar. l. l. ij. in. fi. i. col. d. re. iu. z in alijs q. expediut offi. iudicis an regraf. ci. tatio dic q. si tractaf. de p. iudicio q. sic. p. id. qd no. bal. post

debet dari libellus. si enim aduersarius non esset ad qd daret libellus non video. Ad id qd dicit qd seruus non pot esse in iudicio. z tu pot petere z sic non i forma iudicij. Rñ. imo qn seruus petis i forma iudicij: quia in multis casib. seruus pot ee in iudicio: ut in momentanea possessioe z i alijs casib. no. i. l. vij. certis. s. de iudi. ita respodet. Ros. Ad id qd dicit de hereditate no adita po test dari bo. pos. qd ergo citabif. Dicit Ros. qd heresi institutus qd habet ius succededi. p hoc. l. i. s. pe. s. de ve. inspi. z. l. i. coededo: de aqua plu. ar. p hoc facit: quia in cofectione iuentarij citaf pars: vt. l. scimus. s. sinant dubius. C. d. ut re. deli. ergo zc. ad idē facit. C. si ut se ab here. di. absti. auc. si oēs. Quid dicemus. Pro mo do no recederē a glo. nfa. quia tex. est in fi. j. e. l. seruus. vbi nemine petere pot dari bo. pos. er go no in forma iudicij. tu coedo qd si apparerz legitimus dicator: tunc deberet dari libellus z deberet pcedere negociu solēniter. ita intelligo glo. l. ij. s. dies. arg. l. fi. C. d. edic. diui adria. tol. No ob. qd dicit ca cognita: qa itelligo quo ad iudicis iformationē utri sit filius uel ali. talis qd debeat admitti uel no. Sed hodie certu est qd si regraf. partis citatio sine dubio: ut insti. co. s. fi. z. C. eo. l. fi. na. cu eo diciente possit agnoscere. ergo non est citandus. Sz an hęc agnitio suffi. ciat in bo. pos. contra ta. ut testamentu rumpat. tur. Et quidam dicunt qd triplex est act. s. agni. tio. z hęc fit corā iudice fm formā. d. l. fi. C. eo. Alius actus est quo testamētū rescindit: z istud fit dato libello sicut in qrela: ut. C. de colla. l. ut liberis. z. s. de inoffi. test. l. filio. tu hic no exigū. tur pbationes ita plene propter sequēs iudiciū quod speratur. Tertius actus est in quo agitur bo. pos. heredi. petiti. uel interdico quoru bo. vt. C. quo bono. l. i. Añibi aut videtur qd ex so. la agnitione facta corā iudice si sibi ius cōpete. bat testm rumpatur. ita tenet expresse glo. C. de cura. fu. l. fi. s. i. vbi vñ tex. tu hoc venit examina. dū postea in interdico quoz bonoz sumarie: vt. C. quo. bo. l. i. z ibi no. uel in petitione hfdi. ratis plene z hoc vñ uelle glo. in. l. fi. seruus. j. s. bo. pos. fm tab. z probatur in. l. filiu. s. si quis. de le. presan. z quod ibi dixi. C. Quero quid i bo. pos. que datur ex edi. di. adri. tol. vñ sit ci. tādā pars. Rñ. qd sic pars que possit ledi. per l. nā ita diuus. de adop. z. l. hoc autē. s. i. j. qui. ex. cau. in. pos. ea. z. l. d. vnoquoqz. de re iudi. cu. si. No ob. quod hic no. quia ista bo. pos. d qua ibi loquitur non parit pcediuz in ppietate neqz in possessione. In possessione no: quia per hoc reru possessio no adipiscitur: ut. s. e. l. i. In ppietate non: quia uenit iteru ad examinan. dū in bo. pos. here. pet. utruz sit fili. uel cogna. tus. ita no. s. ea. l. h. bonoru. z hoc uidetur sen. tire Ly. C. de edic. di. adri. tol. l. vl. C. Sed qua liter citabuntur aduersarij. Respōdeo si est cer. tus aduersarius nominatim debet citari: ut. l. i. s. pe. s. de ven. inspi. alias sufficeret qd fieret ge. nerale proclama: ut in auc. si omnes. C. si: ut se ab heredi. absti. z. l. fi. eo tempore. C. de luit. pigno.

In bonorum. In bonorum pos. sessionibus locum habet ius accrescendi. Item portio deficiēs ac. crescit ei qui suam agnouit sine noua agnitione si eodem iuz succedebant. secus si diuerso. h. d. vsqz ad. l. sed cum patrono. s. bonorum. tex. ibi non est ius accrescendi sine noua petitione seu agnitione: ut sequitur no. tex. cum ceteri zc. qa

est no. de materia huius. s. habes. C. quādo nō petē. par. per Pe. de bel. C. Op. primo extra glo. inter coniuictos coniunctione legali nō est locus iuri accrescendi: ut. l. proculo. s. de le. ij. So. verum est in particularibus in ppietate vt ibi. sed in vniuersalibus successoribus est lo. cus iuri accrescendi: ut hic siue succedatur ex re. stamento: ut. l. seruus cōmunis ab extero. z ibi bona glo. s. de ac. he. siue succedatur contra re. stamentum: ut per contra ta. ut. l. si duobus in prin. j. de contra ta. siue ab intestato: ut hic. z. C. quando si pe. per totū. siue succedatur de iu. re ciuili: ut. j. de fu. z leg. l. si ex pluribus.

Ed cum patrono. Dicitur hic qd scripto repudiante patro nus potest totum petere. quero quo iure petit. Per contrata. non quia non competit nisi ad certam partem. per fm ta. non quia non ē scri. ptus. glo. responder tribus modis. primo qd pe. tit per vnde legitimi: ut. l. ij. in fi. z. l. iij. vnde le. z insti. de liber. suc. s. multis. hęc so. non est ve. ra: quia contra ta. est ex testamento. z bon. pos. ex testamēto z ab intestato nō possunt concu. rere: ut. l. i. s. i. j. si ta. test. nul. ex. sed hic concu. rerent bo. posses. ex testamento: z vnde legit. ab intestato. ergo zc. So. verum est qd ab initio nō possunt concurrere: sed ex postfacto sic. ar. l. cer. to. s. de inoffi. tes. Vel melius dico qd datur bo. pos. vnde legi. in totum ab intestato. z illa bon. pos. contra ta. conuertetur in vñs legitimi. hęc probatur in. l. si libertus preteritus in prin. j. de bo. li. z. l. ij. s. si sub conditione. j. de bo. pos. fm ta. z hoc puto uerius. Alij dicunt qd patro nus intentabat bo. pos. fm ta. quia in locum re. pudiantis successit. hoc non placet: quia nō suc. cedit in locum repudiantis: ut ueniat iure illiul sed iure suo: ut no. s. e. l. iij. s. acquirere in so. cō. trarij. l. i. s. quibus. j. de suc. edi. Alij dicunt qd ueniat per unde. le. bo. pos. non placet: quia cū habet ordinarias scilicet unde legitimi nō dz ue. nire p ex ordinarias: ut. l. in prouincial. de ope. no. nun. z sic tene primaz qd ueniat per unde le. gitimi in totum. Ista opinione retenta uidetur qd ista lex non procedat. aut enim dicit qd insti. tutus nunquam adiuit. z tunc patrono nūquaz competit contra tab. ut. l. illud. j. de contra ta. z. l. etiam. s. ut primo. j. de bon. li. sed text. dicit contrarium. aut dicit qd heres adiuit. z tunc nō potuit repudiare. sed tex. dicit contrarium qua re male. Huius timore glo. dicit qd heres adi. uit: sed abstinuit per restitutionem in integrum z potest esse bona sol. Et ex ipsa no. qd licet post emolumentum quesitum non sit locus iuri ac. crescendi inter heredes z legatarios nisi in usu fructu. ut. l. i. circa fi. de usufruc. ac. hoc est uerū nisi aliquis petat restitutionem: ut abstinerz. ut hic expressius in. l. ex contractu cum sua glo. j. de re iudi. Alii dicunt qd hic fuit institutus fili. liberti qui nunquam se immiscuit. tamen existē. tia sui heredis operatur: ut competat contra ta. ut. l. z si ex modica. s. si filius. j. s. bo. li. Ex quo not. qd ius accrescendi non impeditur per existē. tiam sui heredis. Tertij dicunt qd unus ex here. dibus adiuit qui postea renunciauit beneficio alterius abstinentis se. ut. l. cum heredi. s. de ac. qui. here. z ista etiam potest esse bona.

Bonorum. C. ppo. qd ista. l. non sit necessaria habentib. ius legitimum: quia eo ipso qd petunt bo. pos. ui. dentur gerere pro herede. ut. l. impuberem. C.

bar. i. auē. si qd in aliq. i. h. col. C. de edē. z p. ino. in. c. hultis. de maior. et obe. z quod dixi in. l. de vno. d. re. m. z si petaf in strumētū in sinuari an re graf citatio vid bal. i. l. i. in fi. C. de lit. cōte. z in l. fi. s. illd. C. d. lit. cōte. z sic no. h. gl. z doc. qd vbi si ē dicator nō regritur citatō. z idē ino. i. c. fi. d. psumptio. z bal. in. l. nō dubiū. in. v. col. C. de ve. s. bar. in. l. d. etate. i. ij. co. lū. s. d. mio. dicit qd tūc dz fieri pro. clama gene. rale. s. cum Ly. i. l. fi. C. q admitt. cō. cordat etiaz bal. i. l. ij. C. de his q ve. eta. impe. et bar. i. l. fi. C. d. edi. di. in q. an i mis. i. pos. regra. tur citatō. z bal. i. l. gesta. i. ij. col. i. d. s. pone. C. d. re. ta. z hanc glo. allegat etiā no. bal. in. l. fi. in fi. C. q res iu. non no.

C. Sed an zc. add bal. i. l. i. C. quo. bono. z in. l. i. s. de iuris. om. iu.

C. Uelle gl. Adde bart. in. l. i. fi. C. si de momē. pos. z bal. in. l. fi. i. pe. co. C. vñ legi. s. an q obti. nuit q ta. ha. beat necessē petere bon. pos. vñ libe. ri. vide per imo. i. l. si fi. lius q in po. testate i pe. col. de li. z post.

a Ed cū
e patro-
 no. s.
 bonorū quā
 do succedēt
 p bonorum
 pos. dicatur
 succedere s
 vel pter vo
 lūtātē sfun
 eti vid bal.
 i rubri. C. q
 admit. i. vlt.
 q. s. vtruz
 agnokens.
 bon. pos. vi
 deat adire
 vide bal. in
 rubric. C. in
 vij. qōne.
b Erū.
 f. quero
 qualif
 Nota q tu
 dex d3 esse
 cert. vt pos
 sit agnosci
 bo. pos. cozā
 eo. r vid no.
 bal. i rubri.
 C. q admit.
 in. iij. colū.
c Nisi se
 quat Et idē
 t3 bar. i. i. iij.
 s. h. at. i. iij.
 col. de dā. i.
 se. r dū d3 h
 q nō acgrif
 bo. pos. peti
 ta p absēte
 nisi secuta ra
 tibabitōe. ui
 de bal. aliter
 loquentē in
 rub. C. q ad
 mit. i. vi. q.
d Tutor.
 t Ad
 hāc. l. i.
 vide bal. in
 d. rub. i. vi.
 questione.
e Quedaz
 alienatio. re
 pudiatōe est
 alienatio r i
 ea regrif tu
 dictis auctal
 r tutorio. r
 vid qd not.
 bal. i. l. pupil
 loz. C. d re.
 pu. be. r tex.
 in. l. iij. s. fi
 qd mior. s.
 d mino. Sz
 vtz cū dēre
 to iudicis
 possit soltu
 tor repudia
 re videt qd
 sic. si ipubel
 si pōt pōtēre
 vt qz ē i ffo.
 vel videt et
 volūtās ne
 cessaria qz si
 regrif i ad
 dit. d. l. po
 tuit. multo
 magis in re
 pudiatōe r
 p hoc habet
 maximam li
 mitationem
 ad. l. i. s. tu
 tor. d succē.
 edi. r ad hāc
 l. r i ffo. ad

de iure deli. ut in glo. hic r ibi. **C** Quero dicat
 hic q legum tuendarum rē. Gl. ponit plura ex
 empla. sed nos ponemus. j. ut ex. l. se. ue. cōsul.
 bo. pos. detur ubi ē rubrica.

Notis. Iste. s. facit in ar. q si i instrumē
 to continetur promisit dare cen
 tum florenos q non debet mandari executio
 ni: ut hic. ad hoc optime. C. de tes. auē. q sine r
 l. ij. s. pe. C. de ue. iu. enu. r in prima constitutio
 ne. ff. in fi. **C** In contrarium est casus. s. de he
 re. insti. l. quotiens. s. sed r si quis pro eorum.
 So. quedam sunt signa inconsuetā. r ex illis nō
 datur bo. pos. ut hic. Quedam sunt signa usita
 ta: ut pro centum unum. c. ex tunc sufficit: ut in
 contrario. Fallit in. d. auē. quod siue. C. de te
 sta. ubi de rigore imperator non uult q scriba
 tur per notas.

Eruius. **C** Dicitur. hic q ser
 uus potest petef bo.
 pos. quero vtrum dicatur de bo. pos.
 delata domino uel seruo. Dicit glo. de utraqz:
 ut in ea patet. **C** Quero utruz alij quam domi
 no possit dari possessio bonorū. **G**lo. q sic r
 bene. si enim absenti r non petenti potest dari
 multo magis potest dari seruo petenti. **Q**uero
 qualiter debet esse certus. Dicit gl. ut iudex nō
 vt priuatus. ar. l. illicitas. s. veritas. s. de offici.
 preto. r ideo est de cautela qd hoc ponatur in
 act. q iudex sciens ipsum filium sic decernit. p
 hoc tex. in. l. hoc autem. j. de bo. auē. iudi. pos.
 Dicitur hic q bono. possel. potest dari absenti:
 r non petenti. an queratur incontinenti. **V**ide
 tur q non nisi sequatur ratihabitio: ut. s. eo. l.
 iij. s. acquirere. **I**n contrarium q incontinenti
 si index voluit. j. eo. l. pe. sed ibi loquitur in mi
 nore: ut ibi dicam.

Impubes. **C** Querit glo. quid de
 adulto. Dicit in gl.

Dies. **C** Iste. s. habet duas sec. vna q ha
 beas hic sic. alia q habeas scit. **A**d
 lec. prout est scit prio de eo q dicit de patre op.
 q sciētia patris non nocet filio. ut. j. tit. ij. l. i. s.
 i. r. j. quis or. in bon. pos. ser. l. certa. r. l. cum fi
 lio. **S**ol. glo. duobus modis. vno modo q ce
 dit dies ad commodum filij: ut possit adire nō
 quantum ad incommodum. **H**oc quod dicit d
 tutore dubitatur. **B**icant enim quidam q sciē
 tia tutoris nocet pupillo. **R**atio est: quia con
 tra patrem non potest haberi regressus: sed cō
 tra tutorem sic. **H**anc rationem tangit gl. in. l.
 si infanti. s. si vero. C. de iure deli. sed doc. idēz
 tenent in tutof quod in patre: ut cedat quo ad
 commoduz non quo ad incōmodum. ita **B**y.
 tenet hic r **L**y. C. eo. l. bonorum in. ij. q. quod
 maxime iuuatur hodie per. l. vl. in fin. C. in qui.
 cau. in inte. rest. non est ne. r etiam in. l. i. eo. tit.
Quero hic dicitur q sciētia patris non no
 cet filio. sed quero vtrum sciētia patris noce
 bat ipsi patri. **V**idete si nos querimus secundū
 ista tempora secunduz que quicquid querebat
 filius querebat patri: puto q patris sciētia si
 bi noceat non filio: ut. l. is qui heres. s. fin. cum
 sua glo. s. de acqui. here. **S**i vero querimus sm
 noua iura introducta per. l. fi. C. de bo. que lib.
 tunc pater non potest acquirere sibi pleno iure
 nisi filio repudiante. r ideo ante repudiationez
 filij tempus nō curret patri: ut. C. e. l. vlt. **C** Sz
 quero vtrum sciētia filij noceat ipsi filio. **R**e
 spon. si loquimur sm ista tempora sm que filius
 non poterat agnoscere sine patre bo. pos. tunc
 sciētia filij non nocet sibi: nisi sicut noceret pfi

sed patri non nocet: nisi sm distinctionē positā
 in. l. fi. in princ. j. quis or. in bo. pos. ser. **S**i vero
 loquimur sm iura hodierna sm que fili^o potest
 petere etiam contradicente patre: vt. l. vlt. C. de
 bo. que lib. tūc scia filij nocet sibi r patri: ut no.
 C. e. l. i. r. j. quis or. in bo. pos. ser. l. vl. l3 **J**a. de
 bel. dicat contrariū. dicit enī q sicut expressa re
 pudiatō filij non nocet patri: ut. l. fi. C. de bo.
 que libe. ita nec tacita. **D**oc. dicunt **S**riuz. in. l. i.
 C. e. per hāc rōnē. **S**i enī sm antiqua tempora
 sm que filius minus iuris hēbat: qa oīa qrebat
 patri scia filij pfi nocebat. multo magis hodie
 vbi plus iuris habet. **N**on ob. q per repudiati
 onē non preiudicat pfi: qa secus est in repudia
 tione expssa. aliud in tacita que fit ex tpe. **S**ile i
 l. fi. inter me r te. s. de ser. vr. predio. **I**sta faciūt
 ad. q. vtrū scia patris r tutoris pdest ad cōmo
 dū pupilli: ut dixi. ergo idē erit hic. dixi in. l. qui
 duos. j. de re. du. **P**redicta sū i repudiatiōe ta
 cita ex trāscursu tps. s. i expssa dicem^o. j. l. pri.

Tutor. **C** Op. gl. in. l. fi. ad pu
 pillū. s. de auē. tu. **D**ue
 sunt so. in glo. vna est q sol^o tutor non
 pōt. sed consentiente pupillo sic. ar. l. potuit. C.
 de iur. deli. melius in. l. i. s. si tutor. de suc. edic.
 extra. **A**lia so. est ayo. r est no. q solus tutor nō
 potest: ut hic. sed tamen potest cōsentientibus.
 amicis r iudice. **Q**uid dicemus. **I**sta opi. **A**yo.
 potest esse vera recte intelligēdo: quia ista repu
 diatiō videtur quedam alienatio istius iuris q
 siti pupillo. i. sicut in alienatione rerum requiri
 tur iudicis auctoritas r tutoris. ita in hac repu
 diatione requiritur iudicis auctoritas r tutoris
 vt. l. magis puto. s. fundū. s. de re. eo. **E**t si di
 cis q ibi loquitur in fundo legato qui transit re
 eta via in pupillum. **R**ū. q licet bo. pos. nō trā
 seat ipso iure: ut. s. e. l. i. r ibi de hoc. tamen istō
 ius iudicatur mobile uel imobile sm id cui adij
 cif: ut. l. i. r. ij. C. si aduer. transf. r. l. fi. ad resoluē
 dū. C. de predi. mi. r no. per **B**y. in. l. potest qz
 s. de aucto. tu. **Q**uod autē dicit ayo q requiraf
 amicorum requisitio intelligitur sm. l. magis pu
 to. s. ne passim. s. de re. eo. r qa anteqz fiat adi
 tio uel repudiatio interrogabuntur consangu
 nei r amici: an hoc expediat pupillo uel non: ut
 ibi dicitur. **C** Op. dicit hic q tutor potest pete
 re non repudiare. contra ille qui potest acquirere
 potest repudiare: ut. l. qui potest j. de re. iur.
 r. l. is potest. s. de acqui. here. **S**o. dicit glo. illa
 regula fallit in his administratoribus: qa nō vi
 dentur tutores cum pupillum spoliāt. **G**l. ista
 dicit bene. sed dic clarius: quia quod dicitur in
 l. qui. potest est verum in eo qui suo nomie po
 test acquirere: qa ille potest repudiare nisi etas
 sit impedimēto. sed ille qui habet acquirere no
 mine aliorum non potest repudiare: ut hic. de
 hoc vide quod no. C. eo. ti. l. bonorum in secū
 da op. **Q**uero vtrum expressa repudiatio fi
 lij noceat patri uel repudiatio patris noceat fi
 lio. **H**abetis tex. in. l. is qui. s. fi. s. de acqui. he
 re. vbi dicitur q non nocet. r hoc sm hec iura.
 sed hodie plus: quia vnus repudiatio alij pro
 ficat: quia si vnus repudiat alius habet: ut. l. fi.
 C. de bo. que libe. **Q**uero vtrum repudiatio
 domini noceat seruo uel econuerso. **T**ex. q sic.
 in. l. legatum in prima charta. s. de le. i. pro hoc
 etiam. j. de suc. edic. l. i. s. per seruū ex hoc eti
 am concludetur q hereditatem delatam mōa
 cho poterit abbas repudiare non autem mōa
 chus equiparando monachum seruo: ut no. in
 l. cum heredes. s. fi. j. de acqui. pos.

oīno bal. l. i.
 in bonorū.
 in. iij. q. C.
 qui admitt.
ADDE. qd
 si tuto: repu
 diauit r ali^o
 aduūt r fru
 et^o lōgo tpe
 pcepit din
 de aparet q
 tuto: repu
 diare nō po
 tuit an heres
 q aduūt te
 neaf ad fru
 et^o r si soluit
 creditorib^o
 an possit re
 ttere i resti
 hereditatis
 vid ro. con
 silio. cxviiiij
C Quero
 vtruz. vide
 bar. in. l. i. s.
 q admitt. r.
 s. l. pr. s. fi.
 ad fin. r ibi
 bal. marie i
 xvij. colū.
S Abbas
 repudiare.
 Abbas re
 pudiare pōt
 hereditatez
 dlatā mona
 cho. vide
 bal. i. l. ex re
 pudiatōe. C.
 d fidei cō. in
 l. i. r. q. C.
 q admitt. r i
 l. s. viz. s. i.
 d pac. r qd
 ibi scripsi p^o
 eū r in. l. bo
 norū. in. v.
 q. C. qui ad
 mit. r i. l. pe.
 C. de repu
 heredi. r ca
 no. in. c. i. p.
 sentia. de p
 ba. r. l. y. in
 l. deo nobis
 de epi. r cle.
 r bal. in. l. is
 q heres. s. fi
 na. d acqui
 ber. r et ista
 opi. videtur
 verio: quia
 monach^o si
 habet velle
 neqz nolle.
 c. si religio
 sus de elec.
 in. vi. r vid
 no. per bal.
 in. l. fina. in
 prin. de bo
 nis que libe.
ADDE an
 ge. consilio.
 lxxx. r lxxxij

Xm

a In bo
i noru.
dicif.
hic. Quif vi
caf loc' infi-
gnio: r vide
Inno. in ca-
piti. de re.
fcrip. i. s. ci-
uitatis. Et
oimo bal. in
l. iur. C. qui
admit. r ibi
hatur et qd
d3 pbare. r
vide bar. in
d. l. id eq. p
focio. r bar.
m. l. fi ab ho-
stibus. s. fi-
fo. ma.
b C d3 cre-
dere sic. Et
io die pe. de
ancha. i. cle.
ne romai. d
elec. in pri-
q hns p se
opi. doc. ex-
cusaf ab ex-
pe. quasi ha-
beat iustam
cam litigan-
di. na doct.
habetes au-
ctoitatez a
iure interp-
tandi pfit.
r iura hoc
hnt q eozuz
auctoitatez
funt proba-
biles r i scri-
ptio redige-
de. vt no. de
postula. pre-
lat. c. i. r. C.
de profet. q
in v. coflan-
tio. l. i. li. xij.
r hic adde
bal. i. l. iur.
C. q admit.
ibi tamen li-
mitat istam.
q. r dicit p
bac. l. bal. q
notari' q d3
facere testm
fm pfi. fapi.
fi appofuit
no appone-
da de pfi. fa-
pie. no tene-
tur de falfo:
qz excusatur
credendo fa-
pieti r illud
qd. s. dixi se
cudu pe. de
fcb. limitat.
do. ant. i. c.
fin. de do.
r co. in fi. r.
col. nifi opi.
doc. effer co-
tra coez opi
vide q dixi
post imo. in
l. fi. de re iu-
r. no. imo. i.
l. qui ate. ca-
lendas. i. ij.
col. d. v. ob.
r q non ex-
culef iudex
fi credat al-
teri iperito.
r3 bal. in. l. fi
conuenerit.

A bonorum. C Biui-
dit i tres
partes. primo ponit dictu in genere. se-
cundo ponit exemplu in bon. po. ex testfo. tertio in
bo. pos. ab intestato. secunda ibi. are: tertia ibi: sa-
tis eni. No. tex. ibi copia r c. C d3. r videf q
ista dispositio potuerit uel no potuerit cofulere
pitiores no sbeat fieri: ut. l. regula. s. iure. s. de
iuris r fac. ig. Dicit glo. q hec distinctio fit qn
tractam' de lucro. alias secus ut in dno. Idem
dicit By. in ca. iuris ignorantia. de regu. iur. li.
vi. r etiam no. in dno Dicit hic copia qz eorum
quero quis debet probare an ego aduersari' m
habuisse copia. an ipe aduersari' se no habuisse
copia. Adde nos habem' tex. dicete q in ciui-
tatib' r locis insignib' ut si est castru nobile e p-
sumptio q ibi sit copia pitoy: ut est tex. in. c. sta-
tutu. ex de rescrip. li. vi. C Sed tuc quero quis
dicatur locus insignis. Respon. tex. dicit vbi
cuqz est comunantia uel castrum quod habeat
foru iudicioru: r heat meruz r mixtum imperiu
dicif locus insignis: ut. l. si duas. s. decet aut. s.
de excu. tu. r hoc d3 itelligi qd alias dixi vobis
imputaf alicui cur no misit pcurator. qnqz d3
ri q debet itelligi si inueniebat pcurator. suf-
ficiete: ut. l. id eq. in fi. s. p so. Atru aut debeat
reperiri r an psumaf sufficietes ex qualitate loci p-
sumif uel no distinguedo: ut. s. dixi tene menti.
C Alimo hec lex facit ad id qd dixi vobis in. l.
q duos. s. de reb. du. q coipso q qd sit primio
re panguineu r illu defunctu: de cui' successioe
tractaf psumif scire sibi esse hreditatez delatam.
Ite facit q q cofuluit pitior. r ei' p filio facit d3
ei credere. no dicas d3 q importet necessitatem
quia alteri' p filiu qd no tenet seq. ut. l. titiu r me-
uiu. in pn. de admi. tu. sed dic q d3 credere sic
vt si credit habeat iusta cam crededi. r io si er-
rauit h3 iusta cam erroris: ut est tex. hic qd tene-
menti. r hoc i psonis q no debet scire p se. pro
hoc tex. hic. r. l. regula. s. s. iure. s. de iur. r fac.
igno. na si vn' affessor petat p filiu ab alio: certe
crededo consilio illius non habet iustam causaf
ignorantie: quia per se debet scire. r ideo impe-
ritia sibi iputatur. ut in. c. speritia. s. re. iur. li. vi.

On e ambigeduz.
C d3. etiã q qlibet admittat cu hse
ultimo veniat: ut. C. de cad. tol. l. i. fo. ut in glo.
C S3 qro qre magis dicis d istis q d alijs. Rñ.
quia iste pstone videbant admitti iure quodam
spali. r io facit' videbant excludi: ut. l. ei' milit.
s. milita. s. de test. mili. C Alimo glo. qrit vtru
iter hscu r republica sit dfa. Et dicit q no. r d
hac. q. ponit doc. in. l. republica. C. ex q. cau.
ma. r tagif in rubrica. C. de iure hf. li. x. r i au. c.
de here. r fal. in prin. Sed melius q per alium
ponitur per Guil. C. coia de suc. l. i.

Abicunqz. C d3. de. l. i. s. r sui. de
s. e. Gl. sol. r bñ r eode mo so. insti. e. ti. in prin.
vel clar': quia qn aliqs phibet de iure ciuili in
odiũ ipsius: tuc no admittit: ut hic. Sed r si p-
hibet ptor. ppter aliqz delictu: tuc pot admitti
de iure pretorio ita no. Di. in. c. cum quid vna
via. de re. iur. li. vi.

Dicto. C hic e tex. pcedetis.
s. No. ex hac. l. q fit ca-
capitalis. simile in. l. fi vero. s. qui pro
rei. s. qui satis. cog. r. l. ij. de publi.

Um quidam. C Qui
dicat te

stamentum falsum videtur bon. pos. agnoscere
si d testameti virib' cert' erat. h. d. no. l. C d3.
ex gl. dicif hic q forte cert' accusat'. Cõtra qn
testametu dicif falsu facto alieno no possuz esse
cert': ut. l. cu falsu. s. de acqui. her. Sol. o3 te in-
telligere sic q pferebat testm factum certa die.
ego sum cert' q istud testm est falsu: quia tota il-
la die fui rome cu testatore. Ista e rñsio Accur.
in fili in. l. patonius. s. rei. s. de acquiren. here.
C S cõo op. ex gl. de. l. queadmodu. s. de inof-
fi. tes. vbi agedo de inoffi. no v' agnoscere here
ditate r de. l. antistius. r qd ibi p di. s. de acqui.
here. So. aduerte qn est certu quo animo quis
proponit qrela' uel actionez falsi uel nullitatis.
tuc stam' certo. ut in. ll. s. r ijs. Si vero est dubiuz
tuc qd tenedu: dic in qrela inofficiosi qd in di-
bio videf pponere aio no adeundi: ut. d. l. anti-
stius. r. d. l. queadmodu. r hoc puto veru ratio
quia tuc cu qrela' ppono si vellez tuc adire non
possẽ ab itestato: quia tunc testm durat: ut. l. qz
diu. de acq. here. r. l. ante q. C. co. de suc. io no
ppono: ut adeã s3 ut parẽ mibi uia adeundi. p
hoc qd no. in. l. i. s. fi parẽ di. s. de co. ob. cau. r.
l. iã dubitari. de her. insti. sed qn ppono qrelaz
falsi: tuc si sum certus de uirib' testi qd est falsuz
incõtinẽti possẽ adire si uelle: ut. l. cu falsu. s. d
acqui. here. r incõtinẽti possẽ pponere bo. pos.
ut hic. io pponedo uideor agnoscef: ut hic. ar.
l. iã dubitari. r ibi no. de here. insti. Si vero no
sum certus de uirib' testi tuc idẽ qd in qrela in-
officiosi: quia no uideor pponere aio adeundi
ar. l. queadmodu. s. ioffi. tes. r. l. antist' palle. In
iure uero dicedi nullu: dico idẽ qd i ca falsi: qa
si qdẽ causa nullitatis reddit me certu: tunc sta-
tim possũ adire. nec est necesse q petã annullari
a iudice. quia ius annullat: ut. l. q sub cõditiõne
s. fi. s. de cõdi. insti. r io cu ppono nullitate uir-
deor adire: ut. l. su. s. de acq. here. si uero sum
incert' de nullitate. tuc idẽ qd in qrela inofficio-
fi. ut dixi in qrela falsi: qa sũ certus de uirib' te-
stameti: r sic no possẽ adire: ut. l. sed r fi d sua
de acq. here. C d3. ad allegata i glo. q puidẽ
do in uno no uideor puidere in alio: ut. l. si ser-
uus. j. ui bo. rap. s. e. ut no. s. de alie. iu. mu. ca.
fac. l. ite. in prin. dixi in. l. fi seru'. Sed op. q im-
putef hic cur sil oes no pposuit: sicut dicim' se-
mel i tutore cui iputaf si oes excusatiões non p-
posuit simul: ut. l. scire. s. qui nuc. s. d excu. tu.
r insti. de excu. tu. s. qui aut. So. ut in glo. r idẽ
puto hodie cu pponedo excusatiõne sufficiat:
ut uideaf agnoscef: ut hac. l. hic loqtur quãdo
fuerũt pposite infra tps: ifra qd possunt pponi
C Quero qd si fuerunt pposite post. Dic sunt
due glo. q uident sibi srie. r e prima glo. r ul-
tima. sed ueritas est q prima gl. loquitur quãdo
de uiribus testameti erat incertus. io tps no cur-
rit. sed scõa glo. loqtur quãdo erat certus de uir-
ibus testamenti. ideo si infra tpa non proposu-
it sibi imputatur r tempus currit.

Aulus. C Nota tex. ibi nisi is
q r c. C d3. q p ma-
tre acgrat dominiu filio: ut. l. die spon-
salioru. s. depof. ergo r bono. pos. Glo. sol. s3
non placet: quare dic q dominiu acquiratur
filio. uerũ est ratihabitione secuta: r ita hic essz.
C Item op. ad fi. hic innuit q impuberi queri-
tur incontinenti si iudex uult. Cõtra. s. e. l. ij. s.
acquirere. So. credo hoc uerũ in impubere: in
cuius persona potest iudex officiu tutoris assu-
mere: ut. l. bonorum. C. eo. ti. sed in impubere
maiore non cedo q queratur sine ratihabitiõe

d re iudi. cu
cõcoz. r ibi
dixi p imo.
ADDE q
cõfiliu doc.
excusaf ab
expẽtis pe. d
ancha. consi-
lio. cxxiiij.
c U3 q
dã Uid
bal. in. l. i. C
de iure deli-
d C d3 ppo-
nit querelaz
adde bar. in
l. postbum'
s. fi. s. de in-
of. te. r vrb. l
ij. r ibi no.
per balduz.
C. de repu-
diã. be. per
Imol. in. l.
filiu preteri-
to de inuult-
rup.

Aul'
p Uex
impu-
bere. No. q
si aliqz agno-
scit bo. pos.
pro pupillo
sine manda-
to sibi queri-
tur ante ratih-
abitiõne r hic
erit casus in
quo hodie
erit necessa-
ria bo. pos.
pro quo vi-
de quod di-
xi post barr-
in. l. certum
C. vñ leg-
r no. bal. in
rubz. C. qui
admit. i. vi-
questiore

CSi tabu-
testa. exta.
Rubrica.
Ere
di. fi
nocz
Si repit in
libro nota-
rij talis pro-
durit instru-
mentū nō cā-
cellatū non
nocet. r. vid
bal. i. l. fin?
in fi. r. l. no-
strā. i. iij. co-
lum. C. d. te-
sta. r. in. l. ge-
sta. in fin. de
re iudi.

De bon.
pos. fu. m. s.
mu. rē. Ru-
b.
Trio
f. so. an
fit in
ris. An ille
bo. poss. sint
sci vel fur.
adde qd no-
p. bal. in ru-
C. q. admitt.
i. iij. q. r. me-
l. in. l. infan-
tis. co. titu.
Fallit in
casu. Idē in
casu qm hz
substitutum
exēplare: qz
pp. hāc bo.
pos. p. s. r. m.
substi. exem-
plaris scdm
bar. r. doc. i.
l. ex. scd. i. s.
vii. r. vl. de
vulg. r. pu-
C. Pōt re-
stitui. An fu-
riofus possit
restitu. i. ite
gruz aduer-
sus bo. pos.
adde bal. i. l.
fi. isan. C. q.
admi.

Tr.
m. vide
bal. i.
l. i. in. p. n. iij.
col. de vbo.
ob. An mu-
tus r. surd?
possit dona-
re. vide bal.
in. l. iure mi-
li. C. de test.
mili.
Assimilā-
tur furioso.
Add. quod
idē t. bart. i.
l. mutū. s. d.
acq. her. r. i.
l. cui. cor. s.
fin. s. de po-
stu. r. ang. m.
l. seruo inui-
ro. s. si pupil-
lo. ad. treb. r.
bal. r. ang. r.
pau. de cas.
m. l. i. in. p. n.
de v. b. obli-
g. ibi aliter
bar. dixerit.
r. ad h. vide
Jmo. in. l. q.

ut. l. contraria. r. ita intelligo. l. seruus. s. e. ff.

Uotiens. **C**In text. ibi ce-
pit. f. post ratiba-
bitione. **C**Op. de. l. si quis alicui. s. d.
acqui. here. So. hic habuit ratum antequam in
furorem incideret. r. hoc quod dicit ratum ha-
buisse intelligo de iure: quia valet ratibabitio.

CSi tabule testamenti extabunt. Rubrica.
Circa rubricam glo. querit tres questiones.
primo in quo differt iste titulus a titulo si ta. te.
nulle extabunt. Secundo que sint comunia r. in
quibus conuenit bo. pos. fm ta. r. contra tabu.
Tertio que sunt illa in quibus differt bon. pos.
contra ta. a bo. pos. fm ta. dic ut in gl.

Eredi. **N**o. q. non po-
test dici, pprie
scriptum quod sensu percipit.
sed oculis debet videri. Siste in
l. i. circa principi. s. de his que in
te. delē. quod facit ad dictū te-

stis qui reddit rationē p. credit. quia non valet.
sed deberet dicere: quia vidit vel audivit. uel p.
aliquē sensu corporeū. facit. l. qui in testō in fin.
s. de testa. r. per Jmo. in. c. cū cam. ex. de testi.
Scdo no. q. sufficit instrum. non esse cācellatum
nec vitiatū tpe quo producit in iudicio. r. iō licz
postea reperiat vitiatū non vitiet: ut hic. r. iō si
reperiret in libro notarij talis p. duxit instrum. nō
cācellatū: nec vitiatū si postea reperiat cancella-
tū non nocet: quia sufficit fidē imponi chartu-
le in initio: ut. C. de fide instru. l. vl. qd tene mēti.

COp. q. si deletū est testm. non def. bo. pos. ut
l. necessariū. C. s. testa. vbi no. q. sufficit testm. ex-
tare tempore mortis. So. hic in cōsulto fuit de-
letū. ibi vero cōsulto: ut plene no. in. l. i. de bis q.
in te. delē. **C**Itē op. de. l. i. s. sed si legi. r. s. i. s.
de his que in te. delē. So. hic q. tū ad bo. pos. s. z.
tab. sed q. tū ad legata uel ad hereditatē nō pce-
deret hec. l. quia hz testm. sit inconsulte deletū le-
gata debentur r. adiri pōt hereditas de iure ci-
uili. no. in. l. i. s. sed cōsulto. s. de his q. i. te. delē.

CAltimo vide glo. que incipit. i. ex presūptōe
ibi ar. s. de co. l. fi. So. ista concordat. Itē ibi. l.
errof. sed ibi fuit nomē heredis scriptū: hic fuit
omissum heres esto. uel ibi q. tū ad additionē de
iure civili. hic quātum ad bon. pos. fm ta. ut. s.
dixi. sed prima plus placet.

CDe bonoz possessione furioso infanti muto
surdo ceco competenti. Rubrica.

CDixit de bo. pos. in genef. sed quia est tracta-
turus s. bo. pos. in specie que datur. v. personis
hic enumeratis de primis duabus dicitur in. l.
i. de alijs dicitur in. l. fi.

Furioso. **C**Prio po-
nit edictū. se-
cundo ridet tacite obiectioni.
tertio format vnā aliā. q. r. cam
determinat. scda ibi neqz si cura-
tor. tertia ibi quid ergo si cura-
tor. rō primi dicti est q. furioso nō cedit tps: ni-
si quia nō pōt agnoscere. Itē substituto nō cura-
rat donec excludat substitutū. Et ad hāc rōnez
opponit hic iuriconsultus in scda pre. l. **C**Op.
po. r. videt q. curator furiosi nō possit agnosce-
re bon. pos. ut. j. de suc. edic. l. i. s. furiosi. Dicit
glo. q. ad comodū furiosi pōt: ut heat fructus.
nō tñ quo ad incomodū. **C**Itē op. q. q. diu ē
locus institutioni substitutus nō admittat: ut. l.

q. diu. s. de acqui. here. So. illud verū: nisi insti-
tutus differret adire nec s. eum pōt subueniri r.
substitutū admittit: sicut institutū sub p. ditione:
vt. l. ij. s. sub p. ditione. j. de bo. pos. fm tab. r. l. fi.
qs instituat. de heredi. insti. r. qd ibi not. Dicit
hic q. substitutus cauet. Lōtra in. l. fi. s. cū satis-
dat. C. de cu. fur. So. ibi de satisfatiōe prestan-
da a curatore quā prohibet. hic de prestanda a
substituto quā d. prestare: ut hic. r. ar. l. nō adij-
citur. s. de adop. **C**Quero ista bo. pos. q. dat i-
fanti an sit iuris uel facti. **T**ex. est q. est iuris in
l. fi. infanti. C. de iur. deli. quia ei querit bo. pos.
que est iuris: r. ad heredes suos transmittit.

CQuero de bo. pos. que dat furioso an sit iur-
is uel facti. Et hic gl. videt dicere q. sit facti: ut
profit solū q. percipiat fructū: nō q. vere heres
efficiatur per bo. pos. **C**ontrariū no. in. l. fi. s. s.
siquidē. r. s. tali. C. de cu. furio. r. illā teneo. **T**a-
men siue dicam? facti siue iuris semp idē iuris.
quia donec est in furore est bo. pos. sed si in furo-
re decedit fingitur bo. pos. non fuisse. r. ad here-
dē nō trāsmittit: ut. l. fi. s. finatū in furore. C. de
cu. furio. S. hoc fallit in casu: ut si est rogatus
furiosus de restituendo: quia tūc est iure posses-
sor. r. queritur bo. pos. que est iuris. r. actionem
transfert. ut. l. in fideicommissi. r. l. cū beres insti-
tuta. s. ad tre. **C**Quero de vna. q. quare per tu-
torē q. nō bon. pos. infanti irrevocabiliter furio-
so no. **L**y. in. l. fi. infanti. C. de iure deli. Dicit q.
est ratio: quia pōt restitui infās. Sed hec rō nō
placet: quia r. furiosus pōt restitui sicut infans:
vt. l. marcellus. j. de fideiuf. r. ibi no. **E**quiparā-
tur enī infans r. furiosus: ut no. i. l. ij. C. de cu. fu.
saltem ex generali clausula. si qua mihi iusta cā-
esse videbit. facit. l. fulciani. s. adeo. in fi. qui. ex-
cau. in pos. ea. quare dic q. rō est: quia tutor hz
plus iuris i. personā infāis q. heat curator in p-
sonā furiosi: quia tutela est ius in capite libero:
rē. sed curator principaliter datur rebus: ut. l. i.
copulandis. C. de nup. Et si dicitur cur curator
auctoratur adulto r. ei querit: ut. l. cum quidaz.
C. de admi. tu. **R**espon. auctoratur ei volenti:
alias non: ut. l. cum in vna. j. de appel.

Mutus. **C**Nonne habemus q.
persone debent regi cō-
silio tutorū uel curatorū: ut i. rubrica.
s. de cu. fur. r. in. l. ij. eo. ti. r. s. sed r. mēcapte.
insti. de cura. quō ergo iste p. sone q. hic enume-
rant pōt agnoscere bonoz possessionē sine p. si-
lio curatorū. **N**os habem? ter. qui declarat hoc
optime. s. ad tre. l. seruo. s. si pupillo. naz si iste
p. sone non itelligunt id quod agit. tunc assimi-
lant furioso. r. nihil pōt agere sine curator. **S**i
vero itelligunt id q. agit: tūc pōt talia facere si-
ne curatore: ut ibi dicit illa no. l. **C**Sed quero
qualiter probat quē esse surdū mutū uel cecuz.
rō dubitādi est: quia ista verba furiosus uel de-
mens sunt negatiua r. priuatiua. r. negatiua nō
pōt p. bari: ut. l. actor. C. de p. ba. **V**idete i. furio-
so colligit ex sermonibus suis an sit furiosus.
vt. l. quidā in suo. s. de p. di. insti. r. l. is. qui. s. d.
tuto. r. cu. da. ab his. **I**dē in prodigo. nam p. di-
gus iudicat ex actibus: ut. d. l. is. qui. i. fi. s. d. tu.
r. cu. da. ab his. r. l. i. de cu. fur. **E**odē mō i. mu-
to: quia ex actib? qs iudicat mut? nā dicit testis
q. talis non loquebat? s. ba articulata: sed nutu
r. actib? quia signis petebat qd volebat ar. pre-
dictay legū. **I**dē dico i. surdo: quia dicit testis q.
tal nō itelligebat ad vocē. r. nil auditu percipiebat
s. p. pūcta uel aliq. signa. **I**dē et dico s. ceco: quia
cecitas p. babil p. uisū: quia dicit testis q. tal hēbat

id qd. s. mu-
tū. j. d. dōa-
r. Jmo. r. ro-
ma. in. d. l. i.
in principi. de
verbo. obli.
CAn sit fu-
riosus. Qua-
liter p. betur
qs mut? ce-
cus furiosus
vel surd? uel
p. digus. ad
de bar. in. l.
titte codicil-
los. C. de co-
dicillis. r. in
d. l. is. q. per
bald. in. l. fu-
riosus. C. q.
testa. fa. pos.
r. i. rub. fi. ex-
fal. instru. r.
bar. r. bal. in-
l. mutū. s. d.
acq. here. r.
gl. i. c. gōsal
d. vij. q. ij.
r. xxxij. di-
sti. c. legim?
r. quo nota-
ri? faciēs in-
strumētū mu-
ti explicet si-
gna r. sensū.
vid. p. de. de
ach. r. aliof. i.
c. cū ap. de
spōsā. p. bar.
i. l. mutū. de
acqrē. here.
r. qd debeat
testis d. pone-
re d. aciu su-
rozit. r. bar.
m. l. fi. qdē.
C. fo. matr.
Et not. q. q.
dinef. i. car-
cerē p. p. an
guineos p.
sumif furio-
sus. l. diu. r.
ibi bal. s. de
offi. p. si. r. vi-
de de mō p.
bandi furio-
sum. glo. r.
Jmo. in. l. fi.
cū dotē. s. si
maritus. fo-
ma. r. ibi do-
alexā. r. ad p.
bādū mutū
r. surdū. vid.
imo. i. l. i. s.
fi. de verb.
obli.

Sic fuisse. Tene menti perpetuo qd sufficit probare que fuisse furio- sum aliquibus mensibus: qz postea in aduerfariu transferretur onus pro- bandi qz tpe illo non fuerit furiosus. idem no. in. c. si. ve. suc. ab. testa- z idē pau. post. antiqz. 4 pe. de anch. sequit in cle. i. d. homicidio. z q no. bal. in. l. siue possidetis de pba. z in. l. si cui. §. i. j. dē. de accu. z in istis ter- minis vide

bal. in. l. fa- riosum. C. q. te. fa. poss. z imol. in. l. i. §. si. d. v. ob. in. l. q. testō. §. nec furio. de testa. qd de infirmita te vel alia qualitate p doct. i. c. cu iter cano. d. elect. z si qz pbat furiozē alia pars p bat sanā mē- te: q pbatio pferat. vide in. d. c. super h. de renun. z i. l. nec co- dicillof. C. d. codicil. ita se remittit ab- bas sicu. in. c. si. de suc. ab. itef. z ad barto. hic qz eū ad b. an. z archi. in. c. si. d. he- reti. in. vi. z spec. in. ti. de pba. §. i. v. h. pone qdā erat furiof. vide imol. i. c. dudū. d. p. sūp. q. seq. gl. in. d. c. si. q. dicit qz se- mel furiosus presumitur postea zē. vi. de spe. z Jo. an. i. ti. d. test. §. i. ver. qd si zē. z in. c. i. §. si. v. d. cle. egroz in. vi. z ibi p dñic. p bar. i tractatu d. teste. in. c. in ci. appofita prudētie. z vid. aliqd p pe. de anch. in. cōf. v. in cip. i. xpi no mic amē. p pte nobilio viri zē. ADDE late andre. sicu. p filio. lxi. ij. lib. alex. cōf. lio. cxi. i. lib.

De bo. pos. contra tab. Rubrica.

De bo. pos. i tabu las. q ro vtrum. An filius na turalis admittatur cō tra testamē- tum patris. z est singu.

oculos a capite euulsos ul clausos z similia. Sz quid si habet oculos claros quō probabitur qz nō uidet. Rñ. z dico qz probabit ex actibus: qz dicit testis uidi qz ibat per loca ardua: ut p mu- rum z similia. uel ibat cum duce semper. Et sic iste priuationes ex actibus colliguntur: ut. s. di xi. Sed licet fuerit veruz hoc qz semel fuerit fur- dus uel furiosus z si. an sufficiat. Lerte nō. naz non sequitur qz si heri fuerit surdus mutus uel cecus uel similia: qz hodie sit. nam potest esse qz propter aliquod accedēs heri fuit cecus ul mu- tus uel surdus z hodie non est. Videte. l. quidā s. de condi. insti. uidetur dicere qz sufficit semel quem fuisse furiosum uel surdum uel mutuz: ut iudicetur in posterum furiosus uel similis. In contrarium factum ratio precedens: quia potuit hoc contingere propter aliquod accidens: ut l. nutu. in prin. s. de le. ij. Et hoc puto uerum. Non ob. preall. l. quidam: quia sufficiebat pro- bare furorem tempore testamenti: quia illo tē- pore fuerunt uerba illa prolata: nimirum si ibi sufficit z merito sic iudicatur. sed in questione proposita non sufficit probare que fuisse semel mutum surdum uel cecum uel furiosum: quia d- bet probare aliquo certo tempore uel mensib⁹ sic fuisse. ut. l. precia rerum. in fi. s. ad. l. fal. tūc eniz presumitur qz modo sic esset nisi probetur contrarium: ut. l. i. s. de cu. furi.

De bonorū possessione stabulas. Rubri.

Querit glo. quare ponitur prius hec rubri- ca de contra tab. sed in. C. ponitur prius rubri- ca de secundum tabul. quam de contra tabu. dic ut in glo.

Ad contra tabu

las. Primo ponit mentes edicti pretoris de con- tra tab. Secūdo exponit edictū secunda ibi hec autem clausula

Oppo. dicitur hic qz in bonorum possessioe uocantur liberi naturales z adoptiui. Sed con- tra. j. e. l. non putauit. §. in adoptionem: ubi nō uocantur adoptiui. Glo. sol. z bene: ut ibi dicit z hoc fm ista iura. sed hodie est contra: quia uo- cantur ad contra tab. bo. pos. liberi patris natu- ralis: sed non patris adoptiui fm distinctionez l. cum in adoptiuis. C. de ado. C. Secundo op po. qz instituti uocantur ad contra tabu. ut. l. iij. §. si quis ex liber. j. e. Sol. ibi fuit commissum edictum per alium preteritum. C. Item oppo. C. de insti. z sub. l. si pater. Sol. hic fuit institu- tus pure uel sub conditione potestatiua. sed ibi secus. C. Item oppo. de. l. non putauit. §. non queuis. j. eo. Sol. ibi loquitur de non rite exhe- redato. sed hic fuit rite exheredatus. C. Item oppo. dicitur hic eo iure eoqz ordine zē. Con- tra immo isti uocantur de iure pretorio. z sic ali- ter quā de iure ciuili. Glo. sol. z bene. dicit enim qz intelligitur eo iure. i. ea. instantia uel equitate ita dicit glo. que incipit immo non. C. Item op po. dicitur hic eoqz ordine zē. Contra. j. e. l. iij. §. i. Sol. ut ibi dicemus. C. Quero vtrum natu- ralis tantum admittatur ad contra tab. Glo. ij. hic notabiliter dicit qz non. quod tene menti. iō

glo. fm bal. in. l. i. C. quo. bo. z in. l. h. C. de natu. libe. p bal. in. l. fi. C. vn- de legit. in. iij. col. C. Quero quid. Quid in patre naturali an suc- cedit filio: adde bar. l. l. h. C. de bis q. ut idi. z bal. i. auē. l. z. C. d. natu. lib. d. C. Quod hēbat. Et ar. huius. §. uolētis qz depositatus hēat p mortuo. idē ē i exheredato. p hoc bal. in. l. do. in fi. de iure do. decidit not. qd.

intellige hic de filio naturali z legitimo. naz na- turalis tantuz: lz quādoqz admittatur sz fm vo- luntatem: tamen s- uolūtate nunq- admittitur. z hoc s- testm paternū. sed contra testm mīnuz bene admittitur: ut insti. de suc. co. §. quod vul go. Quero quid e contra in patre an habeat cō- tra tabu. filij naturalis tantum. Doc. ut. l. 30. di- cūt qz eo modo quo filius naturalis succedit pa- tri naturali: eo modo pater succedit filio natu- rali. ita no. l. 30. in summa de na. libe. z in sum- ma de suis z legi.

Hec autem clausula.

Incipit exponere edictum. C. Oppo. qz posthumi nati rumpant ipso iure: ut. l. posthu- morum. de iniust. testa. z. l. posthumi. de libe. z posthu. So. possunt venire per contra tabu. si- militer lz de iure ciuili possunt dicere nullum te- stamentū. z ratio est ut no. C. e. l. ij.

Si ex tribus. C. Facit partes ille qui speratur admit- ti ad partem. hoc dicit.

Et sui. C. Op. ad s. sed z adoptiui. Cō- tra. s. e. l. in prin. So. post emaci- pationē non hz cōtra ta. quia desijt esse ex liber. ut hic. secus si non esset emancipatus: ut ibi. Sz quid si non esset adoptiuis. Respon. forte tūc admitteretur: ut. j. proxi. §.

Quod habebat.

capax sic mor- tuus non obstat sequētibz in gradu. h. d. not. §. Nota tex. ibi de portatis zē. C. Opp. z uidef qz ille qui nō est capax noceat sequētib⁹: ut. s. e. l. i. ex tribus. So. ibi loquitur in eo qui lz nō sit capax tñ sperat esse propter spē postūminij. hic uero loqur de eo in quo nulla spes est. C. Sed cōtra hoc op. nōne hic pōt eē spes qz in integrū restituať p principē: ergo dz nocēť. sed ista spes qz habet de iure spālī non dz attendi: ut. l. iij. p^o prin. j. de fideicō. lib. z. ibi no. tex. sed spes eius est de iure cōmuni sic. uel dic restitutio sit a solo principe uel senatu. ut. l. i. §. de q. s. de postu. iō tanq- multū difficile seu qsi impossibile nō d- bet attendi. ut. l. apud iul. §. si. s. de le. i. z ibi no. Vel tertio restitutio in integrū nō trahit retro. postūminij nō retrotrahit. iō vnū attendit. ali- ud non: ut no. in. l. gallus. §. z quid si tñ in fin. glo. de lib. z posthu. C. Op. dñ hic qz isti hñtur tanq- mortui. Contra imo more ciuili nō equi- parat naturali. ut. l. ex ea parte. §. insulā. de ver. ob. z. l. cū pf. §. hereditatē. s. de leg. ij. So. ut i- qlibet earū no. z p Dy. in. l. si cū dotē. s. so. ma. z p Lp. C. de epi. z de. l. deo nobis. z quod ple- ne dixi. s. de lib. z posthu. l. gallus. §. z qd si tñ C. Extra gl. p declaratiōe pono duo statuta qz consueuerunt esse cōiter p italiā. vnū est qz filia femina nō succedat ext. itib⁹ filiis masculis ex eo dē pfe. aliud statutū ē qz soror nō succedat fra- tri ext. itibus alijs fratrib⁹ ex eodē pfe. C. Que- ro quid si extat aliquis frater uel filius qui oīno est non capax: an impediāt ipsā filiā uel sororez succedere. Hic uidetur tex. qz nō: ut. j. de bo. li. l. si necē. §. si deportatus cū similib⁹. z hoc pu- to uerū: lz in s- riuū faciat. C. de na. li. auē. l. z. h. sol uā infra pxi. q. z p hoc iā de facto p sult⁹ rudi qz si superest fili⁹ qz sit de ordine fratru minoz filia

C. Quero qd oīno in- capax bētur p mortuo. z sic an ex- cludat filiaz qz phibita ē succedere ex- tātibz ma- sculis habet per Suis. z bal. in. auē. nouissima. C. de mos. te. z aliqd p imol. i. l. pla- ne. §. si uuo- b⁹. de le. i. z no. etiā bal. in repe. l. pa- ter filiu. i. fi. z imol. in. d. l. plane. §. si punction. z oēs tenent. qd bar. h. be- ne facit qd no. bar. in. l. i. §. h. z si sit p illū tex. j. ad tertul. z bar. in. l. fi- liusse. §. cuz qz. de le. i. i. h. z idē tenz expse bal. in auē. igressi- ad h. de sa- crofā. eccl. z iō dicit bal. in. l. i. §. q. §. tali. de secu- nup. qz si pri- mogenit⁹ ex- cofuetudine succedat: z ipe ē in habi- lis uel renū- ciavit admit- tit scdo ge- nit⁹ z h. add bal. in. l. ma- ximū in. vi. col. de libe- prete. Sed qd si eēt fra- ter clericus vtrū repe- lat forozē stā- te. d. statuto bal. qz sic. in l. cūctos po- pulos. C. de sū. tri. z add qd bal. i. pñ. incip. in xpi- noie statuto caueť qz fi- lie teneat h. uare testm patris uiuē- tib⁹ masculis zē. qz statuto stāte script⁹ ē mascul⁹ be- res uniuers- salio stātib⁹ qnqz filiaz⁹ dubitat an dicte filie fa- ciēt dicto fi- lio pte i legi- ma z dicit qz si filie hñt aliqd quod

imputet de iure in legitima: vt doctes pfectam a patre et tunc facit filio partem immo etiam admittitur ad partes et ad dotem que succedit loco legitime. l. qm nouella. C. de inoffici. testa. aut non habet aliquid q imputet i legitimam uel excludunt a statuto etiam nihil habentes: tunc non faciunt partem sz vna opin. l. i. s. si. d. 3 tabu. vt si dicat statutu. dotata a matre non succedat patri i aliquo. et io mafcul? tuc habebit illa legitimam quale habet. si ille filie non esset nate no aut habebit illud iure acc? / scndi: ita edelud. cogita tñ: quia serf cōsultu fuisse s. fm cōem opi. et forte verius per ange. et imol. l. l. plane. s. si duo bus. de leg. i. et ibi do. a lexan. ADDE an filia exclusa a statuto extantib? mafculis excludat p clerici cū bal. confilio xxx. iij. l. i. bro. et an filia exclusa a statuto faciat pte i legia fratri vi de ange. p filio. c. c. xviii. pau. de cal. p filio. c. c. l. i. et vid p fil. al legatu p ale xā. clv. l. ii. l. i. C. Et capax? Paria sunt filii si extare et ee incapaces. l. si post mortē. s. li. beru. j. e. i. l. ex scō. s. ex scō. s. ad trebel. et ang. et imol. in. l. l. u. tius. s. d. he re. insti. b C Terbi gratia. vide

succedere no impedit: quia talis filius nullo modo est capax hereditatis: ut in. c. xviij. de sbo. sig. in de. C. Quero secundo. pone q talis filius vel frater no est oino no capax: sed tñ in proposito ipedit succedere ex persona alterius. verbi gra? decedit vnus relicto fratre ex patre tñ: et relicta matre et sorore ex vtroqz parente. hoc casu ille frater ex patre tñ no pot succedere: quia pferretur ei mē: ut in auē. defuncto. dubitat an soror ex vtroqz parte cū mfe possit succedere. Vide tur q no: ppter statutū quod dicit extantibus fratrib? no succedat soror. sz tñ extat. ergo et c. Pro hoc videt tex. C. de na. li. auē. l. j. In tñ videt q frater debeat succedere in illa dimidia in qua dz succedere soror: cū ex ei? psona soror excludat: ut. l. equissimum. j. ad tertul. l. iij. s. ob iij. c. i. e. ti. Ecōtra videt q ipa soror succedat fratre excluso ppter mfez: ut. l. iij. s. si sit psanguinea j. ad tertul. Quid dicemus h est dubiu et anteqz veniā ad determinationē p solutione dictaz legū dicas. qñ ille q est remotior me excludit euz q excludit me: dic q ille remotior succedit in locū ei? que excludit: et tunc ipse succedit et ego excludor: ut. l. equissimum. et. l. iij. s. ob iij. c. i. ad tertul. nā ibi auus excludit psem et succedit in locū patris. i. filij quo ad eū. merito excludit mfez sic ipse p. Quādoqz no succedit in locū ei?. et tñ aut ille que ille remotior excludit: excludit me. iō quia hz potenti? ius in successiōe: et tñ ego nō excludor sed potero ad successiōe vocari iure meo: p inde ac si ille exclusus no esset in re? natura: ut. l. iij. s. si sit psanguinea. j. ad tertul. Aut no excludit me iō sed quia deficiat pditio qua vocabar ad successiōe. et tñ no potero admitti: ut in auē. l. j. C. de na. li. ibi enī excludit naturalis filius pp iugem. no iō quia cōiunx beat potētius ius in successiōe: sed iō: qa lex vocari noluit naturalē sub ea cōditōe: si iunx no eet. iō no attendit vtrū illa iunx succedat vel non: vt ibi. Nunc ad ppositū vidēdū ē ergo quo iure ff excludat sorore verāte statuto succedere. Breuē isti ablatiui absoluti resoluunt in p ditiōe: ut. l. a testatore. s. d. p diti. et de. et de vsur. l. euict. tñ in casu pposito puto q faciant dispositiōe et eā inducāt: ut frater succedat et sorori pferat: quia eius fauore est hoc statutū: ut. l. suo legato. s. si testator. s. de le. i. et. l. i. fideicomissi. s. interdū. s. de le. iij. et facit. l. fideicō. s. cū non esset. e. ti. et sic excludit soror a fratre tanqz hñte potētius ius. iō fratre excluso a mfe soror admittit: ut. l. iij. s. si sit psanguinea. j. ad tertul. et similitē tex. hēm? insti. ad tertul. C Tertio qro? pone q filius non succedit: quia exclusus est ex dispositiōe defuncti: quia exheredat? a pfe ul a fratre preteritus turpi psona no instituta: vtz impediatur filia et sorore. Breuiter dico tex. est. j. de cōiun. cū emā. li. ei? . l. i. s. si p. et ibi hoc dicā. C Quarto queritur. quid si iste filius uel frater no succedit exclusus pacto: quia habuit aliqd et promisit cū iuramento non venire cōtra hereditatē paternā uel exclusus testamēto: qa institutus in certa qritate. Rñdeo ex eo q filius ppter hoc aliquid habuit: et proinde facit partes alijs et alios excludit: ac si totaliter succederet: vt. l. i. s. aduersus. j. si quid in frau. pa. quod est verum: quia facit partem in computatione legitime: et alios impedit succedere tanqz exis fm formaz statutorum predictorum: tamen preteritus ipse non rumpet testamentum quia no debet institui: ut hoc. s. C Quinto quero? si filius vel frater non succedit: quia non vult vtruz

impediatur filiam vel sororem. Videtur q sic per tex. cum glo. s. de le. i. l. filius. s. cum quis. In contrarium videtur. j. ad tertul. l. iij. s. sed si sine Respon. si non vult succedere non obstat sorori. Non ob. quod no. in. s. cū quis: quia ibi filij non impediabant alios: quia habēt potētius ius in successiōe: sed quia conditionem alteri? faciebant deficere. sed in. q. nostra fili? filie et frater sorori obstat: quia habent ius potētius i successiōe. ideo et c. ut. s. dixi. C Sexto quero. quid si est talis persona que excluditur sed non perpetuo. verbi gratia dicit statutū q filia femina non succedat quousqz superuixerit masculus. et sic no perpetuo filius filia excludit sed donec viuit. quero quid iuris habebit filia. Dicā forte j. ad tertul. l. i. s. ibi dicā. et vide circa predicta ea que dicam. j. ad tertul. l. iij. s. fm. tene menti. C Ultimo iste. s. facit contra glo. que est. C. de here. insti. l. i. vbi nota. q deportati capiunt: sed fisco applicatur. hic videtur esse tex. in contrarium. et in. l. si necem. s. si deportatus. de bon. li. Quidam respondēt q hic loquitur de successiōe ab intestato seu contra testamentum. secus in successiōe ex testamēto uel fm voluntatē. Eō trariū est verū q deportatus oino sit no capax: vt. j. e. l. iij. s. liberi. cū glo. et est gl. insti. de le. s. legari. in contrariū facit fortiter. l. si deportati. s. de le. iij. sed ibi dicam.

Si pater. et filius sint deportati et restituti preferat filius. et eodē mō si sint dānati in metallū. C Op. si pater et filius sint deportati: ergo testamentū est nullū. et sic contra ra. non potest competere: ut. j. e. l. quod vulgo. Hui? timore glo. ponit duobus modis casum non curo. Dicitur hic q damnatus in metallū et restitutus admittitur. C Contra hoc op. de eo quod habuit in. l. intercidit in si. s. de cōdi. et de. vbi videt tex. in contrariū. Videtur in hereditatib? et alijs lucris uenientib? ex testō: et fm defuncti uolūtatē est aduertendū qualiter ille qui vocat ad hereditatem uel ad aliud lucrū fiat seru? nā si fiat seru? hominis: tñ propter hoc nullo tēpore irritat testamentū. ideo si ad libertate reuertit admittitur: ut. l. ex facto. s. iul. in si. s. de uul. et pu. coniuca. l. si pater. s. de here. insti. Si uero efficiat seru? pene: tñ restitutus no admittit ad illud lucrū cū alius homo esse uideat: ut. d. l. intercidit. Ad lucrū uero ex dispositiōe legis pter uel contra uolūtatē disponētis: tunc isti semper uocantur iure agnationis uel cognationis uel alterius proximitatis. et ideo si efficiatur seruus et postea reuertitur ad libertatē: est aduertendū utrū ex cā per quā restituantur iura proximitatis: ut in integrū restitutio. et tunc ad successiōe admittit: ut hic. Ratio est: quia iura proximitatis recuperat. sed si reuertatur ad libertatem ex causa per quam iura proximitatis no recuperat: ut per manumissionem uel indulgentiam tunc non succedit: quia iure proximitatis non recuperat. Hoc probatur insti. de capi. di. s. quod autes et j. unde cog. l. is qui. et j. ad tertul. l. filia. s. filij. et. l. iij. s. i. j. e. ubi tex. facit istaz distinctionem. et hoc uoluit dicere glo. hic in. l. idem est et c. Contra predicta op. tu dicis q manumissione non recuperantur iura cognatiōis. Contra insti. de serui. cog. per to. Dicit glo. q per manumissionem possunt iura cognationis de nouo queri. non autem antiqua recuperari. uide glo. que incipit uel ponit que est in. l. idēz.

bal. l. i. si qd filij. C. b. in of. test. l. i. q. et bart. l. i. ij. s. fin. ad tertul. j. C Tocari noluit. Et add pulchre no. p. bal. l. i. l. si qd. C. ad tertul. et i. l. illam. C. de coll. et i. d. l. si qd filij. ad fi. d. iof. te. et io. an. no. in rub. de suc. ab inter. i. ad de. spe. in. ij. col. c. y. et bal. in. l. si d. finctus. C. de suis et le. gi. et ang. in p. c. lxxx. incip. statu tu bo. C Tertio qro. vide bal. l. i. fratres i fin. C. de in of. te. C Exclusus pacto. An i pediat femina succedere et an faciat parte alijs quo ad legitimam et h est vid bal. in. l. i. in vi. q. C. qñ non peten. par. adde et bal. in. l. i. pactum. in. ij. et xvij. q. in ver. sed nunquid. C. de colla. ADDE bal. confilio. cc. xliij. iij. li. C Non rñ peret. Idēz tenet bal. in d. l. filio preterito. de in ius. testa. et imo. circa xi. ebartaz. g C Quinto quero. De hac. q. vide per bart. in l. ij. s. q. si sit j. ad tertul. et ro. l. i. lapd iul. i. xxij. colum. s. ad treb.

xm

Si emā-
cipat. p. gl.
dy. 2. bar. in
l. gallus. §.
2. qd si tñ d
li. 2. posthu.
Si ignomi-
niam du.
rit. Sz que
dicant igno
minose per
sone vide in
l. iij. C. de
nup. 2. bar. i
l. si rogatus
j. de ma. vi.
di. 2. barto.
in. d. l. iij.
Si no. rex.
Adde bal. i
l. si ruffinus.
C. de testa.
mili. 2. quod
no. bar. in. l.
ij. in fi. vbi
C. de iur. h.
lib. x. 2. bal.
in auē. habi
ta. in. ij. col.
C. ne si. pro
pa. Et adde
qd pcessum
iure spāi si
excludit bñ.
ficiam iuris
cōis. 2. ita
bar. in. l. fi.
C. de sacro.
fan. eccl. vbi
assignat rati
onē de qua
ibi. sed vtrū
per illud pri
uilegiū pos
sit ibi pue
niri tamq̄
cuius die q̄
nō fm. gu.
de fusa. in. l.
quod fauo
re. C. de le
gi. vide ibi
bald. Quid
autem si sta
tuto cauef
q̄ nobilis a
crius puniā
tur. 2. per sta
tutum aliq̄
popularis ē
factus d̄ no
bilit̄ an ta
lis erit acrit
ter punien
dus: vt no.
bilit̄. die q̄
sic fm. bal. i
l. ij. C. de iu
re. h. 2. qd
ipse no. in. l.
i. C. d̄ digni.
li. xij. 2. not.
ro. in. l. fi. q̄
in grau. §.
de his. ad fil
le. 2. cū bal.
hic. transit
bar. in. l. ca
lege. i. v. co
lū. C. de cō.
di. ob cau. ui
de tamē qd
no. bald. in
auct. 2. oīno
in vi. colum
C. ne vxo. p
mari. i. ver.
vnde do ti.
bi hanc con
clusionem 2

Non tantum. C. l. que
rit qd de na
tis ex filia. dicit glo. q̄ nō admittentur
quia preteritio habet p̄ exheredatione: ideo
non datur per contra tab. ut. j. eo. l. illud. §. ad
testamenta. C. de suis 2. legi. l. fi.

Si duos. C. Si aliqui ex liberis ado
ptet durate adoptioe succe
dit put adoptat est. ea finita succedit put na
turaliter est. h. d. cū duobus. §. se. C. In tex. ibi
a se. oppo. d̄ hic q̄ fili succedit solus nepote ex
cluso. Cōtra fili 2. nepos ex alio filio admittun
tur equaliter ad successione: ut insti. de he. que
ab inte. §. cū filiis. 2. in auē. ut fra. h. §. i. 2. si sic ē
de iure ciuili: ergo idē in bo. pos. sta. ut. §. e. l. i.
2. ij. Rū. hui timore legis iste. §. duobus modis.
primo: ut q̄ dicit melius ē autē 2. c. corrigat pp
aduersatiuā autē: ut sic in distincte fili nepoti p̄
ferat. Ad 3. rīa rīdef sic. q̄ ibi loq̄tur de liberis
q̄ sunt in prāte q̄ veniūt ad 3. tra. hic nō loq̄tur d̄
his qui in prāte nō sunt. fm istā gl. esset vnū mi
rabile uald q̄ i successioe d̄ iur p̄torio nepos ex
fratre mortuo nō cōcurrat cū patruo. sed dic q̄
nepos cū patruo cōcurrat. casus ē. j. si ta. te. nul
le exta. l. i. §. si q̄s. 2. j. de cōiung. cū em. l. i. et.
l. i. §. si p̄. 2. §. liber. 2. §. si q̄ ex nepotib. Nec
ob. iste. §. quia distinctio hui. §. nō corrigat sed
firma remanet: ut illa dictio aduersatiua autem
exponatur pro certe. 2. tenet glo. insti. de here.
que ab inte. §. cum filius. 2. in. l. i. §. si q̄s. j. si ta.
te. nulle exta. hoc 3. By. in. l. gallus. §. 2. quid si
tantū. §. de li. 2. posth. ita debetis intelligere.

Si emancipatus. C. hic ē
bon 2. no.
§. Nepos pōt venire 3. testm̄ auī: nō obstat q̄
fili fuerit iuste exheredat uel iuste potuerit ex
heredari. h. d. Iste. §. diuidit in quattuor par
tes. p̄rio ponit vnū dictū. scōo rīdet tacite obie
ctioni. tertio ponit aliud dictū. quarto assignat
rationē. scōa ibi: nō enī. glo. ponit duobus mōis
casum. sed ponas casū fm primū modū: qa est
magis no. No. tex. ibi nec enī min 2. c. Opp.
d̄ hic q̄ fili pōt exheredari: quia vxorē ignomi
niam duxit. Cōtra. qa ista nō est de causis in
gratitudinis positus in cor. ut cū deap. cog. §.
causas. So. cōcedo q̄ hodie nō est legitima cā.
C. Itē oppo. q̄ fili ex delicto patris possit gra
uari: vt. l. quisq̄s. C. ad. l. iul. ma. Quidā hoc cō
cedūt q̄ nepos p̄pter delictū p̄ris possit exhe
redari. 2. hic loquitur q̄n nepos fuit exheredat
sed 3. rīū est vitas. ar. l. diuo marco. C. de q̄stio.
2. qd ibi no. facit. l. paulus. j. d̄ bo. li. 2. l. diui fra
tres. de iure patro. C. Itē op. de seipso ad seip
sū: quia in principio dicit q̄ venit p̄ 3. ta. iste ne
pos. in fi. d̄ q̄ per q̄relā inoffi. te. Rū. duobus
modis. Eno mō qd dicit in fi. de inoffi. tes. i.
telligas. i. de 3. tab. Similē expositionē facit gl.
in. l. p̄ filiū. §. de inoffi. tes. Alio mō dic q̄ prin
cipiū loquit q̄n nepos fuit preteritus. finis quā
do fuit exheredat. Vel aliter 2. forte melius dic
q̄ totus. §. loquitur q̄n nepos fuit preterit. §. in
principio fuit p̄terit post mortē p̄ris. 2. sic de
bebat institui: qa nemo eū p̄cedebat. sed finis
loquitur q̄n fuit p̄terit viuo p̄re. 2. sic nō debebat
institui: iō nō h3 p̄ 3. ta. sed q̄relā: ut. l. p̄ filiū. §.
de inoffi. te. intelligēdo ibi prout in text. iacet 2
examinauī plene in. l. in suis. §. de li. 2. posthu.
C. Alimo finis hui. §. allegat p̄ dy. vtruz suc
cessoriū edictū hēat locū in q̄rela inoffi. tes. 2. h
videt tex. q̄ sic in fi. De ista. q. habetis in. l. fi is

in prin. §. de inoffi. te. 2. l. si q̄s filiū. 2. ibi p̄ Ly.
2. etiā ex de reg. iur. c. nō d3. li. vi. p̄ Dy. tāgif p̄
glo. §. de libe. 2. posth. l. si q̄s postum. §. i. Ego
dixi ibi 2. in. l. suis. No. tex. ibi. nō enī p̄ rescissi
onē 2. c. Facit enī ad multas. q. dicit statutuz q̄
scolares tractent: ut ciues in oib. §. qd si scola
ris alias habebat aliquod puilegiū vltra ciues
an perdat illud puilegiū. Certe non: quia il
lud statutum est inductum ad rescissionem ob
staculi quod esse posset ne ille esset ciuis. Item
potest ad multa facere. tene menti.

Si emancipatus. C. aduer
te sicut si il
le q̄ nō adit hereditatē perdit ius successiois. ita
si efficiat nō capax: aū petiā bonorū possessio
nē. h. d. C. Op. j. vñ li. l. fi. Sol. ibi dedit se ad
arrogādū post petiā bo. pos. hic ante. C. Itē
op. j. e. l. post mortē. So. ibi fuit institut 2. p̄ ali
um fuit cōmissū edictū. h. fuit p̄terit. 2. assignat
gl. duas rōnes: 2. q̄libet pōt esse bona. C. Dicit
hic q̄ dedecori sit. vos habetis glo. in. l. si arro
gatus. §. matrimonij. j. de ma. vin. vbi glo. dicit
q̄ eo casu non sine dedecore dicitur quando si
iure dicitur. sed credo q̄ cum dedecore dicitur
quando dicitur ignobilis 2. vilis uel alta vulga
ris: ut hic. 2. l. i. C. de natu. lib. licet auē. ibi posi
ta videatur velle id quod vult illa glo. tene mē
ti. C. Item op. glo. j. ad trebel. l. ij. §. proinde.
2. l. tutelae. §. de capi. dimi. Glo. sol.

Si quis. Batus in adoptionem ali
cui de familia non repellit
a contra tab. si ei alius non precedebat. h. dicit.
C. Contra hoc op. j. eo. l. si emancipatus. §. si.
vbi durante adoptione quis non uenit ad con
tra tabu. patris naturalis. Verum est q̄ hic loq̄
tur quando est datus in adoptionem alicui qui
est in familia. secus si extraneo. Et de isto filio
dato in adoptionem distinguemus plene. j. e.
l. in adoptionem.

Si pater. Hic habemus q̄ lz mutef
familia facto patris nihil o
minus filius habet contra tab. secus si per ado
ptionem ipsius filij mutetur familia: ut. §. pro
xi. §. si emancipatus. Dicitur hic q̄ iste filius ha
bet contra ta. contra testm̄ patris qui est in fami
lia arrogatoris. Contra si iste pater deceffit in
familia arrogatoris: ergo non ualuit testamētū
ut. §. de adop. l. si pater. si nō ualuit testm̄: ergo
non datur contra tabu. So. hic loquitur quan
do iste pater qui dedit se ad arrogandum post
mortem patris arrogatoris deceffit. unde licet
post mortem patris arrogatoris decefferit dici
tur in familia arrogatoris decedere: ut. j. eod. l.
utrum. licet 3. uideatur aliter tenere. j. eo. l. fi
ex duobus. §. si. sed male dicit.

Liberi. Dicitur hic: liberi qui institui n̄
possunt. quero qui sunt isti. Bi
cit glo. deportati: ut. l. i. C. de here. insti. 2. here
tici: 2. alij qui in gl. numerant. 2. sic habes q̄ de
portatus non potest institui. contrariū no. in. l.
i. §. de he. isti. ubi dicit q̄ potest institui: §. h̄sc
postea illam hereditatem habet. Sed ista glo. ē
uerior dixi. §. e. l. i. §. filium. Item dicitur hic q̄
inspicitur tempus mortis. Contra immo tria tē
pora: ut. l. si seruum. §. si in extraneis. §. d̄ here.
insti. 2. de here. quali. 2. dis. §. in extraneis. Sol.
dicit glo. hic loquitur in filio suo in quo temp
mortis 2. aditionis est unum 2. idem. Vel meli
us ibi loquitur in filiis institut. hic in filiis prete
ritis qui an debuerunt institui ante tepus mor
tis inspicitur: ita dicit glo. 2. bene.

pro bar. faē
tex. in. l. rece
pticia. C. de
con. pecu. 2.
ibi bal. in. l.
colū. vbi vi
cit q̄ per pri
uilegiuz no
uum conces
sum non tol
litur atiquū
2. hic adde
ang. m. l. vi
uus. in fine
d̄ testa. mil.
2. cyprius
in. l. si certa
ruz. §. miles
e. ti. 2. intelli
ge: vt decla
rat pau. de
cast. que oī
no vide in. l.
si duo. d̄ ac
qui. ber. per
ro. in. l. ado
ptium. §.
patronum.
§. de in ius
voci. Et vi
de que not.
bar. l. i. si cū
dotē. §. trāf
grediū mur
so. ma. 2. ad
de ro. in. l. si
exheredat.
§. i. §. ad fil
le. 2. ponde
ra text. in. l.
municeps. i
princi. j. ad
municipa. 2
vide Ange.
2. imol. in. l.
tales. §. i. §.
de here. isti.
ADDE an
si quis impe
trat: vt doc
toretur cer
to modo. d̄
ide se subij
ciat exami
publico nō
seruato pri
uilegio: 2. re
p̄bet an pos
sit redire ad
puilegiuz.
bal. cōstilio.
ccccxvij. iij
libro.

a C Si qd ex libe. l. die est una gl. sing. in v. p. i. c. i. edicto. de qua vid bal. in. l. si defun. et. in. h. C. de suis et le. per bar. i. l. si post mor. te. s. h. j. e. b C Si sub ea p. ditione. l. d. quod no. i. l. luti. s. de condi. et demon. c Ego sum missus. Mo. bu. et plene vid i. s. qua drupli. istit. de ac. p. mo. der. et q. etia si prima fuit inutilis pos. sit peti cofir. mari. vide bar. in. l. iij. in. x. colu. in. iij. q. prin. C. de pig. vi. d. plene bal. et ang. in. l. i. C. de car. edic. et adde bal. in. l. si. s. fin. qd me. cau. vbi die tenuta nulla non potest confirmari. ADDE ale. xa. in. l. si. fi. nita. s. iulia. nus vbi alt. ter loquitur tñ ibi posui s. suam opti. ro. bal. et pe. de ancha. in. consilij. d Lud edde quod no. j. e. in. l. filium i. pri. in. v. cum ex heredato. cu. bar. rone co. cordat bal. in. l. si vnus. m. s. illd. C. de inof. te. e C p. testa. metu. Not. q. per solam agnitionem qrele no. ru. pif. testm. se. cul. i. bo. po. s. ta. et de ro. ne vid i. l. si. i. pe. col. C. vnde legit. f Querit glo. An bo. pos. s. ta. re. ducat re ad cam itestati adde bal. ali. ter loquere in. l. si. in. pe. col. C. vñ le. gi. et ibi vidz velle q. si. fi. li. i. p. tate sit p. terit. dicit vez. illd. aut

Si quis ex liberis. Et of ha buisul ex pedira usqz huc illa sba liberos siue naturales et c. posita. s. eo. l. i. nunc incipit exponere sba siue heredis instituti et c. C. Op. et videt q. i. casu no. stri. s. no. habeat locu id qd hic d. aut eni fuit i. stitut. fili. sub coditione casuali et statim testm est nullu. ut. l. suus. s. de be. insti. aut sub p. ditione p. tatiua q. pot. impleri ultio vite spiritu et iputet sibi si ea no. i. pleuit. ut. d. l. suus. s. pe. et fin. So. huius timore dicit qdam q. prin. s. loqur in suo. finis i. emacipato. Et dicit or. s. loq. i. emacipato: q. no. dicit nullu testm si instituat sub co. ditione casuali. qd. pcedit fm forma hui. s. se.

Si sub ea coditione. C. Opp. q. istitu tus no. habeat s. ta. ut. s. eo. l. i. So. ibi i. istituto pure. hic in istituto sub p. ditione in quo distin. guil. ut. hic. C. Itē op. et videt q. pēdēte p. ditiō ne no. possit peti bo. pos. fm ta. sicut no. pot. adi. ri de iure ciuili. ut. l. is qui. de acq. here. qm. no. pot. peti bo. pos. nisi eo casu quo pot. adiri here. ditas de iure ciuili. ut. s. e. l. no. est. s. fi. Sol. ibi loq. de alio impedimēto p. ditionis et bene di. cit. C. Altiō uide glo. q. incipit idēz si est i. p. tate. ibi. ar. s. de cur. bo. dā. l. i. Sed dic alio cau loq. tur fm Dy. C. Itē uide glo. q. incipit qd si insti. in. fi. ibi sol. ut. ibi. sed ibi nihil dicitur de hac. l. Unde dic q. hic petitiō bo. pos. fm tab. fuit uti. lis: ut. j. de bo. pos. fm tabu. l. ij. s. si sub condi. tione et ideo. i. aliu. potest conuerti. ut. hic. ibi. aut prima coditio fuit inutilis. vnde no. quertif in alia vtilē. ita dicebat Old. C. Itē uide gl. q. incipit sic. et. j. de fm tab. ibi. s. nunq. d. et c. Rñ. sic ut plene no. in. d. l. ij. s. si sub p. ditiōe. C. Al. timo hec lex facit ad. q. ego sum missus in pos. sessionē ex aliq. cā. et petitur possessio reuocari. et ego peto mibi ex alia cā. p. firmari q. hoc possū. facere: ut. hic. s. si forte. et. d. l. ij. s. si sub p. ditiō. ne. j. de bo. pos. fm ta. et hoc si prima immisio fuit vtilis. secus si fuit inutilis: ut. p. ex solutiōe p. cedentis s. rñ. Itē facit ad. q. quā disputau. h. si aliqs est detentus in carcerib. ex aliqua cā. in iusta: an possit ibi cofirmari et recomēdari ex al. qua cā. iusta ante q. ex. h. ab. inde ex illa cā. iniusta. De hoc disputau. vnā. q. hic que incipit lapus.

Lud. C. Opp. de. l. pap. s. si i. di. s. de inof. test. vbi q. rela non daf nisi adita h. ditate. Sol. aliud in q. rela. aliud i. s. ta. Et rō pot. eē duplex: quia s. ta. daf eo mō quo iure ciuili vocaret ad dicēdu nullu: et iō p. tor remouet obstaculū emā. cipatiōis. habuisti. s. l. px. s. si emācipat. ibi n. eni p. rescissionē et c. sed testm incōtinēti p. mor. tē annullat. et iō s. ta. incōtinēti pot. pponi. et h. est qd dicit q. in s. tab. q. rāf de iure patris et filij tñ no. de virib. testamēti: ut. l. filio. s. i. de inof. tes. hic aut pot. discuti an sit p. r. ille fili. nemine ex. h. de. s. in q. rela agif. de virib. testm: ut. d. l. filio. iō regrif. q. h. ditas sit adita: ut. sit p. lōa q. defendat testm. Dices tu hoc no. videt vez. q. a. hic dicit q. p. tra. ta. daf s. testm. et sic agif. de viri. b. testm in s. ta. s. exponē s. testm. i. sufficit eē ip. sū testm. s. no. sit aduersari. p. hoc facit qd no. s. ti. iij. l. i. s. cā. cognita: vbi ista bonorū posses. sio daf etiā no. citato aduersario. iō no. regrif. q. h. ditas sit adita. sed sec. in q. rela i. officiosi testi. q. illa regrif. aduersariū s. que def. q. daf i. for. ma iudicij. C. Itē op. de. l. qd vulgo. j. eo. vbi si testm est nullu no. daf p. tra. ta. So. ibi loq. quā. do testm est nullu ex alia cā. q. ob omisā p. ditiō.

ne. iō no. daf pos. bo. p. tra. ta. C. Itē op. instituti expectat p. teritos: ut. l. i. s. expectandi. j. de fm ta. male ergo dicit rex. q. h. ditate adita possit da. ri p. tra. ta. cu. illi no. potuerūt adire. Sol. ut. glo. s. p. tra. h. ac. so. op. j. e. l. in. fi. Di. no. so. s. dic. q. ibi erat duplex impedimētū: quia expectabatur p. tra. ta. et impedimētū erat de iure ciuili. hic vnus tm. C. Quero q. ē rō diuersitatis i. p. rono q. bo. pos. q. ē daf regrif. aditionē h. ditate. s. ea que daf filio no. Rñ. bo. pos. q. daf p. rono no. irritat testm in totū: s. aufert partē: ut. l. i. s. cu. p. rono. s. ti. iij. et in. l. i. j. de bo. li. merito cu. auferat par. tē d. dari contra eū a quo auferit. sec. in ea q. daf filio: q. a. rūpit testm i. totū. iō suffic. dari s. testm. C. Querit gl. vtrū bonorū pos. p. tra. ta. reducat re ad cam itestati uel no. gl. distinguit: aut fuit p. p. s. ita an aditā h. ditate et reducat ad cam in testati. aut post et tūc no. idē no. C. de coll. l. pe. z. h. ar. fill. ut. refert Li. C. s. coll. l. filie dotē di. cit aliter et hñ. q. quādo bo. pos. p. tra. ta. p. p. n. itur an aditā h. ditate no. reducit re ad cam ite. stati: quia adhuc heres pot. adire. sed si timore bonorū possessiōis p. tra. ta. non adit reducat ad cam itestati: q. a. q. no. adit est pp. bo. pos. p. p. s. ita et hoc credo voluisse dicit gl. Ex hoc p. r. ha. bes q. l. iter d. fieri agnitiō in bo. pos. p. tra. ta. Bi. ci eni d. q. talis fecit testm in quo me p. terijt et aliū fecit h. dē et q. testator erat meus p. r. et ego sū fili. s. u. legitim. q. r. p. pono bon. pos. p. tra. te. stamētū: ut. hic. et. l. filio. s. de iof. te. et sic hodie. p. solā talē agnitiōne erit ruptū testm: ut. not. in. l. h. s. ij. C. de cu. furio. sed olim expectabatur d. cretum: ut. dixi in. l. iij. s. si causa. s. de bon. pos.

Si quis filiu. Querit glo. vtrū in p. tra. ta. h. eat locum successorū edictū. Glo. dicit et bene q. sic. ut. l. si is q. s. de inof. te. fac. s. e. l. iij. s. si emācipat.

Ad testamēta. C. Dicit hic q. a. suos et c. Ista rō n. v. bona. nā filio emācipato daf bonorū posses. sio p. tra. ta. ut. s. eo. l. i. s. et sui. et p. totū istū tit. et p. q. emācipat. no. ē su. Dicit gl. no. hñt. i. h. rē no. p. r. uel no. habebāt talē q. h. ebat p. tra. tabu. trussa est. Quaf. gl. dicit rō ē: q. p. teritiō m. f. na. habet p. exheredationē. sed ex h. d. dato no. daf s. ta. ut. s. e. l. in. prin. ergo et c. s. z. ex. hic idē vlt. nā p. tor vult remouere obstaculū emācipatiōis vt illi q. de iure ciuili p. r. dicere nullū: si no. sunt emācipati. illi si sunt emācipati veniāt p. contra. ta. ut. s. e. l. iij. s. si emācipat. s. z. femina no. po. test. h. rē filiu suum qui dicat nullum. ergo bñfici. um p. toris ad testamēta seminarū no. porrigif.

Si quis eū. C. Institut. fili. benefi. cio p. teriti nati ul. na. scituri pot. petere p. tra. ta. et eo casu decedēs an. te eā petiā trāsmittit. h. d. C. Op. pēdēte p. di. tiōe an valeat institutio d. dari fm ta. no. cōtra. ta. s. l. px. s. pe. et. l. ij. s. si sub coditioe. j. de s. z. ta. s. z. hic donec ē dubiū an nascat posthum. pēdet an valeat institutio. ergo et c. So. p. dicta loquū in p. ditiōe que no. p. sumif. deficere. sed h. p. sumim. posthumū poti. nascitur. q. non. tene. mēti. Itē op. et videtur q. donec ali. j. expectant non possit dari p. tra. ta. ut. l. si filius. s. cu. z. de. fi. deus. j. de bo. lib. So. ibi: q. a. no. expectāt p. res in gradu. hic vero non expectāf. bi. qui sunt pares in gradu. Itē op. ad. l. se. de. le. iij. s. acq. rere. s. de bo. pos. vbi bonorū possessio no. agni. ta no. trāsmittit. So. fallit hic quādo q. s. differt petere possessionē bonorū p. p. ter posthumum. Itē fallit in alijs casib. hic notatis per gl. signa

ppe no. e. p. pter bo. pos. s. ta. s. est ex eo q. cu. no. sit fuata for. ma data a le. ge testm ē ip. so iure nul. lū et res est i. cā. itestati. l. i. in. fi. s. fi. ta. tes. nulle ex. iō oia iu. ra p. bātia q. per bo. pos. s. ta. res no. reducit ad cam itesta. ti loquitur et intelligun. tur in filio emācipato p. terito. l. is q. v. s. h. vñ. et. cu. z. v. se. de leg. p. lā. et vid. quod no. bar. i. l. si. duo. s. i. eo. titu. nec ob. istif. opi. bar. to. m. l. po. sthumo. s. s. ta. vbi dicit q. fil. in. po. testate s. ta. bulas appo. bat testamē. tu: quia est falsus: vt. ibi. per omnes. et in emāci. p. ato q. etiā bo. pos. non. reducat rez. ad causāz in. testati patet etiam in. l. si. duobus in. pncipio. j. e. s. C. Si quis filius. p. r. ang. et imol. i. l. i. q. post. humos. s. i. de lib. et po. sthu. b. C. Ad testa. mēta. p. ex. heredatiōe. p. teritiō materna ha. bes p. exhe. redat. s. rōe vide in. l. iij. C. de inoffi. te. et ibi bal. dicit q. hoc hodie corri. gif. vt. in. s. exheredatof. i. auē. s. her. et falc. ad. qd. vide bar. in. auē. ex. cā. d. li. p. ter. et qd. ipse no. in. l. i. suis. de. l. c. posth. et in. l. pater filiu. de iof. tes. et qd. not. gl. et bar. in. l. i. in. pñ. j. si q. a. pa. sue. ma. et bald. in. d. auē. ex. cā. in. iij. q. C. d. li. be. pte. et i. l. in. suis. i. lec.

124

ve li. 7 post. On n pu ta uerit. s. non quis rite cō dēnato. vid bart. in. l. le. eta. s. si cer. pta. 4 vide bal. in. l. iij. in prin. s. d lib. 7 post. 7 vide ange. i. l. i. in princ. s. de edil. e. dic. 2 in. l. iij. s. de inoffi. te. 7 do. an. i probemio decre. 7 qd no. bar. in. l. iuste in pnc. de acquirē. pos. 7 qd di. cit hic bart. de rite bāni to vide per bal. in. l. i. in iij. col. in d. 7 p pōctā C. si a nō cō. pet. iud. Et vide bar. in e. uag. ad re. pu. in ver. p. accusatiōe 7 in. d. s. cō dēnātū. 7 iō dicit bal. in l. i. s. qd aut p illū tex. s. de off. p. sic. vrb. q. si offi. cialis tenet ex forma ista recipere omnes accu. satōes cōes intelligitur de instu. ri. te. 7 si statu. tuz facit mē tionem d. p. curatore uel mandato in telligitur d. solenni fm bal. in. l. si p. diū. i. pe. co. lū. C. d. edi. act. vid bar. in. l. filiū. s. si q. j. tit. i. 7 in. l. diuus de test. mili. 7 bal. in. l. i. s. inuiti. qd quisq. iur. ADDE q. posui in. d. s. cōdēnātū b. C. A. primo gradu. d. iur. re ciuili. vid imo. in. l. fili. us qui i. po. testate. in. v. op. de lib. 7 postbu. 7 vi de pauls de cas. l. d. l. iij. s. si. e. ti. p. i. tellectu hu. ius. s. post bar. ibi 7 an. ge. 7 imol. i. l. nā 7 si sub p. di. in. fi. de ius. tes. 7 qd

ea 7 examina: ut. l. vētri. de acq. her. **Querit** glo. que est rō q. filius post emācipationez non potest adire. Rō est: quia nascēte posthumo te stamētū est nullū: 7 sic dubitat de virib. testi: 7 sic nō pōt adire. 7 hec est vera. Alia est rō data p glo. quia aditio ē de iure ciuili fm qd ius emā cipatus nō est cognit. Ista rō nō ē p̄a: ga i suc cessiōe ab intestato est incognit. de iure ciuili. s. in successiōe ex testō emācipat. est cognit. sicut qlibet exneus: ut. j. e. ni. l. si ex duob. in princ. **Dicit** hic. s. si is decesserit dabit fm ta. uel p̄ ta. mō q̄ro istius alternatiue que pars ē p̄a. Rū. vltima pars est vera: ut. s. pxi. l. 3 alij dixerūt p̄. qd intellige si is decesserit. 7 heres ei. uel it veni re p̄dente dubio: an ali. nascat. tūc enī venit p̄ p̄ ta. sed si iā esset certū esse natū tūc idē. Si nō esset certū ipsum non debere nasci: tunc p̄ h̄ ta. veniret: 7 hoc vult alternatiua hui. l. Rō enim posset dari p̄ ta. cū sit certū de virib. testi. S. q. re hoc casu non occurrit fm ta. cum bonoz pos sessione p̄ ta. que sperat cū sit eiusdē grad. **Dic** ut dixi in. l. equissimū. s. i. j. de fm ta. Et sic not. fm glo. q. in alternatiua legis: ut tollat p̄rietas alterius legis sufficit vnam partem esse veram: vt hic. Simile in. l. vbiunq. j. de fideiuf. Dixi i. l. si is qui. s. vtrum. s. de rebus dub.

On putauerit. **Al.** q. huc exposuit verba posita. s. eo. l. i. que di. cunt liberos siue naturales 7 c. 7 illa verba posi ta in. l. i. que dicunt. si neq. instituti 7 c. hic inci. pit exponere sequentia uerba ibi posita. s. neq. exheredati sint.

Aliqua. **Querit** gl. hic d. q. a primo gradu fuit exheredat. a scōo p̄ teritus. qd ecōtra. a p̄rio fuit p̄teritus a scōo ex heredat. vtrū possit peti p̄ ta. **Vide** q. sic: ut. l. si posthum. d. li. 7 postb. 7 l. nā 7 c. de iniuf. test. p. hoc: quia etiā daf b̄ditate nō adita: ut. s. e. l. illud. 7 sic hēbit p̄tra ta. n̄ q̄relā. q. daf q̄i omne auxilium deficit: ut insti. de inof. tes. s. cā autē. 7 l. maximū uitiū. C. de li. prete. In cōtra rium q. non delega. prestā. l. si quis filium. i. p̄n. **Glo.** respōdet q. ibi loquit q̄i institut. accepit contra ta. 7 sic contra ta. valeret iure bo. pos. fm ta. **Truffa** est sed de hoc quidam est casus. j. e. l. s. a primo. Sed etiā op. ut ibi dicā.

Non queuis. **Tene** mēti hic quid significat rite 7 recte. s. in. l. iij. s. de inof. te. tene mēti. **Iste.** s. facit ad multa. **Exbānit** pōt impune occidi. d. intelligi de rite p̄dēnato. qd dic ut. l. pe. s. d. adul. 7 l. iij. s. p̄dēnātū de re iudi. **Ite** istrumē tū publicum debet executioni mādari. verū est si est rite factum: ut hic. **Item** facit si dicit statu. tū si aliq. cesserit actionē nobili puniat in cētū: d. intelligi de cessiōe rite facta. tene menti.

A primo gradu. **Dic** ē ca. sus. q. gl. s. ea. l. s. aliq. tabulaz. **Vides** ergo q. ut cōpetat bonoz possessio cōtra ta. sufficit q. possibile fu. it bonoz possessionē peti uel hereditatez adiri post mortē defūcti. **Cōtra** si p̄terit. est a primo 7 exheredat. a scōo nunq. pōt adiri a p̄rio. ut. l. iij. in fi. s. de li. 7 postb. **So.** ibi loqtur i filio suo preterito qui dicit nullū ipso iure. hic in emāci. pato. **Vel** dicit licet nō possit adiri de iure ciuili. tū pōt peti bo. pos. fm ta. filio approbātē: ut. l. filio. de iniuf. testa. **Quero** cōtra quē dabit bo. pos. cōtra ta. **Quidam** dicunt cōtra institu. tos in secundo gradu. uel melius dabitur con

tra ipsum testamētū: ut. no. s. e. l. illud. ideo nō est necesse q. q̄ratur p̄tra quē def. ista. ita dic gl.

Si quis sua mān. **Not.** tex. ibi ga senatus hic 7 c. **Nota** ergo q. l. aliq. phibeat scribere insti. p. se: tū pōt scribere cōtra se. **Et** iō si aliq. scribit se tutore i testō uel fideicomis. sariū q. sunt on. ualer. nec h̄z excusationem: ut. l. vxori. s. i. j. de falsis. **Querit** gl. an iste q. scri. p̄sit se exheredari possit agere q̄rela inoffi. test. **Glo.** dicit q. nō: ut in ea habes. **Sed** in p̄trari. um allegat gl. l. i. s. de his q. ut indig. **Ad** quā. l. rī. ut ibi no. 7 l. decreto. s. de suspec. tu. 7 ibi p. **Dy.** **Ite** in contrariū. l. si quādo. in fi. C. de i. offi. testa. sed dic ut ibi plene no. p. **Ly.** **Que** ro vtrum testator sua manu possit scribere testa. mentum 7 publicare: ut valeat. **De** hoc dicam in. l. seruus. s. de testa. vbi gl. tangit. dixi anno i. l. iij. de stip. seruo.

Si quis emancipatus **Op.** glo. 7 videt q. exheredatio in extraneo non potuerit fieri: ut. l. quidā cū filium. j. de p̄ bo. ob. **So.** vna est q. cōcedat contrariū q. ab initio si ualer. unde p. arrogationē postea factā nō p̄firmat. uel aliter. hic loquit in exneo q. tpe exheredationis erat frater postea fuit arrogat. unde exheredatio pri. facta nō nocet. **De** hoc an exheredatio facta exneo ualer ab initio: dicā in. l. p̄sa. testō. s. de her. insti. 7 ibi dixi anno. 7 habetis unam glo. satis notabilem quomodo i. telligatur exneus q̄rū ad istam exheredationē. vt. l. i. C. de impo. lucra. descri. li. x.

In adoptionem. **Op.** di. citur hic q. ita demū habet contra tab. si est institutus. **Cō** tra in. l. i. s. is quoq. j. de col. bo. **So.** dicit glo. ibi est institutus sicut hic. **Sed** contra. ergo nō habet collatio locum: de qua ibi dicā. **Sol.** dic. glo. ibi de rigore. secus de equitate. uel ibi fuit adoptatus ab auo materno. hic ab alio: ut uidi stis. s. e. l. iij. s. si filio. declarabo in. s. is quoq. **Quero** utrum filius adoptiuus hanc bono rū possessio. querat patri adoptiuo. **Respō.** aut agnouit fm tab. quia institutus 7 tūc patri ado. ptiuo querit l. 7 nō cū effectu: ut. j. e. l. si p. mor. tem. s. si in adopt. sed si agnouisset contra tab. tunc queuisset patri adoptiuo in effectu scōm beciura scōm quicquid habet patri adoptiuo querit: ut uidistis in. s. si in adopt.

Non est nouū. **Mo.** tex. ibi p. toris enim pro. positum 7 c. **Op.** glo. de. l. si ex duobus. s. s. 7 ilico. j. e. 7 l. si. s. adoptiu. j. ti. i. gl. sol. optie.

Trum. **De** intellectu hu. ius. l. babuistis. s. eo. l. iij. s. si pater.

Post.

Si in adoptionem. **Not.** hic q. iustus p̄ris adoptiu excusat filium a deo q. l. 7 agnouerit testū: tū pōt uenire p. con. tra ta. **Rō:** ut sibi queratur pot. q. patri. ita di. cit tex. **Ideo** dicit **Azo** in summa huius tit. q. ista lex hodie corrigat: ga cum hodie q̄rat sibi quo ad p̄prietatē nō h̄z p̄tra tab. nā ista lex loqt fm hec iura fm q. fili. oia q̄rebat p̄ri. 7 in totum q̄re. bat. sed hodie nō: nisi quo ad usufructū. ita di. cit **Azo** in summa hui. ti. **Alimo** uide glo. q. incipit cōmissio. in fi. **So.** ibi nō debuit petef p̄

ibi dicit 7 p raph. i repe. l. si filius q i ptate. l. viij. charta. d li. 7 postbu. **C** Si quis emācipatus non nocet. **Hoc** videt verū 7 ē no. p̄bat etiam in. l. filius fa. miles. i. pri. d testa. mili. vbi p̄teritio militis q p exhereda. ba. bef. l. sicut cert. cū. l. se. C. d test. mi. li. potest th irritari si p̄ terit. fuit fi. lius qui pa. tri exhere. da. non erat nec esse po. terat suus si postea effi. ciatur.

aut sub pditione que extitit. secus si deficit pditio vel nō interfuerit institutus: vt h. Itē pdicta hā si fuerit datus in adoptioez filius naturalis. secus in adoptiuo: vt. d. l. non putauit. §. in adoptioez in fi. Si hō fuerit pteritus: tūc nō dat ei ptra ta. bo. pos. naturalis: vt. s. e. l. si emācipatus. §. fi. z. l. vtrū. z. insti. de here. q. ab intef. §. eadem. Scōo casu qñ se dedit in adoptioez post mortē. aut post petita ptra ta. bo. pos. z. nō nocet sibi adoptō: vt. j. vñ li. l. si. Aut an. z. tūc si qdē erat pterit⁹ sibi nocet: vt. l. iij. §. si emācipatus. §. e. Si hō erat institut⁹ sibi nō nocet adoptio: vt. s. l. pxi. in pn. pdicta hā qñ vult venire ad ptra ta. pñs vel auī naturalis. Si hō velit venire ad cōtra ta. patris vel auī adoptiuī: dic vt dixi. §. e. l. i. §. i.

Exemplo. Cōp. j. l. pxi. §. fi. als est. l. cum emācipatus. §. fi. So. ibi vnus ex nepotibus fuit adoptatus loco filij. hic secus.

Ex duobus. Cōp. in tex. ibi fra/ter. f. soli nō patru is. Dic hēs de materia pūctōis legalis. de q. di co plene in. l. re pūcti circa fi. z. sic hēs h. q. cōiūctio legalis fit duob⁹ modis. primo q. plures vocant ad idē ex eadē dispositōe diuersa tñ rōne. Scōo q. vocant ad idem ex eadē dispositōe z. eadē rōne. Quā ergo deficit vna portio h. ius accrescēdi potētius ille q. vocat ex eadē dispositōe z. ex eadē rōne q. ille qui vocat ex eadē dispositōe diuersa tñ rōne: vt h. Naz nepotes inuicē vocant cū fratribus patris ex eadem dispositōe. sed nepotes inuicē vocant vna rōne z. fratres alia rōne. ideo nepotes sibi inuicem accrescunt non fratribus.

Si prius. Cōp. Per scōm testm̄ in quo fili⁹ ē pterit⁹ si in eo sūt scripti venientes ab intestato rūpif p̄mū. h. d. multuz singula. z. notabilis casus. nec ipsū scio alibi. Cōp. Quero an oīa q. ē rō q. filius admittit ad ptra ta. si in scōo sūt instituti venientes ab intestato. h. excludit qñ in scōo nō sūt instituti venientes ab intestato. Rū. rō est: q. ante in scōo sūt instituti venientes ab intestato: h. sit impfectū rōne solēnitatis omis se tñ est validū de iure ciuili ob q. p. scōm tollit p̄mū: vt. l. hac cōsultissima. §. pe. C. de testa. z. l. ij. §. de iniust. test. Sed qñ sūt scripti alij: tūc p. scōm nō tollit p̄mū: vt. l. si filius. §. de li. z. posthu. z. sic remanet validū primū testm̄: in quo filius est exhibitus. ergo nō h. cōtra ta. vt. s. e. l. nō putauit in pn. Cōp. illa distinctio vtrū in posteriori testō sūt inscripti venientes ab intestato vel nō fuit introducta a iustiniāno: vt. l. hac cōsultissima. §. pe. C. de testa. ergo nō est p̄simile q. ad illā. l. iuris cōsultus hūit respectū. So. h. fuit additū a cōpositorib⁹ noui iuris. Vel dic q. de iure antiquo erat hoc: h. per iustiniānū fuit renouatuz z. declaratū. z. q. sit de iure antiquo p̄bat in. l. ij. §. de iniust. testa. Cōp. Scōo op. z. videt q. l. hac cōsultissima. §. pe. nō h. locū qñ sequens est impfectū rōne p̄teritionis vt. l. si filius q. in po. z. ibi hoc per gl. manifeste nō. §. de li. z. posthu. So. ibi fuit p̄teritus filius suus in p̄tate qui dicit testm̄ ipso iure nullum. h. qñ fuit p̄teritus emācipatus. Nec so. nō placet: q. qñ fuerūt p̄teriti emācipati nō h. locū ista distinctio: vtrū in scōo fuerūt instituti venientes ab intestato vel nō z. scōm tollit p̄mū: q. ex ipso scōo pōt adiri hereditas de iure ciuili. z. sic debemus intelligere in filio qui est in p̄tate. Quare dic q. ibi loquit qñ fuerūt instituti nō venientes ab intestato. Et nō ob. glo. ibi posita: quia male dicit z. ptra istū tex. Ex hoc nō. aliud q. testm̄ in quo filius est p̄teritus si in eo sūt instituti venientes ab intestato valet interim de iure ciuili donec filius dicat nullū per istū tex. Si enim non eēt possibile ex eo adiri hereditas de iure ciuili primuz testm̄ per istud scōm nō rūperet: vt. d. l. si filius qui in p̄tate. z. nō. in. l. cū in scōo. de iniust. tes. z. l. si q. s. e. de vulg. z. pupil. Dices tu istud videt ptra casum. l. filio p̄terito. nā ibi fuerunt instituti alij frēs z. sic p̄rimiores venientes ab intestato. z. tñ ibi testm̄ valet de iure ciuili si teneremus q. h. fuit additū a cōpositorib⁹ noui iuris hēo rñsionē claraz

q. ibi respexit iura antiq. Si hō intelligimus q. hoc erat de iure antiquo pro solutione cogita. Cōp. Alterius op. dicitur h. q. ptra ta. z. ptra scōz testm̄ impfectū nō est testm̄ sed qdam volūtas: vt. l. hac cōsultissima. §. pe. C. de tes. z. sic nō dat ptra ta. So. qñ testm̄ deficit rōne omisse solēnitatis nō pōt dici p̄prie testm̄. sed qñ adsunt solēnitates: h. facta sit p̄teritio: tūc est p̄prie testm̄. nō est vltima volūtas ptra quā dat cōtra ta. Cōp. Quero q̄liter intelligit si in scōo sūt instituti venientes ab intestato. Rū. intelligit de venientibus ab intestato qui tenēt primū locū in successione: vt h. dicit tex. vos habetis in. l. hac cōsultissima. §. ex impfecto. z. in auct. hoc inter liberos. q. testm̄ iperfectum h. locum inter filios. Sed an intelligit de imperfecto rōne p̄teritionis. z. h. videt glo. sentire q. sic. Cōp. trarium videtur tenere glo. §. de testa. l. si is qui. de quo dic vt ibi dixi.

Am emancipatus.

Qui duos. Cōp. z. vñ q. nepos datus in adoptioez institutus hēat ptra ta. vt. l. nō putauit. §. in adoptioez. §. e. Rū. ibi loquitur qñ datus in adoptioez p̄mū gradū tenebat z. nemo euz p̄cedebat. h. aut p̄ eū p̄cedebat. ita nō. §. e. l. nō putauit. §. vt aūt. Cōp. Itē op. q. iste nepos debeat p̄ungi patri p̄ edictū de p̄iugē. vt. j. e. l. si p̄. So. ibi loquit de nepote in p̄tate retento. h. de dato in adoptionē. Cōp. Itē op. q. sufficiat semel edictū omisum esse vt sic p̄teriti beneficio nepos institutus hēat ptra ta. vt. l. si post mortē. §. fi. §. e. z. l. non putauit. §. in adoptionē. Rū. cōtraria loquunt quādo aperit via alijs qui sūt in eodez gradu z. habent equale ius. secus si eos als p̄cedat. vel si sūt sequentes in gradu vel ordine.

Si pater. No. ex isto tex. huius. §. sicut fili⁹ emācipatus per edictū de p̄iugē. dis p̄iungit nepotibus in p̄tate retentis. ita filius i adoptionē datus veniens per ptra ta. alio cōmittente edictū cōiungit cum suis filijs: vt hic.

Si pater ex duobus. No. tex. i. fi. l. ibi nō minus hēe q. z. Ad hūc. §. in fi. op. q. nepotes non succedat cū filijs in ptra ta. vt. s. e. l. iij. §. i. So. dicit qdā h. de rigore: ibi de eqtate. Sz certe h. loquit de eqtate: vt hic. dū dicit eqns. Vel dic h. de eqtate ibi de rigore. Sz dic q. ē vey. h. m. distinctionē huius. §. z. hoc vey nisi als iste nepos sit adoptatus in locuz p̄ris alterius nepotis. Cōp. Itē Ja. de are. z. Bl. inducūt hūc. §. ad. q. dicit statutū q. oēs venientes ad hīrādū in ista ciuitate hēant aliquod p̄uilegiū. modo qñ an ciues originarij nō habitantes z. venientes ad habitādū gaudeāt illo p̄uilegio. Et videt q. sic: vt h. nā eodē iure vñ nepos adoptatus quo qliber exneus. Sed puto p̄trarium: q. istis qui p̄nt cogi ad munera nō pōt p̄cedi imunitas: vt. l. ij. §. de iu. i. mu. Hos hētis h. duas glo. vñ sup. hō emācipauerit: aliā sup. hō suo. z. innuūt iste glo. iuncte cū tex. q. filius emācipatus iūgit in vñā portionē cū filio suo emācipato. Iste glo. sūt false h. m. Dy. q. qñ filius z. nepos sūt emācipati nō p̄iungunt simul. sed filius p̄cedit nepotē: vt habuistis. §. e. l. i. z. l. si emācipatus in prin. §. e. ti.

Ex duobus. Cōp. Si institut⁹ adit hereditatē beneficio p̄teriti cōmittētis edictū nō pōt per eū contra ta. peti vel eius portio augeri. sed legatū oib⁹ d. z. p̄sta ri. h. d. vsq. ad. §. filius. Ibi pos. bonoz ptra ta. bñficio emācipati p̄teriti. Cōp. dicit h. q. emācipatus institutus de iure ciuili z. ptra. no. in. l. illud in fi. §. eo. So. gl. dicit ibi male z. ptra istū tex. vt ibi dixi. Itē dicit h. q. qui adiuit hereditatē nō pōt adire per ptra ta. Cōtra. §. e. l. si post mortē. §. si in adoptionē. So. ibi adiuit iussu alterius ad alterius vtilitatē. h. sua spōre z. ad suā vtilitatē. Cōp. Itē op. de. l. nō putauit. §. fi. §. eo. vbi oīs reducitur ad vniuersalē. So. ibi nō adiuit. secus si adiuit: q. tūc eius

Ex duobus
§. si prius.
Iste. §. e. ita
difficilis q.
bar. in ip̄i
tellectu vñ
def variasse.
multū vide
bal. in. l. hac
cōsultissima.
§. ex impfe
cto. de testa.

Secūdo
op. Et videt
bar. sibi con
trarius in. l.
si filius qui.
de li. z. post
hu.

portio pot diminui. no augeri. Querit glo. quot incō
moda psequit ille q adiuit. Dic vt in gl. Quero vtrū
indistincte ille q bz hereditate nō possit petere ptra tab.
So. aut qd efficit heres ipso iure z nō pdit vt h in fi. aut
efficit heres facto suo. z tunc aut adit iussu alterius z ad
alterius vtilitate z nō pdit ptra ta. ut. l. si post mortē. §.
si in adoptionē. §. e. Aut adiuit sponte z preter suā utili
tatem. z tunc perdit ptra tab. ut h. z. §. dixi.

Si filius. Quero dī h q iste emācipat⁹ bz
ptra ta. qro utz hoc sit uez siue an
mortē p̄ris naturalis siue post sit emancipatus. Et dicit
glo. q sic allegat eādē. l. si emācipatus. §. si. Nec glo. ē
falsa z ptra tex. l. si emācipatus. §. si. quā glo. allegat. nā
emācipatus post mortem nō bz ptra ta. ut ibi. Nec curo
utrum pater adoptiuus uiuat uel non: ut. §. e. l. utrum.

Itē si filius. Iste ergo nepos bz ptra ta. pa
tris z aui naturalis ut h uidea
tis. Dicit h mortuo adoptiuo. qro qd si uiuētē. Hzo di
cit idē. uide glo. q incipit idē z si uiuētē zē. posses tu di
cere ptra. forte Hzo dicit idē si uiuētē: dū tñ exiuerit de
ptate p̄ris adoptiuū. Unde ut hoc nō possit dicere dicit
dū idē si sit in ptate p̄ris adoptiuū. Sz iste glo. sūt false.
nā si p̄ adoptiuus uiuēt z iste eēt in ptate nō possit fa
cere testm̄ istud: ut. l. qui in ptate. §. de test. z si testm̄ est
nullū nō dat ptra ta. ut. j. e. l. qd vulgo. Quare aliter di
cit glo. z bene. §. e. l. iij. §. si p̄ illā tene. Alterius qro
circa hāc. l. dī h q bz ptra ta. patris z aui naturalis. qro
utru hoc sit uez indistincte si p̄ pus decesserit. Idez si
decesserit pus auus z postea p̄ eius: sz tūc ueniret iste fi
lius p̄ successorū edc̄m: ut. l. si is qui. de inof. te. Tult er
go glo. q si morit pus p̄: tūc nepos bz ptra ta. iure suo
z directo. Sz si pus morit auus. z tūc uenit ad successio
nē aui p̄ successorū edc̄m. q̄ si p̄ eū p̄cedat. Ista glo. nō
est hā. nā cū filius est in adoptiua familia nepotē emāci
patū nullo mō p̄cedit: ut. §. e. l. utru. z. §. §. pxi. Glo. tñ
uidef tenere ibi illud qd h z male: qa dicit ibi q bz intel
ligi de nepote instituto herede: atz eēt absonū. Sed illa
glo. reprehendit per Dy. dicit eniz ibi z bene. nā nō est
absonū si ponamus p̄ez in adoptiua familia: q nepos
ex eo emancipatus admittat ad successiones ut hic dicit
tex. z probatur. §. eo. l. vtruz. z. l. si emancipatus. §. si. §.
.e. ita debetis intelligere.

Preteritus. Tex. ibi si non cō
tra ta. ista sūt hba
exceptōis. Cōp. duob⁹ modis. vī q ille q op
ponit exceptionem doli non approbet testm̄: qa nihil ex
testō psequit: sz aliud. ideo testm̄ non approbat. ar. j. de
bo. li. l. si hō non hūit. h. ceter. So. intelligo q h oppo
suit exceptōez doli vigore libertatis sibi in testō relicte.
secus si opponeret exceptōnē ex pacto cōpetētē vel ve
nientē extrinsecus nō ex testō. Itē op. q qd nō possit
opponere exceptōem doli aduersus heredes p̄ris: ut. l.
apud. §. libertū. j. de do. excep. Sol. h op. exceptio cōtra
ptra doli ipsius filij: nō ptra doli cōmissuz ab ipso p̄re:
qa tunc nō possit. Tercio op. dī h q ptra ta. pōt op
poni in modū exceptōis. z ita dicit glo. Cōtra in. l. in
exceptōe in fi. j. de excep. vbi nō pōt opponi exceptio resti
tutionis anteq̄ impetref. Ja. de are. vī intelligere hic q
istud est uez dū tñ possidens petat cōtra ta. z postea ex
cipitur. put dī in. l. in exceptione in fi. z no. in. l. naz z po
stea. §. q si minor. §. de iureiuran. Videte lz dictū glo. z
dictuz Ja. de are. circa ipsum satis sit uez: aduerte tñ qa
exceptio de qua h loquit pōt opponi altero de trib⁹ mo
dis. vno mō q opponat exceptio p̄iudicialis: nō potes
agere ne fiat p̄iudiciū peti. here. mouēde impetrata bo.
pos. ptra tab. z ita pōt opponi anteq̄ impetref bo. pos.
ptra ta. ut h. z. l. ij. j. de excep. rei iudi. z. l. si post litē. j. de
excep. z. l. si qd libertatē. §. de pe. he. qd tñ hodie est uez
sm̄ determinationē. l. fi. C. de peti. here. Scōo pōt oppo
ni hoc mō. nō potes agere ptra me: qa mibi cōpetit ptra
ta. z tūc pōt opponi duob⁹ modis. Primo q in ipsa ex

ceptione impetret ptra ta. dices sic: nō potes agere ptra
me: qa cōpetit mibi contra ta. quas peto mibi decerni. z
tūc ista exceptio bz vim exceptionis z petitionis z rebel
lit agentē: vt h. z. l. pap. §. si filius. §. de inof. te. z idē pu
tarē in restitutione in integrū si in ipsa exceptione impe
traref. Alio mō pōt opponi nō petēdo ipsam decerni in
ipsa exceptione. z tūc nō pōt opponi nisi prius intentef
ptra ta. ita loquit. l. in exceptione in fi. j. de excep. z. l. nā
z postea. §. si minor. §. de iureiur. z. l. necnō. §. exempto
§. ex qui. cau. ma. ita debetis intelligere.

Emācipatus. Aides er
go h q si p̄ ē
suspectus nō dat bo. pos. ptra ta. pro filio. z sic
innuit q si p̄ nō eēt suspectus daref sibi ptra ta. Ex hoc
hēs h tex. ptra glo. que est in. l. sanimus. §. repletionez
.C. de inof. te. vbi tenet glo. q si fideicommissum vniuersa
le relinquit filio: est p̄inde achi eēt institutus. Istud ē cō
tra hūc tex. qa si eēt institutus nō hēret ptra ta. ut. §. e. l.
.i. in p̄n. z sic fideicommissoria restitutio non hēret institu
ere: vt h. z expressius in. l. ita tñ. §. q rogatus. §. ad treb.

Pater. Distingue circa hanc. l. vt
dixi. §. eo. l. si in adoptionez.

Ab cōditione. Cōp. de. l. et
§. de inof. test.
So. dic vt ibi z plene dixi in. l. post legatū. §. si.
§. de his qui. vt in di. vbi vide z tene menti.

Uod vulgo. Glo. hic ponit
casum z bene. quam
vide z nota.

Filius. Ista lex est ita difficilis sicut
aliq̄ que est in inforciato: tñ diffi
cultas est in tex. nō in apparatu nec in materia.

Et diuidit hec lex p̄ncipalr in q̄tuor ptes. Primo po
nitur thema. z. q. q̄r succedat q̄n emācipatus est p̄teri
tus suus exheredatus z exneus institutus. Scōo deter
minatio ponit p̄dicte q̄nōis. Tertio ponit alia qd vtrū
eo casu fiat collatio. Quarto ponit vnā q̄nōez qbus z a
quo eo casu legata prestent. scōa ibi: dixi. Tertia in. §. vi
deamus. q̄rta in. §. legata tñ. Scōa pars subdiuidit in
ptes tres. p̄mo ponit q̄r succedat inspecto rigore iuris
ciuilis: z inspecto rigore iuris p̄torij. scōo q̄r succedat de
equitate q̄n hereditas nō est adita. tertio q̄r succedat
de equitate q̄n hereditas nō est adita. scōa ibi: sed cū exhe
redatio. tertia ibi: sz quēadmodū. Et ista scōa pars bre
uiter hoc intendit. Si suus est exheredatus emācipatus
p̄teritus z exneus institutus: siue adeaf hereditas siue
non: vterqz dimidiā aduocabit: lz vnus. l. emācipat⁹ per
ptra ta. z alter ab intestato. h. d. Mo. tex. ibi: sed cū exhe
redatio zē. no. q exheredatio nihil valet non secuta adi
tione: vt h. z. l. si p̄onus. §. ex testō. j. de bo. li. Scōo no.
ex hac. l. q ptra ta. dat etiaz hereditate nō adita. hūstis
. §. e. l. illud. Tertio no. q q̄rela pōt intentari cōtra aliū
q̄ ptra scriptū herede: vt h. in ultimo r̄iso. Cōp. dī h
in fi. q hereditate adita filius exheredatus excludit. h
in fi. dī p̄trariū. ergo male. So. excludit in totū. s. a ptra
ta. ut h in p̄n. sed nō excludit a q̄rela: vt h in fi. Cōp. no.
op. dī h q bz locū bo. pos. cōtra ta. ēt ab intestato: qa sū
ab intestato z emācipatus ptra ta. Cōtra. j. si ta. te. nul
le ex. l. i. vbi ab intestato nō bz locū donec bz locū ptra ta.
So. ptra ta. z ab intestato simul nō hūit locū: uez ē q̄n pē
det vtrū sm̄ ta. possit peti. sz q̄n certū est q̄ sm̄ ta. nō pōt
peti: tūc p̄cederet ptra ta. z ab intestato: vt h. facit qd dixi
. §. e. l. illud. Tertio op. dī h q solus filius hēbit ptra ta.
ptra. j. l. pxi. vbi nō bz nisi dimidiā. Dicit glo. q h p̄nci
piū corrigif statim. Glo. hūit bonū itellectuz. sz pōt dici
q nō corrigif: qa uez ē q filius solus hēbit bo. pos. non
tñ hēbit solus totā hereditatē vt dicit infra. Itē dī h q
repudiatio p̄dest suo vt sit heres insolidū. ptra imo pro
pte: vt. j. §. videamus. z h. eo. §. So. in effectu nō est be
res nisi pro pte: vt in cōtrario. sz ipso iure ciuili est heres
in totū. Itē op. h dicit q testm̄ est nullū pp h̄ditatē

a Ex
duo.
b. §.
Itē si filius
reprehēdit.
Uide d̄ hac
glo. p ang. z
Imol. in. l. si
quis posthu
mos. §. l. de
li. z posthu.
b Uod
q vulgo
Et hanc pro
singula. no.
Imo. in. l. si
filius qui in
ptate. intir.
col. de libe.
c posthu.

non aditā z petitur contra ta. Sed contra s. de iniust. testa. z. l. nam z. si. versi. rumpēdo. So. q̄ tum ad contra ta. sufficit tabulas esse ex quibus possit adiri hereditas tempore mortis: vt. s. e. l. proxi. vnde licet postea irritef nō curaf. Sed di ces tu que est ratio q̄ cōtra ta. non requirit adi tionem: sed querela sic. Rñ. vt dixi in. l. illud. s. .e. quia contra ta. petitur ad similitudinē dicen di nullum quod potest fieri ante aditā heredita tem. Dicit hic q̄ querela hz locum post petitaz bo. pos. contra ta. Contra id quod est ruptū nō pōt vltterius rumpi vt dictum est. Rñ. licet sit ru ptum per ptra ta. de iure p̄torio: nō tñ est ruptū de iure ciuili. ideo nō pōt rūpi per querelaz: vt h in fi. C. Itē op. q̄ qrela dz dari solum ptra here dem scriptuz: vt. l. i. z. l. circa. s. de inof. te. sed h dal ptra p̄terituz. ergo zc. So. h p̄teritus succe dit in locum heredis scripti qui totā hereditatē ab eo aduocauit: vt. s. e. l. emancipat° in p̄n. ideo pōt ptra cū dari qrela sicut possit dari ptra fidei cōmissarium vniuersalem: vt. l. i. C. de inof. testa.

Videamus. C. Ista ē tertia pars principalis z subdiui dif. primo ponit q̄stio. scōo ponunt due rōnes ad ostendendū q̄ collatio non hēat locū. tertio determinat collationē locū nō habere p aliā ra tionē nouā. scōa ibi: emancipatus nāqz. tertia ibi: z p̄ior. z breuiter. h. d. Inter eos qui diuerso iu re succedūt nō hz locū collatio. Itē qñ emācipa tus nō facit iniuriā suo nō hz locū collatio. h. d. In h. z hoc sic p̄ns. ibi illi. f. casu q̄ sequit. Mo. ex hoc. s. duo. p̄mo q̄ inter eos qui diuerso iu re succedūt non hz locū collatio. Scōo no. q̄ qñ emācipatus nō facit iniuriā suo nō hz locū colla tio. C. Op. ad p̄mū notabile q̄ collatio hz locū: vt. l. filius. j. de colla. bo. Glo. sol. pluribus mo dis. veritas est q̄ ibi filius suus erat institutus z adiuit de iure ciuili. z sic emācipatus veniēs per ptra ta. sibi fecit iniuriā: qa ibi aliud abstulit cō tra testatoris voluntatē. Licet ergo s̄m s̄ba p̄o ris nō hēat locū collatio. tñ s̄m equitatē sceuole postam in. l. si filius habet locū. sed h nullam fa ciebat iniuriam filio exheredato C. Itēz op. C. .e. l. si emancipati. So. ibi nullū fuit factuz testa mentum: h sic. vnde debet distingui an per emā cipatum alteri fiat iniuria vel non.

Legata. C. Hec ē tertia pars. Lega ta pro dimidia prestat eman cipatus coniunctis personis suis nullo modo. hoc dicit in summa.

Si quis. C. Ite. s. legis in glo. mul tis modis. p̄ma z scōa lec. re probant in glo. z bene. quare vltimam lec. tene. Tex. ibi in fi. exheredatus non esset. sed institu tus: quia scriptis nō aduentibus succedens per ptra ta. prestat legata liberis z parentibus. Vel dic q̄ institutus succedens ex testō legata p̄stat omnibus s̄m Dy. z Ja. de are.

Is qui filiū. C. In hac .l. iuriscon sultus ponit tres casus.

C. De lega. p̄nā. Rub.

C. De legatis prestandis contra tabulas bono rum possessione petita.

Je titulus. C. Primo cōmendat edictū z ponit mentē edicti. scōo il lud incipit exponere. scōa ibi: z ge neraliter vsqz ad fi. z est pulchra lex. Circa legez nostraz format glo. nra aliquas. q. C. Op. j. e. l.

.iij. s. fi. So. id quod h of q̄ legata p̄stant intel lige. f. als vtilia: secus si sunt inutilia. C. Itē op. .s. de leg. iij. l. ij. So. legata relicta a p̄terito nul lo modo p̄stant: vt ibi. sed legata relicta ab insti tuto p̄stant q̄busdaz p̄sonis ex vigore huius ti. Dicit hic q̄ legata prestant. quero qua actioe. Dicitur quidā iudicis officio. Alij actione ex te stamento vtili ex vigore istius edicti: vel actione in factuz. tene quā vis. Dicit hic dotis nomine. quero ad qd referat. Dicit glo. ad vxorē z ad vi ruz. Hides ergo q̄ determinatio apposita in fi. referat ad proxima. f. ad vxorem z ad virum non ad liberos z parentes. Simile in. l. heredes mei .s. i. s. ad trebel.

Generaliter. C. Op. de. l. q̄situz .s. de testa. So. ibi odium h fauor. C. Item op. z videt q̄ infinitas nō debeat tollerari: vt. l. fi. C. de sacrosan. ecclē. So. vt no. Ly. C. de sen. que pro eo qd interest circa cōtraria. z per Dy. in. l. si finita. j. de dā. in v. sec. z ibi plene dixi. Dicit hic q̄ parētes z liberi vocant vsqz in infinitū. ptra immo parētes vsqz ad tritaui. z liberi vsqz ad trinepotēz: vt. l. iuris cōsultus. s. parentes. j. de gradi. quid dicemus. Possumus dicere sic. qñ tractatur de fauore dz accipi in infinitum: vt h. z sic ex quadam larga z impropria significatiōe. Sed si nō tractaremus de fauore accipiemus stricte z pprie: vt dicit in .d. s. parentes. Itē dicit hic q̄ non distinguitur descendant a masculino vel a femina. cōtra in. l. si illud. s. ad testamenta. s. ti. i. So. per edictū de cōtra ta. distinguit testm̄ mulieris a testō viroz. secus in edicto de leg. prestan.

Ed si mortis. C. In tex. ibi excepte non sunt. f. p̄sone. in q̄s est collata dona tio causa mortis. Mo. h q̄ rupto testō rumpitur donatio causa mortis: quod tene mēti quod in telligo si donatio causa mortis ex testō depende ret. alias secus per ea que habuistis no. in. l. post le. in fi. s. de his qui. vt indig. z. s. de inof. testa. l. etiam. z facit. C. de col. l. i. z quod ibi no.

Hoc aut solū. C. Hic est no. s. z nota tex. ibi nec enim q̄rimus zc. C. Op. ad hūc. s. de. s. item si qs. j. p̄ri. vide glo. iij. in. s. in adoptionē. So. vt ibi patet ex p̄cor. Itē ibi sed si heres. dicit Dy. illud regulare istud casuale. vbi inspicitur cui dz acqri nō cui relinquit. so. glo. vno modo h. alio modo in. s. item si qs. z illa s̄a. Quare dic q̄ nō debemus inspicere cui acquirat ex dispositiōe le galī: vt h. sed debemus inspicere cui querit ex di spositione testatoris: vt ibi. qd no. ad multa. Bi cit statutū si qs p̄traxit cū exbānito puniat in cē tū. ego p̄traxi cū suo vel filio exbāniti: ita q̄ q̄rif exbānito: certe nō punior: qa inspicit cū quo cō trabo nō cui q̄rif ex dispositiōe legis. Sed si cō traberē cū aliquo q̄ p̄traberet p̄curatorio noīe eius vel hoc ageret iter nos: vt exbānito q̄ref tunc puniret: qa videor cū exbānito p̄trabere z inspicit cui q̄raf ex dispositiōe hoīs: vt dixi qd te ne mēti. Itē op. d̄r h in h. s. si p̄iuctuz. q̄ portio deficiēs nō accrescit cōiūcto. Cōtra. C. de cadu. tol. s. i. p̄mo. z. s. pro scōo. z. l. re p̄iucti. s. de le. iij. So. portio deficiens nō accrescit ei q̄ de iure sp̄ali ad legatū admittit: vt h. z. l. mulieri z ticio .s. de p̄di. z demō. z ibi dixi in. l. re p̄iuncti.

Am propter. Ibi bo nos pos ses. z ideo cū hic legata vtilia p̄dant ra tione p̄teriti ideo ipse cautionē p̄stat. secus si p̄

pter aliū timores fuisset omiffa aditio: vt. j. e. l. s. z si pro dote. §. h. z ibi no. C. Ex hac. l. no. q. di fpenfatio facta circa vnū defectū nō porrigit ad aliū. C. Scō no. hunc tex. ad. q. quā vidi iudex fup alienatiōe rei minoris interponit decretū di cēs p dicit alienatiōi meā auctoritatē z decretūz iterpono fi z qrenus de iure pcessit. opponebat q alienatio nō valebat: qa ante decretū aliena tio nō valebat: qa sine iudicis auctoritate z iu dex iterposuit auctoritatē fi z qrenus de iure p ccessit. s. dicit aliter q illa vba fi z qrenus de iure pcessit debēt intelligi. f. alias pter decretum vel edictū decreti. qre iudex defectū decreti intēdit fupplere. z hoc probatur in hoc tex. tene menti.

Aliū. Petita bo. pos. ptra ta. reli cta a pupillo debentur ex ce ptis psonis. relicta a substituto debent oib' falua rōne falcidie. h. d. C. Op. duob' mo / dis rupto testō de iure ciuili nō v3 substitutio pupillaris: vt. l. papinianus. §. s. z ipuberis. s. d inof. te. So. rupto testō de iure ciuili nō v3 substi tutio pupillaris: vt ibi. secus si cōtra ta. vt h. z. l. ex duob' §. h. s. de vul. z pupil. C. Itē op. d. h. q substitutus pstat legata oibus. ptra: vt. l. h. §. h. s. de le. iij. So. glo. q h intelligit fm illā leges postaz h in glo. que incipit sic ecōuerso. Sz ista opi. est falsa fm Ja. de are. z sequēs opi. posita in glo. est fiffima. Alia so. est q ibi de legatis re lictis a pupillo. h de relictis a substituto. z ista ē fva: vt dicit Ja. de are. rō est: qa gradus substitu tionis nō fuit ipugnatus. Et pro declaratione Ja. de are. distinguit: aut ipubes institutus adi uit: aut venit p cōtra ta. bñficio pteriti. Primo casu pstat oib': vt. l. h. ex duob' in pñ. s. ti. i. Aut venit per ptra ta. z tūc aut per ptra ta. eius por tio est minuta: aut nō est aucta. Si est minuta: tūc legata relicta ab eo debent certis psonis tm. legata nō relicta a substituto debent oib': vt h d in tex. hīta rōne diminiōis facta: qa legata dimiuta pstatunt ficut est portio dimiuta: vt l. filius. §. legata. s. ti. i. z l. h. s. de vul. z pupil. z l. h. in fi. s. de leg. iij. Itē si eius portio nō est au cta nec minuta per hāc. l. Si nō eius portio est aucta. z tūc aut qris de relictis a pupillo: aut de relictis a substituto. Primo casu relicta a pupil lo vsqz ad eā qritatē quā hz ex voluntate defun cti debent oibus. in eo nō quod vltra accepit per ptra tab. debent tm coniunctis psonis: vt. l. h. in prin. s. de leg. iij. scōo casu relicta a substitu to debent omnibus indistincte vt h in fi. Ratio quia gradus substitutionis nō est impugnan dus: vt. j. eo. l. sed z si pro dote. §. nō omnia.

Sibus. C. hic v' casu vel quasi casus vnus difficilis. q. quaz format glo. in l. maximū vitiū. ante fi. C. de li. p. nā auct. ex cā. dicit q qritū ad heredis institutionē testm est ruptū zc. nā qrit glo. h vtrū legata relicta fi lio pterito qui testm rūpit debeant per auct. ex cau. z sunt opi. iter glosatores. A. d. ar. fil. dispu tauit hanc. q. z determinauit q nō debeant ista legata per has rōnes. Ille qui testm impugnat nō est dignus ex eo aliqd psequi: vt. s. de inof. te. l. pap. §. meminisse. z. l. qritū. de acqui. here. cū istud erat in prāte sua nō improbare testm: s. poterat approbare: vt. l. filio pterito. s. de inuif. testa. ergo zc. Itēz ponit alias rōnes qz recitat Ly. in auct. ex cau. C. de li. pre. z ibi Ly. tenet q debentur ex vigore illius auct. ex cau. Nec ob. q testm impugnat: qa nō petunt legata actione ex testō: sed p ditione ex lege. sed q petat p ditione ex lege est ptra casum in corpore vñ sumitur illa

auct. dicit enim tanquā nō sit rescissum obtineat testm. z sic petis actione ex testō tanq non sit rescissum. Itē pro hoc facit qd no. s. e. l. i. in prin. vbi rescisso testō per ptra ta. prestant legata ac tione ex testō vtili. Et ideo credo opi. A. d. ar. fil. esse fviorem z dico esse casum h. nā oibus cōser uantur legata. f. qui nō veniunt ptra ta. ita in. d. auct. ex cau. legata firma permanent. f. his qui te stamentū nō impugnant. pro hoc. s. si qd omif. cau. testa. l. si non solum. §. i. quas leges teneas: quia ipsas non allegat A. d. ar. fil.

Si quis bonorū. Si. op. s. d. cō. isti. l. mulier. §. i. vbi sufficit testm eē de scō. Sic q ibi fiebat fm voluntatē testatoris. h ecōtra. Item si sufficit ad cōmodū nō aut ad icōmodū. C. Itēz op. ptra hāc. l. z v' q bo. pos. cōtra ta. petita ab vno etiā de his qui nō deberent admitti debeat pdesse oibus: vt. l. posthumo. §. si qd ex his. s. de inof. te. Pōt dici q h petijt ptra ta. nō tm p duxit ad fi. Ael melius aliud in ptra ta. vbi pe titio facta ab vno qui nō deberet admitti non p dest oib'. sed aliud in qrela. ratio qa bo. pos. cō tra ta. nō petif nec tribuit cū illa solēnitatē qua petif qrela. Hāc sol. ponit glo. in l. si fuus. j. de bo. pos. fm ta. C. Quero dicit statutū q si quis cesserit actionē alicui nobili cadat a iure suo. po namus q aliquis cessit qui cedere non poterat v' cessio fuit inutilis cadet ne a iure suo. Hic est tex. q nō. quod tene menti. facit. s. ti. i. l. nō pu tavit. §. non queuis. z. j. de ver. obli. l. cōtinuus. §. antepe. quod tene menti.

Silegata. Contra. j. eo. l. fi. So. vt ibi incontinenti dicam.

Sed si portio. Hic est no. ca sus. C. No. tex. ibi cū hereditates zc. vides ergo q vba que lo quunt de legatis z fideicommissis trabunt ad he reditatē vt h. z hēmus tex. in l. i. de vbi. fi. qd est vtile ad multa. C. Item no. ex hoc. §. q heredi tas deserf pleniore honore. nā auct. vt cū de ap. cog. §. aliud. noluit q filio restitueret z hēret iu re hereditario. ita dicit glo. Itē dicit doc. non solum est bonor: sed cōmodū: qa alijs institutis vniuersaliter non adeuntib' accrescit sibi: vt. l. i. §. si ex fundo. s. de here. insti. ideo iure institu tionis d' hēre. Sed pone scriptū est relinquo fi lio meo centū iure institutionis an valeat. Dico bat qd ā aduocatus q nō: qa nihil est dicere iu re institutionis nisi dicat z in his eum heredē in stituo. Sed trussa est qa tm est dicere iure istitu tionis: q' tuz heredē instituo vt hac glo. z tex. in corpore auct. vt cū de ap. cog. §. aliud. Itē si di co instituo sufficit: licet non dico heredes: vt. l. i. ante fi. s. de here. insti. C. Quero dicit testa tor relinquo filie mee centum pro sua parte. z falcidia an videt esse relictum iure institutionis non dico nunc cogitabit.

Ad eum. De hoc. §. ad eum. dicam. j. l. proxima.

Is aut cui portio. Finis hu ius. §. cō tradicit de vbo ad vbu. s. e. l. fi. legata. vbi por tio liberor nō auget per hoc q exneis non pre stanf. Ad hoc cōtrariū glo. dat plures sol. Ana so. est vt dicamus nō prodest iure accrescēdi vt ibi. sed iure nō decrescēdi sic vt h. Alij dicunt q ibi erāt cōiuncti. h distiuncti. sed istā reprobāt glo. per. l. iij. §. sed si pūcti. s. e. Alij q ibi fit qd. sed nō soluit. C. Ultima so. est q h legatū erat indi uiduū ibi diuiduū. Teneas aliā ex duabus. vel

Am p c pter h valeat. Et vide qd no. bar. in. l. sed si pditionalis. de auc. tu. z bal. i. l. i. C. qui ad mit. in pñ. col. z de de creto pditio nali vid. tex. z ibi bal. i. l. fi. in pñ. C. de test. ma. z cū bar. tran sit Angel. z Imo. in. l. iu dex in fi. de re iudi.

Alium s debent oib'. Vide bal. z imol. i. l. ij. §. h. p. d. vul. z pupil.

C. Oibus. aliqd pseq. Et ista do / ctrina fallit qsi tractare tur de dāno vitando. l. q romē. §. ser pa. z ibi no. de ver. obli.

d C Si quis bonor. pro duxit ad fi. Luitus pñū hic inuit iste ter. in pñ. iū cto ver. non solū. nāz vbi petio hui' bo. possit hz effectum pe tens pdit le gatū vt h. in ver. nō solū. sed in pñ. di cif q h ille cui nō cōpe tebat bono. pos. eā petiit z accepit tm nō pdit lega tuz § sequit q nō hz esse etum. e C Solēni tate. Der bal. i. l. fi. ad fi. C. d. fide. liber. z ro. i. l. h. tici. de ver. obliga f C Ad nō. Ad scñ nō v3 nō piudi cat p hoc: qz nō sufficit d facta facere ptra vt qd i cidat in pe nam. vt no. bar. plene in l. vbi pactū. C. d. trāfac. z h add bal. in. d. l. qd §. s. cū aut. cū ibi no. s. de infa. z quod no. bal. in. l. i. §. h. s. qd quisqz iu. g C Sed si portio. nō di co. vide bar. in auct. vñ si parēs. C. de inof. te. q di cit q videt relictus iure insti. z bal. i. l. habitatio. C. de ipu. l. iij. col.

q̄ h̄ erāt legatarij re p̄iūcti. ⁊ ideo p̄ ius nō decreſcēdi p̄
deſt q̄ ex̄neis nō dat. ⁊ el tene q̄ h̄ ſit legatū i diuiduū.
⁊ el ex̄ glo. dic q̄ ibi p̄ſtanſ legata ab eo q̄ venit p̄ cōtra
ta. ⁊ ſic p̄tra volūtate defūcti. ⁊ ſic d̄z minus grauari. S̄z
hic p̄ſtanſ ab eo cui ſuaſ portio ex volūtate defūcti. ⁊ iō
in plus pōt grauari. ibi ſecus. **C** Ex p̄dictis no. q̄ ille q̄
h̄z legatū de iure ſp̄ali h̄z ius nō decreſcēdi: licet nō h̄eat
ius accreſcēdi. dixi plene in l. re p̄iūcti. ſ. de le. iij. **C** Itē
op. ſ. e. l. ſi ex duob⁹. ſ. ſz ⁊ illud. Dicit glo. p̄terit⁹ ⁊ inſti
tur⁹ erāt emācipati: h̄ iſtitur⁹ erāt in p̄tate nihil v̄z: q̄ idē
eſt ibi in iſtituto q̄ eſt in p̄tate q̄ eſt in emācipato: vt. d.
l. ſi ex duob⁹. ſ. q̄ ſi is. Sed dic q̄ ibi hereditatē adi
uit hic nō. ſed b̄nificiō pretoris eſt ei portio conſeruata.

Aluius. **C** Hi q̄b⁹ legatū v̄l portio he
reditatis p̄ſeruaſ v̄tra virilez
nō admittunt. h. d. cum. l. ſe. **C** Holo q̄ cogitētis
v̄trū auē. ex cā. ⁊ et̄ tex. in corpe v̄n̄ ſumit poſſit limitari:
vt q̄ dicit cetera firma remanēt limitet⁹ hoc mō dū tū le
gatarij vel fideicommiſſarij non h̄eant plus q̄ heres p̄teri
tus vel exheredatus: vt. ſ. e. l. filiū. ſ. ad eū q̄ teſtm̄ rum
pit p̄ hanc. l. **H**ā p̄tra ta. eo iure eoqz ordine daſ quo te
ſtamētū rūpiſ de iure ciuili: vt. ſ. ti. l. i. poſt p̄ncipiū. ⁊ l.
ſi i adoptōez. ſ. ſi. v̄trū hoc ſit v̄ez cogitabitis.

Trilem.
Si quis ex libe. **C** Op. gl. ⁊ v̄f q̄ nō poſ
ſit cōſeruari v̄trūqz: vt
j. e. l. bonoz in poſſeſſio. in ſi. **G**lo. dar p̄ſes ſo. vna q̄ h̄
loquit in his q̄ p̄nt petere p̄tra ta. ibi nō. nec ē h̄a: q̄
liter p̄p hoc eēt deterioris p̄ditiōis. **A**lij q̄ h̄ adiuit he
reditatē ibi nō. h̄ nō eſt h̄a: q̄a nec p̄p hoc eſſent deterio
ris cōditiōis. **Q**uare glo. dicit q̄ illa. l. d̄z itelligi ſm̄ iſtā:
vt nō debeāt habere legata. ſ. v̄tra virilem: vt hic.

Si adierit. **C** Op. q̄ libertates nō p̄petāt
rupto teſtō: vt. l. paſ. ſ. ſi ex cā
ſ. de inof. te. **S**o. ibi rūpiſ per q̄relā. h̄ p̄tra ta. ⁊ ſic re
manet teſtm̄ validū de iure ciuili. **C** Itē op. de. l. null⁹
j. de re. iur. **S**o. in p̄iudiciū alteri nō pōt q̄ v̄t iur̄ ſuo:
vt h̄. ſz ſi nō p̄iudicat alij: tūc pōt v̄t iure ſuo. **C** **A**ltimo
no. iſtū. ſ. ad materiā p̄ſtatois vt dicit gl. de q̄ dic vt di
xi i ano. l. de pupillo. ſ. ſi q̄ ipſi p̄tori. j. de no. ope. nun.

Cū aut. **C** Dicit h̄ ſi plus ſit relictū q̄ ſit viri
lis: daſ actio. p̄tra. ſ. e. l. viril. ſ. ſi q̄.
Glo. ſol. tene menti in ver. nō ſolū. q̄ illa h̄ba cētū relin
quo pro dote. intelligunt ſiue relinquaſ dos ſiue aliqd
aliud pro dote: vt hic dicitur. tene menti.

Ed et ſi pro dote.

Si nurui. **C** Querit gl. q̄n dos nō pōt peti
nō v̄z legatū. ſz an valebit cū pote
rit peti. Dicit gl. q̄ ſic: vt. l. ſub p̄ditiōe. j. de ſo. S̄z nōne
iſtud v̄f p̄tra regulā cato. q̄ ipedit legata inutilia p̄firma
ri: vt. l. i. ſ. de re. cato. **P**oſſum⁹ dicere q̄ legatū p̄ dote
eſt p̄ditiōale. ergo regu. ca. nō h̄z locū: vt. l. i. ſ. de re. ca
to. **I**ſta ſo. nō v̄f h̄a: q̄ iſta ē p̄ditiō tacita q̄ nō ipedit q̄n
ſit loc⁹ regle ca. vt. l. ſi optio. de opt. le. ⁊ no. i. l. i. ſ. de re.
cato. q̄re ſolue q̄ h̄ erat legatū nullū: q̄a m̄ſimonij p̄ſta
bat aduerſus quē defectū teſtator nō potuit p̄uidere. iō
reg. ca. nō h̄z locū ſicut q̄n legatū ē nullū ex p̄ſona ei⁹ cui
relinq̄: vt plene h̄uſtis no. i. l. i. ſ. de re. cato. **S**coo q̄rit
gl. q̄d ſi p̄ſtate m̄ſimonio daſ actio. Dicit gl. q̄ q̄n mari
tus ē exheredatus: vt. l. ſi p̄ſtate. ſ. i. ſ. ſo. ma. S̄z videte: ſz
vir ſit exheredat⁹ tū actio mulieri nō daſ: vt. l. ij. i. p̄n. ſ. de
do. p̄le. ſz marito b̄n̄ daſ v̄til actio fami. her. v̄n̄ expoſitio
glo. nō ē h̄ōa. q̄re dic q̄ def eo caſu quo ſocer vel h̄des
p̄gūt ad inopiā: quo caſu daſ actio mulieri p̄ſtate m̄ſi
monio: vt. l. ſi conſtante. ſ. i. ſ. ſolu. matri. ⁊ ibi ita intel
lexi hunc. ſ.

Nō oia. **C** Iſte ē difficilis. ſz pōit multos ca
ſus. ea legata debent ex hoc edicto q̄
ſūt relicta ab eo gradu p̄tra quē petita ē bo. poſ. ſi p̄p tū

more bo. poſ. p̄tra ta. nulla efficiant. ſz ſi alias de iure cōi
debeant ēt legata ab alio capite. h. d. v̄ſqz ad. l. nōnūq̄
⁊ diuidit i duas pres. p̄mo pōit duo dicta i ḡne obſcur.
ſcoo illa d̄clarat p̄ multos caſus v̄ſqz ad. l. nōnūq̄. **S**coo
ibi: vt ecce p̄ſtāda ſūt. exēpluz h̄ p̄z i v̄ltio riſo hui⁹. l. S̄z
exēpla p̄cedētis d̄ci patēt i oib⁹ alijs riſis. ⁊ l. ſe. v̄ſqz ad
l. nōnūq̄. i. ſ. iul. **T**ex. ibi data ſūt: q̄a p̄ gradu iſtitutoz
potuit peti p̄tra ta. ⁊ ſi repudiauerint vident repudiaſſe
timore p̄teriti. ergo ⁊c. vt. ſ. e. l. iij. i. ſi. cū. l. ſe. **I**tē ibi a ſe
quēti nō relicta a p̄mo gradu: q̄a iſtituti omiſerūt p̄pter
mortē nō timore preteriti ſeu bo. poſ. p̄tra ta. **I**n ſ. q̄ ſi
poſt mortē: ibi relicta ſūt. q̄re nō ſūt excluſi a timore p̄te
riti: ſz morte p̄uēti. **I**n. l. at vbi. tex. ibi data ſūt: q̄a timo
re p̄teriti vident repudiaſſe ⁊ ſi adiuſſent ſubſtitut⁹ ex
cluderet: vt. l. poſt aditā. C. d̄ ipub. ⁊ ali. ſubſti. ⁊ iō lega
ta relicta ab eo nō debent cū de iure cōi nō deberent cō
tra ta. **I**n. l. ſiue: ibi nō omiſerint: ſz deceſſerint h̄reditate
nō adita petita iā p̄tra ta. p̄ filiū ſm̄ **J**a. de are. **I**tem ibi
h̄reditatē. nā cū timore p̄teriti iſtitutus omiſiſſet ille q̄ pe
tijt p̄tra ta. ſuccedit in locū eius: vt. ſ. ti. i. l. cū emancipa
tus in p̄n. iō habet pinde acſi iſtitutus nō adiuſſet q̄tū
ad legata. **Q**uero q̄ ſit rō diuerſitatis iter iſtos caſus.
Rſi. collige rōes ex additiōib⁹ q̄s dedi circa tex. **C** Op.
ad ſ. q̄ ſi neqz. d̄ h̄ q̄ ſi null⁹ ſupeſt ſuccedit ab iſtato.
Cōtra ſufficit ta. extare tpe mortis vt poſſit peti bo. poſ.
p̄tra ta. vt. ſ. ti. i. l. quod vulgo. **S**o. v̄ez ē ſi h̄ditas pōt
adiri. ſz h̄ nō potuit adiri: q̄a nec iſtitutus nec ſubſtitut⁹
ſuperat. **C** S̄z p̄tra h̄z nullus ex iſtitutis ſupeſt: tū trans
mittit ad h̄des ſuuz: vt. l. illud i. ſ. ti. i. maxie hodie ius
deliberādi: vt. l. cū atigorib⁹. C. de iur. deli. Dicit gl. itel
ligo h̄ q̄n ſupeſt aliqs ex iſtitutis ſeu ſubſtitutis nec ad
h̄des trāſit ius adeūdi. **S**i enī ius adeūdi trāſiret pin
de ē acſi ſupeſſent: vt. j. de reiudi. l. in his. ſ. nō debes.
ita dicit glo. quā no. ad. q̄ teſtator ſubſtituit heredi ſuo
vulgariter ſi h̄s nō erit talis h̄s eſto iſtitutus nō erat
h̄s: ſz trāſmittit ius deliberādi p̄. l. cū atigoribus. vel ē
de caſibus in q̄bus h̄ditas nō adita trāſmittit. q̄ro q̄s
p̄ſerat vel ſubſtitutus vel h̄des illius iſtituti. **I**ſta glo.
v̄f velle q̄ p̄ſerant h̄des illius iſtituti. q̄ p̄uto h̄ſimū:
q̄a iſta h̄ba ſi nō erit h̄s ſubaudit lex vel aliū miniſterio
ſuo h̄des nō fecerit: vt. l. ſi p̄ſami. ſ. de here. inſti. **S**i er
go trāſmittit ius deliberādi vel alio caſu ius adeūdi fa
cit aliū herede miſterio ſuo. ⁊ ita determinauit materia
de vulg. ſub. ⁊ ē meū dubiū. ⁊ gl. h̄ determinat. **C** Op.
de ſi. huius. l. ad p̄n. **G**lo. r̄idet ⁊ b̄n̄. **D**ebes itelligere
q̄ in ſi. l. ſubſtituti omiſerūt hereditatē p̄uēti morte: v̄n̄
legata irritant nō p̄tra ta. ſz alias de iure cōi. iō nō de
bent: vt. ſ. e. l. iij. in ſi. ſz in p̄n. ſubſtituti omiſerūt timore
p̄teriti. **I**tē vident a ſubſtituto debent: q̄a legata relicta
ab iſtituto vident repetita a ſubſtituto: vt. l. h̄. ſ. de le.
i. dicit glo. itellige q̄ erat caſus in quo illa repetitio nō
videt ſcā. **Q**uero q̄d in dubio. an ſubſtitutus videt
repudiare timore p̄teriti vel q̄ erat alias repetiturus. **D**i
cit glo. videt repudiare timore p̄teriti: vt hac. l. ita dicit
gl. **C** **A**ltimo **D**y. p̄ declaratiōe diſtinguit. aut tēpore
mortis ſupiuuit iſtitutus ⁊ ſubſtitutus. aut iſtitutus
tū. aut ſubſtitutus tū. aut neuter. **P**rimo caſu q̄n v̄ter
qz viuūt aut iſtitutus ē excluſus repudiatiōe aut p̄ditiō
nis defectu aut alio caſu. **S**i repudiatiōe debent ſolū le
gata relicta ab iſtituto: ut h̄. ⁊ l. at ubi. ⁊ l. ſiue autē. aut
eſt excluſus p̄ditiōis defectu. ⁊ tūc aut erat p̄ditiō caſua
lis. ⁊ debent ſolū relicta a ſubſtituto. aut erat p̄ditiō po
teſtatiua ⁊ debent relicta ab iſtituto tū: ut h̄. in. l. itē ſi
a ſubſtituto. **S**i h̄o eſt excluſus alio caſu: utputa morte:
tūc debent relicta a ſubſtituto tū: ut hac. l. ſz ⁊ ſi p̄ do
te. ul. r̄ū. **S**i h̄o viuūt iſtitutus tū. tūc relicta tū debent
ab iſtituto: ut hac. l. uer. ut ecce ſi viuūt ſubſtitutus tū
debentur relicta a ſubſtituto: ut h̄. in. uer. ſi uero nemo.
Quarto caſu ſi neuter viuūt: tūc nulla legata debebunt:
quia ab inte. ſuccedit: ut hic. in. uer. q̄ ſi neqz. **A**lia plu
ra poſſent dici que ſupra exp̄dij in addi.

a Alui⁹.
s limite
tur. vid bal
in. l. i. C. de
p̄tra. ⁊ bal. i
aut. ex cā. de
lib. p̄te. i. xii
col. tenet q̄
h̄ lex ſit cor
recta p̄ illaz
aut. i. iij. op.
p̄ime p̄tis.

b Trilez
v. ſ. ſi a
dierit. de. l.
null⁹. **I**pluz
allegat bar. i
l. nō ſolū. ſ.
morte. de
oper. no. nū
cia. in. xiiij.
col.
c **C** **L**ū aut.
No. ad. l. i. b
fideicō.

Omniūquā. C. Op. de. l. non puta-
uit. §. si. s. e. ubi vn' affi-
cit lucro aliū. So. nō d'z afficere lucro legator:
§. h' d'itatis sic: q' h' d'itas ē q' d' debita: vt. l. si. C. d. codi.
Si ab uno. C. Op. i. gl. d' h' meli'. §. imo ē
deteri': q' ē meli' vt ille teneat
quē testator grauat: vt volūtas testatoris h'uel: vt. l. i. cō-
ditiōez. j. de p' di. z de. Dicit gl. h' iō q' p' ta. fit d'tractio
certe p'ris: iō nō ē equū teneri isolidū. Si enī nō heret de
tractio. §. magis augmētū teneri isolidū. p'bat. j. d. col-
la. do. l. si fuerit. z. l. si. s. de le. iij. C. Itē op. j. e. l. nepos.
Glo. so. vno modo: z reprobat. quare solue vt ibi.

Ex. l. sequenti.

Testm̄ i quo filius est pteritus an oīno sit nullū z an emācipatus pteritus teneat prestare legata.

S qui in ptate. C. Ex. ibi p' stare etiā exce

ptis psonis. z ē h' lex difficilis i tex. Examinem' pncipiū.
dicit tex. q' su' pterit' rūpit p' ta. §. qd' ē nullū n' p' rūpit:
vt. l. qd' vulgo. §. ti. i. z. s. de iniu. tes. l. nā z si. §. post defe-
ctū. §. pteritiōe filij sui testm̄ ē nulluz: vt isti. de exhe. li. in
pn. Dicit gl. testm̄ ē nullū si fili' vult dicere nullū sic dici-
mus i. l. sancim'. §. repletioem. C. de inof. te. vbi repletio
fit ipso iure si petatur. z idem in cōpensatione: quia fit
ipso iure. si tñ opponatur ab hoīe. Ego dico q' testm̄ in
quo ē fili' pterit' ēt si n' oppōat ē nullū. n' enī ē necesse q'
ānullat z petat q' a iure ānullat: vt. l. q' sub p' ditiōe. §. si.
s. de p' di. isti. Dicit q' lex dicit q' fili' pterit' venit directo
ad petēdū h' d'itatis. nec p'us agit de nullitate: §. v'it i cō-
deter opponēdū: vt. l. i. z ibi colligif. C. de or. cog. Lon-
iūge tñ isti gl. z h' tene mēti. Quare ad h'ria dic q' ē nul-
luz de iure ciuili: nō tñ de iure p'torio: vt no. i. l. qd' vulgo.
s. ti. i. Hel dic q' ē nullū nisi p' filij cōfirmet: vt. l. filio p'
terito. s. de ius. te. z ibi dixi pleni' petēdo p' ta. vt appro-
bare testm̄ de iure ciuili: vt. l. postbūmo. j. de bo. pos. p'
ta. z qd' ibi no. glo. z doc. C. H'cio ad scōz rīsum. d' h' q'
emācipat' n' p' stat legata. §. j. l. pxi. Dicit gl. qd' h' estia
uerit: subaudi z male. Alij volētes sufficere istos dicūt h'
logf i emācipato pterito: cui p' fecit iuriā. vñ min' pōt
a p're grauari. §. ibi logf i emācipato istituto q' h'z patris
volūtatē: iō pōt pl' grauari. ar. p' hac solone qd' h'ētis h' i
§. qd' ergo. z. j. pr. §. Videte isti vident velle q' emanci-
pat' q' pōt petere p' ta. n' teneat ad legata. h' v' p' casuz. l.
qui at. §. pe. s. si qs omif. cau. te. fm q' ibi itelligit' Dy.
z Ja. de are. Et iō p' sustinēdis oib' opī. possum' dicere
sic. qñ su' ē pterit' aut logmur i emācipato istituto. z dic
vt. l. si duo. j. e. Aut ē pterit' emācipat'. z tūc si quidez
emācipat' succedat p' ta. teneat ad legata: vt. d. l. ga at.
§. pe. z h' mō d'z itelligi h' fm lec. gl. ga isti male putabāt
si itelligebāt de emācipato veniēte p' ta. aut emancipa-
tus succedit ab itestato p' vñ li. qñ testō ānullato p' pteri-
tionē filij sui. tūc ex h' edcō legata nō debent. ita pnt itel-
ligi iuriscōsulti q' h' estimabant. §. hñ debebant legata p'
edcō. si qs omif. cau. te. vt. l. quia aut. §. pe. si quis omif.
cau. te. z facit. l. si filius. e. ti. Sed quō pōt peti p' ta. si
testm̄ est nullum p' pteritionē sui. Dicam. j. l. pxi.

Ex. §. sequenti.

Quā debeant legata cū testm̄ irritat ex cā pteritionis.

Sed si unus. C. Je. §. e. difficil'. C. Op.
ad p'mū d'cū d' h' q' si abo
petierit bo. pos. p' ta pstant legata tñ p'unctis psonis.
Cōtra imo ex p'fōa istituto debent ab ipso istituto oib':
vt. l. filio. s. e. z. l. vl. §. si. s. de le. iij. So. p' portioē i q' isti
tut' fuit debent legata oib'. §. p' ea q' accreuit p' ta. de-
bent tñ p'uctis p'fōis: vt dixi. l. si. §. si. s. de le. iij. z dixi
s. e. l. filii. Itē op. d' h' in §. si scriptis. z script' adiuūt
z pterit' petiūt p' ta. vt q' nō possit peti fm ta. dōec expe-
ctat an possit veniri p' ta. vt. l. eqsimū post pn. j. de
fm ta. So. h' dicit q' adiuūt h' d'itatis. l. de iure ciuili. non
per bo. pos. ita no. s. ti. i. l. illd. z doc. i. l. si. C. de bo. pos.
p' ta. qd' itellige vt dicā. j. l. pxi. C. Itē op. d' h' q' script'

h' s' ad iēs ex istituto teneat ad legata p'uctis p'fōis tñ
p' s. ti. i. l. si ex plurib'. §. §. illd. z. j. e. l. si duo i si. vbi tene-
tur oib'. So. vna ē q' h' corrigif. l. si ex duob'. §. §. illd. z
illa corrigif. p. l. si duo. z ista ē ratio bōa. Alia sol. ē q' h'ic
logf i suo. ibi i emācipato. Hoc ē falsum: vt dixi. l. si ex
duob'. Alij dicūt q' h' loquit' de scripto cui suat heredi-
tas ex vigore isti' edicti: z sic teneat ad legata certis p'fō-
nis: vt. s. e. l. filii. §. si. §. p' traria loquunt' i scripto qui ve-
nit p' tra ta. Ista so. tāgif i gl. quā t'z Dy. Ista so. ē h' a
in se. §. nō p'gruit huic legi: q' h' loquit' de scripto qui p'e-
venire p' tra ta. Alij soluit aliter i gl. dicētes q' id qd' d'f
de scripto. l. qui nō adiuūt: §. petijt p' tra ta. bñficio p'teri-
ti. Ista opi. h' i se fit h' a nō p'gruit l're: quia tex. dicit q' pe-
tere potuere nō dicit q' petiere. q're tene p'maz opi. Hel
dic q' h' referf opi. quorū dā q' ibi reprobat. C. Itē op.
d' h': quia nō d'z eū tueri ea pte i q' ē istituto'. Cōtra. s.
ti. i. l. nō putauit. §. si. So. ibi loquitur qñ oēs petierunt
p' tra ta. h' at istituto' adiuūt. C. Et p' declaratiōe istoz ca-
suū dic. aut q' pterijt emācipatū vel emācipatos quos
solus hēbat: z tūc sine dubio pstant legata psonis exce-
ptis: vt p'z p' totū hūc ti. aut q' pterijt suū vl' suos quos
solus hēbat: z tūc nō pstant legata siue dicāt nullum si-
ue veniāt p' tra ta. vt hac. l. i. pn. aut pterijt duos: unuz
suū: aliū emācipatū. z tūc su' nemini d'z legata. emācipa-
tus h' o aut venit p' cōtra ta. z tenetur ad legata exceptis
psonis. aut venit ab itestato. z tūc nō tenetur ex hoc edi-
cto: §. ex edcō si qs omif. cau. tes. vt dixi i pn. l. aut vnū p'
terijt z aliū istituto. z tūc aut pterijt suū z istituto emanci-
patū: z tūc suus nō tenetur ad legata: §. emācipat' oib'
vt. j. e. l. si duo. aut istituto suū z emācipatū pterijt: z tūc
suus tenetur ad legata. aut vnū emācipatū pterijt z aliū
istituto. tūc aut oēs veniūt p' tra ta. z tūc pstant legata
ta exceptis psonis tñ vt h. z i §. si vnus. aut istituto
adiuūt z pteritus petijt p' tra ta. z tūc cōneus istituto
pstant legata oibus fm uerā opi. ut. s. de p' tra ta. l. si ex
duobus. z. j. e. l. si duo. pteritus aut debebit legata exce-
ptis psonis: ut hoc. §. §. si si script'. Si h' o unuz pterijt:
aliū ex h' d'auit: tūc dic ut. l. filij i pn. z. §. legata. s. e. ti.

C. Ex. §. sequenti.

Non sufficit legare pro dote nisi h' ita sit: q' facit ad multa.

Si qui dotē. C. Op. de. l. i. C. de fal. cau.
adiec. So. dicunt quidam h'
nō fuit exp'fā certa q'ritas. ibi secus. Hel meli' qñ testm̄
irritat p' tra ta. o'z q' h' dos sit: q' ad dotez iuitat tāq'
ad es alienū. secus qñ nō irritat p' tra ta. ita dicit gl. te-
ne mēti istū tex. nā. s. e. l. i. pn. d'f si legatur uxori p' dote
nā non sufficit legari p' dote nisi h' sit dos. Et hoc facit
ad multa. si d'f in testō dedit pro mercantia nō sufficit ni-
si uere sit mercantia. ar. huius. §.

Si extraneo. C. d' d'itio d'z ipleri i psona

I duo. C. Ista ē subtritis. l. op. ad pnci

Proinde. Iste. §. h'z tres lec. Duobus mo-

dis legitur i gl. Tertio mō fm pe.
alibi d'f h' oibus legata pstant. p' tra. s. e. l. is qui. §. descri-
pro. so. ut ibi. Itē op. j. de fm ta. l. si sub p' ditiōe i si. So.
ut i gl. z bñ. C. Quero d'f h' pinde si p' tra ta. nō acceptit.
q'ro si nō petijt bo. pos. p' tra ta. q'liter successit. Dicit gl.
adiuūt de iure ciuili uel petijt p' tra ta. ex istituto. Ista p'
ma lec. nō v' h' a: q' testm̄ i quo ē filius suus pteritus est
nullū de iure ciuili. z iō n' pōt adiri: ut. l. filio. s. de iniu.
tes. Itē scōa v' peior: q' ubi h'z locū bo. pos. fm ta. nō p't
h'fē locū p' tra ta. ut. l. eqsimū. §. expectādi. j. de h'z ta.
iō istituto nō pōt petere bo. pos. fm ta. pp' pteritū qui
pōt uenire p' cōtra ta. iō Ja. de are. z p'mā lec. h' n' rñdet
ad cōtrariū scñ. S'z Be. legit hāc. l. tertio mō dicēs q'
nō adiuūt de iure ciuili nec fm ta. petijt: quia non pōt ut
d'cū ē. si fuit portio refuata p' hūcti. z. l. filii. §. si p'or-
tio. s. ti. i. ita dicit De. z L'p. refert i. l. i. C. de bo. pos. cō

a S q in
i ptate. p
teritas emā
cipatus. Ad
intellectum
huius mate-
rie. vide ag-
in. l. i. C. d.
tabu.
b C. Et q do
rez. vide no.
in. l. i. C. de
fal. cau.
c C. Si extra-
neo. In huius
facit. l. q he-
redi. s. cum
hereditas. d
p' di. z d' mō.
so. vt ibi ha-
beo in apo/
fil. āriquo'z
in. xxx. col. b
miuā. te.

Emācipat'...
Epo...
Ono...
I qu...
I filii...
C. de bo. pos. cō

tra ta. Sz male: qa alie p fone qb' cōferuat portio p hoc edcū nō pstat nisi p iunctis psonis: vt. l. filii i. fi. s. ti. i. sed hōf q' pstat oib' q're tene lec. gl. siue dicam' ipz adire de iure ciuili: qa pōr: qa h' fuit iſtitut' vn' de veniētib' ab in testato. z sic tale testm: lz i eo sit fili' pterit' de iure ciuili v3: vt. l. si duob'. s. si p'us. s. ti. i. z ibi dixi. Itēz pōt peti fm ta. qa qd' d' q' nō h3 locū fm ta. donec pōt intentari ptra ta. ē vep' qn' iſtitutus nō est in pari gradu cū pterit' to: vt. l. eq'limū. s. i. de fm ta. Sed si sunt in pari gradu: tunc nil repugnat q' vnus veniat p fm ta. z alius p pta. z pnt cōcurrere: vt. l. sed cum patrono in prin. s. ti. i.

Emācipato. Cōp. q' liberef h'f' pterit': vt. l. arbitrio. s. fi. s. de dolo. Gl. soluit: q' h' h'f' ē i mora. vel fauor psonaz h' dicit: s3 male dicit q're dic q' h' h'f' script' cōmisiſt' dolū aduersus pteritus. An ppter odiū pteriti iteremir rē legatā. iō tenef pteritus tāq' sua c'p'a sit iterēpta: vt. l. si merces. s. si culpe. s. loca. z. l. pe. in p'n. s. so. ma. s3 si iteremisset pp' odiū legatarij: tunc v' res iterēpta c'p'a legatarij nec teneret pterit' p easdē. l. si hō nō interemir rē legatā pp' odiū alicuius: s3 ipi' rei legatē: vt quia interemir suū pp' odiū ipſius serui. tūc p cedit distinctio gl. Aut heres pteritus fuit in mora aut nō. sed qn' nō est in mora tenef cedere actionē ptra here dem scriptuz: vt. l. huic scripture. s. ad. l. acquil. Sed an occidens teneatur filio preterito. Dic vt in glo.

Epos. Cōp. s. l. nōnūq' i. fi. s. e. Gl. sol. ibi z nō bñ. s3 h' soluit z bñ: quia hic est quid impuref nepoti: quia cum potuit venire per ptra ta. noluit.

Onorū. Cōp. s. e. l. viri. p' p'n. Gl. sol. ibi p'ib' mōis. s3 tene illaz que ponitur h': quia non habebit legata vltra virilem.

In quibus. Cōp. ponit casus duo bus mōis. tene vltimū casum fm quem cōiūcte p fone nihil debēt h'fe de seruis qbus libertatē p'stare debent: qa testator tale legatū nō fecit pp' eoz cōmodū: vt p'bas. s. e. l. iij. s. item.

Interuenit. Cōp. q' regraf r'p's testi: vt. l. i. s. de reg. ca. So. h' loq' qn' legatuz deficit rōne p fone. sec' si als: vt ibi no. z. l. iij. s. qn' ar. j. de iure filci. C' Itē op. de re. du. l. si cognitis. vbi regraf q' sit ē tpe mortis. Dicit qdā q' h' forte regraf: s3 trussa est. q're dic q' h' loquif qn' testm ipugnaf p ptra ta. vñ q' sit de liberis nō regraf ex diſpositiōe defuncti: s3 ex diſpositiōe iuris. s3 ibi loq' qn' regraf q' sit de p'uctis ex diſpositiōe defuncti. C' Itē op. isti. de here. isti. s. i. c'neis. vbi tria tpa regraf. Dicit qdā q' h' forte regraf. s3 dic q' ibi loquif i h' ditate h' i legatis. Preterea h' qn' r'p'is testm per ptra ta. ibi nō. s3 mere ibi ex diſpositione defuncti succeditur.

Utrum filium. Cōp. ibi petere posse. s. beneficium preteriti.

Is cuius. Cōp. s. esset satis facilis: nisi q' gl. itricat ipz. Dicit h' emācipatū si liū pterit. q'ro de quo filio emācipato loq'. Dicit glo. p' mo de emācipato. s. p're isti' nepotis. z fm h' iuriscōsult' h' nō r'ndet qōni. z h' mō loq' gl. q' icipit nō r'ndet. Glo. reprobaf istaz lec. q' si h' eēt vep' p'ror nō tueref nepotē p h' edcū. sed de iure cōi tueref: q' nēo cōmitteret edcū: qa p' datus i adoptōez nō cōmittit edcū: vt. l. nō pura uir. s. i. adoptōez. s. ti. i. Alij volēres sustinere gl. q' icipit nō r'ndet. legūt alio mō q' iste nepos fuit iſtitut' z fuit pterit' ali' filio nō p' ipi'. Et si dicit nō pōt ei cōmitti erit i aliena familia. pcedo q' p' eū pcedit. ergo erit tuēd'. z h' vult dicere gl. q' icipit p'ez. ibi qa p' eū pcedit. z fm hoc illa gl. q' icipit nō r'ndet. expone p p'em. i. pp' p'ez. Itē i gl. pcedētī q' icipit p'ez. ibi. s. filii. dic imo. l. si emācipatus. s. i. z ibi no. Itēz in filio primi gradus existenti in adoptiua familia. alia lec. ponit in glo. que est clara.

De collatione bonoz. Rubrica.

Quia illi qui petunt ptra ta. tenent pferre. ideo pōit ti. de colla. bo. Querit glo. qd' vult dicere iuriscōsultus duz dicit de collatione. Dic vt in glo. z bene alias aliter accipit pro collatione. s. quā faciūt plures bibētes. Itēz accipit pro quadā ratiocinatione quaz faciūt aliqui sup aliquo dubio. Itē pro cōparatione.

De titulus. Cōp. rō quā po nit ter. non v' h'a: ga fm hoc ēt suus emācipato pferret. Cōtra. l. si emācipati. C. e. z ēt emācipati inter se. ptra h'ac. l. s. fi. iō. p tollenda ista dubitatione gl. declarat. nā fm ista tpa q'qd' filius q'rebat: q're bat p'ri: vt. l. p'z. s. de acq. here. z. l. i. j. si a pa. q's fu. ma. i gl. Illud hō qd' q'rebat filius emācipatus hēbat sibi propriū. ergo erat q' emācipatus hēret p're bonoz p'onoz: z in qbus erat lucrū filij in p'tate: nisi emācipatus cōferret ea q' lucratus fuerit. z ita vult dicere iste ter. que ratio cessat si tractamus de collatione fienda ab emancipato alij emācipato. Itē cessat etiā si tractamus de collatione fienda a suo ipi' emācipato: quia suus oīa quesuit p'ri. materiā collationis dicā. j. ti. i. l. pater filium.

Inter eos. Cōp. de iure cōi: siue d' iure sp'ali. h. d. Cōp. iter emācipatos nō ē locus collatiōis: vt. C. e. l. si emācipati. z. j. e. l. s. fi. So. itelligatis iter eos: sed nō oēs: quia nō pferūt emācipati iter se. C' Itē op. de. l. filii. s. videamus. s. ti. ij. So. daf his qui succedūt eodē iure. secus si diuerso iure succedūt. C' Itē op. C. e. l. illā. vbi i succedētib' de iure ciuili h3 locū collatiō. So. illd' de iure nouo. nā olim non habebat locum nisi in succedētib' de iure pretorio. dicam in. l. pater filium. Itēz venio ad ver. plane. z q'ro exēplum. dic vt in glo. z bene. Ex. s. sequenti.

Emācipatus q' iter suis conferat cum venit per ptra tabu. Et an collatio habeat locum ab intestato.

Si ex dodrate. Cōp. emācipat' veniens per ptra ta. p'fert suo p ea pte quaz sibi aufert. z si nihil aufert collatio cessat. h. d. vsq' ad. s. ibidem. z ē difficilis. s. Cōtra. ter. in. s. toties. d' h' q' p ea pte p'fert: p q' pte aufert. cōtra imo pl' cōfert q' aufert: vt. j. e. l. s. fi. z. j. l. p'ri. s. si tres. z. l. p'tor. s. iul. Dui' timore sūt i gl. v. sol. z q'libet difficilis. Ana est q' h' expōaf p'fert. s. oīa sua bōa p illo q'drate. Nō est bōa: quia ista. l. eēt iposita h'bis z nullū effectū haberet. Alia so. ē q' ll. p'rarie itelligant fm istā: vt h' i illis dicaf cētū vel duccēta hēbat. dic. s. p'ferēda. s3 hēbat alia q' non veniebāt p'ferēda. Gl. rep'hēdit p. l. p'tor. s. iul. z. p. l. se. s. si tres. Alia so. ē aut emācipatus succedit ab intestato z p'fert oīa: vt ibi. Aut p ptra ta. z tūc p'fert p ea pte quā aufert. Itā rep'hēdit gl. p. l. p'tor. s. iul. j. e. ti. Glo. ergo sol. q'ro mō solēniter dicēs aut filius solus est iſtitutus z nullus alius. z tūc emācipatus semp cōfert totū: vt. ll. p'raris. aut ē iſtitutus exneus cum filio. z tūc p'fert p ea pte quā aufert suo. nō pro ea quā aufert exneo. Sz v' q' ista so. non hēat rōnē i se: quia nihil ad scm vtrū filius solus fuerit iſtitutus. nā tūc emācipatus aufert solū dimidiā. z sic tūc p dimidiā deberet pferre: vt hac. l. z sic ista nō v' h'a so. s3 magis casuum variatio. Ex. tāgit. C. e. l. si ue emācipati in fi. z nihil examinat. s3 dic q' ista so. est optima. z h'ba istius gl. z ter. debēt itelligi sic. p ea parte quā emācipatus aufert suo de portioē debita ipi' emācipato. p ea pte si nihil aufert nihil p'fert: vt hic si totā portione sibi debita a suo aufert totū qd' h3 sibi p'fert. ita loquunt p'rarie. Et si dicit imo non aufert suo nisi dimidiā. ergo p dimidiā d3 pferri. Rū. dimidiā tū aufert. s. h' dicitatis p'ne. s3 illa dimidiā ē totū qd' sibi debet. iō totū qd' h3 p'fert. ita loquunt leges p'rarie. Ad vñ tū aduerte q' id qd' hic d' q' cōfert. p q'drate. nō itelligas q' q'drate tū suoz bonoz debeat cōferre emācipatus. s3 cōfert dimidiā bonoz suoz. sicuti eniz aufert a filio suo dimidiā portioē sibi emācipato debite. ita dimidiā bono

d. J. duo s. s. pin de valet. Cōtrariū tenet bar. i. l. posthumo. de pta. sed hoc li mita nisi par in gradu ip si pterito eēt iſtitutus: q' tunc r3 testm ēt de iure ci uili vel fm euz in. d. s. si prius. Itē si q'cunq' post filii successu rus ab inte stato esset in stitutus. sed vtrūq' dcm videt falsuz. z. l. posthu mos. s. ides zc. z. l. filio de iust. te. vbi tū recō ualeſcit d' iu re p'torio. si pteritus de cedat viuo te stator: vel post mortez testatoris op probet testm z per pau. de ca. in. l. si filius q' in p'n. de lib. z post hu.

De colla tione bonoz. Rubrica.

rum cōfert: vt. ll. cōtrarijs. De illa tamē dimidia collata dimidietatem retinebit emācipatus. aliaz habebit suus & sic quadratē integrū habebit suus de bonis emācipati. & ista est veritas. Alij vt Hug. soluit hoc p̄trariū alio mō. vide istā glo. magis in fine ibi alij vt Hug. Ista so. Hug. nō est vera i se: teneatis p̄cedere so. q̄ ē verissima. C̄ Alterius q̄ro dicif hic q̄ emācipatus aufert q̄dratē filio suo. sed an pōt plus auferre. Dic vt i glo. C̄ Secūdo q̄ro an quādo q̄rit ab itestato habeat locū collatio. Dicit glo. q̄ sic. & bene nā cū emācipatus faciat iniuriā suo de iure ciuili in totū succedat. merito h̄z locū collatio. sicut si veniret p̄ contra tab. C̄ Alterius glo. q̄rit an procedat ar. de toto ad partē. Et remittit ad notata in l. qui sit. s̄. de vsur. Dic melius in. l. an pars. j. pro dere lic. & ibi dixi.

Ex. s̄. sequenti.

C̄ Si emācipatus sit institutus & suus preteritus & ambo veniant p̄ cōtra ta. an emācipatus cōferat.

Vel maxime. C̄ Quero q̄ est rō huius. Dicit quidā q̄ p̄ fecit testamētū & ex testō cessat collatio: vt. l. i. C. eo. Hoc nō placet glo. quia nō potuerūt legata relinqui i codicillis qui nō impediūt collationē: vt. l. filia. C. de colla. rō ergo ē: q̄a emācipatus nō afficit icōmodo suo s̄ defūcti volūtate. C̄ Querit gl. pone q̄ emācipat⁹ ē institutus & su⁹ p̄terit⁹ & abo veniūt p̄ s̄ ta. an emācipat⁹ p̄fert. Dicit gl. q̄ nō: q̄a h̄z volūtatez defūcti. Cōtra istas rōnes. op. gl. si istud ē vep: ergo ab itestato cessat collatio: q̄a ille q̄ venit ab itestato h̄z tacitā defūcti volūtate & sic nō facit iuriā suo: vt. l. p̄ficiunt. s̄. de iure codi. Glo. mirabilr soluit dicēs q̄ ille q̄ succedit de iure p̄torio nō h̄z tacitā defūcti volūtate quā glo. signa. nō credo gl. istā vep dice re: q̄a ita h̄z tacitā defūcti volūtate qui succedit de iure p̄torio sicut q̄ succedit de iure ciuili: vt. l. scripto in fi. j. vñ li. Ad cōtraria r̄ideo sic. dico q̄ qui succedit ab in testato de iure p̄torio h̄z tacitā volūtate defūcti q̄ succedit cū isto onere. s̄ collōnis. s̄ ille qui succedit ex testō h̄z expressam volūtate sine hoc onere nisi expresse esset dictum de collatione: vt. C. e. l. i.

Ex. s̄. sequenti.

C̄ An ius collationis ad heredē transmittatur.

Ibidē. C̄ Ius cōferendi questū transmittit ad heredes. alias secus. h. d. Pro declaratione q̄ro d̄f hic bono. pos. accepta. q̄ro a quo d̄z accipi bonoz pos. vt ius collationis q̄rat. Glo. dicit a filio instituto alio cōmittēte edictū. Alij dicūt accipi ab emācipato p̄terito. Ista sequēs opi. nō est vera nā h̄z emācipatus peteret cōtra ta. filius suus pōt adire ex testō: & cōmodo collationis esset priuatus. & sic nō esset questū ius collationis: vt. l. si ex duobus. s̄. i. s̄. de cōtra ta. q̄re tene p̄mā opi. & ex hoc sumif rō q̄re in p̄mo casu trāsmittit ius cōferendi. s̄ q̄a defuncto erat q̄ritū ius collationis. s̄ i secūdo nō trāsmittit: q̄a nō erat q̄ritū defuncto ius collationis. C̄ His p̄missis oppo. ad fi. d̄f h̄z q̄ ius collationis ad heredes nō trāsmittit. C̄ Op. a diuisione aut p̄ defūctū fuit adita hereditas de iure ciuili & bonoz possessio fuit omīssa de iure p̄torio: & tūc frustra tractat de collatione. q̄a ipsi defuncto nō fieret collatio: vt. l. si ex duobus. circa prin. s̄. de cōtra ta. aut nō fuit adita & tūc nō trāsmittitur: merito nō tractat de collatione vt. l. iij. s̄. acquirē. s̄. de bo. poss. Si dicis q̄ trāsmittit hereditas. ergo eodez mō debet esse apud heredē quo est apud defunctū: vt no. i. l. s̄ & si pro dote. s̄. pe. s̄. ti. i. h̄z d̄f cōtrariū. ergo zc. So. dico q̄ hereditas nō adita trāsmittit ad heredē: vt h̄z q̄a suus: & sic trāsmittit nō adita: vt h̄z. & l. ex militari. i. fi. s̄. de test. mil. & l. apud hostes. C. de su. & legi. & l. hereditatē. s̄. filius de castrē. pecu. & dico plene in. l. si fili⁹ q̄ p̄fi. s̄. de vul. & pu. tū h̄z hereditas sit trāsmīssa non tū est trāsmīssa bonoz pos. cōtra ta. iō heredi non fit collatio. S̄ si esset de casibus in q̄bus bonoz pos. nō agnita trāsmittit: vt no. in. l. s̄ & si decesserit. s̄. de cōtra ta. tūc puta

rē q̄ fieret collatio heredi sicut defuncto p̄ id qd no. i. l. sed & si pro dote. s̄. pe. s̄. ti. i. C̄ Ultimo no. casum i quo hereditas nō adita trāsmittitur per suum.

Iubet. C̄ Iste. s̄. vsqz ad. s̄. is quoqz. tractat de mō p̄ferēdi. & breuiter. h. d. Qui d̄z p̄ferre cogit satisfare cū fideiusoribus vel pignorib⁹ de p̄ferendo. qd si recusat p̄ cōtumaciā denegant sibi actiones & si p̄pter impotentiā daf curator bonis vel fiet collatio re ipsa: si certe sunt res cōferēde. alias secus vel fiet cōpē satio alterius rei loco collationis dimisse. h. d. C̄ Op. C. de verbo. sig. l. scimus. Dicit glo. h̄z q̄a a lege exprimit s̄z trussa est. S̄z dic q̄ verbū recte h̄z positū tollit cōtrariū vt no. in. l. cōtraria p̄. l. i. vt ibi. C̄ Itēz op. d̄f h̄z q̄ cauet pignori. Cōtra. j. de p̄ro. stipu. l. p̄torie. So. pōt cauere cū pignorib⁹ vt h̄z nō cogit vt ibi. qd examina: vt ibi.

Si frater. C̄ Op. gl. d̄f h̄z q̄ daf curator bonis si nō pōt satisfare. & sic est q̄ dā seq̄stratio. Cōtra. j. l. i. C. de p̄bi. se. Pe. sol. illud regulare istō sp̄ale. Itē d̄f h̄z q̄ offerēdo cautionē recuperat bona. q̄ro vsqz ad qd tps pōt offerre. Dicit gl. p̄petuo.

Quāuis. C̄ Aides h̄z fi. q̄ fiat cōpēsario specie ad specie. Cōtra. l. si conuenerit de pig. ac. Glo. v̄f fateri p̄trariū nec dicit plus. veritas ē q̄ pōt soluere duob⁹ modis. P̄rio ille q̄ d̄z h̄z e quoz partē bonoz vel hereditatis nō d̄f debere h̄z e species s̄z magis q̄titatez vel aliq̄ genus: vt. s̄. de le. i. l. nō ampli⁹ s̄. fi. & l. i. s̄. pe. s̄. si pars her. pe. cum ergo hincinde debeat q̄titas bonorū vel hereditatis merito pōt fieri cōpensatio: vt h̄z. & d. l. i. s̄. pe. s̄. si pars here. pe. Vel meli⁹ ista nō est p̄prie cōpensatio sed magis datio in solum de partū voluntate & etiā p̄toris interuentu fm formaz. l. nō ampli⁹. s̄. fi. cū. l. se. s̄. de le. i.

Ex. s̄. sequenti.

C̄ An adoptiuus p̄ferat & cuz institutus datus in adoptionē adiuu & alius p̄teritus venit p̄ contra tab. an debeat conferre.

Is quoqz. C̄ Uz adoptiuus admittit ad p̄tra ta. p̄ris naturalis p̄f ei⁹ pro eodē cōferret: nisi eū ante sine fraude emancipauerit. h. dicit. C̄ Op. dicit hic q̄ adoptiuus cōfert. Cōtra aut dicit adoptiuū nō esse institutum: & tunc nō habet p̄tra ta. l. nō putauit. & l. si post mortē. s̄. in adoptionē. de cōtra tab. Aut ponis euz institutū: & sic nō habet locū collatio. & tunc similiter nō habet locū collatio: quia habet defuncti volūtate: vt. s̄. e. l. s̄. vel maxime. Respondeo utroqz casu potest intelligi. primo q̄ nō fuit institutus s̄z fuit datus in adoptionē auo vel alicui ex eis qui sunt in eadē familia. & sic habet contra tab. vt. l. iij. s̄. si quis filio s̄. de cōtra tab. Item potes intelligere q̄ fuit datus in adoptionēz penitus extraneo & tunc admittitur ad cōtra tab. quia fuit institutus alio cōmittēte edictū: vt. l. nō putauit. s̄. in adoptionē. s̄. de cōtra tab. & l. si post mortem. Et si tu dicis quomodo est locus collationi: quia h̄z fuit factū testamentū: & sic habet defuncti volūtatem. Respondeo quia eius portio nō est aucta p̄ cōtra tabu. ideo est locus collationi. ita dicit glo. & bene. fm hoc totus iste. s̄. loquitur in emācipato veniente per cōtra tab. C̄ Sed q̄ro qd si iste datus in adoptionē institutus adiuu. alius p̄teritus venit p̄ cōtra ta. an erit locus collationi. Lerte de rigore iuris nō quia veniūt diuerso iure. s̄ de equitate seuole videtur aliud: vt. j. eo. l. si filius qd dic vt ibi dicā. Itē dicit h̄z q̄ si filius est emancipatus bona fide cōfert. cōtra omnia que qd habebat tpe mortis patris veniunt in collatione: vt. j. e. l. s̄. emācipato. s̄z iste tpe mortis naturalis nō erat emancipatus a patre adoptiuo ergo zc. R̄ideo h̄z tpe mortis patris nō esset emācipatus tū nihil habebat: q̄a oīa erāt p̄ris adoptiuū. Itē op. d̄f h̄z nisi sit factū fraude. cōtra fraus p̄ris non debet filio nocere: vt. l. eleganter. in prin. s̄. de dolo. & l. factuz j. de regu. iuris. So. intellige q̄ fuit factū hic a patre et ab ipso filio vt in fraudem collationis emanciparetur.

a Je ti
d tulus
s. vel maxi
me. De di
ctione maxi
me. vid bar.
in extrauag.
ad repi. in
ver. maxie. &
in. l. & si ma
xime. de ser.
lega.

b C̄ Quā gl.
signa. Secū
dum glo. mi
rabilem quā
hic reprobat
bar. & imo. i
l. si titio. i. s̄.
iul. de le. ij.
& male. vide
bal. in rub.
C. q̄ admittit
in vl. q. & in
l. nō iustā ad
fi. C. ad tre.
& vide glo.
huic contra
riam in. l. s̄
cū patrono.
s̄. i. s̄. de bo.
poss. concoz
da vt p̄ bal.
i. d. rubrica.

a Nec castrense. quero. uide de isto omnibus fere. q. postam hic p bar. 2 bal. in. l. omnino. §. i. C. de inoffi. testa. 2 in. l. filie. in. iij. col. 2 in. l. filium. C. fami. her.

b Conferendi fratribus. An libri empti per patrem filio studio ueniāt ad collationem: habetur per bal. in. l. i. §. solu. mat. quid autem si pater legasset expē factas in studio filio suo qd ueniāt. uide bar. in. l. quibus. §. i. de condi. 2 demō. 2 in. q. bar. hic uide Jo. an. in nouella. d. sum. tri. in. c. i. in ver. ea q patri ubi uidef tenere q ueniāt cōferendi 2 ad hoc uis que no. bar. in. l. quebatur. §. solu. ma. tri. 2 in. l. si donatio. C. de colla. ADDE bal. consilio. ce. p. iij. primo libro Ro. cō filio. c. l. v. et cōsilio. cccc. lxxv. pau. de ca. consi. lio. c. lxxxiij.

Quero quid in dubio an uidef emancipatio fieri in fraudem. Breuiter puto q nisi appareat alia cā p quā emāciparef si emancipatio fit post delatā bonorū pos. puto q in dubio psumat fieri i fraudē: ut ex de renū. c. i. l. vi. 2 l. fi. in. fi. j. de stipu. ser. 2 l. sūma cū rōne. in prin. §. de pecu. et p. Dy. in. c. p. possessore. de reg. iur. li. vj.

Ex. §. sequenti.

Que sit rō q castrense peculiū nō cōferatur: ubi. Quero. Et cū pater emit filio libros pro studio: an sint cōferēdi fratribus: ubi. Alterius. Et an datū a patre p dignitate filij debeat cōferri: ubi. Altiō. Et an illud q filius lucrāf cū pecunia paterna debeat pferri. 2 an feudū 2 emphytheo sis acquisita p patrē filijs ueniāt cōferendū uel cōferenda: ubi. Consueuit. Et an illud q fili' lu cratur i uita patris ex redditu militie ueniāt con ferēdum: ubi. Sed qro. Et an pecunia data filio dbeat in quartā iputari: ubi. Quero. Et an si pater pro uno filio expendit i nuptijs mortuo ipso alter frater an possit petere: ut expēse fiāt de cōi. 2 qñ data per patrē filio ueniāt cōferēda 2 an ve stes date nurui psumātur donate: ubi. Alteri'. Et an si pater incepit facere studē filii mortuo patre fratres teneant ad expensas: ut possit studium perficere. uide in fi.

Nec castrense. Castrense peculiū uel qñ 2 qd dignitatis filij nomine a patre dat uel debetur in collatione nō uenit. h. d. Et hz tres partes: vt p3 ex lra. secūda ubi: sed an id. tertia ubi: s3 si ad huc. In pma pte dī q peculiū castrele uel qñ nō cōferf. Cōtra filius emācipatus nō hz peculiū: ut. l. fi. C. de inof. test. ergo male hic ponit tractatus de collatione peculij. de filio enī. qui ē in potestate nō pōt loq: qa ille nō cōfert: ut. j. e. l. i. fi. So. itelligit hic peculiū castrele uel qñ. hoc ē id qd esset castrele si cēt in potestate. 2 sic iproprie loqtur. C. p. C. e. l. ul. ubi ēt aduēticia nō cōfer rūtur. So. illud fm iura hodierna. s3 olim oīa cō ferebātur excepto castrele uel qñ. ¶ Quero* que est rō q castrele peculiū nō cōferf. Dicit hic tex. qa hoc cauef cōstitū. S3 dic q rō ē ista. iō emāci patus cōfert suo: qa suus oīa qrebat pfi 2 emāci patus qrebat sibi ipsi. iō ne emergat ineq̄litas sit collatio: ut dixi. §. e. l. in prin. sed castrele uel qñ nō: qa nō querit pfi nec p suū nec p emācipatū. ergo emācipat' nō d3 illud cōferre: qa rō ineq̄l itatis i tali peculio cessat. ¶ Alteri' p declaratio ne in hoc prin. qro pater emit filio libros qritur utrū isti libri ueniāt cōferendi fratribus. Istam .q. format glo. C. fa. her. l. filie. 2 ubi uidef tenere q non cōferātur. ar. illius legis. Ros. disputauit hāc. q. 2 tenuit cōtrariū p illas rōnes: q fuit. C. d. colla. auc. ex testō. l. q simplex donatio ueniāt i collatiōe. Ego uidi qdā scripta antiqua Aber. de bobio qui dicebat q de iure nō ueniūt conse rendi. nā si pater donasset filio militi equos 2 ar ma nō cōferretur fratrib' tanq̄ castrele: ut hic. Eadē rōne si donat aduocato erit quasi castre se: ut. C. de aduo. di. iu. l. fori. militāt enī aduoca ti. 2 ita tenuit Dy. Idē tenet Ly. C. de col. l. fi. lie: s3 in sacris mibi uidef in hac. q. aliter distin guendū. Quādoq3 pater solū emit libros nomi ne filij nō tamē sibi tradidit nec exp̄sit se donaf filio: tunc dicte res sunt pprie patris: ut. C. d. ca

c Tūc si qdē. Ista limita i casu no. de quo p bar. l. l. gaio. l. pri. §. de ali. le. adde bal. referētē nicola. de ma. formaliter idē tenere i. l. si dona. C. d. col. i pe. col. 2 adde similiter q oia data ab ascēdēte p arte adipticēda itelligū tur aīo donādi data: ut p. bal. i. d. l. q. pater. §. fa. her. cēset enī p alimētis datū. l. stibus liber. 2 ubi no. de le. iij. ergo uidef donatū. l. alimēta. C. de

stre. pec. l. i. in prin. li. xij. nā traditio requirit: ut uideatur donare: ut. C. si quis alteri uel sibi. l. ij. 2. C. de dona. inter vi. 2 vro. l. si filij. ubi tex. pro bar si bene ispiciatur. 2 isto casu nō esset necessa ria collatio sicut de alijs rebus q sunt in cōicatio ne sed fieret diuisio. Quādoq3 pater emit noīe filij 2 sibi tradidit uel dixit se sibi illos libros do nare. Dic aduerte si quidē ille filius erat iaz ad uocatus uel doctor: tunc tanq̄ sit castrele pecu liū non uenit in collatione: ut. d. l. i. C. de castre. pe. ij. rñ. j. de castren. pe. l. castrele. Et hoc casu pater non possit istā donatiōne reuocare tāquā incōtinēti ualidā nec ueniet in collatione: ut i. §. nō. facit ad hoc. l. si filius. C. fami. her. sed si ille filius nō erat aduocatus uel doctor sed schola ris: tunc si quidē cōpleuit studiū an patris mor tē: 2 sic incepit quasi militare: tunc illi libri efficiū tur tāquā castren. pe. 2 cōfirmatur donatio. ar. C. de do. l. siue emācipatus. 2 j. de do. l. dona tiones. §. pater. 2 tunc similiter nō ueniet in col latione: ut hac. l. cum similibus. Si uero pater ē mortuus anteq̄ cōpleret studiū uel adipseref militiā: tunc non potest sibi dici quasi castrense peculiū: quia qualitas persone hoc nō patif: qa nō habet aliquā ex illis dignitatibus que ponū tur in. l. fi. C. de inof. test. licet enim reperiam' q docto. possunt habere peculium quasi castrense 2 etiā aduocati: tamē in scholaribus hoc non re peritur'. nec debent gaudere eodem priuilegio quo magistri: ut. l. prima. C. de excu. tu. li. x. facit quod no. C. de iurisdi. om. iu. l. fi. Et ideo isto casu debemus dicere sicut de alia simplici dona tione: quia si morte patris confirmatur non ue nit in collatione: ut. d. l. 2 specialiter. hoc fauore studentium. ar. l. qui pater. §. fami. her. Contra id quod dixi q non gaudent eodez priuilegio scholares quo magistri uidetur. l. legatis. §. or natriabus. §. de leg. iij. sed ubi dicaz. 2 sic uidez q non est uerum q semper nō ueniāt conferen di tanq̄ castrense. ¶ Ultimo oppo. ad uer. sed an id. bic dicat q datū a pfe noīe dignitatis fi lij nō cōfertur. cōtra. C. e. ti. l. illud 2 de inof. tes. l. oino. §. iputari. Glo. que ē bic nittur soluere duobus modis 2 vtroq3 bñ. Primo hic loqtur in dignitate q ad heredes nō trāsit. ubi i ea q ad heredes trāsit. uel aliter ista itelligitur fm illā q nō cōfertur totū s3 quantū ualet tpe mortis de ducto onere dignitatis. Pro declaratione vos debetis scire' q circa hoc habem' plura iura q loquunt de dignitate uel militiā q emit uel reli quif. iō ē sciendū quādo militiā seu dignitas ma terie ad psonā referf: ut talis ē miles talis ē do ctor. 2 de ista nō loqtur hic. s3 i. l. i. j. de re mili. ut i toto ti. 2 j. de bo. poss. ex tes. mili. l. i. qñq3 re ferf ad res ad qñ uel sup qb' aliqs militat 2 isto ē qd dicim' aliqs hz duas uel tres militias hoc ē duas pbdas uel aliqō exercitiū ex quo sumif lu crū: ut. §. de le. i. l. lucius. el piccolo. 2. §. de le. iij. l. fideicomissa. §. si qs seruo. 2. l. patron'. i. pri. 2 l. pe. i. fi. e. ti. 2. C. de inof. tes. l. oino. 2. C. e. ti. l. illud. 2. l. fi. C. de pig. Bonam uobis exempla prout pōt adaptari ad usum modernorū. isto se cūdo mō sumēdo loqtur materia nostra. Dico ergo q qdā ē militiā q non pōt uēdi nec ad he redē trāsmitri: utputa pater expēdit: ut filius ha beret pbdā ecclesiasticā uel epātū. certe hoc in

ne. ges. 2 no. pau. d. ca. i. l. q dos so. ma tri. C. nō repe rif. An scho lareo possint habere pecu liū quasi ca strense. uide ange. i. l. i. §. so. ma. q icti nat i p̄riū. et ubi imol. i. fi. 2 barto. i. l. si donatiōis in fi. de colla. C. Eodē pui legio. An cō cessa doct. i. telligan' cō cessa schola rib'. uis bar to. i. l. i. solu. ma. ADDE abb. i probe mio decreta liū. 2 ubi sefy. f. C. Debetis scire. uis bar to. plene i. d. l. oino. §. i. 2 i. l. si dona. i. §. 2 q. C. d. colla.

a C Coheret psona. Expē sa doctorat facta p patrē nō cōfertur. adde bal. in auc. ex testō. in. ix. col. C. de colla. r vi de i. pri. col. qd aut si par ter dedit si / lio partē suā r illa luit an teneat iterū bal. q sic. in auc. si capti. ui. de epis. et cle. facit qd dicit in dote i. l. si cōstare. s. ij. fo. ma. r p bal. in. l. scim. in pri. de inoff. tes. ubi t3 cōtrar riu r in. l. sic. i. vij. col. lū. C. fa. her. post pri. iij. col. ubi cōstue uit esse. q. si filio rē. an qd filio lucraf d pecunia pa tris ueniat cōferenduz. uide bart. et bal. in. l. cuz oz. de bo. q. l. r bal. i. au. tenti. ex testō. C. de col. et i. l. certū. C. fa. her. r i. l. si patru. C. cōia utrius. r uide oino bal. i. l. oino. s. i. d inoff. tes. r bar. in. d. l. certū. r in tracta. de duo. fratri. ADDE ro. consi. xliij. r p. ccclxx. ang. consilio. cxij.

b C In vita ipso patris. An seuda in emphiteosis cōferatur. uide bal. in. d. l. cū oz. s. i. r. j. eo. s. i. p. xi. col.

c C Quero. An pecunia quā dat pa ter filio cā stu diij imputef filio in quar tā. Ad bal. in auc. in. ix. co. lū. C. de col. la. r uide. s. in. pri. colū. Adde tñ q si filio p predi ctas expēsas renunciasset here. patrie: l3 renūciatio non teneat: tñ cōputarē tur in legiti. mā: qā ita vi detur tacite

collatiōe nō uenit nec i qrtā cōputaf: ut. d. l. oino. no. r ita pōt loq hic rex. p hoc facit qā uidef peculū qñi castrēse: ut. l. sacrosan. r ibi rex. q nō corrigif. C. d. epi. r de. r ar. j. e. l. si iuberis. Adē si p r expēdit in filio: ut eū faceret doctorē. cū enī dignitas nō possit uēdi nec ad heredē trāsmitti illa pecunia nō uenit i collatiōe: ut hic. Et rō po test eē duplex. Prio qā p collationē fit trāslatio i aliū. s3 ista q coheret psona nō possunt i aliū trāsserri. Preterea iste dignitates nō uidentur pncipaliter respicere cōmodū pecuniariū. ergo cessat collatio. ar. l. plane. el. ij. s. de. l. i. Quedaz ē militia q pōt uēdi nō tñ ad heredē trāsmitti. pone casum i termis. in ciuitate ista erat p̄suetu do q custodia carceris uēderet: r iste custos ac cipiebat certā quātitatē a quolibet carcerato. et illa militia poterat uēdi alteri nō ad heredē trāf mitti. Itē uidi uēdi alicui barateria: r ex hoc em ptor lucraf certā quātitatē. Itē pone q uēditur hic pōdus floren. Itē uēdit statera. r ista militia pōt uēdi s̄m p̄suetudinē ciuitatis. r talis militia cōputaf in qrtā r uenit i collatiōe hoc mō: nō q estimef quātū cōstitit p̄i p filio: s3 quāto illa mi litia uēdi posset tpe mortis p̄is deducto onere militie: ut. l. oino. in fi. C. de inof. tes. r. l. illud. C. .e. r de hac et loqtur. l. ul. C. de pig. usqz enī ad quātitatē oneris ista dignitas nō cōferf: ut hac. l. s̄m glo. Et hoc tene mēti ad. q. quā uidi de sa cto. r cōsueuit eē qd si filio lucraf aliqd cū pec unia paterna an illud debeat p̄ferri cū fratrib. Glo. in. l. cū oz. in prin. C. de bo. q. li. dicit q sic qñi fit p̄fectitiū. r idē Spe. i. ti. de iudi. s. seqtur. s̄. ut aut. r in ti. de act. s. i. h. cū igif r oēs sic co muniter p̄transerit. Ego de facto cōsului sic. si q dē filius est lucraf cū pecunia p̄na sine aliquo onere suo uel sine ope suo: r tūc est p̄fectitiū. r ita loqtur opi. p̄dictoz doc. s3 si lucraf cū pecu nia paterna r ope suo: tūc dic q illud lucruz qd attribuit pecunie tāquā p̄fectitiū debeat cōica ri. ita loqtur glo. l. cū oz. s3 id qd attribuit p̄sone nō cōicaf: qā est aduētitiū: ut. l. cū oz. i prin. r i sti. p. quas p. no. acq. r cōis cōsuetudo est q me dietas luci def p̄sone alia pecunie. ad hoc facit. C. pro soc. l. i. r ponit ibi no. Quedā ē alia milī tia q pōt ad heredē trāsmitti nō aut uēdi. erē plū i feudo qd trāsmittit ad heredē filios: non aut pōt uēdi. Istō casu uidef dicēdū idē q talis militia qñta a p̄se filio uenit cōferēda r cōputef i qrtā: ut. l. oino. in fi. C. de inof. tes. ubi rex. alter natiue loqtur si pōt uēdi uel ad heredē trāsmitti. r hoc ibi t3 guil. de cu. qd etiā itelligo eē uerū qñ p̄ qñiuit feudū filio i uita ipso p̄is. ita q si lius icēpisset habere illud feudū uiuo p̄se. s3 si q̄ fuissef sibi r filiis suis: r sic filij icēperēt h̄re post mortē p̄is: tūc nō cōfert: qā qd p̄ mortē p̄is q̄ rit nō cōfert: ut. j. e. l. s. si ab ipō. r. j. l. pxi. h. di uersū. Et eodē mō dico i emphiteoticis reb. si p̄ acqrit emphiteosim cū pecunia sua pro se r suis filiis. unde icēpit eē filiorū post mortē p̄is r nō uenit in collatiōe. Dices tu illud uidef con tra. l. ij. s. r id quoqz. j. e. ubi l3 qranf post mortē p̄is: si tñ fit ex cōtractu uenit i collationē. secus si ex ultia uolūtate. Rñ. nō credatis q ibi rex. uo luit facere istā rōnē. sed uult dicef q si qñf ex cā q fingat retro qñitū in uita p̄is ut ex cōtractu cō ditionali ex quo fingit retro filio qñitū: r tūc cō fert. aut ex cā q sibi retro nō fingit qñitū: r tunc nō cōfert s3 emphiteosis nō qñf ex cā q retrotra hit. iō cessat collatio. Preterea i emphiteosi est alia rō q̄ i feudo: qā i feudo ē quoddā exercitiū p̄sone qd nō est i emphiteosi: ut. j. dicit. itē ē qdā

alia militia q pōt uēdi r ad heredē trāsmitti. po ne exēplū i militijs q uēdunt i ciuitatibus: ut mi litia carcerū uēdit alicui p se r suis heredibus. Ista sine dubio cōputaf i quartā r i collationez uenit: ut. d. l. oino. in fi. C. de inof. tes. r. l. illō. C. .e. r intelligas q cōfert eo mō quo dixi facta esti matione eius qd ualebat tpe mortis onere s̄du cto de his tāgif p Guil. in. d. l. oino. r s3 que ro qd de eo qd filius lucraf i uita p̄is ex reddi tu dicte militie. an hoc cōferat. Uidef q sic: qā illud lucrū pōt uēdi r ad heredē trāsmitti. ar. l. defuncta. s. de usufru. Lerte credere q illud qd filius lucraf deducta estimatiōe oneris p̄sone sue q tanq̄ p̄fectitiū ueniat cōferendū per ea q dixi. s. r Quero hic loqtur d his que pater dat cā militie. pone q pater dat pecuniā filio cā stu diij an hoc iputabitur i quartā uel ueniat cōferē dum uel non. Dices tu de hoc est casus in. l. que pater. s. fa. her. ubi dicitur q nō. r p hoc ē rex. qā est datum cā acquirēde dignitatis. Breuiter puto hoc sic intelligendū quādo apud p̄es nō erat aliquod qd esset p̄priū filij. s3 si apud patrē esset pecunia castrēsis peculij uel quasi uel aduē titia: ut bona materna existētia in pecunia: tunc in dubio d3 intelligi illa pecunia ipso filij seu ipi filio debita missa. ar. l. nenseniū. s. de neg. gest. Preterea pater est legitimus administrator ad uentitorū. r ideo presumitur i dubio facef ad ministratorio noie: ut. l. cū post. s. i. s. de admi. tu. r. l. si post mortē. s. quādo ex fac. tu. r ibi no. Nec ob. l. si. C. de do. p̄mis. quia illud in dote r dona. ppter nup. quod onus p̄tinebat ad pa trem. r ad hoc poterat cogi: ut. l. q liberos. s. de ritu nup. sed ad istas expensas pater cogi nō po terat. ideo in dubio presumo de bonis filij. r ad hoc facit qd no. in. d. l. si. C. de do. p̄miss. r uide tur casus expressus. s. de pe. he. l. si. qd tene men ti. r Alterius qro pone q pater pro filio acci piente uxore fecit expensas in nuptijs r uestimē tis r ornāmētis r similibus: moritur pater: alter frater uult q pro se fiant de cōi similes expense: uel q illi p̄ani uel illa ornāmēta ueniat in colla tionē quid iuris. Dico circa primū de expensis nuptiarū q alter frater debet facere de suo pro prio non de cōi: nisi a pater aliud dicitū fuerit in testō: ut. l. iij. s. fi. j. de mu. r ho. r ibi glo. tangit hanc. q. Circa secūdū de uestib. r alijs ornāmē tis dic aut loqmur de uestib. uilibus r alijs illi dñe necessarijs ad usum quottidianū r ille non sunt conferende r sunt proprie illius mulieris. r ab initio in illis tenuit donatio inter soceruz r nurum: ut. l. ex annuo. in prin. s. de dona. inter vi. r uxō. r. s. ad. l. fal. l. si usufru. s. fi. cū sua glo. r. l. peculū nascif. s. de pecu. Si loquimur de ue stibus r alijs ornāmētis preciosis r festiuis: tūc talia q̄lia sunt ueniūt in diuisionē. nā remāserūt soceri: ut. l. mortis sue cā. s. fi. s. de do. inter ui. r uxō. r. s. de pec. l. id uestimentū ubi uidetur p bari ista distinctio. nec potest dici q morte socer i dicta donatio sit confirmata: quia non fuerūt dicte res donate sed ad usū tradite: ut. d. l. mor tis sue causa. in fine. et ideo puto q licet ex usu cōmuni loquendū qui est quādo maritus despō sat uxorem r mittit zonam cum bursa. r dicitur talis donauit uxori sue zonam: sed tamen dico q non proprie donat: sed magis ad usum dat ut honestius ad eum accedat: ut. d. l. mortis sue causa. in fine. In proposito tamen. q. licet socer uoluerit donare: tamen morte nō posset cō firmari constante matrimonio: ut. l. cum hic sta tus. s. oratio. r. s. seq. s. de donatio. inter vir. et

actum secun dū bal. i. d. l. pactū. in. x. r. xij. col. C. d colla. r an teneat dona tio facta fi lio cā studi j: uide ang. in .l. i. in fi. s. solu. ma.

d C Alterius qro. An ex p̄se facte p patrē p uxō re filij i ornāmētis r alijs debeāt iputa ri filio in cō portionez p bal. in. d. l. oino. s. i. r cuz bart. tranfit bal. in. l. filij. in. vj. col. C. fa. her. r uide q dixi p̄ bart. in. d. l. iij. s. fi. j. de mu. r hon. r bal. i. d. auc. ex testō. r i. l. fi. s. fi. i. fi. C. d bo. q libe. Quid aut si pater expen dit in rebuz aduētitijs peculij filij sui in quo habz usufr. an fra tres poterūt expēsas iputare tēpore diuisionis. uide no. p bar. in tractatu duorū fratru in v. v. qro pater expen dit. dic ut ibi quem sequif bal. in. l. filie in. viij. colū. C. fa. her. r in v. qro pa ter. r ibi et i .vij. col. qd si filius surri puit pecuniā patri r luit. itē qd si pater obligauit se pro uno fi lio q totum non debz sol ui de parte il lius filij.

actum secun dū bal. i. d. l. pactū. in. x. r. xij. col. C. d colla. r an teneat dona tio facta fi lio cā studi j: uide ang. in .l. i. in fi. s. solu. ma.

d C Alterius qro. An ex p̄se facte p patrē p uxō re filij i ornāmētis r alijs debeāt iputa ri filio in cō portionez p bal. in. d. l. oino. s. i. r cuz bart. tranfit bal. in. l. filij. in. vj. col. C. fa. her. r uide q dixi p̄ bart. in. d. l. iij. s. fi. j. de mu. r hon. r bal. i. d. auc. ex testō. r i. l. fi. s. fi. i. fi. C. d bo. q libe. Quid aut si pater expen dit in rebuz aduētitijs peculij filij sui in quo habz usufr. an fra tres poterūt expēsas iputare tēpore diuisionis. uide no. p bar. in tractatu duorū fratru in v. v. qro pater expen dit. dic ut ibi quem sequif bal. in. l. filie in. viij. colū. C. fa. her. r in v. qro pa ter. r ibi et i .vij. col. qd si filius surri puit pecuniā patri r luit. itē qd si pater obligauit se pro uno fi lio q totum non debz sol ui de parte il lius filij.

XIII

Peculiū pfectitū. Et ad materiā h. §. maxie circa localia data uxori vide qd no. bar. i. l. si ut certo. §. iterdū. s. cōmo. Et istis dictis h. et p. bar. i. dictis locis adde limitādo fm. p. de. de puho i. l. pe. §. i. so. ma. qd si cōtractis spōsalib. de futuro p. patrē uel spōsū mittitur dona et localia puta cofanellū burse et perle: demū cōtracto matri. cū carnali copula maritus dcedit. qdaz dicūt qd ē do natio. iō qru tur mulieri. naz donatio psumit cū di eta iocalia mittit et tradi didit mulie ri. et idē si spō sus de futu ro uadit ad domū spōse de futuro: et subtrahit eā donādo sibi snuloos: ut ui deat dona re. itē cū dat aliqua cū uē dicat nuprie .l. cū te. usq ad. l. ueteruz .C. de dona. an nupt. et. s. de dona. iter vi. et. l. cū hic status. §. si spōsus. et ita cōsuluit ipse et pro casu al legauit. l. si p fidi. et. l. cum an. C. de do. an nup. ubi munera sim pliciter data spōse uident donata: nec distinguitur an sint pēio si uel nō et si dicat ille. ll. loquunt de donatiōibus qd ponit i. l. lo. ti. rūdeo fm ipm qd il le loquunt d donatiōe vā et ē psumpta qd psumit ni si pūū pef: ut i. d. l. si cū an qdā dicūt qd ca q mit tunc nō ut dētur dona ta nisi sint parua: uel ni si sit cōsuetu do donādi: uel nisi sit magna nobi litas uiri. ali as spōsi. Alij dicūt qd que mittit spōsus spōse nō uidef donare si sponsa sit ea relatura ad domuz uiri. sec. si cōsum ptura. j. de fur. l. cū q. §. pe. nec ob. d. .l. si cū an. qz h cōstabat q aio donādi tm. l. vult fi nalē cām in telligi quā ēt sufficit mon to extitisse. §. so. ma. l. fm.

pxo. facit ad p̄dicta. l. pe. §. i. so. ma. et qd ibi dixi. Dicit hic qd qn dat p̄ cā dignitatis. quero qd si pater dat filio suo exceptis dictis cās: utrū hoc ueniat i collationē. Dic qnqz pater dat filijs ob cāz aliquā ad quā p̄ tenebat et poterat cogi: vt ppter dotē et donationē ppter nuptias et istud sine dubio cōfert: ut. j. ti. pxi. et p totū. et. C. e. l. si lie. et. l. illā. et multis. ll. illi. ti. rō quia cū pater ex qdā necessitate dat uidef uelle qd cōferat. Item ga filio pōt qri hoc i uita p̄ris: ut. l. pōpo. phila delphus. s. fa. ber. et p hoc cōfert. Qnqz p̄ dat filio ex cā militie: de q̄ dictū ē. s. et istud similiter uenit i collationē fm eum modū quē habuistis. Rō. qd p̄ uidef ad hoc teneri ex qdā necessitate nature acq̄rere dignitatē filio: ut i auc. cōsti. q̄ de dignitatib. s; melior rō: qd hoc pōt qri filio in uita p̄ris. et ideo feuda et ēphitheosis i qb̄ nul lum eēt p̄sone exercitiū: uel q̄ filio in uita p̄ris nō q̄rerent nō uenirent in collonez fm ea q̄. s. dixi. Tertio dat qnqz p̄ filio ppter merita filij p̄cedētia circa p̄rem: tūc glo. sunt cōtrarie. qdā ē. C. e. l. si dona. q̄ uidef dicet qd talis donatio: tunc nō ualeat et iudicet de ea sic de alia simplici donatione. qdā ē. C. d. inof. tes. auc. vñ si parēs. que dicit qd statim ualeat: et illa h̄a. cuz eni dat p̄ filio ppter merita ppter q̄ tantū qlibet extrane. ha buisset: tūc uidef q̄ref filij ex p̄sone seu opa sua et aduētitiū nō p̄fectitiū. qd hodie filio pōt qri et hoc no. in dicta auc. uñ si parēs. et hoc t3 guil. et ia. bu. tm̄ nō puto qd sufficiat dici i instro p̄ do nauit filio ppter p̄cedētia merita: nisi hoc p̄ba ref. ar. l. qd si forte. j. de castr. pec. et. l. is qd i pote state. §. pe. s. ti. i. facit qd no. in. d. l. si dona. Qn qz dat pater occasione cōdēnatiōis facte p filio. de hoc dic ut dixi in. l. stichus. s. de pec. le. Qn qz dat pater filio: ut habeat i peculiū p̄fectitiū: et tūc sine dubio d3 conferri: qd remanet p̄ris: ut .l. certū. C. fa. ber. Qnqz dat p̄ filio simpliciter sine aliqua cā aio donādi. et hoc cōstat. Istō ca su an simplex donatio ueniat cōferēda uel non: sunt opi. i glo. in auc. ex testō. C. e. ti. quā. q. By. disputauit: et eius disputationē refert Ly. i auc. ex testō. cui. relatiōe sū cōtētus. Finaliter de ius dico tenēdū sic esse. aut p̄ donat filio emācipa to: et tūc talis donatio uenit i collationē: ut. l. ut liberis. i. fi. C. e. rō qd in uita p̄ris donatio ualeat et q̄sita fuit filio: et sic uenit i collationē. nec dicat aliqs qd id qd pater dat filio i p̄miū emācipatio nis fm cōem usuz loquēdi dicat ob cām datio. imo ē donatio sine cā: qd magis fili. p̄ri qui eū li berauit a patria p̄tate debebat dare qd pater fi lio. si hō donat filio i potestate donatio ab ini tio nō ualeat: ut. l. pe. C. de do. iter vi. et uxō. et. C. de inoff. do. l. ii. et tūc dic si qd talis donatio cō firmat i uita p̄ris: qd pater emācipat filii. idē ga uenit i collationē eadē rōne q̄. s. ar. pro hoc. C. de col. l. si emācipati. et. j. de dona. l. dona. §. si pater. coniuncta. l. ut liberis. i. fi. C. e. ti. Si uero cōfirmat donatio morte p̄ris: tūc assumit uires legatorū: ut. l. in dona. C. ad. l. fal. et incipit qri fi lio post mortē. iō nō uenit i collationē: ut. l. a pa tre. et. l. ea demū. C. e. et. j. e. l. §. si ab ipso. Fallit i trib. casib. Prim. si emergeret ineqlitas: ut. l. pe. §. h. C. e. ti. Secūdo fallit si pater hoc exp̄sse dixisset i donādo. ar. l. si qn. et. l. generaliter. C. d. inof. tes. Itē fallit si pater dedisset: ut haberet in

peculiū p̄fectitiū: ut dixi. s. et ista est determina tio que ē de mēte By. quā tene. Sed cōtra p̄ dicta facit. C. de col. l. illud. §. si. i. eo qd dicit do nata a matre simpliciter nō uenit i collationē ni si qn emergeret ineqlitas. et tm̄ cōstat qd donatio facta a matre statū ualeat. ergo id qd. s. dictū ē de filio emācipato nō uidef bñ dictū. Rūdeo aliō in filio emācipato. aliud in eo qui nunquā fuit nec esse potuit in potestate. ratio est quia de iure antiquo nō reperiebat qd tales successores debe rent cōcurrere. unde satisfecit lex si eos graua uit cōferre data ob cām et dona. simplicē in casu .l. ne emerget inequalitas. sed filius emācipatus de iure antiquo cōferebat oīa. ideo indistincte grauatur in simplici donatiōe: ut. d. l. ut liberis. et sic debz determinari dicta distinctio quā. s. e. dixi. I3 autē dixerim donatiōē simpliciē factam emācipato debere cōferri: nō tamen cōputat in quartā: nisi sit dictū: ut. l. si quādo. §. et generali ter. pro hoc. d. l. illud. §. hec auctoritas. e. ti. Quā doqz pater dat filio simpliciter: nec appet utrū aio donandi uel ut sit peculiū p̄fectitiū uel propter merita eius: tunc queritur quid in du bio. Et hic est aduertēdū. aut precesserūt mer ita filij et propter merita uidetur datū: ut. l. si do natio. C. e. aut non precesserunt: ut hic. Dic aut pater nomie filij emit et sibi tradidit: tūc presu mitur animus donandi: ut. l. filie. C. fa. ber. et. l. .ii. C. si quis alteri uel sibi. et dixi. s. i. q. de libris. Aut tradidit tantū: non autē emit nomine filij. et in dubio uidef tradidisse: ut habeat in peculiuz p̄fectitiū: ut. l. si. s. de pec. le. et. l. quod fructua rius. j. de acqui. re. do. nisi essent aliqua inditia: ex quibus apparet cōtrariuz: ut quia dedit filio eunti in castra: ut. l. i. C. de cast. pe. lib. xij. Quan doqz emit nomine filij tantū: non tamen tradi dit: tunc uidetur emisse ut habeat in peculiū p̄ fectitiū: ut. l. fina. s. de pe. le. quandoqz pater nō emit pro filio nec tradidit sibi: sed fecit filium re cipere aliquā promissionē: tunc an uideatur fieri animo donādi dixi anno in. l. si pater. in prin. j. de dona. ¶ Tenio ad ver. sed si ad huc. Dicitur hic qd id quod debetur per patrē nō ē on. illius filij tantū sed cōe. Quero pater incepit ex pendere pro filio in studio: utrū patre mortuo debeat studiū perfici de cōi inuitis fratrib. Videtur qd sic: quia et munera cepta debēt perfici d cōi: licet non possunt noua inchoari. vt. l. filia. §. idem scribit. fa. ber. et in hoc versi. sed si ad huc. et no. per glo. in. l. et qui originē. §. si. j. de mu. et ho. et. j. ad muni. l. lucius. §. idem respōdet. et ibi hoc uidetur tenef By. pro hoc facit quia heres mādatarij tutorū: et socij tenetur expedire nego tia cepta: ut. l. heres socij. s. pro soc. et de her. tu. l. i. et. l. furti. §. si. s. de bis qui no. infa. Contra rium credo salua reuerētia dñi By. nā factū pa tris iniatū erga filiū eatenus obligat heredes q̄tenus pater erat obligatus de necessitate: ut. j. de mu. et ho. l. et si filiū. cōiuncta. l. honores. §. is qui. j. de decu. hoc modo decurionatus ē initiū ad alias dignitates: ut. d. §. is qui. tm̄ si pater cō sentit decurionatus successiue nō teneret de alijs oneribus post mortē: vt. l. et si filiū p̄allegata. et. l. lucius. §. idem respōdet ad muni. ita in pro posito: licet pater cōsentiat filio in initiū studij: tamē ga pater nō tenebatur de necessitate p̄leg

manere i do mo uiri. s. d. aur. et ar. le. .l. si qd uxō: ubi uidef ca sus. qd dicef d arredo qd portat uxō i domo uiri uidef qd re maneat i do mo uxoris nec uidetur uxō illd do nare marito iō mortuo marito d3 re situi uxori. ga sicut or namēta que maritus dat uxori mor tuo marito reddūt ab uxōrib. ma riti sic econ tra arrediuz qd dat uxō d3 reddi uero ri mortuo marito. ita dicit dicere docto. i. d. l. pe. §. l. ubi di xit qd. d. bar. h. et ibi d3 i telligi qd loq tur si p̄stite matrimonio ista tradūtur uxori et adde qd i ista mate ria consuluat barr. et adde bal. i. l. filij i vi. col. C. fa. ber. s. sequit q̄ba bar. h. et bal. in. d. l. cū te. de do. an nup. et i auc. ex testō. C. d. colla. ADDE bel lissime ro. cō filio. cxlvi. et qd posui i. d. .§. in his so. ma. qd aut si tradita nu rui p̄ focerū fuerit pigno rata p̄ fratē mariti et pe. cunia in utili tatē cōez cō uersa: si ad usurā sunt p dita an nur. possit petere tradita et qd si maritus pi gnorauit vi de ro. consi. clxxij. b. Donatio ualeat. Adde bal. in. l. qm̄ nouella. C. d. inoffi. testa.

¶ Nō tenebuntur heredes. Et cum Bar. transit bal. i. l. oi mō. s. imputari de inof. tes. i. l. filie. i. y. colū. fami. ber. ibi tñ dicit q̄ poterūt cogi fratres emere li brog pzo fra tre: si de suo pprio nō potest. pprietat tñ librorum erit fratru: ut dicit i tra ctatu d duo. fra. Et qd d expēla docto rat. uis bal. i. l. si socia tē vniuerforū p illū tex. s. p. soc. in lec. antiqua. b. Si ipube re. hēo istuz tex. p mirabi li i pluribus iucta. l. papi. s. si qd ipu beri. d inof. test. qd facit ad multa sta tuta. c. Utrū pater. an pater teneat solue re cōdemna tionē filij. d legitia. z vid eūdē Bar. i simili. z i ma teria in. l. sti chus. s. d pe cu. lega. z vi de ad istā q̄ stionē q̄ no. Bal. i. l. si fi li. i. fi. C. de bo. pferip. z q̄ scripsi post Ang. i. l. si fi lio. in. ij. col. so. ma. z vid bal. i. l. oi mō s. i. C. d iof. tes. z q̄ dixi i l. sticho. de pecu. lega.

nō tenebuntur heredes. Propterea hoc pbat expse. d. l. filia. s. idē scribit. nā eaten coheres te nef q̄ten pater erat obligat. z sic erat es alienū hoc ē pbat iste s. i. q. nā p̄ nō poterat cogi ad psecutionē studij. ergo zc. ut sic sit eiusdē cō ditiōis heres cui⁹ erat defunct⁹: ut. l. heredē. j. de re. iur. Preterea aut dicit ffes teneri ratione obligatiōis trāsfuse i eos: z hoc ē falsuz: ut dixi. Aut uigore donationis cōfirmare q̄ hz vim reli cti. Hoc nō pōt dici: q̄ p futuro tpe nō ē facta traditio uel aliqd qd p traditiōe habeatur. z sic nō pōt cōfirmari morte: ut. l. pap. s. de do. inter vi. z ux. z qd no. i. l. qd d suo. C. de dote cau. nō nu. Fateor tñ q̄ si aliqd debitū occasione studij effet ptractū: dū tñ esset honeste z licite factū: q̄ ffes tenētur soluere de cōi tāquā es alienū p iu ra. s. allegata. z. l. s. z iul. s. pe. s. ad mace. ita in tellige materiā nostrā pulchrā z subtilē.

Ubi ab hostibus. Qd qd hz p mortē p̄ris uere uenit i collatiōez si retro habitū fingit. h. d. Tex. ibi nō fuisse: q̄ fingit retro habuisse tēpo re mortis p̄ris si captus nō fuisse.

Si emancipato. Qd qd hz tēpo re mortis p̄ris uenit i collatiōē. sec⁹ i eo qd q̄rif p mortē p̄ris .h. d. cū. s. se. C. Op. s. de cōdi. z de. l. h. s. me. ubi sic dicit cū moriet. itelligit cū ē i actu morien di. Glo. q̄ icipit aliq̄n. rñdet h z optie. Ex hac sol. appet q̄ q̄ i prin. h. s. si ab ipō q̄ dicit loq istū. s. i emancipato z i suo nō bñ dicit: q̄ loqtur i suo: q̄ si itelligerem i emancipato: tunc illa s̄ba cū moriet itelligeretur. i. cū ē i actu moriendi: q̄ ista ē p̄pa significatio nec p hoc redderet legatū inutile: ut. s. pxi. s. z ibi no. i. fi. s. si emancipato. Ex. s. sequenti.

Si filius ē p maleficio cōdenatus an de legiti ma debeat solui cōdenatio.

Si impubere. Que nō trāsmittuntur ad heredē nō cōferuntur. h. d. si qd uellet tractare materiā d q̄rta q̄ dbeet arrogato reuolueret totā materiā. l. si arrogator. s. de adop. s. nō curo. C. Op. d. h. q̄ nō d̄z cauef de pferēdo. s. s. ut le. no. ca. l. hec stiplo. z. C. ad tre. auc. ptra rogatis. Rñ. ibi erat spes q̄ hereditas dberet ex uigorē fideicōmissi p cedētis: hz cōditionalis. z sic ibi uolūtas d̄functi p̄cessit. s. hz ex uolūtatē defuncti iducit a lege. iō p̄pe spes nō d̄f. iō cautio cessat. fac ad hoc. l. p emancipationē. s. de li. le. z qd ibi dixi. C. Itēz op. j. l. pxi. s. id quoqz. ubi iterim nō debet. Bi cit glo. aliud i legato. aliud i ista q̄rta. nā ista q̄r ta debet ut es alienū. Quero si p̄ religit aliquid huic filio an iputef in q̄rta. Videtur q̄ nō: ut. l. creditorē. s. de le. ij. Glo. d̄terminat p̄trariū: q̄ ita demū q̄rta dbeet si nō ē ei relictū tñ q̄ suffi ciat ad q̄rta: ut. l. si arrogator. C. Altio fac iste. s. ad. q. fili⁹ ē cōdenatus p maleficio. an pater d̄z soluere cōdenationē de legitia q̄ debet filio i bonis p̄ris. Dic v̄f tex. q̄ nō: q̄ i uita p̄ris nō d̄z legitia separi. nec ē ei spes uiuo p̄fe: ut h. An au tē fili⁹ hēat aliqd ius i bonis p̄ris uiuo p̄fe. Dic ut dicit Dy. s. de li. agn. l. pe. i. fi. z ibi dixi. Itē d̄ illa. q. utrū p̄f de legitia debeat soluere cōdena tionē pōit spec. i. ti. de ex. sen. s. seqf. s. quid si fi li⁹. z ibi d̄terminat q̄ nō.

Si is qui. Qd q̄rif p mortē si retro q̄ritū fingit uenit i collatiō nē. h. d. C. Op. z v̄f q̄ castreſe peculū nō ueniat i collatiōē: ut. s. e. l. s. nec castreſe. So. morte si lū dehit eē castreſe: ut. l. si. C. de inof. tes. iō uenit

i collatiōē. Querit gl. q̄re hic fecit mētionēz de substituto. Et nō rñdet. s. dic q̄ facti accidē tiā nō iuris ministeriū denotauit.

Portiones. C. Lōtra. s. e. l. i. s. si ex dodrate. Solu. ut ibi plene dixi.

Um emancipati. Si po nit casū duob⁹ modis. Prio mō i con cepto i uita aui. Secūdo mō i cōcepto p mortē aui. z istā sam t̄z gl. z bñ. Op. z v̄f q̄ nepos iste nō succedat auo: ut. l. i. s. si qd p̄ximior. j. uñ co gna. So. dicit qdā h fuit cōcept⁹ i uita aui. nō ē s̄ba: q̄ tūc posset uenir ex p̄sona sua nec hz neces se uenir ex p̄sona p̄ris. Dic ergo q̄ h fuit conce ptus p mortē aui. Ad s̄riū rñde q̄ uenit ex p̄sona p̄ris nō sua: q̄ est de casib⁹ in qb⁹ bo. pos. nō agnita trāsmittit: ut no. s. ti. i. l. s. z si decesse rit. z p hoc dicit doc. q̄ hz nepos p̄cept⁹ p mor tē aui nō ueniat ad successiōē aui ex p̄sona sua: tñ q̄ ex eqtate ti. C. de his q̄ an ap. ta. hereditat p̄ris nō agnita trāsmittit: tūc nepos succedit ex p̄sona p̄ris sui mortui. ita dicit Ly. C. uñ lib. l. q se p̄ris. z. l. si qd filii. C. de inof. tes. z Dy. i. l. gal lus. s. de li. z postb. i distictiōe magna.

Illud. Sic dy. p istū. s. ego doceo illū q uenit p cōtra ta. z dicebat cōmitte re magnā fraudē. s. promittat alicui suo amico magnā quātitatē pecunie. z iō cū prius deducat es alienū fraudabit in collatiōe. tamē hoc ē cō tra conscientiam.

De illis. Dic nihil habetis.

Id quoqz. Dic possunt esse due ra tiones. una q̄ si stipu latio cōditionalis fuisse interposita dū esset in potestate iste fili⁹ emancipatus q̄eret p̄ri i spectro initio nō tpe existētis cōditiōis. sec⁹ i legato: ut .l. si filius. j. de s̄b. obli. z. l. q̄ legata. j. de re. iur. z ē rō diuersitatis: ut pōit glo. in. l. si ux. C. de cō. inser. Sz ego assigno aliā rōnē q̄ in cōtracti b⁹ existētia p̄ditiōis retrotrahit. secus i legatis ut plene dico i. l. si fili⁹. j. de s̄b. obli. Ex. s. sequenti.

Qualiter cognoscat q̄ actio def ad uindictā uel rei persecutionē. z an actio popularis detur ad uindictam. z an actio iniuriarū trāsmittatur ad heredes.

Emancipatus. Querit gl. ad qd cognosca utrū actio detur ad uindictā uel ad rei psecutio nē. Dic ut i glo. z optime: z melius q̄ dicat Dy. in. l. ij. s. i. j. vi bo. ra. z cy. in. l. i. C. q̄n ciui. ac. cri. preiu. dixi in. d. l. ij. s. i. j. vi bo. ra. Querit gl. qui i popularib⁹ actiōib⁹. Glo. dicit idē: quia ē eadē ratio: q̄ uident tibi dari ad uindictā. uel dicit glo. secus quia actio iniuriarū datur existē ti in potestate. sed certe z actio popularis datur etiā filio i potestate sicut actio iniuriarū: ut. l. i fa ctū. j. de acti. z ob. unde dico idē in actiōe popu lari qd in actiōe iniuriarū. Querit p declara tiōe hui⁹ tex. utrū actio iniuriarū trāsmittat ad heredes. Rñ. q̄ actio iniuriarū ad heredē non trāsmittit: ut. l. si eū. s. q̄ iniuriarū. s. si qd cau. se cus i actiōe furti. ergo cū ad heredē nō trāsmitti tur cessat collatio: ut. s. l. proxi. Et eodē mō dic in populari. Sz unū ē q̄ actio iniuriarū ad here dez trāsmittitur post lit. cōtest. ut. d. s. qui iniu riarū. Itē actio popularis z post lit. contest. ē in bonis nostris z trāsmittit ad heredes: z uenit conferēda: ut. l. si cui. j. de s̄bo. sig.

d. Uemā c. cipati. s. illd. magnaz fraudē. Op. tina cautela ut ueniēs p ptra ta. pos sit fraudare. facit qd no. i .l. si heredita tū. d. bo. auc. iudi. post. c. Id quoqz. qd. vide in. l. fina. j. eo. c. Secus in legato. vide bal. in. l. de num. g. Emancipa t. uide bar. i. l. p̄tor. s. i. j. de iniur. z ē alia gl. i. l. pzo herede. s. si. in glo. fi. z ibi imo. de acq. be. h. Glo. uicit idē. Hic gl. reputat bal. sing. in. l. rei iudi. s. i. so. matri. z ibi imol. z ibi di xi post bar. Querit an actio iniuria rum trāsmittatur ad heredes. z qd de alijs. vid per bar. in. l. i. s. h. ff. de pua. delict. z bal. in. l. i. in .ix. col. C. ex deli. defun. an possit ce di. uide not. bal. in. l. per diuersas. in xvi. q. C. mā. z bar. in. l. i. iuriarum. de iur.

Xm

Si tres. C. Op. s. e. l. i. §. h. ex vdrate. So. ut ibi plene dixi.

Si ex emancipato. Bf h q pfer di midia bonoz su oz. Lōtra imo totū qd bz: ut. s. l. pr. §. pe. Bicūt qdā q pfer totū. z dic q hoc ptingit pp duas hf ditates. z eodē mō rñdeo ad. l. i. §. e. uis gl. q icipit sic ergo. z sic pfer. z sic quuagita de qb retinet sibi. xxv. z sic virilē. Itē ibi z sic facti. So. cōferat quuagita forma pdicta. Itē ibi ut minus det ga qrtā: vt quūgita ē accipiat ga dimidiā. Ex. s. sequenti.

Ex statuto dferf hereditas agnatis cū femina ppter eos excluditur.

Si duo agnati. Mot. q qñ alicui auferf hereditas cōtemp latioe alicui vfi illi hf ditas pferri cui? pteplatioe auferf. quē tex. adde ad. q. quā feci de statuto qd dicit q filia femina nō succedit extātib agnatis ga cū cōteplatioe agnatoz filia repellaf vfi ill agnatis hf ditas a statuto dferri: ut h qd tene mēti. de q. q. dixi plene. i. l. ij. §. h. j. ad tertul. Ex. l. sequenti.

Ius implēdi conditionez an transit ad heredem z de verbo remanere.

Rector. Mo. q ius implēdi cōditionē nō trāsit ad heredē i dispositioe. l. ut h. qd tene mēti. Itēz vfi i Betib: ut plenissime dixi i. l. fi. x. cū petiero. j. de hb. ob. i. ultis volūtatib nō ē dubiū: ut. l. i. §. finaut. C. d cadu. tol. z. s. de cō. z. de. qñ p totū. C. Op. gl. de. l. fi. soror. C. e. Bic gl. duplex bz remediū. unū q si possidet remaneat apd eū si nō possidet cōsulaf ei officio iudicis z bñ dic: l. z d hoc sint opi. i. l. fi. soror. qd dic ut ibi p gl. z Ly. uis gl. q icipit i uacūā. die ut ibi. z. v. §. h. no. So. ut ibi i glo. Itē ibi. §. bz. dic ut ibi p Dy. uel dic q ex neutra pte itelligit p dicio: ibi ex utraqz. C. Altio no. d significatio ne h? sibi remanef: ga pōt hē significatiōe directaz: ut si possidet remaneat. Itē significatiōe obliquā: ut si nō possidet petat sibi restituit: ut h bēs. z cor. C. de do. an nup. l. fi. curiofi dīcā i materia cōpēdiōse.

Quotiens. De hoc qliter emācipati inter se z sui inter se hodie cōferāt. di cā. j. de col. do. l. pater filii.

Emancipatus. Bf h q ē tur? ipō iur? imo stiplo ualet: licz ob. exceptio: ut. l. q sine. de p di. sine cau. Bicūt qdā q ē tutus ipō iur. s. except. q iur civili tuel. z ē bōa solu. p hoc appet rñū q ē rō q pmissio ipō iure nō v3: s3 dñiū ipō iur trāsit. dicūt qdā q stiplo ē d iur civili dñiū d iure gētiū. s3 dic q eodē mō v3 stiplo quo dñiū trāsit: s3 agētē ex stip. daf exceptō z retinētē dñiū daf p dicio.

Illum. Mo. q dos pfectitia nō vfi ēē i bōis pñis: ut h. qd tene mēti. C. Quero circa hāc. l. utrū qd h d f nō d3 pfer ri fit ue3 siue m fimonii fit solutū siue extat. Rñ. matri monio pstituto loqtur. l. ista i dubitāter: sed m fimonio soluto z dote ad ip3 filii reuerfa d3 dos pferri s3 disti ctione quā dicā. j. e. l. ddit. s3 si hoc ē ue3 qre nō cōferf ista dos p cautionē ut caueat de pferēdo dotē sic con fert alia d bta p ditionalia: ut. s. e. l. ij. §. id quoqz. Rñ. ga expectare illā cōditionē q filia p dcedat pñi ē triste ut. l. cū tale. i. pñ. z. §. i. s. decōdi. z de. z iō tal conditio nō iterponit. Fac ad ista. l. iter stipulantē. §. sacrā. j. de hb. ob. z qd habuistis. s. j. tabu. l. illd. §. h.

I quis. Si nepos i prate retēt? uēiat ad successiōe pñis emācipa ti au? p eo cogit cōferre nisi eū bona fide emā cipet. b. d. z ē iste. §. aliquātulū subit p cipue i casul po sitionē. C. Bf h q filia nō pōt cōueniri ga succedit auo ab itestato cū fratre. qro qd ad ppositū nōne fratre nō emācipato neptis cū fratre succedebāt eq l iter. Rñ. an emācipatiōne succedebāt eq l iter d iure p rorio. s3 d iure

ciuli suis i totū succederet. Preterea isto casu ista filia nata p emācipatiōne debz cōferre oia bona sua. nunc nō p emācipatiōne illi? nepotis nō cōfert: ga emāci pati iter se nō cōferūt: ut. l. i. i. fi. z. l. p ror. §. quoties. s. e. z i hoc pdest emācipatiō ffris isti nepoti. C. Bf h q ista rō nō ē i adoptiuo: z tñ ē idē us. nōne hoc ē cōtra. l. illd. ad. l. acql. z. l. a ticio. de hb. ob. ubi dicit q ubi ē eadē rō z idē ius. Rñ. nō ē eadē s3 maior: ga filio ado ptiuo emācipato nullo mō succedit p r adoptiuo. uide glo. q icipit imo maior ē. Itē uide glo. q icipit no. q ni fi. So. p3. s. p r i. glo. Videte nō credo istā glo. q icipit imo maior posse adaptari ad tex. ga fm hāc glo. eēt di cēdū q iste filii? adoptiuo eēt filii? filij emācipati: de cui? successiōe minime q r i. s3 si hoc eēt: tūc p emācipatiō ne iura naturalia remanerēt z iste nepos succederet eq l iter cū filia nata p emācipatiōne: ut. l. iij. §. ij. z. iij. s. d cōtra ta. z bec ē ita itelligēdo p pte tex. ut iacz i p r e ado ptiuo. s3 uolēdo sustinere glo. q sit maior rō: haberem? dicere q adoptauit penit? exncū i locū nepotis ex filio emācipato. s3 nō credo q iste tex. haberet istū respectū sed habuit respectū ad filiū adoptiuum simpliciter: ut habuistis. s. e. l. i. §. id quoqz. Ad id qd dicit ubi ē eadēz rō z c. Rñ. q ē alia rō nō huic cōtraria s3 diuersa p quā debz eē idē iuris: ut habuistis. s. e. l. i. §. id quoqz. Ex. l. sequenti.

An au? teneaf dotare neptē z si nō vult an possit cogi. z an dbeat dos ad auum uel ad patrē redire.

Edit dotē. Si auus dat dotē p nepte ex filio i ius qd bz auus i dote succedit ille filii? siue institutus siue exheredatus. b. d. C. Mo. casum quē tene mēti: ga z certe sic siue sit institutus siue exheredatus: ut seqtur. Mo. tex. ibi q ppe officū au. ex hac. l. no. pmo quod di xi i sumario. Secūdo no. q auus cogit dotaf neptē: vt bic. ibi iō auus propter filiū z c. Er no. q dicit dare et cōcor. s. de in re. l. z ideo. §. si. l3 glo. dicat male. C. d do. pro. l. vl. C. Dicitur bic q dos reuertitur ad patrē nō ad auū. Lōtra. C. de rei ux. ac. §. uideam. So. hic decessit nepos post mortē au. secus si eo viuētē: ut r cō trario. C. Itē op. s. d iur. do. l. auus. In glo. sunt due so. una ibi de rigore. hic de eqtate. z hoc uidef. p bare tex. hic dum dicit occurrit eqtas. Alj dicit q bic quā do dotauit neptē ppter filiū z sic cōteplatiōne filij. ibi nō cōteplatiōne neptis. Ista so. in se satis est bona. ta mē quātū ad hāc. l. nō est bona: ga bec. l. loquit in casu dubij. iō distinguit tres casus. quandoqz pater dat do tē pro neptē cōteplatiōne filij: z tunc a filio uidef. p fe cta. ideo reuertitur ad eū: ut. l. pfectitia. s. de iure do. z de vul. z pu. sub. l. sed si plures. §. in arrogato aut de dit cōteplatiōne neptis: z loqtur. l. auus. de iure do. aut est dubiū cuius cōteplatiōne dedit z presumit cō teplatiōne filij: ut bic. z l. quitus. §. si. de an. le. fm Ja. de are. C. Itē dicit bic q auus cogitur dotare neptes. Contra. s. de ne. ge. l. nēsenius. So. ibi loquit in auia. idē in auo materno. Sicut enim mater ita nec auia uel auus maternus cogit dotare: ut. l. a filia. z ibi no. s. ad tre. z iō glo. in. l. fi. C. de do. p mif. male loqtur. dicitur bic q nō cogitur cōferre. quid si matrimoniū ē solutū tēpore mortis au: utrū ista dos debeat cōferri filio a quo repetit. Glo. distinguit z bñ. C. s3 qro si auus nō vult dotare qliter cōpellef. rñdeo iudicis officio. casus est in. l. q liberos. de ritu nup. ad cui? iudicis officū pti nebit taxare dotē quanta dos debeat dari: ut. l. pfecti tia. §. i. s. de iure dot. An aut frater teneaf dotare soro rē. Glo. est in. l. cū plures. s. de adm. tu. facit. l. filii. s. ubi pu. edu. z glo. in. l. nō oī. C. d adm. tu. z ibi p doc. tetigi. s. so. ma. l. i.

I nepotes. Opp. j. ti. i. l. i. §. si sit nepos. So. ut ibi. Ex. l. sequenti.

An bñficiū. l. ultie. C. de repu. hf di. bēat locū i filio

a C Si duo. cōteplatiōe auferf. Sed pone die sta tutū statū? masculis fi lia nō succedat z extat fi lius z nepos ex alio filio: an pars hui? fratris appli cabitur filio uel nepoti dic q utriqz fm bal. i. l. i. in. v. col. C. de secū. nup. z vide d pri mo p bar. in. l. suo lega to. §. ij. z ibi late dixi de leg. i.

b Rector. p dixi p? Imol. i. v. l. h decē.

c Rñ. ali ter sol uit. Bal. et Imol. in. l. fi cū dotē i pñ. in. iij. colū. so. ma.

d Edit do tem. ad materia h. l. uide qd die bar. i cō. si. i. q. p dicta. primo arguit q di cta cē. No. tñ q au? nō teneaf dotare neptē ex filio s3 filii? ipe h3 bal. singu. in auc. res que.

e C. cōia d le. Quid aut in patruo z alt is simi. an obligati sint ad dotādus vide angel. imol. z doc. in. l. i. s. solu. ma. qd aut i filio et filia an teneatur dotare ma tre. uide tex. q non. z ibi bal. ange. z Ja. d are. i. l. ij. C. de p s. lō. tē. z bal. i. l. i. fi. C. de inoffi. vo. qd i auo mater. no uide glo. z bart. i. l. fi.

f C. de dot. p mif. z bar. hic.

g Pro ne pre. Tu uide glo. no. z qd ibi dixi i. l. q i aliena. §. in terdum. de acqui. here.

a Onnu
n Quaz-
do admittit
uariatio per
bar. late. i. l.
de rebus. s.
re. amo.
b filio.
c Dpp.
j. vid
j. ti. i. l. pa
ter. i. v. q. p
bar.
c Aul.
p glo. fo.
uid bar
to. in. l. si fi
lius. in prin.
de vbo. obl.
C De colla-
tione dotis.
Rubrica.
d Auis.
q .s. si sit
nepos
succedat. vi.
de bar. in. l.
qui supersti.
.s. de acqui.
here.
e Excusaf.
adde bal. in
.d. l. illa. i. vl.
ti. col. 2. vid
q sequunt.
C De prone
pote. an ne-
potes conse-
rat patruo.
Adde bar. i
l. si emcipa-
ti. in pe. col.
C. eo.

emacipato. et an habeat locum in hereditate auita.

Onnuqua. Circa hereditate ad
mittit uariatio usqz
ad annu. h. d. z e bda. l. In tex. ibi difficili. q.
.d. si no petat bo. pos. ifra anu no admittit p. C. Op.
df h q admittit uariatio. C. de mo mul. l. fi. z. j. s. bo.
li. l. na absurdu. Dic glo. hic spale: ga hic tractat de he-
reditate paratu. Tu dic p. Dy. ex. de re. iur. c. mutat co
filiu. lib. vi. z p eundē. s. de admi. tu. l. de rebus. Item
op. de le. i. s. si p cotumacia. s. e. ubi ppetuo admittit
ad cauēdu. So. ibi agnouit bo. po. postea p cotumacia
cessat cauere. hic no an agnita bo. poss. recusauit caue-
re. C. Quero an bnficiu. l. ul. C. de repu. here. heat lo-
cu i filio emacipato. Glo. q e ibi vñ dicere q sic p hunc
tex. Quidā ultramō. dicūt contrariū q hic repudiavit
hereditate s; recusauit cauef. Ita dicit Ja. s. are. dic ut
dixi in. l. si qs su. s. de iure deli. Itē qro an bnficiuz. l.
ul. C. de repu. he. heat locū i hereditate auita. Ego cō-
sului q heat locū. Prio habem h duas gl. Una e gl.
pma h. l. i. h. Alia e glo. ij. p hoc videt tex. i. l. iusta iter
ptatiōe i fi. z. l. appone parētis. j. de h. fig. expfius i. l.
si qs suus. s. de iure delibe. ubi tex. loqtur generaliter d
quolibet suo. Tene ista bñ mēti.

Filius. Ista e sing. l. z bda. Videtis
ergo q i bis q succedūt di-
uerso iure bz locū collatio. Cōtra. s. de s. ra. l.
filiū. s. z hoc sic pñs. So. ispecto rigore s; boz nō bz lo-
cū collatio i succedētib; diuerso iure. s; ispecto sensu in-
terptato sm eqtatē scevole e loc; collatiōi qñ p ueniētē
p cōtra ta. minuit portio instituti. C. Op. j. ti. i. l. nec
ipa. ubi iter succedētes diuerso iur nō fit collatio. Sol.
hic lz diuerso iure succedāt potuerūt tñ eodē iure suc-
cedere si uoluisse. uñ habētur pinde ac si eodez iure
succesissent. ibi secus: ut ibi no. Preterea h loqtur an
p cōtra ta. totū testm irritat: ibi no qñ testm tñ p pte
irritat: ut ibi uidebitis.

Aulus. Ista e bona. l. C. Op. habent
hic q adueniēte cōditioe dñi
ti qd possidebas ex una cā icipis possidere ex
alia cā. Silē in. l. fundo. s. ad. l. fal. z. l. si sub p ditiōe. s.
fo. z glo. e. j. de acq. poss. l. iij. s. ex plurimis. C. Op. q
debitū quātūcūqz cōditio existat p mortē cōferat: ut
.l. ij. s. z id quoqz. Glo. sol. pmo duob; modis. z abe
sunt diuatiōes. qre dic. l. s. ria loqtur qñ dñes sub qdā
cōditioe simplici q pōt existere p mortē pñs z i uita. s;
hic loqtur qñ debet sub cōditioe q extat tñ p mortēz
hoc expfso. z sic pñi nō potuit qri: ut. l. h. j. de sti. ser. et
iō cessat collatio.

C De collatione dotis. Rubrica.
C Dicitū e. s. de collatiōe i gñe nūc dicit de collatione
dotis in specie.

Auis. Duo dicit i pncipio. Pri-
mo q collatio dotis fit et
q si nō petat cōtra ta. s; iter succedētes diure
ciuili qd i alijs casib; nō ē. Secundo no. q
collatio dotis ē itroducta ab impator. alia ē itroducta
ex edicto ptoris. Tertio no. q bonoz collatō fit p offi-
ciū iudicis: ibi ptor. z i fi. ibi p arbitriū fa. ber. hoc etiā
no. j. e. l. fi. z. C. e. l. si soror. dicit. j. e. l. p filiu. C. Que-
ro q fuit rō cōstituēdi aliqd circa dotē spāliter. Rñ. q
ptor uocabat ad successiōē emacipatos p cōtra ta. vel
ab itestato grauauit eos onere collatiōis. s; filios i po-
testate retēros nō grauauit eos onere collatiōis: ga ni-
hil poterāt hēe iur isto: nisi castrēse uel qñ qd i collatio-
ne nō uenit. Ad dō cōsiderauit impator q et fili i pote-
state retēt; de iure isto pōt hēe p pñi. s. dotē: ut. s. fa.
ber. l. pōp. philadelphus. iō iter s; res ne emergat ineq-
litas itroducit collatiōē dotis.

Ex. s. sequenti.
C An nepotes z p nepotes pferat patruis z quid eō-
tra: ibi. Quero.

Si sit nepos. Iste. s. pōit quinqz casus
usqz ad. s. cū dos. z pōit
ipos tñ breuiter q ipossibile eēt breuius pōi z ē subtri-
lis. s. vide glo. q incipit agit. z usqz ibi. s; vñ. pōit casū:
ibi incipit signare cōtraria. C. Op. q solis patruis z pa-
truoz filijs cōferat: ut. s. ti. i. l. si nepotes. hic aut df q
cōferūt iter se tñ. z sic ē cōtra p mū s; z qntū rñsuz. Di-
cit gl. spale ē i dote. cū enī loco sui pñs ē q nō cōferret
frib;: ut. s. ti. i. l. filiu. ergo nec ipa cōfert. Ista so. poss;
pcedere i dote nō i alijs bonis neptis. s; h dicit hic fer-
ri dotē z alia bona sua ergo male: ga quātū ad alia bo-
na ista rō nō cōcludit. Preterea si uer; ē q iō isti nepo-
tes nō cōferat patruis: ga p eoz nō teneret pferre: in
cui; pñs locū succedūt nepotes seqref q ubi sola ne-
ptis ē nō tenebat pferre patruo. sic nec pñ ei tenetur.
Hoc aut ē ptra istū tex. tertio rñso qre male. Uñ pma
so. nō vñ na. z leges q dicūt q nepotes succedūt ilocū
suoz parētū: itelligatis i locū suoz. hoc ē i gradu suoz
parētū: ut pinde succedāt i locū parētū suoz: ut tñ ha-
beāt oēs nepotes quātū pñ habebat: ut. s. e. l. si nepo-
tes. z. C. de suis z legi. auc. cessante. z auc. p fies. z in
auc. s. he. ab ite. s. hoc aut pñlegiū. tñ i uitate isti nepo-
tes ex psona sua succedūt nō ex psona pñs eoz: cui nō
fuit delata hēditas z nepotes pferūt ex psona sua. Uñ
gl. dicit q ibi abo erāt emacipati h nepos erat i p tate re-
tētus: cui soli fit iniuria. qd dclara: ga si neptis ista non
succederet: ille nepos succederet z hēret dimidiā. p istā
ergo neptē nulla iniuria fit patruo. ar. ad hoc. l. i. s. i. z
.s. pñ. s. t. i. z. l. is q i p tate. ij. rñso. s. d. le. i. Et eodē mō
dico i ultio rñ. ubi sunt due neptes ex eodē pñe: ga qñ
bz pōt dicef patruo si nō succederē tu istā dimidiā nō
bēres: s; soror mea. iō nō fit collatio. S; qñ est sola ne-
ptis uel plures ex diuers; pñb; cessat ista rō: ga pp hoc
fit patruo iniuria: iō fit collatio. S; certe ista rō vñ eē in
plurib; nepotib; emacipatis: ga un; pōt dicef si nō suc-
cederē ali; hēret totū. ergo nō facio tibi iniuriā: qre di-
cēdū vñ q ultimū rñsū h. s. itelligam qñ erāt due ne-
ptes: qre una nō poterat cogi ad collationē: ga nī erat
dotata. vñ ex ei; psona i totū dnegat collō: ga si ipa suc-
cederet i nullo fieret collatio. s; si abe eēnt dotate: tūc
cōferret patruo sic plures emacipati: ga qlib; ē talis cō-
ditiois q cogit pferre. Uñ null; pp aliū excusaf fac ad
p dicitā. j. s. cōiūgē. cū emā. li. l. i. s. h. z qd ibi dixi i solu-
tiōe p trarij. Itē ptra ē. C. s. colla. l. illā. ubi neptis pferet
patruo. dicit qdā ibi neptis nō hēbat fref uel sororez.
Alij z meli; dicūt: ibi loqf i collatiōe dotis mñs ipius.
qre tenet pferre i illis psonis: qd; mal; tenebat pferre.
s; h loqf i collatiōe dotis date ipi nepti. Hāc so. tenēt
doc. Dy. z cy. ibi lz gl. ibi alif dicat. C. Ultio qro a quo
ista neptis erat dotata. Dic glo. a pñe uel ab alio nō cu-
ro. ita dicit gl. z bñ si ponim; pñez uel patruū cui fit col-
latio eē i p tate: ga ei fit collatio dotis pfectitē z adue-
titie: ut. j. e. l. s. si sub p ditiōe. z. C. e. l. filie dotē. s; si po-
nis pñez z patruū emacipatū: tūc o; pōere q dos fuit
pfecta a pñe uel ab auo: s; cui; successiōe agit uel nō fiet
colla. ut. l. filie dotē. s. fi. tñ hodie o; q fit pfectitia. ali-
as sec;: vt. C. e. l. fi. f. Quero qd d p nepotē. Rñ. idēz
qd i nepote eadē rōne. z facit mētionē tex. C. e. ut. l. libe-
ris. z iō circa collatiōē istoz nepotū cū patruis dic.
aut qñs an patru cogant pferre nepotib;. z certū ē q
sic: ut. h. z. l. illā. C. e. aut qñs an nepotes cogatur pfer-
re patruis. z dic aut ē vñ nepos uel plures ex diuersis
frib; z cogit pferre: ut. h. aut sūt plures nepotes ex eo-
dē ffe: z tūc aut qñs d dote uel donatiōe data eorū pñi
uel mñs dñctē z illā cogit pferre: ut. d. l. illā. aut de do-
te uel donatiōe data ipis nepotib;: z tūc aut oēs nepo-
tes sūt talis p ditiōis q possent cogi ad collatiōē: z tē
ipñ tāquā un; eēt pferre cogit patruis: ut. l. si nepotes.
.s. ti. i. aut un; erat talis p ditiōis q i ei; psona nō cade-
ret on; faciēdi collatiōē: z tūc pp cū nō pferf patruis
s; conferūt sibi iuicē: ut. h. z qd dixi de patruis idem i

Xm

avunculis amicis z materis: ut. l. illa. C. d. colla. Itē p̄dicta h̄a q̄i nepotes ipsi succedūt auo. secus si succes- sissent p̄mo p̄ri eoz: q̄a tūc fieret collatio fm q̄ p̄ eoz fecisset: ut. l. si marit. C. e. Itē p̄dicta h̄a i dote p̄fecta de bonis ei de cui hereditate agit: ut. l. ut liberis. C. e. z iō cū nepotes succedāt auo nō debēt cōferre dotē habitā ab eoz p̄re: l̄z glo. dubitet in. d. l. illa.

Lum dos. Dicit h̄ q̄ tū ipense necessarie detrahūt q̄ro qd i utilib. Qui dā dicūt idē: q̄a utiles q̄nqz necessarie dicūtur: ut. l. i. et. l. i. totū. s. de ip̄sis. Lōtraria tū op̄i. pl. placet cū uti- les ip̄se debēt repeti. z iō minus mulieri d̄bet fier d̄tra- ctio. sic dicim⁹ i viro exite nō soluēdo. uel meli⁹ erit in electioe mulieris: ut si vult d̄trahēf utiles ip̄sas cōpu- ter dotē cū augmēto. q̄ro pl. v̄z dos pp̄ utiles ip̄sas i eo factas: s̄z si nō d̄traheret ip̄sas: tū d̄z cōputat tū do- tē nō id qd̄ ultra ualet. ar. p̄ hoc. j. e. l. si filia. qd̄ no.

Ex. l. sequenti.

Si sub cōditiōe. Dicit h̄ q̄ siue p̄ siue eīne⁹ dotē p̄misit: z sic inuit q̄ dos aduētitiā uēit i collonē. p̄tra. C. e. l. filie dotē. sol. aut tractam⁹ d̄ collone hēda emāci- patis. z tūc dicas q̄ eīne⁹ d̄dit cōtēplatiōe p̄ris: z sic ē p̄fectitiā. aut tractam⁹ d̄ cōtēplatiōe hēda suis: z tūc p̄p̄e- stat: s̄z hodie idifficte aduētitiā nō p̄ferūt: ut. C. e. l. si.

Ex. l. sequenti.

Quot modis fit collatio. Quero quot modis fit collo. Rū. fit q̄tuor modis. si qd̄ p̄ filia dedit dotē: tūc fit collatio re ip̄a dotē p̄ferēdo: ut. l. filie. C. e. z p̄ multas. ll. z. s. h. n. Scōo fit collo tāto min⁹ accipiē- do d̄ bonis p̄ris q̄tū ē dos: ut. C. e. l. dotis. Tertio fit cōicādo actionē: l̄z inanē forte: ut i auē. qd̄ locū. C. e. et no. hac. l. s. cū dos. Quarto fit collo q̄i p̄ p̄misit non d̄dit: tūc fit collatio liberans filiū. hic est casus i hoc h̄. filia z. C. eo. ti. l. ij. z ibi no.

Emancipatus. Quid si matrimoni- um ē solutus. Dicit ut. l. dedit dotē. s. ti. i.

Ad adoptione. Op. facto testō nō h̄z locū colla- tio: ut. l. i. C. e. s̄z h̄ fuit h̄s istitut⁹. ergo colla- tio cessat. Quidā dicūt q̄ fuit istitutā ab eīneo nō a pa- tre. Alij dicūt sp̄ale i filia data i adoptiōz. S̄z h̄itas ē q̄ h̄ fuit istitutā a p̄re naturali. z alio cōmittēte editū suc- cessit p̄ h̄ra. z ei⁹ portio ē aucta. p̄ h̄. j. pr. z qd̄ uidistis. s. t. i. l. cū emāci. s. id quoqz. Itē no. C. e. l. filia testō.

Si filia fuerit. Dicit h̄ q̄ habuit ne- cesse p̄terē p̄ cōtra- ta. Lōtra imo potuit adire ex testō: ut. l. si ex duob. s. s̄z illd̄. s. d̄ cōtra ta. so. ē neesse. i. ē utile ul̄ ha- buit neesse si vult eodē iure cū p̄terito succedere. Itē op. q̄ nō fiat collatio: ut. l. filii. s. z hoc fit p̄ris. s. d̄ cō- tra ta. so. aliō ē cū istitut⁹ peti sibi fieri collationē a p̄te- rito q̄ nō p̄t: ut ibi. aliō cū p̄terit⁹ ab istituto q̄ p̄t h̄z istius. l. diffictionē. ita dicit glo. z p̄t bñ dicef. Vel ibi q̄i succedūt diuerso iure. hic q̄i eodē.

Si pater. Op. q̄ legatū cōp̄eset in dotē: ut. l. huiusmōi. s. de le. i. s. cū p̄. z. l. filia legator. C. d. le. z ibi no. So. itellige ibi fuit legatū ad dotē. h̄ aut fuit legatū nō cōtēplatiōe dotis: z sic nō cōp̄eset i dotē. Itē op. si ē p̄terita ōz q̄ succedat p̄ h̄ra. uel diceret nullū. ergo p̄- dit legatū: ut. l. p̄ legatū. d̄ bis q. ut idi. z. l. filii. s. oī- b. s. de le. p̄stā. Solu. itellige q̄ vult esse cōtenta lega- to z dote nec vult succedere.

Si filius. Erronea successio nō iduc̄ col- lationē. h. d. Ex hac. l. cōcludit q̄ si bec bonoz. pos. legitie fuerit petita q̄ te- nef cōferre dotē f̄ri: l̄z emācipato. s̄z certe h̄ tractat de

collatiōe siēda f̄ri q̄ ē i p̄tate z ē heres script⁹. z hoc ha- betis exp̄ssi i. l. filie dotē. i. fi. C. e. z habuistis. s. e. l. i. s. si sub cōditiōe dicā plene. j. e. l. pater filii.

Filia. Op. collo petif iudicis officio: ut. s. e. l. i. i. p̄n. ul̄ ex stip. interposita de p̄ferēdo. de q̄ habuistis. s. ti. i. l. i. s. i. ubz. z. l. si qd̄ filii. s. si. z sic p̄ au- xiliū stricti iuris agit. iō ueniūt vsuf: vt. l. uideam⁹. s. si act. s. d̄ usuris. uidete rō ē ista q̄ d̄z p̄ferre p̄cipit fruct⁹ ex hereditate q̄ sibi dat. iō dotē z ei⁹ vsuras d̄z p̄ferre sic dicim⁹ i filii. l. curabit. C. d. ac. emp. z. l. iul. s. ex uēdito. s. d̄ ac. em. v̄i iste vsuf sunt magis loco itereffe q̄ loco usuraz z eēt forte hodie p̄misse p. c. p̄q̄st⁹ ex d̄ usuris.

Ex. l. sequenti.

Quid sit collatio: ibi. Ad p̄mū. Et quo iur⁹ z q̄ rōne fit itroducta collatiō: ibi. Scōo. Et an emācipati emāci- patis p̄ferat: ibi. P̄rio. Et an q̄ nō sūt sui nec emācipa- ti: an iuicē p̄ferat: ibi. Scōo. Et an suis p̄ferat emācipa- ti: ibi. Tertio. Et an sui p̄ferat emācipatis: ibi. Quar- to. Et an filii p̄ferat eīneis nō descēdētib. Et quo iu- re petatur collatio: ibi. Quarto. Et q̄i h̄z locum colla- tio: ibi. Quinto. Et q̄liter fiat collatio in fi.

Alter filium. Dicit itē do tractare materiā collatiōis quā tractat gl. C. e. l. si emancipati. z ibi Ly.

tractat ita male q̄ ex dictis suis nihil boni potes elicef. Si testm̄ rūpif p̄ q̄relā p̄te cessat collo. z similiter iter eos q̄ diuerso iure succedunt. h. d. No. tex. ibi q̄ liber- tates zc. uidel ergo q̄ h̄ nō ē locus collatiōi i casu isto.

Op. z v̄i q̄ h̄at locū collatio ē testō rescisso p̄ q̄relā: ut. C. e. l. vt liberis. Dicit glo. q̄ in hoc. l. ista p̄ illā cor- rigif. uel meli⁹ ibi loq̄f q̄i testm̄ p̄ q̄relā i totū rescidif. uñ oēs ab itestato eodē iur⁹ succedūt. h̄ aut testm̄ p̄ p̄te rescidif z hoc uer⁹. an aut hodie fit correctū ifra dicā.

Itē op. d̄f hic iter succedētes diuerso iure nō h̄z locuz collatio. s. s. ti. i. l. si filii. So. l̄z ibi succedūt diuerso iu- re tū poterāt succedere eodē iure. s̄z hic nō poterāt suc- cedere eodē iure ēt si uellēt. Pro declarāda mate- ria collatiōis. p̄mo q̄ro qd̄ sit collatio. Scōo quo iur⁹ sit itroducta collatio z q̄ rōne. Tertio iter quos z de q̄b⁹ rebus d̄beat fieri collatio. Quarto quo iure petaf colla- tio. Quinto q̄i fiat. Sexto q̄liter fiat. Ad p̄mū r̄ideo z glo. declarat. s. ti. i. i. rubrica dicēs q̄ collatio ē bono- rū suorū cōicatio. Quare dico bonoz suorū. Rū. q̄a si eēt bona p̄ris magis uenirēt diuidēda q̄ cōicāda: ut. l. filie l̄z. C. eo. Itē dico bona p̄pria q̄a aliena nō ueni- rent cōferēda: ut. s. ti. i. l. p̄tor. s. emācipati. z. l. i. s. i. e. ti. z. C. e. ti. l. ea demū. Secūdo q̄ro quo iur⁹ z q̄ rōne fit itroducta collatio. Dicit aduerte quia hic q̄i oīa itel- ligetis. z repio in hac materia sex vel septē iura. Et pri- mo fuit itroducta p̄ edictū p̄toris: ut. s. ti. i. l. i. i. prin. z hoc habebat locū iter eos q̄ succedebāt aut p̄ cōtra ta. uel ab itestato: ut. l. filii. s. z hoc fit p̄ris. s. de h̄ta. z. l. i. s. i. s. ti. i. secus si succedebant diuerso iure: ut. d. s. et hoc fit p̄ris. z hac. l. rō q̄re fuit itroducta ē duplex. pri- mo q̄a p̄ emācipatū fiebat iniuria suis: iō p̄tor collatio nē iduxit. secus si suo nō fieret iniuria: vt. d. l. i. s. i. z. s. pater. z. s. toriēs. secūda fuit rō q̄a q̄qd̄ q̄rebat filius i p̄tate retētus q̄rebat p̄ri: s̄z emācipatus q̄rebat sibi p̄si. uñ uoluit p̄tor q̄ pinde cōferret fili⁹ emācipatus sic fi patri acq̄suisset si i p̄tate māsisset: ut. s. ti. i. l. ij. s. diuer- sum. z. s. si duo. z iō castreña z q̄i nō cōferūt q̄a p̄ri p̄ nullū acq̄rūtur: ut. s. ti. i. l. i. s. nec castreñe. Itē rō q̄re req̄rebat q̄ eodē iure succederent nō diuerso fuit ista.

Lū enim p̄ collationē ad unū cumulū deducantur nō debent diuerso iure cēferi: ut. l. eū q̄ edes. de vsuc. uel q̄i diuerso iure succedunt: tūc qlibet uocabitur insoli- dum. n̄mus insolidū de iure ciuili z alius de iure preto- rio. sed per cōcurfus faciūt sibi partes: ut. d. l. filii per totum. Lū ergo nullus faciat iniuriam alteri: sed unus tantum aufert alteri quantū ille sibi. z sic iniuria potest cōpensari: ideo collatio cessat: s̄z si ueniebāt diuerso iu-

a I pater. De hui. l. intellectu vid bar. i. d. l. huiusmōi. s. cū pater. z qd̄ ibi dixi z l̄z sol. bar. h̄ cōiter ha- beaf corru- pta tū in lec- antigo repif put hic cor- reri. b Filius. s. f̄ filia. rō ē ista uide bal. in. l. si soroz. C. e. c Alter fi- p̄ liuz. Ad h̄ac. l. uis qd̄ d̄m post bar. to. in. l. filie dot. C. e. d Itē opp. Et uide. vij. no. regulas positas per bal. in mate- ria collatio. l. i. q̄i nouel- la. in p̄ri. C. d̄ inoffi. te.

Non qd... uisset. Nun- quid fruct' adueticioru' conferat. add bal. in auct. ex testō. i. ix. r. xiii. q. C. de coll. r. cū bar. et trāsit ang. i. l. fi. C. de coll. p. il- lū tex. a. p. ro sensu. r. ides sentit. Cy. l. i. fi. emācipati. co. ri.

re nō tñ qlibz solidū: ut i casu hui'. l. tūc cessat collatio ppter testm: qd saltē p parte valet: ut appet hic i tex. r gl. Secūdu ius appet ex quo ē introducta collatio. qd ē egas sceuole: vt. l. fi. fili'. s. ti. i. Lū enī regrebat p edī ctū q eodē iure succederēt: ut dīxi ptingebat iniqtas q iustitūto q uoluit adire ex testō nō cōferebat. iō iuriskon sultus sceuola sua egtate iduxit: ut si p emācipatū fit i iuria iustitūto adeūti fiat collatio: ut ibi dī. qd est uerū si poterāt eodē iur succederē: lz nō succederāt i eodē iur: ut ibi. sec' si nō poterāt eodē iur succederē: ut h. Tertiu ius fuit cōstitutio diuī pi. de q habetis. s. e. l. i. i. pri. ex quo ē introducta collatio dotis. rō fuit ista ptor introdu- xit tñ collonē i emācipatis q pferāt suis ppter rōnez: qa sui tanq' nihil hñtes cū qrat oīa pī nō pñt cōferre. Sz impator oīa cōsiderās q sui possunt aliqd hñe fm ista tpa ut dotē. iō introduxit ut sui dotē cōferat: ut. s. e. l. i. Quartū ius fuit leonis impatoris q fec' pñonē. l. vt liberis. C. eo. ti. p quā cōstōnē ē introductū vltra iura an- tiquoz. hec. l. Nā d iure antiquoz nō erat introducta col- latio nisi i descendētib' p lineā paternā. hodie siue loq' mur d descendētib' p lineā pñā siue p lineā mñā hz lo cū collatio: ut. d. l. ut liberis. Itē de iure antiquo i suis erat introducta collatio tñ i dote. sz. l. vt liberis. est intro- ducta collatio donatiōis ppter nup. Tertio ibi i fi. dī q emācipatis cōferunt pfecticia: qd i iure antiquo nō repiebaf. imo iter eos cessabat collatio: vt. s. ti. i. l. i. fi. r. l. ij. s. fi. tres. r. l. p. r. s. quotiēs. Rō q mouet ipato- rē ibi fuit eqūtas suāda iter fies r tales psonas: ut ibi dī i tex. ibi eqūitate rē. Quirū ius fuit introductū p iusti- nianū. C. e. l. ill. p quā addit duo. Prio qa p leonē in .l. ut liberis. erat pñus solū de nepotib' r p nepotib' iuicē succedētib'. sz si succederet cū materteris uel auū culis nō erat pñus de quo ipē i illa. l. statuit. d patris tñ r amitis erat pñus i iure antiquo: ut. s. e. l. i. s. fi. si ne- pos. qd ēt ibi declaraf. Secūdo qa d iur' antiquo erat declaratū d dote data p nepte: ut. d. l. ut liberis. r. d. s. fi. si ne- pos. sz de dote data mñ ipsius neptis nihil erat dictū. iō hoc fuit introductū p iustinianū: rō fuit eqū- tas seruanda inter tales successores: ut ibi p. Sextum ius fuit eiusdē iustinianū in. l. ul. i. C. e. naz cum de iure antiquo conferebant adueticia: ut. s. e. l. i. s. fi. sub con- ditione r. C. e. l. filie. impator iustinianus statuit hō- die adueticia nullo modo pferri. rō fuit ista. cū enī d iu- re antiquo adueticia pī qrerent: ut. l. placet. s. de acq. be. r. j. fi. a pa. qa fu. ma. l. i. s. i. iō equū fuit vt fieret col- latio oīum q pī fuissent qñta si i pñte māfissent: ut. s. ti. i. l. ij. s. fi. duo. Sz cū hodie adueticia nō qrant pī p titulū de bo. ma. r d bo. q li. iō fuit statutū q nō pferat: qa ē eadē rō i eis q ē i castrētib' uel qñ: ut. l. i. s. nec ca- strēse. s. ti. i. Septimū ius fuit introductū p iustinianū p auc. ex testō. C. eo. r i corpe uñ sumf. p quā introduct' q ex testō r ab itestato hēat locū collo cū ex testō oli ces- sabat: ut hac. l. r. C. e. l. i. r. s. e. l. fi. filia. cū stibus. r erat rō olim: qa pñderabāt legislatores q si testōres uoluit sent aliqd dicere d collatiōe dixissent i testō: r tūc habe- ret locū: ut. j. l. pxi. sz iustinian' cogitans q testōr mor- tis cogitatiōe pñtus nō pōt oīa dicef i testō. iō iduxit q ex testō r ab itestato hēat locū collo: nisi cōtrariū di- ctū fuerit i testō. Rō fuit qa p vī uelle q sēp iter filios fit eqūtas. Tertio qro iter quos hēat locū collarō. r de qb' rebus. r declarabo p gnqz qōnes. Prio qro an emācipati emācipatis cōferat. gl. in. l. fi. emācipati. dic' q nihil cōferat emācipatus emācipato p illā. l. r. p. l. i. i. fi. s. ti. i. r. l. p. r. s. quotiēs. e. ti. r. l. ij. s. fi. tres. Sz glo. i. illi'. l. dicit cōtrariū q emācipati emācipatis cōferat pfecticia. allegat. l. filie dotē. eo. ti. r illam opi. tenebat Accur. r Frā. ei' filius. Alia erat opi. Alzo. videlz q. l. filie. nihil ad ppositū: qa ibi dī q suus cōfert emācipa- to dotē pfecticiā r merito hoc fuit statutū qa cū emāci- patus cōferat suo oīa: merito sibi dī cōferri dos pfecti- cia ne emergat ineqūtas. sz cū iter penitus emācipatos

nulla sit fienda collatio cessat illa rō. Et illō hū mul- tomagis positiū ibi i glo. nō cōcludit. Fateor tñ q opi. Accur. ē hā. r. l. filie. r oēs. ll. antiq' i hoc corrigatur: ut .l. ut liberis. i. fi. e. ti. r añ illā legē uey dicebat Alzo. sed p. l. ut liberis. uerū dic' Accur. Nā ob l. de cōiungen. cū emāci. libe. l. i. s. pe. qa rñde: ut ibi dicef. P Secūdo qro qd d his q neqz sunt sui neqz emācipati: utrū iuicē fiat collatio: r de qb' rebus. glo. i. l. fi. emācipati. dic' simplicif eē idē qd i emācipatis. Aduerte aliqñ nō esse suū neqz emācipatū pōt ptingere duob' modis. Prio q nō ē suus nec ē emācipat' tñ ē potuit: ut nepos na- tus ex filio emācipato p' emācipationē. Isti pferūt eo- dē mō sicut emācipati: ut. l. fi. nepotes. s. ti. i. cū multis alijs legibus illius ti. Idē i dato i adoptionē r nato ex eo: ut. s. e. l. i. adoptionē. r. l. i. s. is quoqz. s. ti. i. Quidā sunt q nec unq' fuerūt sui nec emācipati nec eē potue- rūt: ut descendētes p lineā femineā. r i istis de iure anti- quo nō fiebat collatio. hodie sic p. l. ut liberis. r iuicē pfecticia cōferēt sicut emācipati uel retēti in pñte: ut ibi dī. differūt tñ in collatiōe simplicis dona. ut dīxi. s. ti. i. l. i. s. nec castrēse. Itē qro an nepotes conferāt pa- truis r extra. Dic' ut dīxi. s. eo. l. i. s. fi. si ne- pos. P Ter- tio qro utrū emācipati cōferat suis Et glo. i. l. fi. emāci- pati. dicit q oīa cōferat. r uide gl. i. l. fi. emācipati. r. l. i. i. fi. s. ti. i. r p oēs. ll. illi' ti. pcedētis. Tu hō dic' aliter. Si loqmur d iure antiquo emācipati suis pferūt oīa uel pte fm distinctionē quā dedi. l. i. s. fi. ex do d rāte. s. ti. i. Si qrim' de iure hodierno. Dico q sicut oli emācipa- ti nō pferēbāt castrēse uel qñ: ut. l. i. s. nec castrēse. s. ti. i. .l. ita hodie nō cōferūt adueticia: ut. C. e. l. vl. Rō qa si i pñte māfisset pī nō qñuisset' r sic eadē rō q i castrēsi b' pter q' i fructib' quos pī qñuisset' si i pñte māfisset r iō illos fruct' uel quātū ex fructib' ē lucratus forte cō- fert si ē eadē rō q oliz erat. r hoc cōiter tenēt doc. ultra- mō. r citramō. Quarto qro utrū sui cōferat emācipa- tis q. rñdet gl. i. l. fi. emācipati. C. e. r dicit q sui emā- cipatis cōferūt sz nō oīa: qa nō nisi pfecticia. Aduerte sui enī pñt hñe pfecticia diuersi gñis. qdā ob cām. qdā sine cām: r qñ ob cām possūt eē multe cām: qñ plene expe- diui. s. ti. i. l. i. s. nec castrēse. dic' ut ibi. r eodē mō quo cōferūt sui emācipa. pferūt sui iter se p eadē. ll. Sz pos- ses opponēt ego uideo ex pñdictis dñiaz iter suū r emā- cipatū: nōne sublata ē dñia pñte pñtis r emācipatiōis. Rñ. uey ē quo ad successiōnē secus quo ad collatiōnē ita nō. l. i. fi. emācipati. fac' qd nō. i. auc. ex cā. P Quinto q ro' an filij cōferat' ex neis nō descendētib'. rñ. nō. casus ē in. l. pe. C. cōia vtriusqz iudi. r. i. d. l. fi. emācipati. i. pma glo. i. fi. P Ultio circa hoc qro an aliq nō descendētes ali- cui suo cōsanguineo iter se cōferat. Rñ. collatio iter nō descendētes nō ē i ducta iure iō cessat: ut. l. illā. C. e. r. l. ul. C. cōia utri. iudi. r doc. tenent i. d. l. fi. emancipati. P Quarto qro pncipaliter quo iur' petaf collatio. Rñ. uel iudicis officio: ut. s. e. l. i. i. pñ. r nō. i. l. fi. soror. C. e. ti. r. s. l. pri. uel actiōe ex stip. si ē iterposita: ut. s. l. pr. i. fi. P Quinto qro qñ hz locū collatio. Rñ. collatio hz lo cū pmo siue succedaf ex testō hodie uel ab itestato: vt .C. e. auc. ex testō: lz oli aliter eēt: ut dīxi. s. i. ij. q. princi- pali. iō puto q ista iura q distinguūt: ut: eodē uel diuer- so iure succedāt sint correcta: qa eoz rō cessat: qa quo cūqz iure succedāt hodie satis ē: ut. s. de acq. be. l. q. si dubites. r. s. d. li. r post. l. gall'. s. fi. ei'. i. fi. Itēz dico q collatio hz locū p' aditā bonoz: pos. ut. l. p. ror i. pri. s. ti. i. uel p' aditā hereditatē: ut ibi p. P Sexto r ultio q ro quō fiat ista collatio. rñ. fiet uel cauēdo uel pferēdo re ipa uel tāto minus accipiēdo uel ac. cōferēdo uel li- berādo coheredes. r hec oīa pbātur: s. ti. i. l. i. s. iuby. cū se. usqz ad. s. is quoqz. r qd dīxi. s. e. l. i. s. filia.

Alter. Verba enūciatua p modū cōdi- tiōis plata exceptionē inducūt .b. d. C. No. ex. l. ista q ex testō ē loc' collatiōi si hoc iubet testōr. Secūdo no. qd dīxi i casu r examia:

vt dixi anno. j. de dona. l. ex hac scriptura. **Tit qonis.** Qui nō vult hēditatez nō cogit ad collonē. b. d. in summa.

De vetre i possessione mittēdo z curatore ei. Rēica. Cōtinuatio pz ex p̄n. l. i. C. Querit gl. i. an h̄ bonoz pos. sit iuris v̄ facti. Et dicit q̄ est facti nō iuris: qz nū dā detēctōnē tribuit. ar. l. i. f. j. q. ex cau. i. pos. ea. z no. in. l. h̄ finita. in gl. mag. in. §. iul. j. de dā. ifec. C. Scdo q̄ rit gl. q̄re nō pmisit de sm ta. cū p̄ illū tribuat ius sicut p̄ d̄ ta. Rūdef vt i gl. C. Tertio q̄rit h̄ loqtur de v̄. in pos. mit. z de cu. ei. De p̄ma pte tractat. l. i. vsqz ad. §. quotiēs. De scda pte tractat in. §. quotiēs. vsqz ad fi. l. Tertio in alijs. ll. ponunt. q. p̄tinētes cōiter ad totā ru bri. z ad totum titulum.

Jcuti. Ep. z v̄ f̄ et q̄ ti. de p̄tra ta. p̄ uiderit circa nascitur: vt. l. i. i. p̄n. s. de p̄tra ta. So. ibi puidet circa nascitu ros postq̄ t̄i sūt nati. sed h̄ titulus puidet dū est in v̄ tre. C. Itē op. d̄ h̄ iure d̄ tab. Cōtra imo h̄ edictū h̄z locū iur̄ bo. pos. h̄z ta. z et ab itestato: vt. j. e. l. §. si fili. z l. v̄bicūqz. z. l. h̄. fo. qd̄ dic̄ iur̄ bo. pos. d̄z expōi eo iure quo daf̄ d̄ ta. bo. pos. qd̄ ē vigore sue iurisdictionis. Ex. §. sequenti.

Secretū iudicis ē nullū cū defc̄ ius ex pte petētis.

Pregnātē. Ep. j. e. l. si filius vbi suffic̄ q̄ putef̄ p̄gnās. Sol. intellige z dic q̄ regrit q̄ sit p̄gnās: vt no. j. e. l. §. si ea. C. Altiō collige ex. §. isto q̄ decretū iudicis est nullū q̄i ius defc̄ cit ex pte petētis: vt hic. z in. l. i. §. hec verba. j. ne vis fi. ei z. l. cū vero. §. subuentū. d̄ fidei. li. dixi satis plene. i. l. iuste. j. de acqui. pos.

Totiens. Quero q̄ est rō huius. n̄. Nos ba buistis. s. in p̄n. l. q̄ mittit in pos sessionē eo iure quo daf̄ d̄ ta. sed exheredato nō daf̄ d̄ ta. vt. l. nō putauit. in p̄n. s. de p̄tra ta. ergo exheredatus v̄ter nō admitteret. Itē sm dictū huius n̄. h̄z istā rōez qz si aliqs eēt q̄ euz p̄cederet sine dubio nō mitteret in possessionē: vt. l. cū emācipatus. §. i. d̄ p̄tra ta. z vidistis. j. e. l. v̄bicūqz. Hoc p̄missio op. d̄ h̄ q̄ exheredatus nō ē p̄tra v̄ter nō p̄t exheredari: qz nō p̄t cōmittere cāz in gratitudinis: vt. l. si qs in suo. C. de inof. te. So. p̄cedo oppositis: qz nō p̄t hodie exheredari: vt ibi z no. s. d̄ li. z post. l. si posthum. z. l. maximū vitū. C. de li. p̄. v̄ ex be. z sic v̄ter exheredat̄ mittit i possessionē hodie. Itē dicat h̄ q̄ inter suos h̄des z sic innuit q̄ natus ex emā cipato nō mittit cōtra: vt. j. e. l. §. ex emācipato. z. l. si filius. in fi. §. Rū. q̄ h̄ d̄icis suū. dic hoc est p̄mū locū tenētē in successiōe ex cā. Nō intelligas suū. i. i. p̄ate. Pre tor enī vocat emācipatos sicut suos. Itē op. j. e. l. h̄. z. l. v̄bicūqz. vbi mittit in possē. v̄ter q̄ nō est pariturus suum. So. intellige suos h̄des quocūqz mō. v̄ melius suos h̄des. hoc est liberos vocat eo iure quo ad cōtra ta. bo. pos. sed alios vocat alio iure: hoc est ex f̄tute ali orum edictoz. Tene quā vis nō curo. Ex. §. sequenti.

An masculinū cōcipiat femininuz: z an indefinīta equipoleat vniuersali.

Sed z si certū. No. tex. ibi equus enīz zc. Op. d̄ h̄c equius. Cōtra imo nō est equū d̄ alieno largiri: vt. l. filius. i. p̄n. j. de do. So. expone equus. i. minus inīq̄. C. Itē op. d̄ h̄ aliquo casu. p̄tra imo semp admittit. cū enīz exhereda tio sit facta sub d̄ditione nō valet: vt. l. iij. §. pure. s. de li. z post. So. exheredatio facta sub d̄ditōe q̄ h̄z suspēde re exheredationē post natiuitatē nullo mō valet: sed hic post natiuitatē nō suspendit: ideo v̄z. Ista sol. nō v̄t̄ p̄a qz ibi loqtur de posthumo sub d̄ditione exheredato q̄ p̄t suspēdere. Dicit gl. itellige exheredatū i defectū d̄ditōis p̄tatiue. als esset p̄tra dictū. §. pure. Ista sol. nō est vera qz in defectū d̄ditōis p̄tatiue exheredatio nō est necessa

ria: vt. l. suus quoqz. s. de h̄ere. in fi. iō debes scire z vi cere sic. aut d̄ditio exheredatōis nullo mō p̄t suspēde re exheredationē post natiuitatē posthumi z valet: vt hic. in p̄. q̄rif. aut p̄t suspēdere post natiuitatē: z tūc aut est facta exheredatio in defectū d̄ditōis p̄tatiue z v̄z vt hic no. aut est scā in defectū d̄ditōis casualis: z tunc si qd̄ d̄ditio exheredatōis extitit an natiuitatē posthu mi: ita qz exheredatio est purificata: z tūc valet. als secus vt. l. posthuma. z. l. cū posthum. s. de li. z post. z qd̄ ibi no. C. Itē op. d̄ h̄ q̄ si fili. n̄ nascet nō p̄prehēdit filiā. z si d̄icis vnū non p̄prehēdit p̄tes. Cōtra masculinū p̄phē dit femininū: vt. l. i. j. de ver. fi. So. h̄ exheredatōe q̄ est odiosa: vt. l. cū qd̄ā. s. de li. z post. z iō dicas plerūqz. j. de p̄. si. l. p̄nūciatio. i. p̄n. Boc. itelligūt hoc v̄z q̄ i ca su odij p̄fer ab hoīe. sec. si masculinum profertur a le ge i cāu odij: qz tūc indistincte p̄phēdit femininū: vt. l. si qs id qd̄. s. de iurif. om. iu. z no. i. l. si qs i tātā. C. v̄n vi. C. Itē d̄ h̄ q̄ exheredat filii itelligit exheredat vnū tm. §. i. l. v̄z. s. d̄ re. du. z. l. si qs ita. §. i. s. d̄ test. tu. So. possu m. d̄icet qz hic vnū exp̄ssit: s̄z i p̄rijs ē loc. idifinite. Al meli. h̄ tractam. de odio. H̄n̄ idefinita v̄lī nō eqpolet vt h̄. z. l. iij. s. de li. z post. Et hoc ē verū q̄ idefinita p̄ fer ab hoīe: s̄z q̄ a lege tūc eqpollet v̄lī: qz nō ē rō q̄re magis referat ad vnū q̄ ad aliō. imo plus si lex loqtur i p̄sona v̄nī singularis videt loqui v̄lī z illa p̄sona videt adiecta grā exēpli vt i. phemio p̄st. C. i. fi. C. Altiō no. qz hodie posthum. nō p̄t exheredari: vt dixi. s.

Si uenter. Cōtra istū. §. opp. qz imo v̄ter dz mitti i possessionē: qz p̄t eē su. aliquo casu. f. repudiātib. iustitū. v̄n ob. s. §. p̄ri. So. dicit gl. illd̄ dictū nō ē ita extēdēdū qz ad istū casū porrigat. Tu dic q̄nqz p̄siderato p̄nti statu posthum. nō ē nascitur. su. tūc nō daf̄ v̄tri bonoz pos. vt h̄. licz posset accedei q̄ su. nascat. q̄nqz p̄siderato p̄nti statu ē dubiū z tūc sp̄ v̄ter in possessionē mittit: vt. s. §. p̄ri. **Rectissime.** C. Op. z solue vt in glo.

Si filius. Op. gl. de. l. cū emācipat. §. si du os. s. de p̄tra tab. So. vt ibi. iō ne pos nō h̄z p̄tra ta. qz ē qui eum p̄cedat. Ex. §. sequenti.

Propter pacē de occasiōe vel vulnere nō tollit accu sario que cōpetit ad vindictam publicam.

Sicā. No. tex. in fi. ita qz z suū tm̄ parētis zc. D̄ h̄ qz dz p̄stare sūmatim: an sit v̄roz. Cōtra imo dz p̄stare plene. C. e. l. i. §. p̄gnātē. Sol. dic gl. qz dz p̄stare plene qz sit v̄roz: de alijs q̄onib. sūmatiz z qd̄ i d̄rio d̄ itellige qz sufficit p̄stare sūmatiz. C. Item op. d̄ l. v̄bicūqz. §. iterdū. j. e. v̄bi d̄ plene cognoscēdū So. vt ibi videbitis. C. Altiō ex h̄. §. i. h̄. cū gl. no. qz qs nascat magis reipublice q̄ parētib. Et hoc iducit ad .q. qz si fiat par d̄ occasiōe v̄l vulnere qz p̄ hoc p̄t tolli a ctio qz p̄petit iuriato. s̄z si accusatio qz p̄petit ad vindictā publicā: vt h̄. z hoc p̄bat i. l. iij. s. ad fil. z qd̄ ibi no. dy.

Quotiēs. D̄ic̄ icipit iuriscōsult. tractare d̄ fa pte rub. i. d̄ curatoz da. bo. z v̄tri.

Mulier. D̄ h̄ h̄ h̄ curatoz: p̄stituēd. est q̄ ro qs ē curatoz: qz p̄t diminuei cā ve stiēdi v̄roz. D̄ic̄ gl. cura. p̄stitut. v̄tri z bōis. D̄ic̄ gl. sup̄ n̄bo p̄stituēd. vide gl. i. l. cura. j. e. q̄ dic̄ meli. naz curatoz v̄tris h̄z curā istā vt p̄stet v̄tri necia ad victū. sed ad curā curatoz bonoz ē vt faciat alia q̄ sit necia ad bona. Ex. §. sequenti.

An phibita sequestratione sit phibita p̄numeratio z descriptio.

Eligitur. No. tex. nō obsignare s̄z tm̄ p̄nū rare zc. no ex h̄ tex. mltotiēs ipse mittit i possionē ex edicto diui adri. v̄l alio mō: z resua tur qd̄ p̄petatis certe ad pacē d̄dicturis: an qd̄ p̄petatis resuat poterūt p̄nūerari z describi bona vt p̄p̄a qd̄ possit v̄dicare. ar. b. qz tene mēti. C. Itē no. ex b

C De ven. in pos. mit. Rubrica. Jcuti. s̄z ista q̄tum tps̄ h̄ missio petenda sit vide bal. in .l. h̄. in. vij. col. i. iij. q. C. v̄n leg. b. C. Si ca. no ta plene esse cognoscēdū de matrimo nio. z adde qd̄ nō suffic̄ p̄bare quez fuisse in pos sessione ma trimonijs h̄z bal. i. l. iij. in .xix. col. C. d̄ serui. c. Ad. q. An sufficiat h̄ere pacē d̄ occasiōe vel vulnere. vid̄ bar. in. l. i. p̄ p̄n. s. de in iurijs. d. Eligitur Itē no. Ad de bar. in. l. ipatoris. §. si. j. de app. z in. l. i. C. d̄ p̄bi. seq. pe. z qd̄ no. bar to. in. l. i. p̄ ctū. in. fi. d̄ dona. z in. l. facultas. C. de iure fici li. x. z bal. in .d. l. i. C. d̄ p̄ bi. seq. z ibi limit. nisi sic ret descriptio cū iuriura vt in descriptiōe suppel lectilium.

De cōsū. cū emā. libe. Rubrica. I quis ex his querit glo. Tit rum iste ti. fit bo die correct? p Imo. i. d. l. h. de lib. z possbu. cum concor.

tex. q. i illis casib' i qb' e' p'hibita seq'ratio: si tñ e' p'hibita pñueratio z descriptio: vt h. Mo ob. C. de iure sis. l. des'f' d'is. li. x. q. ubi loq' i descriptōe q' e' idē q' execu tio l' i f'f'cū ico: patō. Verbi grā ecclie faciūt ip'igi i reb' eoꝝ aliq' signū l' aliquā l'faz vt tal res e' tal' ecclie: z ista tal' descriptio e' p'hibita: vt ibi. h. pñueratio z descriptō vt sciat quot st res bñ pōt fieri z e' p'missa: vt h. z. l. h. q' post hāc. C. de bo. dā. fac ad p'dicta q' bētis. j. p. s.

I dē ait. Aide gl. sup' h'bo curatoꝝ: z sic videl' q' qñ daf cur. bōis pñt oēs res p'scribi vt h. z. hūstis. s. p. s. Itē no. tex. ibi z iuctariū faciēti q' curatoꝝ dat' bonis d'z facere iuctariū. vt h. z. l. i. s. de cur. bo. dā.

Urator.

Turator. Aide glo. q' icipit vt v'su ra. ibi z no. ipsā l'z aliud no. s. e. l. mulier. z ibi dixi.

Straneo. Mo. q' exneus v'eter mitti tur in possessionē: vidistis j. l. p. i. z. l. h. q' d' no.

Bicūqz. Intelligēdo q' qz possbu m' z exne' mittat i possionē q' d' intellige si nō h'z aliū de vñ se alar: vt. s. l. p. i. Ex. s. sequenti.

An sit dare actionē p'udicialē p' quā dicat q' se pro nunciari agnatum vel cognatū vt vt p'nuccief aliquis suus frater: ibi. Ultimo.

Interdū. Iste. s. nō repit alibi fm Dy. z est mltū no. z et difficil'. C. Op. s. e. l. i. s. si ea. vbi qñ v'eter mittit i possionē sufficit sūmaria cognitio. Gl. dic' ibi petebat mitti agnat' nō v'eter p' tur' suū nō p'z: q' ibi dic' vt nat': z sic tractat d' descēdē tñ' q' succedat ascēdēnt'. Alij dicūt h' logmur qñ resi stētes st de liberis: sed ibi loq' qñ resistētes st exnei vel nulli'. Ista pōt eē melior. vt alr. qñ v'eter e' pitur' suū si vult mitti i possionē vt in ea sit vsqz ad t'ps pubertatis: tūc d'z adhiberi plena cāe cognitio: vt h. Si p' vult in ea pmanere vsqz quo nascat: tūc adhibet sūmaria co gnitio: vt ibi. z tūc nato possbūo oꝝ q' petat se mitti in possionē ex carbo. edic. p. ti. j. ad carbo. ¶ Ultio possuz determinare. q. quā dixi me dicitur. h. i. l. siue s. s. h. de li. ag. an sit dare actionē p'udicialē: p' quā dicat q' se p nunciari agnatū vt cognatū eē: vt vt p'nuccief aliq's suus ff' vt nō. Tex. i. d. l. siue s. i. h. vt velle q' nō h'eat locū ni si i suo. Sz tex h' fac' i s'ūū. Dic' n. oēs p'trouersias. z sic v' q' h'eat istā p'sessōiā negatōiā p' quā pñucief agna t' vt cognat': vt h. Sz posses dicet h' q' d' stat' mouet in cidēt: q' pncipalr h' peti h' d'itas. z q' d' agnatōis vt co gnatōis venit icidēt. Sz rñ. idē puto si q' d' agnatōis ve nit pncipalr: vt. j. ad carb. l. d' bōis. s. q' ita demū. z in multis locis: z h'z Inn. i. c. tuā. ex d' ordi. cog. z Jo. d' blo. isti. de ac. s. p'udiciales. l'z istā. l. nō alleget. Mo ob. l. iij. s. h. s. de li. ag. q' fateor q' nō hñt locū illa senatus cōsultra vt actōes p'udiciales ex istis senatuscōsultis: h' tñ hñt locū alie p'udiciales. Pro h' facit q' habetis in. l. nō nudis. C. de pba. p. glo. z doc. vbi d' q' possum esse in qñ possessione s'rnitatis: z p' qñs h'eo petitoꝝ: q' si cōpetit qñ possessorū: ergo z petitoꝝ.

I uentris. Op. de. l. i. C. de fal. So. dicit gl. vno mō z male. vt veni' qñqz accusatio de p'ru supposito vt d' adulterio fit directo pp' p'ru: z isto casu vocant tutores: z isto cāu differ: vt hic. qñqz fit vt mater puniat tñ: z tūc nō dif fer: vt. l. i. C. de fal. z ibi p. Lp.

Sthumus. Op. q' v'eter deat mit ti tñ q' pitur' e' suū nō ali': vt. s. e. l. i. s. toties. So. dicit qdā q' h' d' ex oibus p'tib' edicti: h' e' siue ex restō siue ab itestato: siue p' vñ li beri. siue p' vñ legitimi dic' q' sit su'. Dec so. nō e' h'a: vt l. vbi cūqz. s. e. z. l. i. si exneo. s. e. q're dic' q' loq' idifficite

in quolibz qui si eēt nat' h'eret bonoꝝ pos. a p'tore ille mitteret i possionē. Mo ob. l. i. s. toties. vt ibi dixi. Sed e' d' fa q' v'eter q' e' pitur' suū d'z idifficite ali. siue h'eat al vñ se alar siue h': vt. l. cur. s. e. sec' i eo q' nō e' pitur' suū: vt l. exneo. s. e. Itē e' d' fa i cāe cognitōe. Itē q' to tpe du ret posso i vno: z q' to in alio: vt. s. e. l. vbi cūqz. s. i. Sz q'ro nōne h'emus i. l. iij. s. acgrere. s. de bo. pos. q' daf pre nō citata. z e' tex. i. l. si su'. e. ti. quō ergo regrit' ple na cognitō qñqz i dāda ista possione. Rñ. ibi loq' i pos sessioē q' e' iuris nec fac' p'udiciū i possione nec i p'peta te nec mittit i possionē facti h' e' posso facti. z de facto q' mittit i pos. vt possit diminuere: vt. l. i. s. toties. z. l. ij. j. q. ex cau. in pos. ea. ideo regritur cause cognitio.

De piugē. cū emancipatis liberis. Rica. C. Lōtinuatio appet ex pñ. l. i. nā dicitū e' s. d' h' ta. verū q' ad determinatōes eoꝝ q' ibi sūt deā. l. e' scān istō edictū iō ponit h' in rub. de piugēdis cū emancipatis liberis. Ex. l. sequenti.

Que fuit rō itroducedi hoc edictū: ibi. Pro decla ratioē. Et quot regunt' vt h'eat locū hoc edictū: z an hoc edictū hodie locū h'eat: ibi. Querit. z ibi. Ultimo z an ex. ll. correctis possit sumi argumētum.

I quis ex his. Pro pōit iuris cōsult' mētē edi cti. Scōo illō expōit. fa ibi: h' edictū. Gl. mag. pōit casū i pñ. l. z qñ sūmtat totū ti. Tex. ibi p tinebit. i. vocēf p se directo als secus: vt. j. e. l. si nepos. ¶ Pro declaratōe tex. q'ro q' fuit rō itroducedi istō edi ctū. Rñ de cā p'cordādi ius civile cū iure p'torio: vt p' bas. j. p. s. z gl. dic' aptius. Scōo q'ro q're dixit iuriscō sult' suo noie. Rñ. q' sec' si p' mediā psonā ad eos p'ti nēt h' d'itas: vt. j. e. l. si nepos. ¶ Quero q're dixit d' col larōe. Rñ. q' poterat eē discordāia iter nepotes z patru os. nā poterat dicere patru q' emancipat' d'eat cōferre. itē nepotes poterūt dicere q' emancipatus p'ferret solū eis: q' solū eis fac' iuriā. ¶ Querit gl. quot regunt' vt h'eat locū istō edictū. Dic' gl. q' octo. q' vide i gl. ¶ Ulti mo qrit gl. vtrū istō edictū hodie locū h'eat. Et q' nō q' sublata e' hodie d'fa p'rie p'tatis: z emancipatōis: vt i auē. de here. ab ites. s. i. z iō cū solus fili' veniat ad suc cessionē de iure fisci z p'torio: ista p'iuictio nō h'ebit lo cū. ita dic' gl. h. z idē no. de li. p'te. l. vl. z. C. de inof. te. l. si pponas. s. i. z. C. de su. z legi. auē. i success. z i auē. de here. ab ites. s. i. z idē vt velle. Ros. i libellis suis in ti. s' bo. pos. s' ta. In p'tranū q' iste ti. nō fit hodie correct' vt q' ti. de here. q' ab ite. loq' qñ nullū e' d'itū testm'. h' h'ō qñ e' d'itū testm' h' irritat p' p'tra ta. s'z vt certissimuz fm multas gl. q' qñ testm' e' d'itū z irritat nō sūt corre cta iura antiq': vt no. in. l. gallus. s. z qd' si tñ. s. de li. z post. z. l. si fili'. s. de mino. z. C. d' li. p'te. auē. ex cā. z. l. si emancipati. C. de coll. z h'z. i sūma b' ti. ¶ Preterea si bñ respicias totū ti. positū i auē. d' be. q' ab ite. loq' tñ qñ fili' emancipat' succedit cū parētib' vt cū s'rib' vt cū h' lijs fratrū vt alijs collateralib'. ¶ Nec vñ q' repies ibi qñ cū sobole sua metipe p'currit. si ergo nō mutat q're stare p'hibet: ut. l. p'cipim'. i. h. C. d' ap. z. l. scim'. d' testa. z q' legū correctio e' vitāda z c. z ita tenuit Ja. d' are. z Lp. i auē. i success. z mlti moderni doc. Sz videte h'itas e' ista si qd' ab itestato succedat i. iste e' hodie correct'. si so lū p' iura auē. sed p' iura. C. ut. l. meminim'. C. de le. he. ubi dic' filiū emancipatū succedat ad s'irudinē suoz nō obstāte sibi i aliquo emancipatōe. ¶ Nec ibi fit distinctio cū quo ipse veniat ad successionē. Idē dico si aliq' d' testm' est factū q' d' rescindat i totū p' q'relā vt dicēdo nullū ita q' res ad cāz itestati deducat z ab itestato succedat ea d' rōe: ut. d. l. meminim'. Sz si aliq's fili' h'eret necesse succedere p' p'tra ta. q' d' e' qñ omisso bñficio iuris ciuilis de uolūrate uellet uenit p' p'tra ta. uel p' aliq' ius p'toꝝ tūc dicerē istū ti. nō eē correctū: z i hoc dico Jac. de ra. bñ dicerē vñ nō e' p'pe iste ti. correct': s'z addit noua for ma succedēdi filio emancipato: z si ille eligit illā uenit i

totū. s; si uerū p ius pto:ū: tūc pūgūf cū suo filio: ut h. No ob. glo. palle. nā qū factū ē aliqō testm qrtū ad modū rūpēdi remanet dīa emācipatōis z pīe ptātis. qre emācipat° h; petere necesse ē ta. hodie sic olī. Sz post q̄ testm ē ruptū qrtū ad ius succedēdi nō remanet dīa nisi sm eū modū quē. s. dixi. Sz tenēdo istā gl. q̄ ē cor rect° iste ti. qre legif. Dic gl. q; in ea sūt bōa ar. z als le ges facit intelligibiliores. Ex hac gl. hēs q̄ ex. ll. corre ctis pōt sumi argumētū. S. C. d. lati. li. tol. l. i. §. i. vbi fal si pena punif q. ll. correctas allegat°. So. qdā sūt. ll. cor recte in iuris corpe nō iduse. z iste nō pūit allegari: vt in hac gl. lz pbat in. c. auērate. de cōces. pben. lib. vj.

Jungitur. Cōp. q̄ hodie dat° i adoptio nē nō iūgūf nepoti: q; p hō ptā te nō exit: z sic remanet suus: vt. l. cū adoptiū°. §. o. ia er go. C. de adop. So. fateo: q̄ hodie corrigif si dat in a/ doptionē extraneo. secus si alio.

Si pater. No. tex. ibi nam exheredatis z c. Cōp. dī h qū fili° ē ex hīdat° ne pos admittif: z vī inuere q̄ tūc nepotes nō iūgūf pī ex hīdato z est vep: vt. s. hac. l. i. p̄n. C. Lōtra h op. s. de iof. ref. l. si pponas. So. nitas ē ista q̄ an latā qrelā nō pōt iūgi nepos cū pīe suo: q; pī pp ex hīdatōez excludif: s; p̄ itētātā z platā qrelā iūgūf pī cū filio p. l. si pponas. z h nō ex vigore h° ti. s; ex clausula addita p iulianū. de q̄ hētis. j. e. l. q̄ duos. §. iul. Itē h inuif q̄ ex heredar° hī p mortuo. §. l. si pson°. §. ex testō. j. d. bo. lib. So. intellige de exheredatōe valida. secus si est fa cta inualida: vt quia nō est adita hereditas: vt. l. filium. §. sed cū exheredato. vel alias est inualida: q; nō est fa cta rite: vt. l. nō putauit. §. nō que uis. Cōp. j. de bo. lib. l. si psonus. §. si q̄s. So. intellige h de exheredatōe mala mente. als secus: vt ibi.

Ex. §. sequenti.

An illi q d necessitate nō dz istitui si sit pteritus def qrela vide i p̄n. Et cū extat statutū q̄ filia nō succedat pī extātib° masculis vel mater nō succedat filiis alijs filijs extātib°: an si sit masculus z filius exheredar° q iudicio testatoris nō pōt succedere: an soror vel mī erit excludē: ibi. Quero. Et an ille q me ipedit z mecū pcur rit z iudicio testatoris excludif: an mihi partem faciat vide in fine.

Si pater i ptāte. Bī h si fili° ē exhe redat° nepos non admittif. Sīmo admittif ex psona sua: vt. l. iij. §. si emā cipat°. i. si. §. z. l. si q̄s filii. C. de iof. ref. Sol. dico q̄ ne pos nō admittif ad hā. vt. h. s; bñ pōt admitti ad qre lā ex psona sua: q; nō fuit istituit° nec ex hīdat°: vt. d. l. iij. §. si emācipat°: vt. d. l. si q̄s filii. Dices tu h nō ē ve rū. nā solus ex hīdat° vī hīr° p ex hīdato vt i pteritōe mīna vī mīni generis h; qrelā: vt. l. i. z. l. se. s. de iof. re. s; iste nepos est pterit° ab auo pīno ergo nō dz hīe qre lā. Sz dico q̄ idifficte dz hīe qrelā. ille enī q nō dz istitui de necessitate si est pteritus hī p ex hīdato: vt dī i pte ritōe mīna vī mīni generis. s; h nepos quē pcedit fili° nō dz istitui: vt. l. si q̄s ex hīdato. i. p̄n. s. de iūf. re. iō ei° pteritio hī p ex hīdatōe sic i pteritōe mīna: z h pbat tex. s. de iof. re. l. pī filii. vbi pī h; qrelā. nō tñ debebat istitui cū eū pcedebat grad° liberorū: z iō gl. q̄ ibi expo nit qrelā. i. s; tab. nō bñ exponit: z h p; ex tex. ibi q̄ dicit testm nō eē factū ex cā pietatis q̄ est cā qrele: vt. l. i. z. ij. s. de iof. ref. Nec ob. l. filii. e. ti. q; ibi pī itētāuit hā. in iuste cū sibi nullo mō ppetebat: tū q; nō debebat insti tui: tñ q; gradus liberorū pcedebant: z pbat ē in. l. iij. §. si emācipat°. in fi. z ibi dixi. s. de hā. Quero ego pmisi me dicitur h qōnē statuti. qd dicit q̄ filia nō suc cedat pī extātib° masculis: vī mī nō succedat filie extā tib° alijs filijs masculis. qd si ē ali° filius masculus q̄ ex iudicio testatoris nō pōt succedere: vt q; ex hīdat°: an ipedit mīez vī filia succedere: z ista pmisi me dicitur in. l. i. §. pe. s. d. hā. z iste ē valde difficilis passus: z vī q̄

talis exclusus nō impediāt: q; hī p mortuo: vt h. dī in tex. Et vt h pfecte videam° op. dī h q̄ ex hīdat° hī p mortuo. s. s. d. le. l. i. si fili°. §. cū q̄s. z ibi gl. Dicit qdā vt Ja. de arc. hī p mortuo qrtū ad suū cōmodū. secus qrtū ad cōmodū alienū: vt ibi. Nec so. nō pl; q; ibi q̄ tū ad cōmodū alienū hī p mortuo: vī h nepotes ha bebūt totū cū als eēt hīuri dimidiāz. Dic ergo q̄ ibi ex hīdat° ipediēbat aliū faciēs p dītōez dispōnis defice re ex quo ille volebat succedere: vī nō attēdit sit exhe redat° vī nō: q; sufficē q̄ sit fili°: vt ibi. s; h logtur qū ex heredar° aliū ipediēbat: q; purrebat si sequēs cum eo succedebat. vī eo excludo p ex hīdatōez nō ipediēt aliū succedere: vt h. C. Itē op. de isto cāu q̄ seqtur si pī vbi fili° ex hīdat° nocet nepoti: vt ibi dī. ergo exheredatus nō hī p mortuo: q; tūc veniret p ptra ta. nepos pterit° vī diceret testm nullū. Aduerte ex hīdatio assumit esse ctū post aditā hī dītātē: vt. l. filii. §. sed cū ex hīdato. s. de hā. z tūc incipit hīri p mortuo cū est hī dītātē z exhe redatio pfirmata. Si iūgūf nepos q̄ est sequēs in gradu vult venire p qrelā q̄ orif p° aditā hī dītātē: z pī q; pī ex hīdat° sibi nō obstat cū tūc post aditā hī dītātē hī p mortuo si fili° vellet venire p ptra ta. q̄ orif an aditā be reditātē: vt. l. illō in p̄n. s. de ptra ta. vī vellet dicere nul lū qd ius orif an aditā hī dītātē nō pōt cū illo tūc quo ius dz oriri nō hēat pī p mortuo: vt in. §. si pī. z. l. si q̄s ex hīdato. in p̄n. s. de iniuf. re. Ex hī seqtur aliō. vos sci tis q; ptra ta. q̄ daf pīono orif p° aditā hī dītātē: vt. l. illō. s. de ptra ta. mō fili° liberti ex hīdat° nō ipedit pīo nū qn succedat p ptra ta. vt in sti. de suc. li. §. s; nra ver. sed cū testm: q; illo tpe quo orif ptra ta. ille fili° hī pro mortuo. Itē in h. s; z si patru° vbi admittif nepos filio ex hīdato habito p mortuo: z ē rō q; venit ex quo dā iure ciuili z sibi hē ppetētī an aditā hī dītātē qm ip se erat in ptāte z pī emācipatus: z sic ei nullo mō ob. si vellet venire iure aliquo sibi q̄sito. iō q; pī ei° erat exhe redat° h; locū qd. s. dixi. Ex hoc pcludo ad. q. quā. s. dixi. filia femia nō succedit extātib° mascul. masculus ē ex hīdat° ipediēt ne succedere filiā feminā. aduerte si ex hīdatio eēt annullata aliquo mō tūc eēt: pīde ac si nō eēt facta: vt. s. dixi circa ptra ta gl. Sz si ē ex hīdat° rite ita q̄ testm nō pōt rūpe: tūc si qdez filia vult succedere tā q̄ sua nō pōt: q; tpe mortis fili° mascul° eā pcedebat vt h. §. si pī i. p̄n. z. l. si q̄s ex hīdato. in p̄n. q; nō dz istitui. sed si filia vellet venire p qrelā q̄ orif p° aditā here dītātē: z sic eo tpe quo fili° hī p mortuo tūc possit suc dere: put dixi. s. de nepote. C. Lōtra p̄dicta op. fortif in auē. de nup. §. soluto. in fi. vbi filius q̄ i gratitudinez cōmisit nullo mō alij obstat. Sol. ibi fili° i grat° repellif a lege: z sic tpe mortis mīris repif exclusus. iō aliof nī excludit: s; h excludif p factū hoīs: vt p exheredationez: que h; locū post aditā hī dītātē. iō nō excludit eos q̄ ve niūt p° aditā hī dītātē. Sz si veniret aliq; ex iure qd oritur an aditā hī dītātē cui ipse fili° obstat: tūc fili° ipē dit vt dixi. C. Itē huic. l. op. j. d. affi. li. l. i. §. si. vbi dī q̄ testator q̄ puat aliqūe portōe sua p̄t eā assignat cui vult z ille puatus fac p̄t alijs. Rñ. z aduerte ad hoc qūq; a ctus puatōis alicui p̄cedit actū assignatōis facte alteri de eadē portōe q̄ ille est puat°. s; vbi grā exheredat q̄s p mo. ecce puatōis act°. Scōo ei° exheredati portio alte ri assignat: tūc hīr locū ea q̄. s. dixi. qūq; act° assignati onis facte alteri: z act° puatōis alteri est idē act°: tunc h; locū. l. ptra ta: q; testator p̄t assignare cui vult: z puat us alijs fac p̄t. Ex hoc pcludo ad aliā. q. dīc statutu; q̄ mī nō succedat filio hīrī fīes carnale; ex pīe. mō po ne q̄ vn° fili° deceffit fratre pterito eīneo nō turpi pso na instituta succedat ne mī. Aides q̄ sic: q; frater nūc nō pōt succedere: q; ē pteritus. Lōtrariū puto. nāz iste frater puat succēsiōe facte defuncti: z actus puatōis nī p̄cedit actū trāstātōis in alitex. imo ē vn° z idē: z iō lū cuit de defuncto auferre illi z alij dare: z ille ff ita impe dit mīez sic si hēret: vt. l. i. §. si. j. de affi. li. Faciūt h ad

Allegata. Aliq; lz alle gare ex legi b° correctio adde bar. la tius i. l. si. j. de falsis. z i l. oēs popu li. in fi. de tu sti. z iure. **Si paf q̄ ro hanc. q. mouet bal. i. l. frater i fi. C. d. iof. te. z vide bal. i. l. hmoi. §. ti cio. z. l. pie ne. §. si duo bus de le. l. aliqd i auē. nouissima. C. d. iof. te. faciūt no. p bar. in. l. i. §. fili° d. p ta. p cū i. l. paf filiū de iof. te. i repe. vbi late vīd. itē fac ad no. p bar. i. l. libe. roz. de ver. signi. z vide bal. in. l. i. in. vj. q. C. qn nō petē. par. p hoc vide dictū bal. in. l. i. subiti. d. vul. z pupil. **Si pater de isto. §. si pater adde oino bal. in. l. fratres. in fi. C. de iof. testa. z vide bar. i. l. filius fa. §. cū qd le. i. post p̄n. ij. col. **Ex hoc concludo.** Ad ista vide q̄ no. ang. z jmo. i. l. gal luo. §. z qd si tñ i. q. sta. tuti. de lib. z post.****

C Emācipat^o ex ppter. Et de dictione ex ppter. de dictione de. vid. tex. sūm. et ibi bar. in. l. si finita. s. i. d. d. l. h. dubiū. et de dictione de no. bal. i. l. de pecori bus. C. ad. l. acq. l. p. bar. to. l. d. s. ex incēdio. **b** Ibi. n. sic no. No. d. his vbi. et sequitur bal. i. l. ea p. de. rescin. v. e. i. l. cu. res. et ibi bal. C. d. dona.

ea q̄ dixi āno. et dicā i. l. h. mōi. s. si pūcti. s. d. le. i. Cōtra p̄dicta v̄f fortiter. j. de bo. li. l. si p̄onus testō. in p̄n. et i. si. de suc. li. s. s. n̄a. s. s. cū testm̄. vbi p̄terit^o a m̄se vel ab auo m̄no: v̄f a p̄se milite h̄f p̄ exheredato et p̄nuz nō ipedit: t̄m vides q̄ ē vnus et idē act^o p̄uatois et trāsla tiōis in aliū. s. p̄teritio. R̄ndeo h̄ sit vnus et idē actus in subiecta figura s̄boz t̄m s̄m v̄tatez lex s̄ngit exhereda tionē p̄cedet: v̄n̄ sicte act^o p̄uatois p̄cedat: vt ibi p̄z: q̄ p̄teritio ibi h̄f p̄ exheredatōe nec remanet i s̄mib^o p̄terit iōis. Et igit̄ ista materia liq̄at q̄m̄ ille q̄ me ipedit vel mecū p̄currit iudicio testatoris a successione excluditur v̄trū me ipediat v̄f mibi p̄rez faciat sic distingue. aut ille ipediēbat me: q̄ faciebat deficere p̄ditionē dispōnis ex q̄ debebā admitti. aut ipediēbat me: q̄ ius succedēdi hēbat. P̄no casu ēt p̄uat^o iudicio defuncti me ipedit: vt. l. fili^o. s. cū q̄s. et ibi no. s. de le. i. Sc̄do casu distingue aut act^o trāslatōis in aliū deportatōe q̄ illi p̄uato debe bat: et act^o p̄uatois est vn^o et idē. aut act^o p̄uatois p̄cedit. P̄no casu me ipedit ille p̄uatus sic si p̄uat^o nō ēēt vt. l. i. s. si. j. de assig. li. Sc̄do casu debes sc̄re q̄ ille act^o p̄uatois assumit effectū demū hereditate adita: vt. l. si liū. s. sed cū exheredato. s. de p̄tra. ta. J̄o distingue aut ego habebā ius succedēdi i solidū ab ipso initio: s̄ ille p̄uat^o faciebat mibi p̄tē p̄ p̄cursum: et tūc p̄uat^o mibi nō obstat: vt h̄. i. s. et si patru^o. aut ab iūto nō hēbā ius suc cedēdi v̄f i solidū nō hēbā: et tūc an volo venire ex ali quo iure q̄d h̄z originē a tpe mortis v̄f an aditā h̄f dita tē: vt p̄ bo. pos. s̄. ta. q̄ daf liberis vel dicēdo nullū et nō possū: vt h̄. in. s. si p̄r. et l. si q̄s exheredato. in p̄n. s. de iniur. te. p̄iūcta. l. illd̄ in p̄n. s. de s̄. ta. aut volo venire p̄ aliq̄d ius q̄ h̄z originē t̄m post aditā hereditatē: vt per s̄. ta. q̄ p̄teritio daf v̄f p̄ q̄relā et possuz: vt i. s. sed n̄a. in sti. de suc. li. p̄iūcta. l. illd̄ in p̄n. s. de s̄. ta. et p̄ba. in. l. si q̄s filiū. s. de inof. te. et s. d. p̄tra. ta. l. iij. s. si emācipat^o. i. si. s. et hoc verū siue act^o p̄uatois p̄cedat s̄e siue sicte: vt isti. de suc. li. s. s. n̄a. s. testm̄. et l. si patron^o testō in p̄n. j. de bo. li. ita debetis intelligere istā difficilē mām.

Liberos. Vide gl. q̄ incipit. j. e. s. ibi. i. fi. So. vt. d. l. tutela: quia ibi in hereditate libertoz s̄ingenuozum.

Si pater. Fac iste. s. ad id q̄d dixi vobis. i. l. cū emācipatus. s. si. s. de p̄tra. ta.

Illud. Vide gl. q̄ incipit quo ad hoc ibi. s. ar. cōtra. dicit. dic vt ibi p̄. s. in. l. si p̄prietari^o j. de dam. infe. c.

Inter ipsum. P̄no ponit vnū dictū. sc̄do illd̄ p̄ tria exēpla declarat.

Si quis ex nepotibus. Iste est notabil^{is}. s. ad materiā iuris accrescēdi ex p̄iūctōe legali. fac. l. si duob^o i p̄n. s. d. p̄tra. ta. et h̄ q̄l̄it p̄cedat et q̄ rōe dixi ple ne i. l. re p̄iūcti. s. de le. iij. i materia p̄iūctiōis legalis te tigi. in. d. l. si duobus. in p̄n. s. de p̄tra. tab. Ex. s. sequenti.

De dictione ex ppter et de.

Emācipatus. Juriscōsult^o vsqz huc ex p̄diuit p̄mā p̄tē edicti. s. de p̄iūgēdis. h̄ incipit dicere d̄ sc̄da. s. de collatōe bono rū q̄ iducit p̄ hūcti. et durat vsqz ad si. l. vides ergo q̄ si li^o p̄fert t̄m nepotib^o ex eo retētis: s̄ q̄tū p̄ferat seq̄ i. s. nūc videam^o. et est satis no. casus et ibi debere p̄ferre p̄iūge s̄. eueniet. j. e. et postea redeas ad s̄. nā et si alius et in hoc s̄. no. tex. ibi hoc enī nō de bonis. Nā tu hēs d̄fas iter ex p̄p^o: vt. l. i. C. si seru^o. et l. eo tpe. de pecul. et l. i. s. si ex icēdio. de icen. rui. nau. cū s̄lib^o. et l. nō du biū. C. de legi. s̄ h̄ hēs de dictione de meli^o q̄ alibi. et ha bes q̄d dicitio de denotat cām p̄ximā. sed dicitio p̄p^o de notat causam remotam.

Si filius. Hos hētis hodie ita difficilē lectō nē sic hūistis hoc anno: et h̄. s. vsqz ad si. diuidit i tres p̄tes: vt p̄z ex l̄ra. C. Op. videtis b

q̄ istis nepotib^o quoz vn^o est emācipat^o p̄fert. Cōtra emācipat^o emācipato non p̄fert: vt. l. i. in si. et l. p̄tor. s. quotiēs. s. de col. bo. so. dic gl. huic nepoti emācipato nō p̄fert ex p̄sona sua s̄z ex p̄sona p̄fis sui i cui^o locū suc cedit q̄ p̄f p̄mo: tu^o erat in p̄tate. Cōtra h̄ac so. op. de tex. ibi q̄uis minus: q̄ si p̄f supuiueret nihil ēēt nepo tes bituri. s̄ h̄ dic min^o. So. expone min^o dic gl. i. nihil vt. l. illud. de tribut. et q̄i oēs h̄ac solu. tenēt. Sed mibi nō p̄z: q̄ q̄d dic q̄ nepos in loco p̄fis succedit expone .i. in gradū suū. nō intelligat q̄ ex p̄sona p̄fis fiat ei col latio: sed ex p̄sona sua: q̄ ius collonis nō q̄sitū nō tran sit ad heredē: vt. l. i. s. ibidē. s. de col. bo. dixi i. l. i. s. de col. do. s. si sic. Quare gl. alio mō sol. q̄ hic loqrur d̄ p̄fecticijs q̄ ēt emācipatis cōferunt hoc nō est v̄ez: q̄ nō repimus q̄ emācipatus emācipato p̄ferat p̄fecticia s̄z h̄ iura. sed hodie sic: vt. l. vt liberis. C. de codi. dixi. s. d. colla. do. inter filiū. So. gl. tertio mō et dicit hūc nepo tē esse emācipatū a p̄se suo nō ab auo. Nec so. non p̄z q̄ quocūqz mō nepos nō sit in auī p̄tate suffic: q̄ cessat rō collonis. p̄ hoc. l. si emācipat^o. i p̄n. s. de p̄tra. tabu. Quid dicem^o. Deuiter dico h̄ q̄ huic nepoti emācipa to p̄fert p̄p^o fratē suū in p̄tate retētū: q̄ ambo vnā p̄so nā rep̄tant: vt. l. si nepotes. C. de colla. bo. v̄n̄ suffic q̄ vnus sit in p̄tate. sec^o si diuerfas p̄sonas rep̄tarent: q̄ ēēt nepotes ex diuerfis fratrib^o: vt. l. i. s. si sit nepos. s. de col. do. et format hoc p̄trariū. C. de col. l. si emāci pati. in. i. gl. et male so. uif. C. J̄re op. q̄ iste. s. nihil faci at ad ti. Glo. r̄ndet q̄ faciat ad ti. q̄ tractat de collatio ne faciēda: vt vidistis. s. e. l. in p̄n. et ex inde occasione sumpta generalius tractat.

Sed si sint. P̄no casu sic. q̄dā hēbat vnū filiū emācipatū ex alio filio p̄ mortuo duos nepotes emācipatos: ex vno istoꝝ pne potū i p̄tate iste fili^o emācipat^o p̄fert bona sua p̄p^o hūc p̄nepotē q̄ erat in p̄tate. modo q̄r̄it v̄truz isti nepotes emācipati de illis bonis collatis debeāt aliq̄d h̄re. R̄ndet iuriscōsult^o oēs isti nepotes et p̄nepotes rep̄tant locū vni^o. t̄m de bonis q̄ ipsi remanēt ex collone dimi diā hēbit ali^o nepos cū filio suo in p̄tate retētō qui est p̄nepos quo ad auū. h. d. J̄ste est difficilis. s. In tex. ibi p̄rem de bonis collatis a filio emācipato viuente. C. Op. et v̄f q̄ solus p̄nepos in p̄tate retentus debeat h̄re bona collata. nā emācipato nō sit collo. Dicit glo. sol. vt. s. p̄. s. Tu dic h̄ oēs isti nepotes et p̄nepotes h̄ntur loco vnus: et iō istis emācipatis p̄p^o p̄sonā pne potis q̄ est in p̄tate sit collo: vt. s. p̄. s. dixi.

Sed et si sit nepos. Et h̄ ponit ca lū et ver. p̄tinet et b̄n̄ alia sunt clara.

Ex. l. sequenti. **Quid sit dicere talis accepit illā rem illa conditione qua habebat talis.**

Ibi. Ista est no. l. et h̄ dic. Clausula adie n̄ cta in. l. interpretata v̄f repetita in. l. in ter p̄tate. h. d. Et hoc no. ad multa facit ad hoc in auē. de filijs auī dotis. instru. natis. p̄ totā illā p̄stōnē et de hac materia q̄liter dictū in vno capite v̄f in alio re p̄ citū. dixi plene alio āno in. l. p̄tor. s. ij. vi. bo. raptō. J̄tē no. h̄ec s̄ba q̄ hic dicūtur cū eadē cōditione intel ligunt in eisdē onerib^o: vt p̄stat legata fili^o sicut p̄f. Et hoc fac ad multa si v̄f talis accepit re illa p̄ditione q̄ ha bebat tal. nā intelligit eisdē pactis et onerib^o. q̄d no.

Et duos filios. Ista lex ē ma gne difficulta tis in casu et parue utilitatis. et primo ponit the ma et due. q̄ ex themate. sc̄do ponit r̄nsio ad p̄mā. q̄ ter tio r̄nsio ad sc̄daz. sc̄da ibi r̄ndet si filiū. tertia ibi q̄m̄ si p̄f. C. Op. j. e. l. vlti. Sol. vt ibi. C. Quero q̄ fuit noua clausula a iul. inducta. R̄n̄. hoc edictū. nā forte pretor qui hoc introduxit fuit vocatus iul. Vel forte iulianus iuriscōsultus introduxit hoc magis q̄ p̄tor. vel possum^o

diceret q nonna clausula fuit introducta a iuliano non a patre quoniam filius iungit cum preter hereditate: ut habes in l. si ut pponis. §. i. §. de inof. testa.

Inepos. Jurisconsultus exponit verba posita. §. e. l. i. §. dicitur suo nomine

Inquis filium. hoc loco in nepotibus naturalibus. secus in legitimis tamen: ut in adoptionibus: ut h. et habuistis no. §. e. l. iij. in glo. magna.

In post emancipata. Jurisconsultus ponit h. primo

vnaz. q. cui non rident. scdo ponit aliam cui rident. tertio aliam cui rident. Sed ad. q. non soluta rident gl. an penul. scda ps incipit ibi et pponamus. tertia ibi et cui. Aduertatis qd est valde difficilis in hoc pn. collige casus in tex. ibi finge eni et. Quero de h. qd nepoti est seruanda portio ex pstone. qre que sit ista psto diui pij. Dic est illa de q fit metio. §. e. l. q. duos. sed fuit psto antonini nisi dicamus qd fuit idem diu pius et antoninus. Alij dicunt qd pseruat p hoc edictu: sed hoc est falsuz: qd p hoc edictu nullo mo admittit nepos: q non est in parte. Sz veritas est qd hic de ex pstone diui pij. dz intelligi. i. ex edicto de lega. pstan. et ex pstone diui pij q est facta ad illud edictu: et declarauit illud edictu pertinere ad hfditates: vt. l. filiu. §. sed et si portio. §. de leg. psta. C hoc pmissio qro in pmo casu q portio pseruabit huic nepoti. In gl. sunt ples so. pma est qd pseruet virilis. Hoc e tertia: qd sit duo filij: vt. l. virilis in pn. §. de leg. pstan. Hoc opi. non est va: qd fm hoc hbit iste filius q non est i familia plus qd si esset in familia. tm qda volentes sustinere concedunt dnu: et dicit qd est ro: qd h iure suo non p ta. Alij hoc timetes dicit qd pseruat tm qrtum heret ex hoc edicto. f. qrt. alij idem qd coseruat tm qrtu heret si esset in parte. Sz pma est va qd tertia dz coseruari p. l. q. duos in fi. §. e. nisi diceret illa correcta. qd non est dicendu et hoc tenet Dy. C Venio ad scdam pre qm duo erant nepotes quoz vn erat in parte alter non qrtuz coseruabit vtru virilis: hoc est qrt. v. sextu. i. octaua. Dicit gl. sextu: et hoc est veru. Sz tuc et gl. dubitat et sur h ba Dy. qre. §. primo pseruat virilis. hic vero non. Rndet Dy. viril dz intelligi qd iste accepte pstone si hnt ali qd vltra qd heat vn q venit p ta. vt. l. virilis. §. i. §. de leg. psta. sed i pmo casu h. l. si sibi pseruat virilis non h plus qd heret ille q venit p ta. Sz h si pseruaret ei qrt: ta: et heret plus qd aliqs ex his q vocant ad ta. id non seruat qrt: sed coseruat ei id qd heret si in parte manserit: et qd heret plus si pseruaret qrt qd heret si eet i parte pba. Fili emancipat cu nepote in parte reteto hnt dimidia qua ptium iuice: et sic qlibet qrt. Si ergo iste filius q non esset i parte heret qrt: ista qrt dz detrahi ta a patruo qd a filio et nepote in parte reteto: vt. j. in fi. et sic nepos non exns in parte heret qrt integrat: et nepos exns i parte heret qrt diminuta: et sic nepos non retet in parte heret plus qd aliqs ex his q veniunt p tab. qd esse non dz. id pseruat ei portio qua heret si in parte manserit. ita dicit Dy. pdicta puto va si ponamus i hac. l. nepore in parte retetuz esse pteritu. vel si ponamus ee eu institutu: et vellet venire p edictu de piug. omisso bn ficio ti. de le. pstan. Sed si iste nepos in parte retentus esset institutus: et vellet venire p edictu. de le. pstan. vt sibi portio conseruet: tuc sibi et alteri nepoti pseruaret tertia: et sic qlibet heret duas vncias. ita debetis intelligere hac materia. Pdot eni eligere iste nepos i parte retet bnficiu illius edicti de piug. et venire p ta. vt eligere bnficiu. de le. psta. vt. l. filiu. §. oib. §. de le. psta.

De carboniano edicto. Rubrica.

Edictu est. §. de bo. pos. ta. et de mltis edictis factis circa illud. sed qd edictu carbonianu est factu circa edictu de ptra ta. ideo sequitur ista rubrica. C Querit gl. qd

re dicat carbo. edictu. Dicit glo. qd a carbo. edittuz: vt i glo. habes et bene.

In cui. Jurisconsultus pmo ponit edictu naturam. scdo incipit edictuz exponere. scda ibi non tm masculi et. Habetis hic tria q principaliter ponit edictu. circa illud pncipiū sunt alique glo. q recitat hba iuriscosulti posita. j. e. p totu tit. C Sed pmo qro vtru iste cui sit cotrouersia sit institutus vel exheredat. Dicit vt. j. ea. l. §. pop. Itē dī hic cotrouersia: an intelligit agēdo. Dicit glo. q non sed tm excipiendo. tu dic idem est agendo siue excipiendo. j. e. l. iij. §. parui. qd dic vt ibi: et plenius dicam. j. ea. l. iij. §. missum. Dicitur hic cotrouersia sic si sit inter liberos: an hec sufficit Rūdeo sic. sed dz cotrouersia et d bonis: vt. j. e. l. iij. §. quis. Itē dī h ca cognita qliter intelligit. Dicit vt. j. e. l. iij. §. cause. Dicit h q aduersarius mittit in possess. si pupillus non satisfacit. qro an sit aliqs casus quo aduersari mittat si sibi pupillus cauet. Rū. sic si aduersarius est in pari gradu cu pupillo: vt. l. sed et si is. j. eo. Istam materiam de satisfactione declara in. d. l. de bonis. §. si pupillo. j. eo. et l. sed et si is.

Et generaliter. Op. qd iste h. sibi cotradicat: qd pmo dicit qd dat feminis hoc edictu: et postea dicit qd illi q non hnt ptra ta. repellunt. sed in testamētis tm seminarum non h locu contra ta. vt. l. illud. §. ad testamenta. §. de cotra ta. So. intellige de feminis descēdētibz ex virili sexu. Itē op. q instituti et venietes ab intestato veniunt p carbo. et non hnt ptra ta. vt. j. e. l. §. pomp. et l. si impubes. Sed hoc sol. glo. et bene.

Si quis. Dicit declarat illud qd dicit cotrouersia fiat. f. a quo fit. Na. §. in versi. et generaliter declarauit illud verbu si cui sit cotrouersia. Mo. tex. ibi cu et si testator et. ex quo hēs q lz pf dicat aliquē non esse suū filium non nocet filio: vt hic. sicut nec dictu matris: vt. l. si mulier. §. de pba.

Sed et si quis. Dicit. §. respic illud hbus inter liberos positu. §. e. l. i. in pn. Mo. tex. ibi na vl magis. Itē no. tex. ibi sed et si defunctus et. Ex quo hēs q si defunctus dicat ee seru h locu carbo. et vl mibi q ptra istu tex. sit tex. l. l. liber. C. de pe. he. de quo dic vt dicā. j. e. l. iij. §. missum.

In pompo. Mo. ex h. §. qd ei q hz bo. pos. fm ta. non dat carbo. Scdo no. dram iter ia natu et posthumu. ro dfe est vt in gl. dz et bn declaraf. vt. l. ij. C. de edic. diui adri. tol. Quero qd si et: an ille sit filius institut dubitat: vt qd aduersari negat te ee illu que testator instituit ta qd filiu: an heat locu carbo. Rū. sic. qd eadē ē rō q ē i posthuo: vt. j. e. l. iij. §. quis.

Idē ait. Videt h q si aliqs exheredat ta qd non filius exheredatio non valz. Sz in. l. iij. in pn. §. de li. et post. Dicit gl. exheredatio non valet. f. si pber se filiu interim tm valet. Lerte satis pot sustineri et sufficit q pber se filiu semiplene: vt. j. e. l. iij. §. cause quo pbato dat carb. po. vt hic qrtuz ab alio valet exheredatio: vt. l. iij. in pn. et ibi no. §. de lib. et posthu.

Si quis filium. Dicit incipit iuriscosultus declarare illa verba q dicit q cotrouersia differri dz in tps pubertatis qd interest. Dicit iuriscosultu rident: vides in. l. nra q si qd sit cotetio de bonis tm non hz locu carbo. secus si de bonis et statu: qd tuc sic. C Quero si testator instituit filiu non vt filiu: an testm valet. Rū. sic qd valet exheredatio sic facta multo magis institu. vt. l. iij. in pn. §. de libe. et post. C Hoc pmissio aduertit ad istu. §. quo iste filius dicebat se heredē ab intestato si insto valet. Forte hoc erat qd erat institut ex mima. Tu fm iura antiq non poterat agere ad supplementu: h poterat rube testm: vt. l. cu qrtur. et l. oimodo. C. §. inof. te. Vel dic q dicebat testm nullu non tm dicebat bn. C Itē opp. qd isti cobdes ne

De carb. edic. pica.
In cui. §. si qd De quo vid bar. in. l. filius. de bis q sunt sui vel alie. iur.
In pompo. Rū. sic. Adde bal. i. l. i. C. e.

Idē ait. Adde bal. in. l. i. C. e. et in. d. l. iij.

a C Si mat
pudicat fi
lio. vide vo
anto. i. c. pe
in. ix. col. de
repu. 2 in. c.
c3. el. ij. qui
fi. sint legi.
b Erbo
c nianu.
2 idez
videt. vide
bar. in. l. i. §.
p3po. s. c. 2
bal. i. l. i. C.
co.
c §. pube
ri. Et istum
tex. alle. no.
bal. in. l. i. ad
fi. C. de cu
ra. fur.

gat eū filiū: vñ q̄ nō hēat locū carb. q̄ sit cōtrouersia d̄
statu tñ nō d̄ bonis. q̄ bona sūt sibi relicta tāq̄ exneo
2 cessat carb. vt. j. e. l. iij. §. q̄uis. Rñ. imo faciebāt con
trouersia de statu 2 d̄ bonis dicentes nō eē filius: 2 sibi
relictū tanq̄ filio merito si nō est filius institutio nō va
let: vt. l. si p̄. 2. l. nec apud. C. de here. insti. Vel forte te
nebāt eū filiū 2 dicebāt relictū sibi factū esse p̄ditum ex
eo q̄ testm̄ dixit nullum. tñ illa allegatio nō est bona vt
gl. dicit 2 p̄bat. s. de his q. vt indig. l. post legatū i. p̄n.
Itē d̄r hic q̄ si heres cōtendit testm̄ valere nō h̄z locuz
carb. sed certe quatenus p̄tendit valere nō negat euz fi
liū nec est p̄tētio de bonis: q̄ si dicit testm̄ valere etiā p̄
p̄ns dicit se velle dare relictum illi filio. Rñ. l. 3. p̄tendāt
testm̄ valere tñ dicit relictū illi filio nō valere dicitē te
stamētū nullū. vñ alr est cōtentio de bonis n̄ de eo qd̄ fi
lio est relictum: sed de eo qd̄ vltra petit dicēdo testamē
tum nullum. non tñ q̄stio differtur: q̄ est questio de bo
nis tñ non de statu.

Si mater. Iste. §. h̄z q̄ttuo: ptes no. si sta
r pupilli reuocat i dubio differ
tur qd̄ status: s̄ si redarguit m̄. tūc secus vt h̄. C. Op
po. de p̄mo rñ. ad scōm. In p̄mo qd̄ differt. in scōo nō.
Gl. sol. i. p̄mo dicto q̄ fiebat qd̄ matri 2 puero fil. scōo
matri tñ. hoc videt tenere Ja. de are. 2 By. Vel aliter
in p̄mo rñso fiebat qd̄ puero tñ: 2 nō m̄. i. ij. rñso. m̄
tñ 2 nō puero. Ista est scōa lec. glo. 2 hoc videt tenere
Ro. in libellis suis sup hoc ti. Intelligit eniz p̄mū rñsū
q̄ fiebat qd̄ pupillo 2 faciēdo q̄onem pupillo p̄ quādā
p̄nam fit m̄i 2 hoc vult dicere tex. in p̄nci. mater redar
guis q̄uis in p̄n. i. ij. rñso mater p̄ncipaliter accusaf. ita
dicit Ro. Videte ista opi. nō videt esse h̄a: q̄ anq̄ ma
ter accuset 2 cōuincat nō pōt ista qd̄ moueri puero: vt
.j. l. p̄xi. nō ergo p̄cedit dictū Ro. q̄ p̄ quādā p̄ntiam
fiet qd̄ matri sustinēdo Ro. dic q̄ ista exceptio q̄ p̄us
debeat fieri qd̄ matri nō opponēbat: 2 sic iudiciū p̄ce
debat: vt. l. i. 2 qd̄ ibi no. C. de ap. 2. l. ij. C. cōi diui. 2 qd̄
ibi no. 2. l. si dictū. §. si mācipiū. s. de euic. ita pōt susti
neri Ro. tñ diuiniatio est. Sed tenēdo aliā opi. quā t̄z
By. 2 Ja. de are. remanet dubiū quō poterat simul 2
sel fieri qd̄ m̄i 2 puero cū accusatio m̄is fit qd̄ crimia
lis. l. l. cornelie de fal. vt. l. i. C. de fal. 2 qd̄ pupilli fit ciui
lis 2 sic debēt diuersos iudices h̄re: vt. l. solemus. §. la
trūculator. s. d̄ iudi. Possūm? dices q̄ 2 n̄ifex agebat
de falso ciuilit̄ 2 petebāt p̄nunciari p̄tū esse supposi
tū cuius si ad hoc regrebat pupillus 2 eius administra
tores: vñ simul 2 semel istud iudiciū agitabat: merito
d̄z differr̄: vt hic. sed in scōo rñ. mater criminaliter accu
sabat. ideo status pupilli nō tangebaf: 2 h̄ innuit text.
h̄. nā in p̄n. tex. dicit mater redarguit. nec dicit quō ci
uilit̄ vt criminaliter l̄z gl. dicat criminaliter. sed i scōo
rñ. dicit rea postulat: 2 sic accusabat. id̄ qd̄ n̄ d̄z differr̄
2 q̄ qd̄ d̄z differr̄ q̄n̄ m̄ sola postulat rea: vt. j. e. l. iij. §.
ibidē. So. h̄ logf q̄n̄ m̄ erat maior. xxy. ānis. sec? si mi
nor. ar. d. §. ibidē. 2 qd̄ no. j. e. l. si impubes. §. si m̄. Re
assume ergo sic oia p̄dicta q̄n̄q̄z fit qd̄ pupillo tñ. q̄n̄q̄z
matri tñ. q̄n̄q̄z vtriq̄z. P̄mo casu differt cā status: vt
h̄. i. p̄n. s̄z vñā lec. 2 p̄ totū ti. istū. Scōo casu nō differt 2
hoc. §. in h̄. cū vero. nisi sit minor vñ grauida: vt. j. dicit
Tertio casu q̄n̄ sit qd̄ vtriq̄z q̄l̄iter p̄cedat: vt. s. dixi.
Eduerte aut mater est minor: 2 differt qd̄ respectu vtri
usq̄: vt. j. e. l. iij. §. ibidē. 2 qd̄ no. j. e. l. si ipubes. §. si m̄
aut mater erat maior: 2 tūc respectu filij differt: s̄z respe
ctu matris differr̄ nō d̄z. ar. istius. §. in ver. cum h̄o. ita
videt etiā intelligere Ly. in. l. i. s. ad. l. cor. de fal. in se
cunda op. licz nō ita plene dicat. C. Op. etiā q̄n̄ m̄ so
la arguit p̄ accusationē videt q̄ debeat differr̄ qd̄ sta
tus: vt. l. si ventris. s. de ven. in pos. mit. So. dicunt qui
dam q̄ illa debet intelligi s̄m p̄cedentē distinctionē q̄
ibi accusabat mater de adulterio ad impediendū partuz
h̄so. nō p̄cedit: q̄ si accusatio est criminalis non pōt si
mul 2 semel detegi p̄tra m̄em 2 partū: q̄ diuersa sūt in

dicia 2 debēt a diuersis iudicibus agitari. Quā dic q̄
ibi accusabat mater sola. fiebat tñ p̄iudiciū patru futu
ro: sed h̄ fiebat p̄iudiciū patru iam nato: 2 est rō. sicut
enim cū mater est minor: qd̄ differt: vt dixi. s. ita etiam
q̄n̄ est grauida d̄z differr̄: q̄n̄ nō pōt ita sufficiēter defē
dere. itē est rō: q̄ magis fauēmus patru nascituro q̄ iā
nato: vt. l. i. §. si ea. s. de ven. in pos. mit. hoc videt tene
re Ro. sup isto ti. Itē d̄r hic in fi. q̄ sn̄ia lata contra
matrē p̄iudicat patru. §. C. ad. l. cor. de fal. l. i. So. in
telligit gl. q̄ iste ver. referat ad p̄mū casum q̄n̄ agebat
2 matrē: 2 pupillū simul: 2 sic sn̄ia sūt lata 2 pupillum
ita dicit glo. 2 bene. Alij dicit q̄ etiā q̄n̄ sn̄ia est lata cō
tra matrē p̄iudicat filio quo ad p̄bationem: vt. l. i. §. si
cui. s. de ven. inspi. 2 qd̄ no. in. l. edictū. eo. ti. videte l̄z
factū matris p̄iudicat pupillo vel filio quo ad onus p̄
bationis est verū factū matris nō obseruātis ea que di
cuntur in illo titu. de ven. inspicie. non aut factū matris
succumbentis in causa: vt hic. 2 hoc puro verū. Vel ali
ter factum matris non nocet filio in causa principalī:
vt. l. i. C. d̄ falsis. alias sic sed nō placet. quare tene p̄mā
solu. quā dedi. rangif etiā hoc p̄ Ly. C. e. l. i. in. ij. q.
Et faciunt p̄dicta ad q̄onem quā disputauī: an sn̄ia la
ta p̄tra filium p̄o maleficio sufficiat: vt fiat executio cō
tra patrē. dic vt in disputatione mea 2 plene scripsi in. l.
cum filius. j. de ver. ob.

Item mulier. Donec viuit aliquis
ex p̄ncipibus crimi
nis nō potest agi ciuilit̄ de crimine p̄tra tertiu
h. d. C. No. l. 2 sic h̄es q̄ nō est i p̄tate mea velliz agē
ciuilit̄. §. C. q̄n̄ ciui. act. cri. p̄iu. l. i. So. dicit Ja. d̄ are.
2 h̄i 2 multū no. 2 p̄tra criminofuz ego volo agere pos
sum eligere: an velim agere ciuilit̄ vel criminaliter: vt
.l. i. C. q̄n̄ act. ciui. cri. p̄iudi. ita dicit ipse. ad de nisi i ca
su homicidij: q̄ per ciuile actionē in vna cā nō debet p̄
iudicari cornelie de sicca. criminalis: vt. l. p̄tor edixit
. §. i. j. de iniur. fm lec. Ja. de are. Si vero volo agē cri
minaliter p̄tra tertiu nō possuz agere ciuilit̄ cōtra ter
tius: vt hic. 2. l. i. C. vbi cause fiscales: 2 refert Ly. latius
in. l. vlt. C. de fide instru.

Arbonianum. In fm tabu. i. in
bo. pos. fm tab.
d̄r hic q̄ posthumo instituto l̄z habeat fm tab.
pōt etiā habere locū hoc edictum. sed qd̄ si iam natus
est institutus. Dicit glo. idē si hec duo negent: sed gl.
.j. p̄xi. §. facit d̄r iam inter posthumum 2 iam natum:
2 idē videt facere tex. s. e. l. i. §. pompo. qd̄ dicem? di
co q̄ idez in posthumo: q̄ nego eū esse institutū: q̄ ne
go istū esse illum quē testator instituit vt filium nō ob
stante. §. p̄po. q̄ ibi denotat facti accidētia: q̄ raro cō
tingit illa p̄tentō q̄ testator errauit in corpe: sed si hoc
cōtingeret verū diceret nostra glo. Dicit hic in fideicō
misso 2 legato habet locum carbo. qualiter intelligat
tur. Dicit glo. duobus modis tene p̄mā que est vera.

Quāuis. C. Op. dicitur hic q̄ scriptio here
di nō datur carbo. contra. s. p̄oxi.
Dicit glo. hic in iam nato. ibi in posthumo vel etiaz in
iam nato esset idem quando esset contentio de substan
tia persone: vt ibi dixi 2 hoc debet intelligi quando de
statu persone non est cōtentio: 2 ideo quia habet pos
sessionem ordinariam non recurritur ad istam: vt. l. q̄
uis. C. de edic. diui adria. tol. 2. l. i. 2. l. ij. quorum lega.
C. Item oppo. j. eo. l. de bonis. §. ita demum. C. Sol.
vt ibi. C. Quero quando mouetur questio status tā
tum: an differatur questio bonorum. Respon. non ga
quando mouetur questio status tantum non bonoruz
ad quid differtur cum non sint inuicēz p̄iudiciales.

Suberi. Nota q̄ decretum surrepticiuz nō
valet: vt. l. cum vero. §. subuentum
.j. de fideicommiss. libe. 2. l. magis puto. §. penul. s. de
re. corum.

Ex. §. sequenti.

In qbus possessorijs heat locū regula dolo facit q petis q restitutus es. z qualiter sit dubium de manda to pcur. z i coipso q hz infra cāe penes se presumaf pcur. z qñ i cāis summarijs sufficiat sumaria cognitio.

Cause. Dic incipit exponere illa verba cā co gnita qa bis in edicto posita fuerūt.

Op. dñ hic q dz cognosci summari. ptra. C. e. l. ij Sol. illa sm istam debet intelligi q cognoscetur summariz.

Item dicit hic q summari cognoscit. Sin. l. iudices .C. de iudi. So. spāle est hic vt plene no. in. l. iij. §. abid. s. ad exhi. Itē op. dicit hic q pōt opponi pue ro petēti carbo. tu nō es filius. Contra in possessorijs non hz locū regula dolo facis q petis: vt. l. si qs ad se fundū. C. ad. l. iul. de vi. z plene no. in. l. i. §. i. j. de vi z vi ar. So. in possessorijs nō habet locū regula illa. sz in possessorijs adipiscēde habet locū d quo plene i. l. do lo. j. de doli excep. z plene dixi in. l. si socius. §. luci. s. so. ma. Itē dñ hic q cū nō ē dubiū de mādato admit tit cautio d rato. qro qliter itelligit dubiū d mādato.

Dicit qdā qñ ille q dicit se pcuratorē hz aliqd modi cū saltē qd faciat p eo qd mibi multū plz: z glo. ē iuris canonici q dicit q si apud aliqū reperit infra cāe ē psumptio q sit pcurator: ut no. i. c. i. de pcur. z dixi i. l. vulgo. s. de admi. tu. z de hoc no. p doc. C. de pcur. l. i. z. l. nō solū. §. q alieno. s. de pcur. C. Itē nor. hic q in causis summarijs sufficit ista pbatio semiplena ita q i ducat psumptionē: z hoc itellige i causis summarijs i qbus p iudiciū modicū paraf: tūc. n. sufficit sumaria cognitio q psumptionē iplicat. Si. n. paraf magnū p iudiciū tūc requir plena cognitio: sz dñ sumaria quia dāf breuiores dilatiōes: z sic nō ad pbationē dñ sum maria: sz quia dāf dilatiōes breuiores. ita no. Dy. i. l. i. §. i. j. d preto. sti. z ita dz intelligi. c. illo. z. c. sepe con tingit. de uerbo. signi. in. de. facit ad predicta. j. proxi. §. z qd dicit ibi.

Ex. §. seq.

Qualiter practicef materia vide i prin. Et qualiter mater admittat testis i cā filij: ibi. Quero quomō. Et qñ qs possit petef testes examinari ad eternā rei memo riā: ibi. Videte. Et an infamis de facto repellatur a fe rendo testimonio: ibi. Circa. Et qualiter iudex pnun ciabit super isto edicto cum simul z semel petaf bono rum possessio. z ut. q. differatur vide in fi.

Due autē cause. C. No. text. ibi fin ge eē testes zc. pri mo qro practica huius materie. Rñ. ad hoc vt bñfici um huius edicti cōpetat opz q prius p trouersia stat fiat: ut. j. e. l. §. si. si. practica ergo erit ista si possidet pu pillus: tūc si alius agit d eū dicens eū nō eē filiū: z ipm eē pximiorē p sanguineū tūc pupillus excipiēdo pe teret se tuendū i possessione z qōnem differri: ut. j. e. l. §. missum. z. l. i. c. e. ti. sm vnā lec. Si nō nō possidet: tūc pmo ipse dz petere agendo petitorio uel possesso rio sm ea q dicā in. §. missum. Et si aduersari dicit eū nō eē filiū omisso pmo iudicio dabit de nouo libellū z petet carbo. z. q. status differri in tps pubertatis: z erit forma libelli ista. Lū ego sim filius talis z mibi infera tur qō status z bonorū peto me poni in possessionem ex carbo. edic. z qōnem status differri in tps puberta tis ita format Ros. Al vt puto erat melius vt nō petatur precise vt qō status differat in tps pubertatis: sz q pretor cognoscat vt pronūciat differendaz vel non put vtilius esse pupillo iudici videbif. hoc autē pro batur per ea q. j. dicā. C. Op. dicit hic q due sūt cau se con gnitionis vna sumaria. alia plenaria. ptra imo prima videt plenaria: vt. l. vbi cūqz. §. i. de ven. in. pos. mit. So. ibi est plenaria. non ideo qa sit imissio sed iō qa venit examinandū an qō status sit differēda vel nō in tps pubertatis. vñ hic tex. illum declarat. Quero quō mater admittit ad testificandū p pupillo cōtra l. parētes. C. de testibus. So. spāle ē i cā status z i cau

sis ptinētibus ad cām status: ut. l. si arbiter. §. si. s. de pba. Itē dñ hic q tutores zc. Cōtra in. l. si. s. de test. vbi tutores q agunt cām nō pnt eē testes i eadē causa. So. possumus dicere q loqf de alijs tutoribus q qui agant cām status: vel dic spāle ē i cā status z i cāis pri nētibus ad cām status: sz pma opi. plus placet. C. Itē qro quō iudex dz hic inuestigare a tutoribus z a ma tre: nōne hoc est d pupillū. si eni format libellus ut di cit Ro. q petaf qō stat differri quō admitteret d pu pillū §. l. iul. s. de testa. Dic q forte petet aduersarius qōnem differri i tps pubertatis nō tutor vel mī. hoc nō pōt eē vey: qa q cām stat ifert nō pōt petere vt disse raf: sz ille cui iserf: ut. j. e. l. §. qd dicemus. R. putarem libellū nō eē formādū ut tutor petat i libello p cise cāz stat differri sz petat cognosci an dz differri cā stat z pe tet pnunciari qō ē utilius pupillo: ut. s. dixi. p hoc fa cit tex. in fi. §. diuus. ibi tutores eoz iudicio expiri vo luit z sic nō petunt dare dilatiōē: sz de hoc cognosci. Vel si vis dicere q petat differri p cise dic q iudex nō debebat dare nisi inqstione facta put hoc. §. dñ. Nō ob. tex. q dic tutores experiri voluit: qa ibi loqf d alijs tutoribus. hic de his q cām agūt. sz pcedēs opi. px. di eta plus placet. i. tex. ibi insinuare zc. Et sic nō perirēt pbatiōes ut i auē. de test. §. z hoc mō iubemus posita .C. de testi. auct. si nō aliqs. Dicit glo. q iste rōnes p batio. nō sunt hodie sufficientes. Videte si pupill possidet: ista glo. dicit veritatē qa reo ad pbandas su as rōnes daf beneficiū ut possit pducere z petere exa minari z publicari ad eternā rei memoriā ut palle. iur. z hac gl. z. l. vl. C. de usu. pu. Si nō petit z non possi det z sic sustinet partē actoris: tūc nō hz beneficiū ut possit petere examinari z publicari: sz pōt petere exa minari tñ nō publicari cū timet de morte testium vel eoz absentia diuturna: ut in. c. qñ frequēter. eē ut lit. nō pte. z hoc si pōt incōtinēti agere. secus si nō pte age re incōtinēti ut qa hz ius agēdi p ditionale: tūc pōt pe tere examinari z publicari ad eternā rei memoriā: ut l. iul. z ibi plene solet dici. s. ad. l. acql. C. Alterius q ro quō pōt dici q pp tps interuallū nō habeant can dē fidē. Dicit glo. q ptingit duobus modis. vno mō qa efficiunt infames de iure uel de facto: z sic non ha betur tāta fides: qa ispicif tps redditi testimonij: ut. l. iij. s. de testi. Circa hāc. q. qro vtz infamis de scō repellat a ferēdo testimonio: z vñ tex. q sic in. l. cassius .s. de sena. Sed glo. hic nō dicit q repellat: sz minor fides adhibet: z vey dicit ista glo. qa minus credit: z tūc in subsidiū credit ei: z tūc cū tormentis: ut i auē. d test. §. si nō ignoti: z. s. de testi. l. sui. z. l. ob carmen. in fi. nō obstat. l. cassius. qa infames de facto repellunt. sz qro quo tpe dz ispicif fides z p ditione testis: an tpe quo negociū gerit vel tpe quo reddif testimonij. Dic q tpe quo testimonij reddif ut hic i. tex. z glo. In triuz vñ tex. s. de test. l. ad testiū. §. i. z. l. i. c. d testa. z ibi no. gl. volens soluere istud drium in legibus dñijs vñ dice re q intelligat de testibus q in iudicio nō habent ne cesse assistere: qa sunt ascripti in instrō publico: vel als nō est necesse q de nouo deponāt. ita no. in. l. i. c. de testa. lz hoc sit satis pbabile: tamē dic quādoqz testis mutat p ditionē sui culpa: ut qa pp delictū effici infamis et tūc hz locū hec glo. q inspicitur tempus reddi ti testimonij. quādoqz mutat p ditionē absqz sui culpa vt qa credebat se libez tpe testi postea detegif suus z tunc inspicif p ditione testis tpe quo negociū gerit. ita lo qf. l. i. c. de testis. ita t3 dñ. in summa de test. or. circa fi. qd tene menti. Sz qd si testis tpe testamēti erat bo ne p ditionis. tpe redditi testimonij erat infamis: qd tps ispicitur: Dixi in. l. dāni. §. sabinus. j. de dā. infec. Se cū dā solōnez dat glo. q pōt hic c ontingere. f. q testi nō adhibeat tātā fides pp tps plixitatē: qa nō ita creditur testi de facto longinquo sicut propinquo. p ista opi. facit in auē. hec p sti. innouat p sti. col. viij. Fac

a C. s. cause. qualiter itel ligitur. Qua liter dicatur dubium de mādato. Ad de bal. z imo. i. l. meua. so. ma. per glo. in. c. corā. de of. deleg. z i .l. si. de pact. conuen. b C. Probatio semiplena adde bart. in .l. iudex. C. d iudi. z latius in. l. i. §. si. j. de preto. sti. pula. c C. Due autē cause. quero utrum. vtrū infamis re / pellatur a te stimonio. vi de bal. i. c. i. an remo. dte. q pes eē de fierūt. z bar. in. l. cunctos populos. C. d sum. tri. ad de tñ quod semp facit sal tem iudiciū: vt no. bart. in. l. maritus .j. d questio. z vide no. in .c. preterea. de test. cog. z quod ibi p imol. ibi ali as non ē ne cesse q d no uo deponant adde bald. in c. i. an remo de test. q pa res esse dñe. z quod not. bar. in. l. i. §. seruus d que stio. z omni / no bald. post bar. z alios i .l. i. de testa .

alios debitores h[er]editarios id[em] distiguif: vt ibi d[icitur]. Hec
 so. r[ati]o ibi z. l. i. C. de iudi. z. ibi doc. r[ati]o. C. Item
 op. d[icitur] hic q[ui] p[ot]t opponi ista exceptio ne p[ro]iudiciu[m] fiat
 petiti[on]i h[er]editatis mou[er]e. C[on]tra. C. d. peti. here. l. fi.
 Dicit q[ui]d[am] h[ab]e[re] p[er] illa[m] corrigi n[on] est vera. Sz dic q[ui] lex
 s[er]ua loquit in herede seu possessore p[ro]u[er]bo. hic loquit i
 agere z. e[st] bona so. qua[m] t[er]m[in]i gl. i. l. i. bonefidei. s. de peti.
 here. Vel aliter ibi loquit q[ui] erat contentio inter euz
 qui se heredem dicebat z. alios legatarios vt credi-
 tores. sz herat s[er]u[er]e iter eos q[ui] se heredes ad duces
 dicebat z. e[st] bona z. p[ro]bat. z. i. l. n[on] distinguem[us]. s. si q[ui]
 .s. de arbi. dixi plene. j. de excep. l. si p[ro] lit[er]e. C. It[em] op.
 .C. d. ordi. iud. l. i. So. ut ibi. Quero q[ui] e[st] d[omi]nia vtrum
 agat vt bonoz possessor carbo. an int[er]et directas ac-
 tiones quo cognosc[er]e. Dicit gl. q[ui] ager vt bo. pos. car-
 bo. ager isto mo[do]: ga sicut i alijs bo. pos. decreta an bo.
 pos. ei comperit bonoz possessoria h[er]editatis petiti[on]e:
 vt. l. i. z. ij. de bo. pos. here. peti. z. h[ab]uistis d. bo. pos. l. iij.
 .s. bonoz. ita ipubes decreta bo. pos. carbo. uolebat
 agere ut h[ab]e[re] z. hoc p[ro]bat sol[us] q[ui] erat de mente carbo.
 pos. z. uolebat q[ui] illa cognitio sumaria q[ui] iducebat pre-
 s[er]uptione sufficiere ad carbo. pos. s. e. l. s. cause suffice-
 ret i hac bo. pos. here. peti. q[ui] n[on] p[ot]t ut hic. Sz si vult
 agere directa ut discutiatur v[er]o sit iter liberos v[er]o n[on] hoc
 p[ot]t. z. ita habetis intellect[us] hui[us]. s. Quero q[ui]d si mo-
 uet p[ro]u[er]bia de ip[s]i[us] d[omi]ni statu n[on] ip[s]i[us] filij an d[omi]n[us]
 differri p[er] carbo. Hic d[icitur] q[ui] sic. vt. s. e. l. i. s. z. h[ab]e[re] re. In
 s[er]u[er]um uidet. C. de peti. here. l. si liberi. So. ibi p[ro] q[ui]d
 n[on] stat[us] defuncti uertit in dubiu[m] stat[us] filij: ut ga defunct[us]
 dicat h[ab]e[re] z. sic filij n[on] p[ot]t e[st] liber. z. t[un]c differ[er]t. vt. s. e.
 .l. i. s. z. h[ab]e[re] re. Sz si p[ro]pter q[ui]nem status ipsius filij: ut
 ga fuit institut[us] heres ab extraneo: z. t[un]c n[on] differ[er]t: ut
 .l. si liberi. alij legunt h[ab]e[re]. s. alio mo[do] dicetes q[ui]n prin-
 cipaliter institut[us] i possessione solo s[er]uo que pretor studet co-
 stituere possessore re ip[s]a. ita dicit ip[s]i vt cessent s[er]ua p[ro]
 dicta. Et p[ot]t esse i se satis bona ut exponam[us] missu[m]. i.
 mitti iussuz: ga ex solo iussu n[on] constituitur q[ui]s possessor
 vt. l. n[on] est. de pig. ac. z. l. cu[m] heredes. de acq. pos. Sz
 t[un]c quero qua actione petat q[ui]s constituat possessor.
 Dicit glo. actione in factu[m] q[ui] descendit ex quolibz edi-
 cto p[ro]toris. vt. l. pe. s. cu[m] p[ro]tor. j. ne uis si. ei. Ist[us] uidet
 mix cu[m] bo. pos. petat officio iudicis ut. l. iij. s. si ca. s. d.
 bo. pos. Dicit quid[am] q[ui] ista q[ui] glo. referat sol[us] ad ca-
 sum. s. p[ro]xi. q[ui] quis sol[us] est mitti iussus t[un]c petat actio-
 ne in factu[m] vt iste iussus executioni m[an]u[m] datur. Sz h[ab]e[re] hoc
 possit fieri t[un]c t[un]c e[st] q[ui] fiat missio manu militari: vt. l.
 si q[ui] missus. j. ne uis si. ei. Quare dicit q[ui] ista. q. referat
 ad totu[m]. s. z. totu[m] t[un]c. z. bene dicit q[ui] cogat actione in fa-
 ctu[m]. Ad ob. q[ui]d no. in. l. iij. s. si ca: ga illud i bo. pos. que
 tribuit ius p[er] quas nullu[m] aduersario sit p[ro]iudiciu[m]: nec
 requirit q[ui] citatio fiat ut ibi dixi. sed hic loquit i posses-
 sione q[ui] est facti z. h[ab]e[re] certu[m] aduersariu[m] z. requirit cogni-
 tio put dixi. s. e. l. s. in cause. z. s. si due. id[em] actione i fa-
 ctu[m] n[on] iudicis officio explicat. Quero q[ui]n hec actio
 in factu[m] itentat q[ui]d ueniat i ea. Dicit glo. q[ui] corporalia
 t[un]c all. l. ij. j. quoz bo. uel meli[us] eti[am] incorporalia ueni-
 unt q[ui]n q[ui]s si agit p[ro]tra alique[m] debitorem ut habuistis. s.
 p[ro]xi. s. z. sic ista possessio h[ab]e[re] aliqd[em] ultra q[ui] interdicitum
 quoru[m] bonoru[m].

Hec autem Et p[er] hoc oportebit petere
 filiu[m] bo. pos. ordinari[us]. s. j.
 .e. l. si impubes. s. si. Hec glo. corrigebat si uellet int[er]
 tare actione: als secus. z. id[em] dicit glo. oportebit in futu-
 ru[m] si uellet int[er]tare actione. sed nuc in carbo. n[on] oport-
 ter: z. id[em] no. C. e. l. i. in fi. vlt. glo. z. est satis bona ut dica
 .j. e. l. si ipubes. i. fi. z. tang[er]e. j. l. p[ro]xi. Vel dic q[ui] iste tex.
 vult dicere si pupillus n[on] possidet hereditate[m] patern[am]
 ad hoc ut pueniat ad bo. pos. carbo. h[ab]e[re] primo int[er]tare
 bo. pos. ordinari[us]: vt sic aduersarij moueat q[ui]nem sta-
 tus: ut sic mota q[ui]ne status pueniat ad bo. pos. carbo.
 ad qua[m] n[on] p[ot]t pueniri nisi primo moueat q[ui] stat[us]: vt
 .j. p[ro]xi. s. dixi. s. e. l. s. si due. z. ita p[ot]t intelligi hic.

Deo. Dicit hic ex p[ri]a p[ar]te edicti. que-
 ro que est p[ri]a p[ar]s edicti. Dicitur
 qdam p[ro]tra tab. q[ui] p[re]cedit s[er]u[er]i tab. Ad est uer[us]
 quare dic p[ri]ma p[ar]te edicti vocat bonoz pos. ordina-
 ri[us]. sequent[em] vocat carbo. q[ui] est extraordinaria. C. Op.
 .s. e. l. iij. s. missu[m]. vbi actione n[on] potest intentare. dicit
 glo. eti[am] int[er]tabit actionem in factu[m] z. sic ager posses-
 sorio t[un]c. Vel dic vt[er]e oibus actionib[us] q[ui] erit pubes z
 liquebit eu[m] hered[em] e[st]. Tu dic q[ui] missus ex carbo. actio-
 ne p[ro]tra p[ri]ncipale aduersariu[m] n[on] p[ot]t int[er]tare nisi s[er]u[er]i di-
 stinctione[m] qua[m] vidistis in. s. missu[m]. s. p[ro]tra alios debito-
 res p[ot]t int[er]tare s[er]u[er]i distinctione[m] quam dicam. j. e. l. pe.
 C. Opp. s. e. l. s. pe. ubi dicit q[ui] vt possit actione[m] inten-
 tare oportet petere bo. pos. ordinari[us]. sed hic n[on] pos-
 set petere ordinari[us]: ga e[st] exclusus ab ea: vt hic dicitur.
 igit[ur] actione[m] int[er]tare nunq[ui] poterit. Possumus dicere
 q[ui] licet sit exclusus a possessione ordinaria tenebat ius
 adeu[m] di iure ciuili ideo actione[m] int[er]tabat z. hoc patet
 ex glo. q[ui] dicit q[ui] liquebit eu[m] heredem n[on] dicit bo. pos.
 Vel dicam q[ui] agnoscer bo. pos. n[on] omittit p[er] restitutio-
 nez in integ[rum]. vt. l. i. C. si ut se ab here. vel bo. pos. Vel
 possum[us] dicere q[ui] in. d. s. pe. debeam[us] legere aliter q[ui]
 glo. ibi dicit q[ui] illa lec. sit p[ro]tra istu[m] tex. z. legamus alio
 modo vt ibi dixi.

Ed si is. Hic incipit exponere terti[us]
 caput edicti de satisfactio[n]e.
An aut[em]. Iste. s. facit i ar. ad. q. uos habetis
 in. l. p[ro]gnatis. d. penis. z. s. d. sta. ho.
 .l. ipator. q[ui] suppliciu[m] m[er]itis differ[er]t p[ro] partu[m]. C. Que-
 ro q[ui]d d[omi]n[us] lactate puez cu[m] alia nutrix n[on] repit: certe
 eade[m] e[st] r[ati]o q[ui] donec n[on] repit alia suppliciu[m] differat p[ro] h[ab]e[re]
 tex. z. sic dicit doc. z. maxie Quidra. Ex. l. sequenti.
 C. Que e[st] r[ati]o q[ui] i bo[is] maternis n[on] h[ab]e[re] locu[m] car. z. an q[ui]
 stio stat[us] differatur p[ro] hoc edictum.

De bonis. Quero q[ui]d e[st] r[ati]o q[ui] in bo[is]
 maternis n[on] h[ab]e[re] locu[m] edic-
 tu[m] carb. r[ati]o. ga hoc edictu[m] est introductu[m] ad si-
 militudine[m] edicti de p[ro]tra tab. vt. l. i. s. i. s. e. s. i. testis
 femina p[ro]tra tab. n[on] h[ab]e[re] locu[m]: vt. l. illud. s. ad testam[en]ta
 .s. de s[er]u[er]i tab. ergo. nec carb. It[em] d[icitur] q[ui] differ[er]t q[ui]d stat[us].
 sz an differat p[ro] hoc edictu[m]. Dicit gl. q[ui] n[on] sed ex p[ro]stitu-
 tione uel it[er]p[re]tatione iurisc[on]sultoz ut hic z. s. e. l. iij.
 .s. q[ui]uis. Et id[em] isto casu ista dilatio poss[et] p[ro]desse i bo[is]
 maternis z. haberet viz carbo. ut si possidet filiu[m] z. alius
 ageret d[omi]n[us] cu[m] dices eu[m] n[on] filiu[m] t[un]c q[ui]d differ[er]t z. inter i
 manet i possessione sic in carbo. ut. l. iij. s. missu[m]. s. e.
 C. It[em] quero d[icitur] hic si sit q[ui]d simul d[omi]n[us] bonis paternis z
 maternis z. fraternis q[ui]o utru[m] h[ab]eat locu[m] missio ex hoc
 edictio. z. vt q[ui] sic. ar. j. e. l. si ipubes. s. si pupillus. p[ro]tra
 riu[m] tenet gl. q[ui] missio n[on] h[ab]e[re] locu[m] nisi in p[ri]nis. z. ad. l. co-
 trariar[um] r[ati]o de ut in glo. q[ui]d no.

Ita dem[um]. In tex. ibi explicandu[m] erit. hoc
 e[st] v[er]o ex hoc edicto: sz ex p[ro]stitu-
 tione q[ui]d differ[er]t. vt. s. p[ro]xi. z. in. l. iij. s. q[ui]uis. s. e. t. i. uel
 hoc expediebat pupillo.

Qui pupillo. No. tex. ibi hec eni[m] posses-
 sio p[er] satisfactio[n]e cedit. ha-
 bes hic q[ui] missio in possessione h[ab]e[re] viz cautionis. s[er]u[er]e in
 .l. si finita. s. elegat[ur]. z. s. se. j. de d[omi]n[us]. infec.
 Ex. s. sequenti.

Qu[od] ille q[ui] d[omi]n[us] h[ab]e[re] alim[en]ta d[omi]n[us] h[ab]e[re] exp[er]sas studij.
Ad sol[us]. No. tex. ibi i studio z. c. No. q[ui] ille q[ui]
 d[omi]n[us] h[ab]ere alim[en]ta d[omi]n[us] h[ab]ere e[st] ex-
 p[er]sas i studio. s[er]u[er]e. s. ubi pu. edu. s. l. q[ui] filiu[m]. s[er]u[er]u[m] habui-
 stis. s. d. ali. z. ci. le. l. legatis. Ego r[ati]o ibi aliud cu[m] debet[ur]
 tur ex dispositio[n]e test[am]entis. aliud cu[m] ex dispositio[n]e legis.
 Dices tu q[ui] h[ab]e[re] s[er]u[er]e id[em] q[ui] dixi. s. d. col. bo. l. i. s. nec
 castr[is]. dixi q[ui] p[ro]p[ri]e tenet ip[er]dere i studio filij. Sz r[ati]o
 deo tex. ibi declarat q[ui] h[ab]e[re] loq[ui] i studijs necessarijs s[er]u[er]i
 qb[us] h[ab]e[re] s[er]u[er]e p[ro]p[ri]e z. p[ro]ditione sue p[er]sone uiuere n[on]
 p[ot]t: ut adiscat gram[ma]tica[m] z. s[er]u[er]e. z. tunc d[omi]n[us] impensa ne-
 cessaria: ut hic: sed secus in studijs in q[ui]bus homines

Deo ui-
 tiatur.
 ibi di-
 xi. suppliciu[m]
 differatur pro
 p[ro]tra partu[m] z
 p[ro]pter mulie-
 re lactante[m] z
 facit q[ui]d ha-
 betur in. l. ij.
 .s. si n[on] pro-
 p[ro]pter si quis
 cauti. z. ibi
 doc.

dicuntur militare z sine quibus qd pot honeste vivere sm conditione sue persone. quo casu dic ut ibi dixi.

Post pubertatem. Est hic bono casus et ponit optimam practicam. z hinc hic qd petitor sit reus si vult satisficere etiam post pubertatem. sed quid si neuter vult satisficere Dicit glo. respondeo ex his qd no. s. e. l. si is quoties. z. s. cum aut. ubi dicit qd possessio debet dari curatori bonorum z apud illuz sequestrabil. ad qd facit. l. postq. s. imperator. vt i. pos. le. sed possessio ne data curatori bonorum quis sustinebit ptem actoris? Rñ. ille qui ab initio sustinebat anteq. dare carb. pos. sed. ar. l. si oleu. in prin. s. de dolo. z dixi in l. interesse. j. de acqui. pos.

Impubes. Circa pn. dicit si mile carbo. Dicit gl. qre dicit sile carb. z no rñdet. Tu dic carbo. edictu pncipit vñ iductu ppter liberos legitimos z naturales. z id cu loqur de filiis adoptiuis no vñ qd p prie hoc edictu habeat locu. Hoc no plz. qa cum hoc edictu sit iductu ad similitudine bo. pos. s. ta. ut. s. e. l. s. i. z illud i adoptiuis hylocu. ergo z istud hēbit locu. Sz qre hic dicit sile. Rñ. qa hoc oli pponebat cu qdā solēnitare q hodie cessat z sic hylocu carbo. ad similitudine antique solēnitatis cu qua carb. pponebat ut habu istis no. s. e. l. ideoqz. z. s. de uē. i. p. l. edictu. Itē dicit hic locus erit carbo. edicto. Cōtra imo no hēbit locu carbo. quia pstat eū filiū: ut. j. l. pxi. Sol. itellige h de carbo. vtili: non de directo ut ibi.

Uero. Querit gl. qd ē hoc qd dicit de iure testi z no rñdet. Sz dico qd i qrela iofficiosi testi no sit qd an sit fili: s; an ualcat testm uel no. z sic an excludat a bonis. Est ergo qd de bonis tm z no de statu. iō no dz differri. z ita loqur hic. s. pone qd fili agēs qrela negat fili: qd erit sic dū. Rñ. no poterit fieri missio i possessionez ex carb. s; ex pstitutoe qd qd status differet. z sic iste obtinebit i qrela posito qd sit fili hēbit necesse petere hēditatē ab i testato: z tūc opponet sibi qd stat z hēbit locu carbo. sic dz itellige hic z. l. q de inof. s. de inof. test.

Si mater. Cōtra. s. e. l. i. i. h. Rñ. h agebat s; matrē tm. ibi no s; matrē z fili um: ut ibi dixi. Itē op. s. e. l. iij. So. debetis ponere h matrē eē maiore. xxv. anis. sec. si sit minor: ut in drio qa ē hsimilit. maiore diligēt. cam defendere qd si esset minor. Itē sec. si mē esset grauida ut dixi ibi plene. s. e. l. i. i. h. z uid gl. qd i caput imo nunq. z. z. i. p. m. signa.

Quotiens. Ad pmū dicitur op. qd dicitur s; bupsi: qa dicit cu iterponit q carb. pinde ē aci no esset cōtrouersia status. Sz tūc cōtra qa si no esset cōtrouersia no hylocu carb. Glo. sol. Itē op. qd sufficiat qñ unus p pte defendat: ut. l. si qd putans. s. dani. s. cōi diui. dicit gl. hoc iō: qa perso na defūcti i spicil. cu qd est ptrouersia: ut. l. apud iul. ex q. cau. i. pos. ea. ibi qd cu eo ptractū z. z. l. h. z. l. ne in ptes. de exercito. z. l. si cū uno. s. de noxa. z. l. si ex noxa li. s. de peti. here. Nec so. nihil ad ppositū: qa in actis diuiduis sufficit quēlibet hēdez defendere p pte sua: ut. l. iam tm. s. pe. j. iudi. sol. ad hoc facit. l. ij. s. fi. j. de preto. sti. Itē facit. l. hēdes. s. an ea. fa. her. s; ll. allega te i gl. loquūtur i alijs casib. Quare dic qd in cau nro rō est qa missi in possessionez defēdūt tāq. curatores bo noz: ut. s. e. l. s; is. s. i. z uidebitis. j. e. l. pe. z vlt. Sz sicut curatores bonoz dñt isolidū defēdere: ut. l. vlti. j. de cura. bono. dā. z ita isti debent isolidū defendere.

Interdum. Dicitur hic qd si no petijt cōtra tab. s; unū liberū z. C. Gl. op. z sol. tene pmā so. datam in ea.

Si pupillus. Hides hic qñ sit cōtētio de bonis liberti z pris sit z semel qd stat. differtur. z est rō: qa una pētētio sequi

tur ad aliā: ut. s. l. pxi. in prin.

Ex. s. sequenti.

An filius pteritus q tacuit p annū faciat recoualescere testamentū de iure ptorio: ibi. No.

Quesitum. Hic est no. s. z difficilis. z de ipso feci magnū festū. C. Ad pmū casū op. si no fuit fili: ergo no debuit dari carbo. ut. s. e. l. iij. s. cāe. So. hic fuit modica psumptio p eo ita qd fuit data carb. lz in hitate no fuit fili. s; tūc quōd habebit sm tab. cu iteriz hēatur p filio pp illā modicā psumptionez. z hētur p filio aci nulla cōtrouersia fuerit: ut. s. e. l. quoties. z qd status differ. Rñ. sm iura hodierna sm q sufficit sola agnitio esset expeditū: qa i carb. no qritur an sit fili: ut. l. vlti. C. qui admit. ad bo. pos. s; tpa. s; oz. est dicēdū idē qd qñ fuit data s; ta. no fuit qritū an ille fili. cēt pterit. uel no: qa no fuerat data in formā iudicij: ut. l. iij. s. acgrere. z ibi no. de bo. pos. z sic habebit istū effectū: qa iste q habuit bo. pos. sm ta. ager bo. pos. hēdi. peti p tps pubertatis ex uigore illius bo. pos. habite ifra tps pupillariz etatis quā bono. pos. hodie pstat hūisse effectū cū pstat illū pupillū i hitate filiū no fuisse. C. Venio ad scōz casū si fili. no petit s; ta. tūc dat s; tab. C. Cōtra h op. si fili. petijt s; tab. ergo pos. carb. no pderit: qa actionē itētare no poterit nisi ordinariā bo. pos. agnoscat: ut. l. iij. s. pe. z si. s. e. Sz cū ipossibile sit q ordinariā agnoscat: qa exclusus ab ea ergo z. cū pstat illū filiū q ē exclusus a ptra ta. no posse habere bo. pos. posito qd qd eū filiū phtea tur ergo carb. no debet dari: ut. j. e. l. cū sine. z. s. de iof. test. l. q de iofficioso. So. dic ut dixi. s. e. l. i. iō nā lz filius sit exclusus a ptra ta. tū p ad eas reuerti p restitutioez i itegz. ita sentit gl. h in tertio casu. nā si defice ret ois spes deficeret carb. C. Venio ad tertiu casū in quo hēs qd fuit pteritus filius suus. iō euz dicēdo nul lū posset uenire p unde liberi z stetit ano qd no petijt: vñd liberi ex hoc script. hēs pterere sm ta. qa ille pteritus tacēdo p annū vñ approbare testm: ut. l. filio pterito. s. de ius. test. z ipse pupillus pterere carb. si ē ifra ānuz a tpe quo est sibi ptra qd status: ut. s. e. l. iij. i. h. P. No. h casuz. expfssuz cōtra vltamō. q dicitur ad h ut testm recoualescat de iure ptorio requiritur approbatio filij. Ego dico qd taciturnitas p annuz vñ testm pfirmare ut possit peti sm tab. ut h qd tene mēti. z hoc no. qa hylocu ēt i pe. here. qd est ptra dicta vltamō. i. l. ij. C. de postu. here. isti. dixi in l. filio pterito. s. de in ius. tes. Hoc pmissio si filius esset exclusus seq. qd si qd phtet euz filius euz ad successionē uenire no possz sibi no dz dari car. ut. j. e. l. cū sine. Rñ. pter uenire ad successionez p restitutōez i itegz. Et h dicit gl. pupillus posset restitui ex quo seq. successio a maiori: ut qd no posset restitui tacēdo vñ testm approbare taliter qd p no posset dicere nullū qd tene mēti. Bone qd ex testō qd est nullū no possit adiri hēditas nec bo. pos. sm ta. pe ti: ut. j. ti. i. h. demuz. s. s. de bo. pos. l. no ē. s. ubicūqz. So. hic fili. no dixit nullū: sec. si dixisset. Item dñ h qd hylocu carb. bo. pos. sm tab. ptra carb. dat ad similitudine bo. pos. ptra ta. ut. l. i. s. i. s. e. s; ptra ta. z s; ta. no pcurrūt. j. ti. i. l. ij. s. expectādi. Glo. sol. tu dic clarus carb. pos. est iducta ad similitudine bo. pos. ptra ta. h est ut illis ppetat carbo. qd ppetaret ptra ta. si cēt pteriti. s; bene possūt repiri calus i qbus ppetaret carb. pos. no tamē ppetaret ptra ta. z ita hic. Itēz ē dria iter carb. z ptra tab. quia una tribuit ius alia non.

Ecessit. No. hic quādo pstat aliquē esse iter liberos: dubitat tamen de aliq. qualitate. s. an sit in prāte uel no tunc hylocu carb. pos. ex snia non ex uerbis.

Um mulier. Dicitur hic uetri no datur bono. pos. ex carb. ptra. s. de uen. i. pos. mit. l. i. in pn. Sol. expone ex carb. i. ex edicto de uen. i. pos. mit. C. Item

a. Apu. bes qsi tu. De clara ut per bal. in. l. h. in. viij. colū. in. v. sed hic qri tur an bon. pos. q tribu. it. C. vñ leg. b. Mo. b. casum. An ad hoc ut testm recoualescat de iure ptorio requiratur approbatio filij. expf. se bal. in hoc tenet cōtra rium in. l. h. C. vñde legit. z in. l. ii. de ptra tab. z in. l. i. C. de ius. z legit. videlz qd ius dicen di nullū non tollat anno. z oēs cōter cōtra bar. in. d. l. filio pre tertio.

dicat in h. nec at. q. mater no aufert pupillo ius ordinariu. S. imo etiā nec ex ordinariu aufert: vt .s. e. l. i. §. h. r. l. iij. in fi. s. de iure do. So. pcedo q. pupillo no aufert nec ordinariu nec exordi nariu: sed no p iudicat mri qn petit se mitti i pos sessione noie ventris lz cōtra. no. s. de v. in pos. mit. l. i. §. si cui. dic vt ibi.

Um si
c ne. xi.
mita
vt p bal. in
l. i. C. eo.

Um sine Dicat hic q. exhere datus no hz car. qz si aliqs cōstiteret eū filiū no admitteret. S. s. e. l. i. si ipubes. in fi. vbi pstat que eē exclusum ab illo iure: z sic si aliqs cōstiteret eū filiū no admitteret: z tñ hz carb. So. ibi pōt admitti p res titutionē in integrū: z sic de iure ptoio. nam p carb. pto: sibi subuenit. sed h no pōt admitti ni si p qrelā: z sic de iure ciuili: vñ pto: no subuenit sibi nisi prius intētata querela. **Ultimo** h no. q. interest mea p nunciari me fratrē pp hereditatē fratris: z sic no. ad id qd dixi de actionibus iudicialibus: qz possuz me petere p nunciari fra trē: vt dixi. s. d. ven. in pos. mit. l. vbi cū qz. §. i.

Triptus Ho. casum in quo hereditas no adita trāsmittit. qd dic plene in l. venter. de ac qui. heredi.

Icia Dic plene de materia huius l. §. s. e. l. i. in fi.

Veritur Quero qd in pos sessionibus vacatib. puto q. debeat interim mitti in possessio nē si paratus est satisfacere vt sic possessiois pri bus fungeret: vt. s. e. l. de bonis. §. i. Ex. l. sequenti.

An missus ex carboniano possit agere.

Ed sicuti Opp. q. missus ex carbo. no possit res vendicare: vt. s. e. l. iij. §. missuz. Dic glo. q. ibi agebat p principalē aduersariū: hic p alios debitores: z est bona z ipsā approbat doc. in l. act. in. iij. opp. C. de ordi. iudi. Vel dic dic gl. hic satis dedit. iō agit p pticulares possessores tanq. curato: dat. bonis z est vera: z istaz opi. t3 Ly. C. e. l. i. De hoc an missus ex car. possit age re. hētis in l. i. in pn. s. e. z. l. iij. §. missū. z. l. ideo qz. z. C. de or. iudi. l. i. in. vj. q. z. C. e. l. i. s. d. inof. tel. l. qui de inofficioso. Et iō p declaratōe oium istoz reassume: aut qs incepit agere anteq. sibi status qd moueret: z tūc postq. qd status icipit sibi moueri pōt omitta pma qōne carb. bo. pos. petere z qd differat qd status in tps pubertatis no distincto prius agebat petitorio vel possesso rio: vt. s. e. l. i. in pn. l3 gl. aliter ibi dicat. ita dz in telligi. l. iij. §. pui. s. e. z ita pōt intelligi. s. e. l. iij. §. pe. fm lec. quā dedi ibi. Aut vult agere post petita bo. pos. z tūc aut agit p principalē aduersa riū: aut p alios pticulares debitores vel possesso res. pmo cāu aut agit possessorio z pōt: vt. s. e. l. iij. §. missuz. z. §. parui. e. l. h3 lec. gl. Aut agit pe torio: z tūc si qd vult agere tanq. car. possessoz vt illa sūmaria pbatio q. fuit habita in carb. sibi pfit in hoc iudicio z no pōt: vt. d. l. iij. §. missuz. Si vero vult agere directa petitione hereditatis z pbare se filiū: z tūc pōt: vt. d. §. missū. Si vero vult agere p alios debitores seu pticulares suc cessores: z tūc aut no satis dedit z no pōt: vt hic a cōtrario sensu. z. l. sed z si is. §. i. s. eo. aut satis dedit: z tūc aut vult agere tanq. heres. z no pōt ne fiat p iudiciū petitoi hereditatis: vt. d. §. mis sum. z. l. si qs libertatē. s. de peti. here. Aut vult agere tanq. curato: datus bonis ex vigore satis datōis: z pōt vt hic fm vnaz lec. vt. d. l. sed is. §.

.i. z. ij. z. iij. s. eo.

De bonoz pos. fm tab. Rubrica.

Dictū est bo. pos. s. tab. vey qz est alia bono rum possessio q. vocat fm ta. q. no hz locū donec pōt intētari ptra tab. vt. j. e. l. iij. in pnci. z. §. i. iō post titulū de bo. pos. ptra ta. segtur de bo. pos. fm tab. **Querit** gl. qre in codice pmo posuit bo. pos. fm ta. z hic postposuit. Dic vt hic in gl. Ex. l. sequenti.

Instra an possint scribi in papyro z i tabula lignea: z an credat lris marmoreis.

Abulas Quero vtrum sit dfa qbus ver bis qs vraf. Gl. q. no z bñ. vt. l. hac cōsultissima. in h. r. l. qm. C. de testa.

Itē dī hic q. no refert in q. materia h fiat. **Quero** quid si scribat in tabula de ere. Rñ. sufficit etiā si i lapide scribat. **Quero** qd si in terra scribat. Rñ. si sigillari potest sufficit. **Ex** hac. l. ex gl. no. q. instrū publicū pōt pu blicari i chartis de papyro: vt hic. dū dic char tis: qz charte dicūt de papyro: vt. s. de le. iij. l. libroz. z ex de pfirmatio. vtili vel inutili. c. cum dilect. z in Spe. de instru. edi. §. postremo. ver. itē q. est scriptum. Scōo no. q. si in tabulis de li gno scribat instrū publica eādē fidē portat sicut si in chartis scriberet: vt hic. dū dicit siue lignee sint. p hoc. s. cōmoda. l. i. cōmodato. §. si pupil lares: z hoc ibi tangit p. **Quil. de cu.** **Ultimo** ex qōnibus gl. q. dicūt q. pōt scribi in terra vel la pidib. facit in ar. ad qōnez q. scripturis antiqis factis in lapidib. debeat credi: z hoc est verū si fuit scriptū de priuz volūtate. p hoc est tex. z gl. C. de religio. l. monumētoz. in fi. p hoc qd no. in Spe. de pba. §. nūc videndū. ver. ix. Ex. §. sequenti.

Si pducunt duo instrū eodē die facta nec ap paret d. pōritate q. eoz pualeat: ibi. **Querit.** Et qd cū duo testes deponūt q. ticius occidit seiuz aliq. q. sempronius qs puniet vide in fi.

Non autem de testa. mi. vbi solus cursus anni irritat tab. Solu. spāle ibi in milite. Itē op. C. de testa. l. sancimus. vbi cursus decen nij mutat testm. So. ibi fuit cursus decenij cū re uocatione facta licz minus solēniter: sed h nulla fuit reuocatio. **Querit** glo. quid si pducunt duo testā eodē die cōfecta nec appet qd prius z qd posterius. querit cui debeat stari. Gl. no. hic plene. z. C. de edic. diui adri. tol. l. fi. z. **Rof.** po nit q. si idē sup hoc ti. i. h. s3 doc. vident dicei sic. Si qdē illa duo testā fuerūt facta sub vna sigil latōe est vnū testm z ambo veniūt ex testō: vt. j. .e. l. §. si qs in duobus. z de tab. exbi. l. locū. §. i. Si aut sūt diuerse sigillationes no tñ app areq. prius z q. posterius. tūc h3. z. **Hug.** dicūt q. nul lus eoz sit heres qd **Dy.** t3: qz est dubiū de viri bus testi ergo no pōt adiri hereditas: vt. l. sed z si de sua. s. de acqui. here. hoc placz. sed recepit duas determinationes. **Primo** fm Jac. bal. vt sit veruz qn neuter possidet: sed si alter posside ret ille obtineret z actor succūberet. **Mā** actor dz pbare testm suū esse factū posterius quo no pro bāte succumbit. p hoc. l. eū actum z qd ibi no. s. de neg. gef. z. l. si matrē. C. de pba. z. l. no so lū. §. sed vt pbari. j. de ope. no. nun. Scōa limi tatio q. p dicta sūt vera qn instituti sunt parīs cō ditionis: q. nullus erat de veniētib. ab intest. no eniz in vno essent instituti cānei in alio veniē

De bono
r u pos. h3 ta
bu. pica.

Abu -
t las de
papy /
ro. Circa in
strumētū pu
blicū i papy
ro facē ad id
qd dixi in J.
sempronius
pculo. d le.
iij. z adde
bar. in. l. i. cō
modato. §.
sicut. i. fi. cō
mo.

C. s. no at
querit gl. vi
de bal. ang.
z Imo. in. l.
eū q. i pn. s.
de acq. he. z
de hac. q. z
qd i duabus
scētētis s.
rijo z dua /
bus electōi
b. eadē die
factis. vide
bal. in. l. ij. i
pe. colū. C.
qn prouo. z
qd in duob.
instrumētis
factis eodē
die nec appa
ret q. pmo
z qd scōo vi
de bal. no. i
.l. de rebus
C. de dona.
aū nup. z gl.
bar. z bal. in
psti. i. C. i. §.
qb. z qd in
duob. i. i. rris
pcuratōis
factis eodē
die in vna p
sona. Vide
bal. i. l. falluf
i. rri. col. C.
d fur. z d. q.
glo. vide ali
qd p glo. z
doc. i. c. rno
bus. in gl. i.
de rescrip. i
.vj.
ADDE de
duob. pcur
atorib. eo
dē die pstita
tis. Qid. cō
filio. i.

Sufficit facit ad. q. Et istud dicitur no. ad intel. ctu eoz q di xi post gl. 2 bar. in. l. ubi tur. s. de pi. gno. 2 adde qd is regula riter in inia regraf etiaz scriptura tn fallit icā ma trimoniali q sufficit pba ri per testes .c. albericus 2 ibi Inno. eē de testi. 2 ad bar. Ead de no. p. cu; i. l. sicut. C. de fi. instru. vide et bar. h. bal. i. l. ij. i. iiii. col. C. de eden. et bar. 2 bal. i. l. emaci. de fi. instru. 2 bal. i. l. gesta in. iij. col. C. de re. iur.

Sufficit qñ iudex p. nūciat dicta testiu hēri p aptis suffic 2 adde bar. i. d. auē. qui semel.

S. Si qñ in duobus. Allig alleg. bar. pñu te. nuissē in. l. se pñon? p. cu lo. de le. i. s; possit p. cae. dari q aut i instrumēto dēscripte sūt publicaf et credit exem plo vt ibi. s; si solūmodo p. cernaf exē plū n̄ credit vt dic. 2 ad id q dicit h bar. vid qd scripsi i auē. si qñ in aliq .C. de eden. post bart. 2 bal. late 2 vi de bar. in. l. si qñ ex argē tarijs. s. p. re tor. aut. 2. s. phibet. s. d edē. vbi etiā 2; pñu 2 fa. cit h qd scri pñ post Ro. in. l. kiēdū. i. pe. charta. d ver. obli.

Predi eta va. Add bar. i. l. ex ar gē. s. i. s. de edē. 2 Ly. in l. p. ctus. i. fi. .q. C. de fi. instru. 2 spe. i. ti. d. instru. edi. s. ostēfo ver. illō d qz

tes ab intestato: tūc debemus psumere i dubio p venientib' ab intestato. ar. s. de p. ra. l. si duob' .s. si p. us. 2. l. hac cōsultissima. s. si qñ. C. de te sta. 2 p hoc. l. vl. in fi. C. de codi. p hoc fac vrgē rō: q; si neutrū illoz testōrū valeret venientes ab intestato venirēt: vñ si volūt venire ex testō fm s functi volūtate tutius est eos admitti p cōseruā da defuncti volūtate. Tertia limitatio est q; p re dicta sunt vera in pagano q nō pōt decedere p parte testatus: 2 p pre intestatus cū duobus tes tamētis: vt. l. si certariū. 2. l. querebas. s. de test. mili. secus si esset miles: q; posset decedere cum pluribus testis. **Itē** faciūt ad. q. si duo testes deponūt q; ticius occidit seium alij dicūt q; sem pronius occidit seium. Ex p. dictis pōt solui q; si diuersificāt in tpe: q; duo dicūt q; ticius occidit de mēse ap. alis. alij q; sempronius occidit de mē se maij: tunc isti sunt p. rarij: vt. l. i. fm vnā lec. C. q; accu. nō pos. 2 sic vel neutrū stabit: vel eligētur digniores fm. l. ob. carnē. s. si. s. d. testi. si pō nō diuersificāt in tpe sed simpliciter duo dicūt q; ti tius occidit seiu. alij duo dicūt q; sempronius oc cidit seiu: tunc cū possibile fuerit q; ambo simul occiderūt seiu ambo puniētur p ea q. s. dixi.

Ex. s. sequenti.

Quis p. pbare p duos testes se istitutū corā .vij. testib' cū agit bo. pos. here. pe. Si pō sit du biū d volūtate 2 solēnitare illa d; p septē testes p bari. Et cū appellatio fuit itēposita i scriptis 2 ē dep. dita p testes poterit pbari. Et an sufficiat si dicat dicta testiu hñda p apertis.

Sufficit. Dicit hic sufficiat ta. extare l; nō pferant. **Quero** quō iudex dabit bonoz possessionē si nō pferunt ta bule: q; nō ff apud hñdē vl' defierūt extare. Rñ. si loqmur fm iura hodierna: fm q; sufficit sola a gnitio nō est dubiū: vt hic no. 2. l. vl. C. q; admit. ad bo. pos. s; h; iura ista nō est dubiū. S; dic eo dez modo q; iste bo. pos. nō danf in forma iudicij: vt. l. iij. s. acgrere. de bo. pos. 2 sic iudex sūma tiz cognito negocio dabit bo. pos. **Sed** que ro qd pdest ista bo. pos. cū si agā bo. pos. hñdi. peti. nō poterit pbari se istitutū. Dicē gl. C. e. ti. l. ij. q; suffic. pbari ipsū istitutū ex testō 2 septē tes tes interuenisse p duos testes. ita dicūt qdā. Si tñ est dubiū de volūtate 2 solēnitare: q; est dubi um an testato: me istituit. Itē an istituit me so lēniter: tūc voluntas d; pbari 2 solēnitare per se prem testes: vt pbar. in. l. vl. C. de fideicō. si autē est certū de volūtate: sed dubiū de solēnitare: vt quia aduersarius heres cōfitef q; talis me here dez scripsit: sed dicit nō solēniter: tunc si qdē cō fessio heredis fuit certo tpe limitata: vt q; dicat cōfiteor q; talis te istituit tali tpe die ac loco. tē sufficit pbari solēnitare p duos testes. ita pōt in telligi gl. C. e. l. ij. Si pō cōfessio heredis nō fuit limitata tpe 2 loco: vt q; dicit p. fiteor q; fuisti he res scriptus sed nō solēniter: tūc nō suffic q; pbes de solēnitare nisi p septē testes. nā si pbas p du os tres vel q̄tuo: testes solēnitare itecessisse nō suffic: q; p. fessio hñdis nō extēdit ad tps quo so lēnitare itecessit. **Alterius** iste. s. facit ad. q. qñ appellatō d; itēponi i scriptis: 2 si ē i scriptis itēposita 2 est p. dita certe p testes pbari pote rit: vt hic. 2. l. testiū. in fi. C. de testi. Itē dicit hic sufficit tabulas extare l; nō pferātur. facit qñ iu dex p. nūciat dicta testiu hñda p aptis l; nō le gat nec p. tibus apiat: suffic: 2 hoc puto veruz si ptes aliter sciāt dicta testiu: vt i auē. atq; semel .C. de pba. 2 in sūma illius ti. per. l; 3o.

Ex. s. sequenti.

Producēti exēpluz testū nō d; dari possessio ex edicto diui adri. s. nec notario p. ducēti exē plum a se factum de p. p. rō testō.

Si quis in duobus

Si quis in duobus No. ta h q; exēplo nō pōt peti bo. pos. Et sic facit q; pos sessio ex edicto diui adri. nō debeat ei dari q; pro ducit exēplū l; bo. pos. ex illo ti. differat multum ab ista. nā illa nō pōt dari nisi p. ducat testm nō viciatū 2 c. vt. l. edicto. sed ista daf etiaz si tabule nō p. ducant: vt. s. s. sufficit. Itē fac ad. q. si vn' 2 idē notarius exēplificat testm suū dicēs hoc est exemplum cuiusdā testi facti manu mei notarij. Et illo exēplo n̄ dabit bo. pos. nec pos. ex edicto diui adri. vt hñdē i testator q; exēplauit suū testm **Predicte** vera nō nisi exēplef ex. p.ocollo notarij mortui: quia tūc hñ p. instrō publico 2 auctētico vt in. c. cu. p. tabellio. eē de fi. instru. no. bñ tex. ibi si vero id qd exemplum.

Exigit. Juriscōsultus pcedit hoc ordi ne. p. imo dicit a qbus debēt eē facte ta. vt bo. pos. dari possit. scdo dicit quō. ter tio qñ. quarto dicit p qua pte d; dari bo. pos. s. vero dixit ex qbus tab. datur bo. pos. 2 ita trāsīt. p. tra imo sufficit si hēat testi factionē tpe testi fa cti: vt. s. e. l. s. si qñ aut. Dio. dicit multū bene vi de eā que incipit nō duobus 2 c. 2 ipsā signa' ibi nō. sic in duobus primis. imo idem vt pbar. s. i. proxi. alle.

Silinum.

Silinum. Dicit incipit tractare qles debēt eē tabule: vt bono. pos. def. Et ad euidētā scias q; tabule ex qbus petif bo. pos. debēt eē signate signis. vij. testiu: vt. l. i. C. e. ti. **Op.** q; nō pōt dari fm ta. q; daf rñ ex tabul in qbus sūt. vij. signa. vt. j. e. l. charte 2. C. e. l; hoc linū sit icā sū tñ remanēt. vij. sigilla. q; nō fuit icā sūz linū i quo ff. vij. sigilla appēsa s; aliō linū. **Et** si illō linū fuerit icā sū: dic q; nō ē to talif icā sūz qd no. p. pter rescripta antiqua. s; qñ inuestigabit hic: an fuerit incisum linū a testato re vel ab alio. Rñ fm iura hodierna fm que suf ficat sola agnitio sine iudicis facto nō est dubiuz sed fm iura antiqua fm que requirebat decretū iudicis: tunc nō curo qualiter iudex. interposuit decretum. sed in bo. pos. here. peti. examinafif plene a quo fuerit linum incisum. ar. l. de pupil lo. s. totiens. j. de no. ope. nun.

Ex. s. sequenti.

An testō coroso i aliq parte substāiali debe at credi: 2 an notario dicēti hāc cancelationem ego feci.

Sirose.

Sirose. No. hic bo. tex. ad tab. seu ad puilegia q; qñq; corosaf; hñt cordulā in q; est appēsum sigillū: q; sufficit q; re manet tñ de cordula qd sustineat sigillū: secus si totaliter cordula ē corosa. **Bonam** q; testm ē corosuz in aliq parte substāiali an debeat credi dicit glo. q; nō. secus si nō sit corosum in parte substāiali: q; tūc sic: vt. l. si vnus. C. de testa. 2. l. pe. s. h. e. ti. ita dicit glo. **Aduerte** si testm conti net rasuram in loco suspecto nō debet ei credi: 2 hoc est verum nisi p aliqā partez testamēti pōt cōprehendi q; in illa parte rasa cōtineret: vt in .c. cuz olim. extra de censu. 2 p hoc apparet si no tarius diceret cācellationem 2 superscriptionez ego feci sibi credaf: ut. l. i. s. de his que in te. de lē. 2 de hac. q. habetis p glo. 2 Ly. C. de edi. di ui adri. tol. l. ul. in scda. q. p. ncipali circa fi.

Ex. l. sequenti.

An bo. pos. fm tab. possit cōcurrere i bo. pos. cōtra tabu. ibi. Itēz. Et an possit peti bonozum

cū seq. **Exigit** ipfaz signa. vide de hac glo. no. bal. i. l. i. C. de sa cro sa. eccle. i lect. in. iij. q. in fi. 2 i. l. fi. i. fi. C. si a nō p. pe. iud. 2 i. l. fi. in an tepe. col. in ver. h. dubi taf. C. vñ le git. plene p Imo p' alt os i. l. is cui lege. de test. 2 i. l. gallus .s. ille caus. de li. 2 post. **Si** rose. dicit gl. d; not. ad sub scriptionem notarij. 2 adde qd no. Imo i. c. fra ternitatis. d hereti. 2 qd no. i. c. cūve nerabilis. d relig: do. 2 i .c. ex litteris d fi. instru. 2 adde qd no. dixit gui. d suza. i. l. fi. ex falso. C. de trāfactio. q vtes tali in strumēto in quo cōtinet aliqua falsi tas ēt in lo co nō suspe cto icidit in crimē falsi. 2 refert ita te nere. Jo. an. in addi. spe. d instru. edi. s. instrumēta in addi. q; in cipit huic vi cto.

pos. vnde liberi. donec pendet: an alter petet cōtra ta. ibi. Querit. Et quid pdest habere possessionē p vnde liberi: ibi. Secundo. Et an posthumus possit venire per vnde liberi z per ptra ta. ibi. Sed quid.

Quissimum. Dic iurisconsultus incipit tractare quo tpe debet peti bo. poss. fm ta. **Op.** z videtur q possit adiri hereditas añ q petat ptra ta. qd apparet: q post aditaz hereditatem datur ptra ta. vt. l. illud in pn. s. de ptra ta. So. aliud in aditione de iure ciuili: vt ibi. aliō in fm ta. bo. pos. vt hic. Item videtur q instituti nō expectēt preteritos: vt. l. illud. s. i. s. s. ptra ta. Rñ. verum est q ibi nō expectant preteritos: sed nō veniunt p bo. pos. fm ta. sed ptra tabu. **Item op.** q fm ta. z ptra ta. pnt concurrere: vt. l. si duo. s. de leg. prestan. fm vnam lect. glo. Quidam reprehendunt ibi illam glo. ego sustinui eam ibi dicendo q tunc nō datur fm ta. donec sperat s ta. qñ institutus nō est i pari gradu cum venientibus p ptra ta. als secus vt ibi. Sed dices tu nōne hoc est s casum in. l. illud. s. fi. s. s. ptra tab. vbi institutus z preteritus erant in eodem gradu: z tñ habet locum fm ta. donec intē tatur cōtra ta. So. vos habetis. j. pxi. s. q institutus sub conditione pōt petere fm ta. ille ergo qui est institutus lz alius possit petere ptra tab. pendet institutionis sue cōditio: q poterit esse q ille nō petet ptra ta. interim. ergo si est eiusdē gradus nil repugnat eū admitti. Non ob. l. illud. s. fi. de ptra ta. q ibi loquitur in quadam pditione que verisimiliter expectari nō debet. s. vt posthumus nō nascatur als secus. Preterea rō potest esse ista: q si est eiusdem gradus alio petere ptra ta. fm ta. conuertet in contra ta. z ideo nō expectatur: vt. j. pxi. s. als secus: vt. s. Querit glo. vtrum interiz possit peti vnde liberi. donec pendet: an ille petet ptra tab. z alius fm ta. Gl. arguit pro z ptra z finaliter dicit q sic. Sed qro dicit ne verum ista glo. Videte si nos ponimus esse preteritos filios in ptrae qui dicit nulluz testamentū de iure ciuili: tūc glo. dicit veruz q statim potest peti vnde liberi: z probant oēs leges allegatē in gl. sed si nos ponimus filium emancipatum esse pteritum: tūc glo. nō diceret verum nisi ponamus institutum repudiasse: q donec habet locum fm tab. non habet locum vnde liberi zc. vt. l. i. s. i. j. si ta. te. nul. extra. **Secundo** quero ad quid prodest venire p vnde liberi cuz habeant locum fm tab. Dicit glo. quo ad legata. Videte glo. verum dicit in emancipato here de scripto nō aduente vel repudiante. als nō haberet locū vnde li. **Sed** quid i posthumo. Dicit glo. idem q pōt venire per ptra ta. vel vnde liberi: z hoc intellige in posthumo: qui esset recasurus in ptraem. Ego dixi q bo. pos. contra ta. vel vnde liberi cōpetere possunt eidem. quero vtrum tps simul cedat vtriqz. Glo. q sic z bene **Item** dicitur q expectandi sunt qui possunt venire per contra tabu. quero quid si aliquis est exclusus p cōtra tabu. sed potest petere restitutionem in integrum: an debet expectari. Glo. dicit q nō z allegat. l. quartam. j. de fideicō. li. z. l. ij. s. si bonoz. j. ad tertul. qd tene menti: z ideoz habuistis heri. s. ti. i. l. si impubes. s. fi. Dicitur q debent expectari donec petatur ptra tab. sed quid si est petita contra tab. vtruz aliquis admittatur ad fm tabu. Rñ. sic si contra tab. est de lata ei qui non est ex liberis: vt. l. si impubes. s. fi. s. ti. i. **Quero** vtrum qd diu pōt peti carbo

debet expectari sicut quando datur cōtra tabu. Videt q sic: q carbo. z cōtra ta. dantur eodem iure: vt. l. i. s. z generaliter. s. tit. i. Sed cōtra dicit vt in casibus quos habuistis. s. ti. i. l. si impubes in fine.

Ex. s. sequenti.

Can bonorum possessio que datur pendente conditione sit iuris vel facti: ibi. Querit. Et an deficiente conditione fm tabu. cōuertatur in cōtra tab. ibi: hic dicitur. Et an in ista bo. pos. ptra ta. sit opus noua agnitione vide in fi.

Si sub conditione. Dicit hic q instituto sub conditione datur bo. pos. fm ta. zc. Contra pendente conditione nō pōt adiri hereditas: vt. l. si quis instituat. s. de here. institui. So. aliud in aditione. aliud in bono. pos. fm ta. z hic ē vnus de casibus in quib⁹ bo. pos. fm ta. est necessaria. Item videtur q in bo. pos. fm ta. nō habet locum quando est filius preteritus: q tunc testm est nullum nec pōt peti fm ta. vt. l. su⁹ quoqz in prin. de here. insti. z. l. si pater. C. de insti. z substi. So. imo potest testamentum esse ali- quod filio confirmante. sed quoz gl. tenet q hodie filio instituto sub conditione testamentū non est nullum: q remouetur con. ditiō qm ad legitimam. ita no. in. l. suus. s. de here. insti. z. l. si pater. C. de insti. z substi. **Dicit** vt dixi in. d. l. suus. **Dicitur** hic sub conditione. quero vtrū est verum siue sit institutus suus siue extraneus. **Dicit** glo. q sic dummodo extraneus sit institutus vtiliter: vt. j. e. l. bi demum. z intellige extraneo instituto z nullo filio preterito. vel erat filius exhere datus. als si fuisset filius preteritus: tunc filius possit venire per contra ta. q tales fuerūt ta. ex quibus adiri potuit hereditas tpe mortis quod sufficit: vt. l. quod vulgo. s. de contra tab. z. l. filium. e. ti. z sic bo. pos. fm ta. non pōt peti. **Item** dicitur hic si defecerit conditio pretor tuerur fm ta. ac si accepisset cōtra ta. sed quid si extiterit conditio. **Dicit** glo. remanebit datio firma: vt. j. e. l. s. si quis ita. Sed tunc quero quid si deficit conditio. Glo. responderet aut fuit institutus suus aut extraneus. **Primo** casu cōfirmatur. sed hoc scōm dictum non est veruz totaliter si essz talis que veniret ab intestato per vñ agnati vel vnde cognati. **Terre** fm ta. vnde legitimi vel vnde agnati: vt. j. e. l. sub conditione. z statiz dicam latius. **Querit** glo. vtrum bono. pos. q datur pendente conditione sit iuris aut facti. In hoc sunt opi. sed glo. dicit q est facti: z ideoz no. s. de here. insti. l. si quis instituat. sed Ja. de are. dicit aliter vt refert Ly. in. l. si pater. C. de insti. z substi. in vlti. q. z clarius in. l. filijs matrem. de inoffi. testa. Et dicit aut est institutus extraneus sub conditione qui nullo modo erat ab intestato successurus: z tunc ista bono. pos. que ei datur est facti z tribuit sibi hoc solum: vt existente conditione non habeatur necesse de nouo petere. **Item** tribuit aliud fm Jac. de are. quia misus in possessionem iste poterit exercere omnia tanq curato: datus bonis. ita no. **De** als Ros. in. l. si quis instituat. s. de heredi. insti. licz gl. ibi aliter dicit. Si vero iste erat extraneus talis qui veniret ab intestato z succederet per vnde legitimi vel vnde cognati: z tunc nō est iuris adueniente conditione bono. pos. fm tab. conuertetur in illā que sibi competeret: vt. j. ea. l. si sub conditione. z dicitur iuris: quia in omnem euentum tribuit ius. **Aut** est filius institutus: z tunc aut fuit institutus sub cōditione ptraia: aut ca

Quiss
e mū. s.
si sub
conditione:
vide imol. z
ibi bar. in. l.
su⁹ quoqz d
here. isti. cir
ca pn. dubi.
taui alias scri
ptū z non i
uēio: an ista
bo. pos. fm
ta. hēat locū
in coherede
dato sub cō
ditione alio
pure institu
to in totū z
si regio ter.
q de hoc lo
quar. z vide
tur q nō. z
vnde isto ca
su hēres in
stitutus pu
re pēdētē p
ditione hēat
p herede i
solidū vt p
doc. i. l. ij. s.
si pō heredi
peti. si datū
ē vni a testa
toze iure al
teri denega
tū iterim cū
sit puiuz d
herede z ad
ministratoze
facit. l. si in
ter me z te d
execu. rei iu
di. j. l. i. si qz
cū pcurato
rio. s. fi. s. d
pcur. z expō
sa puiuz tes
tatoris fac
cessare tacit
tā puiōne
. l. fina. C. de
pac. cōuē. vi
de tñ gl. in
. l. iij. s. si qz
ex liberis. in
ver. cōdi. s.
de s ta. sed
illa gl. possz
intelligi qñ
ille coheres
pure institu
tus fuisset i
stitus in pte
tñ qd no.

suali aut mixta. **P**rimo casu est facti et non potest conuerti in vnde legitimi: quia est quid sibi imputetur cum conditionem non impleuit: et ita dicit glo. que incipit casualis vel et. Aut fuit institutus sub conditione mixta vel casuali: et tunc aut in defectum non fuit exheredatus: aut fuit exheredatus. **P**rimo casu h3 bo. pos. qua est iuris: et ideo in oem euentuz ius tribuit: vt hic. Scdo casu qñ in defectuz conditionis fuit exheredatus et tunc aut fuit exheredatus non rite: aut rite. si non rite tribuit ius et p inde est ac si exheredatus non erat: vt. l. non putauit. §. non quis. §. de ptra ta. Si vero fuit rite exheredatus: aut ita q non poterit rumpere p querelam: et tunc non tribuit ius. als si poterit rumpere: tunc secus. hec vltima opi. non videtur vera: qz l3 posset rumpere p querelam illa bo. pos. non potest in aliam conuerti ante plataz querelam: nec ius hoc vult: et sic d necessitate expectabitur q ille adeat. **P**redicta vera si conditio sit adiecta in fauorez filij: qz tunc datur illa q est iuris als secus: vt no. doc. in. l. filius matrem. C. de inof. testa. dic vt ibi p Ja. de are. **P**redicta dicitur q deficiente conditione bo. pos. fm ta. conuertitur in ptra tab. **Q**uero vtrum hoc sit verum in distincte siue filius sit institutus siue exheredatus in defectum conditionis. **Q**uidaz in vltima glo. videtur dubitare: sed ego pcedo id q dicitur hic in gl. esse verum: qz si conditio deficit siue alius sit institutus siue non potest peti ptra ta. quasi tale testm sit ex quo potuit adiri hereditas: qz illud est verum pendente conditione ab alio q ab illo. Sed si potuit filius adire tunc non datur bono. pos. ptra tab. **E**t ideo dicit qz alius institutus erat d3 peti cõcuruz cõ filio preterito: et ideo conuertitur in ptra ta. **Q**uero vtrum qñ sit ista conuersio sit necessaria noua petitio vel agnitio. **L**erte non: vt. l. iij. §. si sub conditione. §. de ptra ta. sibi dum dicit accepisset in preterito: tñ non arbitror: q est male dicitur si de nouo petatur. **A**ltimo scias qz hic. §. h3 locum qñ sit existente conditione sine dubio d3 dari heredi scripto. sed si esset dubium qz haberet alium cui faceret partem per concursum: tunc dicit vt dicemus. j. ca. l. §. si quis ita.

Quero vtrum vide qd no. bar. et bal. i. l. ij. C. d. succed. edi.

Pro qua. **V**idistis supra quo tempore petatur bo. pos. fm ta. nunc psequitur videre p qua parte petatur. **G**lo. op. et videtur qz interim debeat tota petitio vniri. ar. j. de assi. liber. l. sub conditione. §. i. et l. ex semisse. de acqui. here. **I**sta questio est multuz difficilis. ideo examina plene. in. l. ij. §. si pars here. peta. et dixi. §. de le. i. l. plane. §. si con iunctim.

Ex primis. **R**atio dubitandi erat qz videtur qz debeant con iungi: qz si ille est institutus per. xiiij. anos. ergo intra. x. qd hic remouet. p hoc. §. de vul. et pup. sub. l. ex facto. §. item quero.

Si quis ita. **O**pp. qz tertius non admittatur quia non est institutus. primo loco: vt. §. prox. §. Sol. in spicimus mentem fm quam primo loco est institutus non autem inspiciamus ordinem scripture vide glo. que incipit ex gradu: ibi. l3 sit ar. cõtra dic vt ibi. nam ille. §. debet intelligi fm istum: vt non cõsiderem ordinem scripture: sed mentem et. vt. l. si quis instituat. de here. insti.

Si quis ita instituerit. **D**icitur hic bo. autem pos. et cõtra immo pendente conditione potest peti bo. pos. vt. §. ca. l.

§. si sub conditione. **D**icit glo. ibi de bo. pos. q est facti hic iuris. trussa est. **A**lij dicunt qz non potest ita quin possit reuocari. trussa est etiam. **A**lij dicunt qz hic et ibi potest peti ea que est iuris: et quod dicit hic non peti. l. irruocabiliter. **T**u dicit qz ibi loquitur quando existente conditione vnus solus vocatur. tunc enim ille in possessionem mittitur. hic autem ex existentia conditionis incertum est quis vocetur: et ideo non potest fieri missio in possessionem. **N**on enim possumus dicere quare magis vnus frater qz alius in possessionem mittatur: qz non sunt inuicem instituti nec per cursum faciunt partem: sed si esset vnus institutus alius substitutus: tunc institutus pendente conditione mitteretur in possessionem: qz hec fuit voluntas defuncti: vt instituto substitutus preferatur.

Si duo. **S**i substitutus preferatur con iuncto conditione cessante con iunctus admittatur. h. d. **I**n hoc ver. no. duo. **P**rimo no. quod dixi in casu et plene dixi in. l. re con iuncti. §. de lega. tertio. **F**allit quando qz ppter presumptram voluntatem defuncti: vt. l. qui dam testamento. §. de vulg. et pupil. et ibi tetigi. **S**ecundo no. qz portio accrescat sine noua petitione de quo habuistis plene in. l. sed cõ patro no. §. de bo. pos.

Ex. §. sequenti.

Si monachus fuit heres institutus et transfuit ad aliud monasterium cui acquirit.

Si seruus. **D**icitur hic qz transit ad nouum dominum. ptra immo videtur quod apud primuz debeat remanere: qz institutus videtur eius contemplatione vt. l. cum aliquis. C. de iure delibe. **G**lo. faterur contrarium: quia licet domini noui iussu acquirit tamen primo tenebitur restituere per conditionem sine causa. sicut in seruo fructuario vel bona fide possessore ita dicit glo. **F**ateor: id quod glo. dicit qz restitui ei cuius contemplatione est institutus debet referre ad casus positos in gl. scilicet ad seruum fructuarium vel ad bona fide possessum non ad casum de seruo alienato: quia debz imputari domino alienati: vt videatur alienare cum omni causa cum apud emptorem est cum causa non sine causa. **I**tem dicitur hic qz hereditas debetur nouo domino. contra immo domino antiquo: vt. l. si post. §. si. §. quando di. leg. ce. et l. que le. j. de re. iur. **S**o. aliud in legato aliud in hereditate. ratio qz in legato inspicitur tempus mortis adire hereditatis. **S**ed quid in fideicommissio restituit. **G**lo. videtur dicere idem quod in hereditate. **V**idete in fideicommissio e idem quod in bo. pos. vel in hereditate quo ad ea que ponuntur in. l. seruo inuito. ad treb. non quo ad ea que hac. l. dicuntur. naz fideicom. vni uersale queritur domino inuito seruo vt dicam in. d. l. seruo. et ante restitutionem transmittitur: vt no. plene in. l. apud iul. §. antistia. §. ad treb. et sic non potest dici idem quod in bo. pos. vel hereditate qz tum ad casum nostri. §. sed est idem quod in legato: et hoc tene menti: qz est vile: qz si aliquis monachus fuit heres institutus vel aliquid sibi relictum et transfuit ad aliud monasterium. certe ex predictis apparet cui monasterio acquirat sicut dixi in seruo.

Cui monasterio. si monachus fuit heres institutus et transfuit ad aliud monasterium cui monasterio acquirat vide qz no. bal. i. l. i. C. qz admitt. in. x. col. **C**ui monasterio. si monachus fuit heres institutus et transfuit ad aliud monasterium cui monasterio acquirat vide qz no. bal. i. l. i. C. qz admitt. in. x. col. **C**ui monasterio. si monachus fuit heres institutus et transfuit ad aliud monasterium cui monasterio acquirat vide qz no. bal. i. l. i. C. qz admitt. in. x. col. **C**ui monasterio. si monachus fuit heres institutus et transfuit ad aliud monasterium cui monasterio acquirat vide qz no. bal. i. l. i. C. qz admitt. in. x. col.

Chartis. **V**idetur hic et gl. dicit qz instrumenta possunt scribi in chartis rasis. l3 p suetudo non seruat.

In sub conditione.

C. §. si seruus. postof in gl. **P**ro hoc optime facit. l. si qz seruus. §. de ac. et p. et ita alias rñdi d iure put hic dicit. l3 hac rōez nō vidit sem h bñ facit qd no. in. l. aditio. §. d acq. here. et l. i. si seruus. §. si qz omif. cau. tel. i. pñ. vide **I**mol. q dñuz videt tenere in. l. si mibi et tibi. §. regula d lega. i. **C**ui monasterio. si monachus fuit heres institutus et transfuit ad aliud monasterium cui monasterio acquirat vide qz no. bal. i. l. i. C. qz admitt. in. x. col. **C**hartis rasi scribi dicit tñ **L**y. in. l. compara. C. de fi. instru. qd d trabis fidet istu scripti i chartis rasi. arg. l. si. C. de edic. vi. qd pot p cedere qñ p rasurā remā fisset aliqua cicatrix alias forte secus p istu tex. qd in chartis p foratis vide bal in. l. con tract. i. vij. col. C. de fi. instru.

De bo. pos. fm tab. **U**bi dicitur qz non potest ita quin possit reuocari. **A**lij dicunt qz hic et ibi potest peti ea que est iuris: et quod dicit hic non peti. **T**u dicit qz ibi loquitur quando existente conditione vnus solus vocatur. **S**i duo. **S**i substitutus preferatur con iuncto conditione cessante con iunctus admittatur. **P**rimo no. quod dixi in casu et plene dixi in. l. re con iuncti. **S**ecundo no. qz portio accrescat sine noua petitione de quo habuistis plene in. l. sed cõ patro no. **E**x. §. sequenti. **S**i monachus fuit heres institutus et transfuit ad aliud monasterium cui acquirit. **S**i seruus. **C**ui monasterio. si monachus fuit heres institutus et transfuit ad aliud monasterium cui monasterio acquirat vide qz no. bal. i. l. i. C. qz admitt. in. x. col. **C**hartis rasi scribi dicit tñ **L**y. in. l. compara. **I**n sub conditione.

De hoc vidistis plene in. l. ij. §. si sub conditioe .s. eo. titu.

Videndum. Hic est nota. casus. Contra hunc. §. op. fm hoc videtur qd filius sit deterioris conditiois qd extraneus: quia filius certis psonis legata pstat: extraneus non. Sol. intellige de filio instituto sub conditioe in cuius defectu alius fuit institutus quo casu habet necesse venire per contra ta. secus si in defectu conditionis non esset alius institutus: qd tunc aut deficiente conditioe veniret ab intestato et nemini legata pstatet. **U**ltimo no. qd licz pendente conditioe quis petet bo. pos. tamen non propter hoc quis dicitur de cedere testatus. sed inspiciamus finem vtrum existat conditio vel non: et tunc iudicabimus sinez an decesserit testatus vel non.

Ex. l. sequenti.

In bonorum possessio fm tabu. datur cuiusqz instituto.

Item. Dicitur qd ille institutus sub conditioe petit fm ta. qui est institutus vtiliter Sed extra nullus institutus sub conditioe est institutus vtiliter: vt. l. si quis sub conditioe. §. si quis omis. cau. te. So. huius timore quidam restringunt oes leges que dicunt qd instituto sub conditioe datur fm ta. in his qui possunt ab intestato succedere vel p contra tab. vt. l. ij. §. si sub conditioe. §. e. z. §. l. pr. Sed Jo. contra: qd bo. pos. datur cuiusqz instituto. sed si deficit conditio tunc distinguit inter extraneos et filios et venietes ab intestato. ad rationem in contrariis videtur qd qd dicit vtiliter exponitur. s. a lege: qd nisi obstat et dicitio que solum obstat non obstat aliud impedimentum. simile habuistis in. l. iij. §. si. z. l. seq. §. de leg. pstatan.

Am tabule. No. qd dicitur plus si qd destruat si remanent. vij. sigilla que reguntur sufficit: et sic no. qd septem sigilla regunt alia non valeret: vt. l. i. C. e. ti. Secundo no. qd si in testamento sint plures. vij. testibus scripti: et illi qui sunt supra scripti. i. vltra numerum scripti negent se interfuisse non propter hoc vitiatur testm. vide bitis in. l. i. in fi. §. que admo. te. ape.

Ex. l. sequenti.

Institutus alternativie sub duabus conditio nibus contrariis et in diversis portionibus p qua portioe petet bo. pos.

Ita scriptum. Ibi ex parte no de terminata. s. ex qua parte fm By. alij habent in littera parte sexta. et sic videtur glo. habuisse in tex. suo. sed By. dicebat vacat: et sic debet intelligi et legi alio modo: et fm lect. By. est multum clara. sed fm lect. prout habes in littera sexta gl. legit alio modo: sed non applaudit littere. **U**ero tamen fm lect. glo. ponamus qd qdam est institutus alternativie sub duabus conditio nibus contrariis in diversis portionibus p qua portioe petet bo. pos. Dicit gl. qd est in electione sua petat ex maiori portioe vel ex minori: et bene dicit: sed non applaudit huic littere. **O**ppo. fm lect. By. videtur qd aliquis sibi met non potest substitui: vt. l. si servus coem. §. ticius de vulg. et pup. Sol. non ob. imo concordat quoniam hic mutatur causa: quoniam deficiente conditioe prime institutionis incipit habere locuz substitutio vide glo. que incipit condit. ibi. §. de bere. in sti. dic imo de vul. et pup.

Ex. §. sequenti.

Licet testator dicat si filius meus decesserit i pupillari etate bona mea deueniant in talem p hoc no est quin substitutio sit pupillaris.

Qui filio. Hic est nota. casus et menti tenendus. **O**ppo. per pupillare substi. succeditur pupillo: vt in sti. de pupill. substi. in prin. sed hic mihi dixit heres esto. ergo fuit vulgaris non pupillaris. So. dicitio mihi no ob. qd intelligitur mihi. s. per mediam personam pupilli. ita habuistis in. l. i. §. de vul. et pup. et ibi no. et sic. no. qd dicitio mihi: nihil operat. Et hoc est vtile ad. q. quam vidi de facto dicebant verba testi et voluit qd si decesserit in pupillari etate bona ipsius testatoris deueniant in tale. op. qd non erat pupillaris: quia testator dixit tm de bonis ipsius testatoris non de bonis ipsius pupilli. sed omnes doc. dixerunt contrarium: quia illa verba bona ipsius testatoris nil operantur: et perinde est ac si non essent adiecta et succedatur pupillo in omnibus bonis testatoris et pupilli: et illa verba nil operatur. sicut hic dicit de dicitio ne mihi. qd tene menti.

Quidam testamentuz.

No. qd in testamento in scriptis datur fm ta. in testamento nuncupatio datur bo. pos. fm nuncupationem: vt hic. et habetis. C. e. l. ij. tamen ille qui petit bono. pos. fm nuncupationem debet facere fidem de testa. patris. alio non admittitur: vt. j. l. p. xxi.

Ex. l. sequenti.

Substituto petenti particulam testamenti debet dari cu heredis institutione.

Bonorum. **O**ppo. et videtur qd testamentum patris non sit necessarium: vt. l. sed et si contra. de vulg. et pupilla. **S**l. dicit ab initio oportet qd pater faciebat sibi testamentum vt valeat testamentum filij. sed si testamentum patris expugnat: distingue vt in glo. **E**x hoc habes qd si aliquis petat particulam testamenti: vt substitutus pupillariter tunc debet sibi dari a notario cum heredis institutione. ratio quia substitutio sine institutione non valet. de hoc per docto. in. l. fina. C. de preci. impera. offe. et l. argentarius. §. i. §. de eden.

Al ex liberis. **I**sta est bona. l.

Nota ex hac. l. q. l. qui duos in princip. §. de reb. du. que loquitur quando incertitudo de prioritate et posterioritate emanat propter casum: quia ambo decesserunt vno casu habet locum quando decesserunt diversis casibus si tamen alias incertitudo emanat in defectum conditionis: vt hic. **O**ppo. qd ista obscuritas vitietur substitutionem: vt. l. duo sunt tici. §. de testa. ru. Sol. ibi emanat incertitudo circa personas eorum qui sunt instituti. hic circa personas eorum quibus est facta substitutio. **I**tem oppo. j. de verborum obliga. l. continuus. §. illud. Solu. illa magis concordat: quia illud vt valeat stipulatio. hic vt valeat institutio. **O**ppo. de. l. si fuerit. §. de reb. dub. vbi est necesse qd substitutio facta per ista verba qui ex liberis et c. verificetur per vnum non per duos. Sol. hic speciale: quia defunctus voluit qd in hereditate ultimo morientis inueniret hereditatem patris. dixi in. l. qui duos in principio. de reb. du. **I**tem oppo. de. l. euz qui. §. ad treb. Sol. ibi in substioe si deicommissarij. hic in directa pupillari. Ratio fuit

b Dixerunt suu. No. p iudice dele. referu te tatione expē sarū vt nō si bi s; dlegati competat ta ratio. z vide bar. in. l. ter minato. C. d fructi. z lit. expen.

Ita scriptu .s. q si lio. vtile ad .q. vba ipro ptiat vt valeat substitutio pupillaris. idē d iure ē dicēduz si testator ap posuisset v. bū nō exp. suz: s; tacitū puta si dixit si filius meus decesserit i pupillari etate volo q bona mea vcdant z distribuatur iter pau peres xpi p comissarios meos. naz h cōprehēdit q comissarij accipiāt bona ppria auctoitate z sic cōprehēdit directa pupillaris si cut si dixit q bona ipsi us pupilli vcdant p hoc no. p bar. iū etis his que ipse voluit i. l. cēturio. f. §. ij. pnci. q. ē qd sit tē. d vul. z pupill. lz repiaz qd pe. de anch. i p filijs suis videat firma re sū eius qd hic dicit bar. s; forte nō bñ. s; hac .q. hētur p pau. s; ca. in. l. i. de vul. et pu. vid bal. in. l. scibus in. xvij. col. d ipub. ang. i. d. l. i. i pñ. limitat istuz .s. duobus modis. ADDE cō. filium. d. pe. .vij. et vide bald. cōstio. .ccccxxij. .iij. li.

quia in hereditate vlti mi voluit testator: reperi-
re hereditatem p̄mi: que ratio cessat in contra-
rio. dixi in l. qui duos in principio. §. de re. dub.
Item opponi. de manu. testa. l. cum ex pluri-
bus. Sol. vt dixi in l. duo sunt ticij: quia est incer-
tudo personarum quibus aliquid relinquitur
sed hic instituti nō sunt incerti lz sit incerta mox
pupillo:um.

Filius. Querit glo. vtrum sibi pos-
sit imputari cur non misit pro-
curatorem. Glo. dicit q̄ non. Allegat. l. ab ho-
stibus in p̄nci. §. ex qui. cau. ma.

Testamento. Dic est subtilis
§. 7 primo ponit
vnum dictum. secundo eius limitationez. tertio
ponit aliud dictum quod videtur simile primo.
quarto assignat aliq̄s dissimilitudines inter istō
dictum tertium z primū. secunda ibi plene. ter-
tia ibi non secus. quarta ibi nec putauerit: z bre-
uiter. h. d. Testamentū eius qui se dedit ad ar-
rogandum irritatur nisi postq̄ factus fuit sui iu-
ris noua voluntate approbetur. Item testamen-
tum primū tollitur per secundum nisi secun-
dum postea incidatur: vt primū confirmetur:
quia tunc primū ad excipiendum tñ valebit.
hoc dicit. In tex. in fi. ibi actori idest heredi
scripto in secundo testamento opponatur p̄ he-
redem scriptum in primo possidentem z conuē-
tum inspiciatur. l. si est scriptus in primo testamē-
to: z tunc posset euz opponere non als. Que-
ro in prima parte quare primū. testamentum
tollitur exceptione. Dicit glo. quia capitis dimi-
nutio est de iure pretorio. ideo non potest tolle-
re testamentum quod est de iure ciuili. ita dice-
bat Bzo. Quil. reprehendit dicens q̄ capitis di-
minutio est de iure ciuili: vt in sti. de le. agna. tu.
§. si. z edictum de capitis diminutione positū
in ti. de capi. dimi. non inducit diminutionē: sed
restituit actionem in capite minuto. Et gl. dicit
except. doli: quia per recentem voluntatem qua
si arrogatio facta tenuerit. Nec so. non est bona
quia in prin. huius. §. non fuit aliqua recens vo-
luntas: sed solum se dedit ad arrogandū: quare
dic quod dicit de exceptione doli debet intelligi
de exceptione facti seu intentionis: q̄ testamen-
tū tollitur ipso iure: vt. l. i. §. exigit. §. e. z ibi no.
z. §. de iniur. testa. l. i. Non ob. in sti. qui. mo. test.
in sti. §. non tñ. vbi dicit q̄ non per omnia irrita-
tur. z sic tex. ibi dicit nō per omnia: q̄ pōt ex no-
ua voluntate confirmari: vt hic. in secundo casu
quia immo ille. §. hoc probat. q̄ cum confirmet
de iure p̄torio: appet ergo q̄ de iure ciuili i totū
erat rescissum. Secundo quero vtrum omnia
que habet qui dat se in arrogationem in arroga-
torem transeunt. De hoc dic in sti. de acqui. per.
arro. Circa secundam partem quero quot te-
stes debent habere iste littere q̄ confirmant istā
voluntatez. Glo. dicit. v. Idem no. C. de codi.
l. i. z no. in l. heredes palam. §. sed si notam. §.
de testa. vbi videtur dicere q̄ sufficiāt duo. By.
ibi dicit z bene. quandoqz adhibet voluntatem
ad confirmandum voluntatem inualidaz: z tūc
requiruntur. v. vt hic. Quandoqz adhibent ad
declarandum voluntatem validam: z tunc suffi-
ciunt duo: vt ibi. Dices tu quomodo ex volun-
tate probata per. v. testes potest deberi heredi-
tas cum. vij. requiruntur: vt. l. hac consultissima.
C. de testa. z. l. cum tabule. §. eo. ti. Respon. suf-
ficat q̄ in p̄mis tabulis confirmatis fuerint. vij.
Ex illis enim p̄mis tabulis agitur non ex secū-
dis: z hoc fit de iure pretorio per bo. pos. fm ta.

vt in sti. qui. mo. testa. in sti. §. non tñ. facit. l. con-
ficiūt. §. si post. §. de codicil. Erit ergo hic cas-
sus in quo bo. pos. fm tabu. erit necessaria cum
de iure ciuili nō possit adire. Alij casus i quibus
bo. pos. non est necessaria no. per glo. z plenius
per docto. C. vnde legit. l. vlti. Veniamus ad
ver. non secus. hic innuit q̄ ideo sic quoniā fm
testamentum inciditur: vt reconualecat primū
sicqz per recentem voluntatem primū recon-
ualecat: sed hoc videtur contra ver. nec putauit
rit. Dicit glo. inter hunc casum z superiorem est
dissimilitudo z similitudo: vt in gl. habes. Sed
prima dissimilitudo non est bona: quia per ar-
rogationem tollitur ipso iure sicut per secundū
testamentum: vt dixi. §. primo. Item dicit gl.
est dissimilitudo in re suscitatione: z in hoc dicit ve-
ritatez. vnde apparet q̄ dissimilitudo est quo ad
excipiendum: sed quo ad agendum est similitu-
do. Opponi ad ver. nec putauerit. dicitur h
q̄ hic agitur de viribus exceptionis non testa-
menti: z sic innuit q̄ primū per secundum tol-
latur ope exceptionis. contra in l. sancimus. C. §.
test. vbi tollitur ipso iure. Dicit gl. hic non dicit
q̄ primū tollatur ope exceptionis: sed dicit q̄
oppo. exceptio agenti ex secundo per scriptum
in primo: z sic refertur ad proximū. alij referūt
ad primū quod nō placet: quia hec lectu. non
aptatur ad principium. Item dicitur hic q̄ a
genti ex secundo opponatur exceptio doli. con-
tra videtur q̄ per cancellationem tollatur secun-
dum ipso iure: vt. l. i. §. de his que in te. delen. z
l. si ita scriptum. §. de lega. ij. Sol. vbi testamen-
tum cancellatur anteq̄ sit perfectum tollitur ip-
so iure. Si vero post testamentum perfectum:
tunc non tollitur ipso iure: vt hic. z no. in l. i. §.
de his que in te. delen. Dic innuit q̄ tantum ille
qui est scriptus in primo testamento potest op-
ponere exceptionem doli. Contra exceptio doli
ex parte opponentis est in rez: vt. l. ij. §. plane. j.
de doli exceptio. Sol. quedam est exceptio doli
descendens a dolo commisso in agendo: z tunc
loquitur lex contraria. Quedam est exceptio do-
li descendens a dolo commisso in forma agendi
z tunc non est iuris: quia illa exceptio non com-
petit vniformiter cuilibet conuento. nam si con-
uentus est scriptus in testamento cum habeat
voluntatem defuncti sibi competit. Sed si con-
ueniretur extraneus: tunc sibi non competit si
comittitur doli in actione querenda: quia vni-
formiter committitur contra quemlibet vnde q̄
cunqz conuenitur haberet. Dicitur hic q̄ pos-
sidentem habet exceptionem. quero vtrum contra
extraneum possessorem habeat actionem. Res-
pon. non quia non reconualebit: vt datur actio
contra aliquem: sed datur exceptio possidenti
nota glo. super verbo resuscitauit. Quero
quid si nemo possideret quis istorum duorum
deberet poni in possessione ex edicto diui adria-
ni. Secundus non: quia tabule sunt cancellate:
z illud edictum habet locum quando testamen-
tum non est vitiatum non cancellatum zc. Sed
comittitur in possessione scriptus in primo si ha-
bet testamentum non vitiatum non cancellatū
quia habet potiora iura: vt hic z preferetur: vt
l. edicto de edic. diui adriani tol. Ultimo h
l. facit ad materiam vtrum quis posset oppone-
re de iure tertij. Et quidam tractabant hic vt do-
minus Ray. doct. tractat in l. cum seruum. C. de
seruis fugi. dixi plene in l. ij. §. primo de except.
rei iudica.

a Cti ex
q liberis
§. te-
stamento. Cti
de bal. in. l.
fi. in. ix. col.
in versi. i. q.
rē. C. vñ le-
gi. Et de in-
tellectu hu-
ius. §. vide
et bal. p. du-
es col. in. l.
sancimus.
C. de tes.

b C Glo. die
v. add bal.
in. l. fi. in. ix.
col. in versi.
que. C. vñ
legit.

Scriptus Ad hoc ut he-
res possit hac
bo. pos. agnoscere requiritur qd ipse cer-
tus sit demonstratus in testamento et qd certa por-
tio sibi deferatur. alias secus. **C** No. qd heres dicitur
demonstrari certa demonstratione: ut. l. i. iudem.
C de testa. l. i. hac plurissima. C. qui test. fa. pos.
C Secundo no. ut valeat insto dicitur certa portio
institui que sibi deferat. **C** Itē op. et videt qd ta-
lis institutio no. valeat: ut. l. si qd ita de here. isti.
Sol. in glo. et pbatur hoc so. in. l. i. s. de here. in-
sti. **C** Sed ad hac so. op. de hac. l. i. qd si ita. vbi
conditio de presenti. h. sit falsa no. viciat. So. ibi
fuit p ditione alternatiua vna de presenti alia de fu-
turo. vnde h. conditio de presenti sit falsa: tñ pp il-
lam de futuro no. vitatur. Itē vñ qd defectus co-
ditionis no. vitatur: ut. l. i. s. si sub condicione. C. e.
et de codi. insti. per totum. So. ista conditio que
pendet ex voluntate testatoris: si no. impletur rema-
net testamentū validū: ut. l. i. s. de here. inst. et. l.
si qd ita. e. ti. et erit practica si qd instituit aliquez
ea pte qua instituit in prio testō: tñ iste instituit
est bonorum possessor ex scōo testō ligdato p of-
fensionē primi. sicut dico in laudo. nā no. agitur
ex laudo: qd ex snia arbitri no. oritur actio: ut. l. i.
C. de arbi. Itē snia arbitri est qd dicitur: ut. l. si
meis. s. recepisse. s. de arbi. et sic agez ex dco cō-
promissi ligdato et declarato per lauduz postea
latum.

C Si a patre qd fu. ma. Rica.
Ex. Rica. sequenti.

C An testamentū filiis. irritetur pp preteritio-
nem parentum.

C Continuat hac rubricā glo. et bene et etiā i gl.
sunt subtiles. q. aduerte ad eas. **C** Primo qrit
gl. quare hic iuriscōsultus fecit mentionē filij emā-
cipati. Ad hoc respondet glo. et bene: qd fm ista
tēpora filius in prāte constitutus no. pōt facere
testm. ideo no. erit necessaria p tab. Poterat tñ
testari filiis. de castrensi vel quasi: et tñc no. sub-
iacet querele vel cōtra tab. ut. l. si. C. de inof. test.
et sic de filiofa no. erat tractādū. sed de emācipa-
to tñ. **C** Quero an sit verū hoc hodie qd testm
filiis. no. subiacet querele vel p ta. in castrensi vel qd
si. Dicit glo. qd dicit qd sic. h. se pfirmat auē. p
byteros. C. de epi. et de. Circa hoc sunt glo. va-
rie. quidā dicūt qd etiā oliz no. hēbat locū quere-
la vel p ta. in castrensi vel qd si. ita no. in. l. qd de inof.
C. de inof. test. et de li. pte. auē. ex cā. et. s. de inof.
test. l. i. Alij vidētur dicere idē. hodie tñ in hoc ē
mutatū: qd hodie pōt agere p ad legitimā con-
ditionē ex. l. ita no. in auē. p byteros. C. de epi. et
de. et. l. cū lege. e. ti. et de san. episc. in auē p byte-
ros. Alij gl. dicūt qd iura antiqua in hoc sūt cor-
recta. ita no. hic. alia est in. l. papi. s. pap. s. de in-
offi. test. alia est in auē. in testō. C. ad tertul. i. l. si.
C. de inof. test. Itā ultimā partē h. de ra. quā
puto verā. rō qd in corpe: ut cū de ap. cog. s. cās
et se. dñ qd testm filiis. irritat pp preteritionē vel ex-
heredationē parentū pterquā quo ad legata. h.
filiis. no. pōt testari nisi in castrensi vel quasi.
go videtur qd debeat irritari.

Emancipatus. hic qd
p preteritū h. p ta. Cōtra imo qre-
lam: ut. l. p filiū. s. de inof. test. Dicit
glo. expone qrelā. i. p ta. hoc est face-
re violētā littere. Quare dic. ibi loqitur in pte q
no. dicitur institui: qd filiū pcedebat: qd erat ex ordine
descendentū. hic no. debebat institui: qd nemo euz
pcedebat. Site habuistis in. l. i. s. si p. s. de pū-

gen. cū eman. lib. et. l. si qd exheredato. s. de iust.
test. et iō pteritū hētur p exheredato sicut dicim⁹ i
preteritōe materna vel materni gñis. **C** Dicit h
ideo h. p ta. qd filius emancipatus querebat sibi
qro vtrū hoc edictū hodie cessat cū filius in prā-
te hodie no. qrat nisi vsufructū. Et. se no. firmat
Glo. et opi. Bug. insti. qui. mo. ius pa. po. so. s.
.i. quod puto verū: qd h. cesset vna rō: tamē alia
remanet: qd est p naturalis et dicit succedere filio
ordine turbato: ut. l. naz et parentib⁹. s. de inof.
test. pro hoc. j. e. l. in fi. et qd not. j. de priui. cre. l.
vener. s. in bonis. et insti. de nupt. s. affinitatis.
C Quero que sit vñ inter bo. pos. p ta. que dat
p rono et illā que datur p rō. Dicit vñ in glo. et bene.
C Quero qd si iste filius decedit intestatus. Di-
cit glo. hēbit vñ liberi vel vnde parētes. et ita no.
in. l. qui se p rō. in fi. glo. mag. C. vñ liberi. **C** Di-
citur hic auus pauus et. quid de ulteriorib⁹. di-
cit glo. idē per. l. i. s. parētes. j. de gradib⁹. meli⁹
facit. l. i. s. gñalr. s. de. prestā. **C** Quero qd de
ascendentibus p lineaz maternā. Rñ. no. h. cōtra-
ta. qd pteritio p exheredatione hētur: ut. l. cūz fi-
lium. C. de inof. te. et facit. l. illud. s. ad testamen-
ta. s. de cōtra ta. **C** Ultio scias qd ubiqz i hoc
ti. vel in ti. de p ta. datur p rono p ta. hodie ē ve-
rum si preterit cū cā. alias statiz testm est nullum
sicut si cēt preterit⁹ filius su⁹: ut. s. aliud quoqz
capitulū. in auē. ut cū de ap. cog. Dices tu quō
pōt esse qd pretereat cū cā: nōne est exheredare.
rñ. non qd exheredare est ab hereditate priuare:
ut. l. iij. C. de lib. prete. vnde dicit filiū no. instituo
quia tale quid fecit. vel lego. x. qd tale qd fecit.
et ista est pteritio cū cā. ita debetis intelligere.

Aepos. No. casum mirabilē quo fm
hec iura filiis. h. heredem.
C Op. de. l. i. j. de castre. pe. So. hic spāle et sū-
est spāle in dote ita hētis no. in. l. post dotē. s. so.
ma. Sed hodie indistincte filiis. h. heredē in
aduēncijs: ut. l. quod satis. C. de bo. que libe.
Ex. s. sequenti.

C An datū simplr filio cōputet in legitimam.

Si parens. No. duos casus in q
bus p repellit a p ta.
C Op. de. l. si quādo. s. illud. s. de inof. test. So.
aliud i filio: ut ibi. aliud in pte: ut hic. **C** El aliter
dicit glo. qd si p succedat filio ex pacto: qd emā-
cipat pta fiducia. et sic p pactū pōt repelli. secus
in filio no. plz. quare dic hic p accepit tñ quātū
ad qrtā sufficit: iō nō h. p ta. ut hic. dū dicit qrtuz
satis est. sed in. l. p rō minus accepit et hoc est ve-
rum. **C** Quero dñ hic ne iudicia eius ingetaret.
quero qd si dedit simplr p filio vel filius patri
tñ qd sufficiat ad legitimā. Dicit: ut. l. cū quo. i. si.
s. ad. l. fal. No. ob. l. si qñ. s. gñaliter. C. de inof.
test. vbi no. iputatur bona. nisi sit dictū: qd ibi lo-
qitur qñ est certū qd pater donat. sed nra. q. loqui-
tur. vbi simplr dat trāsferēdo dñum. no. aut ap-
paret qualr det. et iō dixi hoc anno qd si p q mit-
tit filioz in monasteriū et ponit certā quātitatē pe-
cunie in altari qd illa pecunia sic simpliciter data
cōputat in legitimā. ut. l. cū quo ad. l. fal. et. s. di-
pi. Itē imutatur ad filitudinē dotis que cōputa-
tur i legitimā: ut. l. qm nouella. C. de inof. te. cū
dotis loco istud quod datur filie intranti mōaste-
riū succedit. et ita dñ in vulgari. Itē predicta oīa
intellige fm iura antiqua h. que sufficiebat dari
quoquo relicti titulo. sed hodie oqz qd hēat aliqd
iure institutiōis: ut. d. s. aliud. alias testm no. va-
leret: ut ibi dicitur.

Est et alius. Dicit habetis qd si fili-
us. cepit militare cō-

C Si quis a
parēte fuerit
manuissus
rubri.

C Quero
an. an hodie
testm filij sub-
iacet querele.
adde bar. i. l.
si a milite. s.
.i. de test. mi.
et qd in filio
doctore. vi-
de. j. l. i. s. e.
et alius.

C Adci-
pat. s. s.
nepos. et qd sit
rō bart. tex.
vidz et ibi imo-
lā in. d. l. post
dotez.

C s. si pa-
rēs. ad intel-
lectū h. s. vi-
de. l. stipula-
tio h. mō cō-
cep. d. v. ob.
et h. no. p bar-
to. i. l. si. C. d.
pact. et gl. i. l.
pactum. C. d.
col. vbi bal. i.
iij. op. et gl.
in. l. si qñ. s.
.i. i. v. p gra-
uari. C. de i-
offi. testa.

C Si dedit
simpliciter.
qro nunqd
datū simpli-
citer filio in
legitimā cō-
putet. et not.
ad. l. si qñ. C.
de inof. te. et
est singularis
limitatio h. z
imol. in. l. ti-
cio centū. s.
ticio genero
de p. i. et de.
et vide eūdē
in. d. l. cū qd
C. Cōputat
in legitimāz
no. p eo qd
dat mōaste-
rio p filia ad
de bart. i. d.
s. ticio gene-
ro. in fi. et idē
dicit bal. i. l.
qm nouella.
in fi. C. de i-
o. s. test. et per
ista die bal.
in. l. si. in. xij
col. C. d. do-
promissa. qd
pater tenet
dotare filiaz
volentē igre-
di mōasteriū

q. s. r. e. ali. glo. idē testa mēta docto rū nō stabu lanf r. istam glo. all. doc. in. l. miles. i prin. j. de re iudi. b n On v. q. hēat reuocato: iā An fili? r. e. pater reuo / cēt bona i eo rū fraudem alienata add bal. in. l. h. d. reuocā. hio q. i frau. cre. r. no. p. doc. in. s. uē figo. j. isti. d. acti. r. bal. i. l. i. in anpe. col. i. v. viter. j. de inoffi. dōa. r. bar. r. bal. in. l. ij. i. fi. C. si qd i fra. pa. r. qd no. bar to. in. l. here. C. de bo. au. C. de iud. pos. C. Est dona tio. h. legat bal. i. l. h. C. de reuo. do. d. C. At es a li enuz. Et ista ē magis cōll littera. atten de tū q. v. idē q. h. sit p. casuz i. l. pa. pi. s. figo im pubes. s. de inof. te. r. v. de bonū tex. i. l. heredita. j. de bo. au. i. i. d. i. pos. fi. r. ibi bart. r. p. riu tenuit ipemet bar. i. l. i. s. h. nec r. ipuberi. s. de col. bo. e p Antoni us. h. l. est no. h. do cto. in. l. frēs C. de inoffi. te. r. ibi vide C. De bo. pos. ex te. mi li. rub. f n On est dubiū. No. r. adde bar. i. l. h. C. de testa. p. h. q. a iure cōi recedat tali tpe iuxta no. in. l. de etate eū si. ad tre. e adde quod floriant. i. l. militis d. te. mil. p. illum tex. vult dici posse q. sicut milite testan te in p. hictu belli ē remis sa solennitas testū i testō. idē cēt in pa gano testate

tra eius testm nō dat 3 ta. in aliquo nec in castrē si vel quasi: nec in alijs bonis. Hoc puto hodie q: cū in castrēsi vel qsi hēat locuz querela multo magis in alijs. Querit glo. qd si cepit milita re alia militā: ut q: doctor uel aduocat. gl. idē q: fauores sunt ampliandi qd no.

Patrem. Done casum fm tertiam lec. r. dic p. fuit iustitutus in testō filij. r. per errorē petijt r. accepit 3 tab. que ritur vtrū possit redire ad h. tab. Et ruidetur q. sic. vel forte esset meli' dicere q. p. accepit bon. pos. 3 ta. tū testm erat nullū r. poterat ab intesta to succedere. Lerte pōt redire ad ius suuz: vt ab intestato succedat. Itē ponit glo. casuz hic alijs modis de quibus nō curo.

An p. vel filius habeat reuocatoriā in bonis per ipso alienatis. Ex. l. sequenti.

On usqz. Nec est singularis. l. r. alibi nō repitur.

Op. q. qnqz etiā ingenui cogunt alie nare vel emere: vt. l. iul. i. s. idē celsus. s. de acti. emp. So. ibi speciale vt no. i. l. i. i. i. C. de 3 ben. emp. Itē op. j. si qd in frau. patro. l. h. vbi fili us arrogatus h. reuocatoriā in bonis p. ris alie nantis in fraudē. So. ibi in quarta que debet fi lio arrogato tanq. es alienū. secus si in alijs. Al melius r. est casuz ecōuerso q. filius hēat reuoca toriā in bonis p. ris: r. nō p. in bonis filij: ut hic pro hoc. j. vñ le. l. scripto in fi. Itud est multum dubiū pp rōnez hic positā que dicit q. nō est cō ueniēs q. liberis hoibus r. c. Ex. examinat. C. si qd in frau. pa. l. i. in. vij. q. decretiste in. c. rainuti' extra de test. r. ibi videt casuz. Finaliter dicerem si qd alienatio fuit facta titulo lucratiuo: vt ex cā donationis pōt reuocari p. querelā inofficiōse donatiōis taz a p. re q. a filio si per dona. ledere f. hā illa querela est iuducta ad similitudinē querele inofficiōsi testī: vt. l. vlti. C. de inof. tes. sed quere la inof. tes. datur p. in bonis filij: sicut filio in bo nis p. ris. ergo idē in querela inofficiōse donatio nis. Si vero alienatio fuit facta titulo oneroso: ut ex cā venditiōis: tūc si est facta precio minori: tūc in eo q. vltra valet res q. fit precū est dona tio: vt. l. i. C. si quid in fra. pa. r. tūc idē q. pōt re uocari per querelā inofficiōse dona. Si hō ē alie natio facta in fraudē ita q. emptor participauit fraudē: nec ullo modo est dona. tūc descendit bus in bonis ascendituz dat reuocatoriā: vt. l. vlt. j. si qd in frau. pa. si eniz hoc cōcedit filio ar rogato multo magis naturali: vt. l. h. q. de p. i. i. euz emā. lib. nec est dicendū q. illa quarta debea tur: vt es alienū: q. illa quarta nō debet. in vita patris. sicut nec q. rta que debet filio naturali: ut. l. i. s. si ipuberi. s. de colla. bo. s. pater in bonis filij nō h. reuocatoriā. rō: q. ita nō debetur here ditas patri sicut filio. Hō ob. ista ratio: q. nō est vrgens rō: vt. l. ult. si qd in frau. pa. ita d. intelligi qd no. in. c. rainuti' ex de test. Ex. aliter in. l. i. C. si qd in fra. pa. Querō cū hodie liberti ha beant tanq. ingenui p. au. ut liberi de cetero. an sit sublat' ti. si qd in fra. pa. glo. dicit q. non.

Antonius. est ista ps cōsti tuta. Dicit glo. iij. vt in glo. r. cōstat ho die in au. nouissima. C. de inof. te. Querō ad hoc: vt cōpetat bo. poss. p. ri. an regratur aditio hereditatis. Rū. aut rescindit in totū r. requirit aditio. alias secus. dixi in. l. illud de 3 ta. C. Alti mo quero vt in glo.

De bo. pos. ex testō militis. Rica.

On dubium. Fili res r. pri uati existētes in acie belli pnt testari quo mō volūt taz in terra q. in mari. b. d. C. No. tex. ibi tū in p. cinctu r. c. qd facit ad id qd fuit anno tpe mortalitatis: qa maximū preliū fuit iter deum r. hoies: r. iō pp ta lia cēt bonuz puideri: vt ultime uoluntates etiā nō solēnter facte valerent: qm nec testes nec no tarij reperiri potuerunt.

De iure patronatus. Rica.

Patronorum. Accusat vt facere accusari r. man' i ferre sunt paria: ut. l. inimicitie. s. de his q. ut indi. Itē no. q. minus peccatū est in faciēdo q. in nō faciēdo.

Liberti omnes. Op. j. s. ope. li. l. medicus. Sol. ibi p. miserat operas. bic non.

Quis tutor. Op. q. nō potuit se ex cūsare: q. acceptauit legatū: vt. l. ex snia. s. de te. tu. So. nō potuit se excūsare de iure vt accepit le gatū ignorās onus legati. Itē op. de. l. ab admi nistratiōe. C. de le. So. ibi nō erat qd tutori im putaret: q. erat miles qui administrare nō pōt. C. Alti mo no. q. apud aliq. pōt eē ius patro natus: h. nō cum effectu.

Ura libertorum. Op. de. l. iij. j. de interdi. r. rele. glo. solu. sed dic q. ista sunt paria q. quedā sunt iura p. ronus que nō pnt in heredē extraneuz trāsi re r. illa ad fiscū nō transeūt. sed si trāseūt ad he redē extraneuz: tunc transeūt ad fiscum: ut. l. i. j. de bo. li. r. ita 3 glo. in. l. diui fratres. j. e. ri. Pre dicta vera: nisi in crē lese maie. vt. l. q. s. q. j. ad. l. iul. maie. vbi dānato p. re dānatur filius.

Digere. Not. q. masculinuz cōcipit femininum. Op. de. l. h. ita scriptuz. s. de leg. ij. vbi iuri de futuro nō pōt renunciari. so. ibi i repudia tiōe: hic i delicto quod tollit ius futurū: vt hic. r. l. quidā. s. hereditatē. de dona. r. l. q. sup. stite. de acq. here. Alij habēt 3 de. l. h. ita scriptisset. q. bec puiso in masculo porrigit ad feminam fa uore matrimonij: vt no. in spe. de dispu. r. alle. s. post bec. h. vbi vero masculinum.

Quāuis. No. q. l. gñaliter loquē restringit per rōnez: ut ibi lo cū hēat lex vbi est rō. 3 in. l. p. spexit. j. qui r. a qui bus. so. qnqz nisi per rōnem restringeret q. pu niref 3 mentē legis: r. tūc restringit: ut hic. r. l. ij. C. de nora. Quqz q. nō puniref. sed amitteret lucrū: r. tunc nō restringit nisi per aliā. l. vt in cō trario. Quqz nisi legis restrictio fiat: q. lucrare tur indebite: r. tūc restringit: ut. l. ut gradatuz. s. r. si lege. de mu. r. ho. r. hoc no. Ex. in. l. i. C. que sit lōga cōsue. r. ista sūt ar. ad multa no. ut pono in. l. omnes ppli. in materia de interpretatiōe i strictiua.

Lege iulia. No. legē remittere iu ramentuz sicut papa: vt. l. h. s. h. q. cau. r. l. h. in prin. j. ad mūi. Que ro qd si vouit castitatem uel nō 3 here matrimo niuz. Sol. ut no. in. c. i. r. ij. extra qui cleri. vel vo. Sed si hoc est verū qd hic dicit patronus nō iur

tpe pestis co raz duobus testib' q. illo tpe pp picu lum pauci te stes hēri pnt p h. ēt addu cebat. l. h. s. r. te. mi. r. istā l. r. gl. i. l. feri narios in. l. fol. C. de tes. mili. Itē ad ducebat: q. tps guerre r. pestis eqpa r. ank: vt no. i l. naturaliter p. doct. j. de vluca. r. in. c. ex trāmissa. de p. c. tu vi de in termis ag. i. l. p. hictū tur. s. codici li. de iure co dic. r. ad bar to. hic adde vñ veruz p. Ro. in. l. h. q. in graui. s. h. h. s. ad felle. r. vide r. in auc. fi. militer de te stamēto scō tpe pestis. C. ad. l. falci. C. De iure patronatus. Rubrica. s. i. Ura li: bertoz lese maie. ad de gl. r. bar. in. l. i. C. de bo. lib. h. C. s. Quā uis. vid. imo. l. i. cū tale. s. legato. de p. d. r. d. r. bar. r. imol. i. l. i. s. h. j. de vo na. an cessan te rōe cesset dispō. C. Interpre ta tōe restricta vide p. bart. in. l. i. s. nun ciatio. d. op. no. nū. r. i. l. h. p. stante. in p. simili quest to. fol. ma. sa li. in. l. i. C. d. nox. imo. i. l. s. v. s. d. vi ro. so. ma. et p. bart. i. l. h. s. in p. putatiōe. C. de iure deli. h. C. s. lege iu lia. h. c. s. al le. bal. i. l. ij. in fi. C. de in dict. vidui.

c **U**m im-
pune of-
fendi. Not.
idē dicit bal.
l. l. figo i suo
C. d. inof. te.
idē videt te-
nere bar. j. e.
in. l. si libet?
z facit quod
no. in. l. i. cri-
minali. de iu-
ris. om. iu. ad-
uerte tñ quia
bar. z ang. z
pau. de cast.
in. l. qñis. d.
in ius vo. vi-
dent tenere
pñuz. die q
ipñ loquunt
qñ pena erat
comissa sed
bar. h. loqur
qñ nō erat cō-
missa. z vide
bar. in. l. qui
ea mente de
fur. dñ op. d.
l. papi. s. me-
misse. d. in
offi. test.

b **o** **L**iber-
tus. quā
do alienatio
facta in frau-
dē sit ipō iu-
re nulla add
bal. in. l. hac
edictali. s. oī
. C. de secun.
nupti. z ibi
quō cogno-
scatur qñ sit
i fraudē hoīs
z vid qd no.
bal. in. l. i. in
i. oppo. C. si
quid in frau-
patro.

c **d** **I**ui. no.
cet filio
idē in crimi-
ne heredis in
c. statutu. de
hereticis. in
vi.

d **C**ō priue-
tur. filii non
puaē scudo
ppter deli-
ctū patris. d.
hoc latissime
p bart. in. l.
cū q. j. d. iter
dic. z releg.
Quid econ-
tra. vide qd
dixi p bar. i.
l. cū filii. de
ver. ob. z de
hoc vid latif-
sime bal. i. c.
s. i. d. succe-
seu. z in. d. c.
i. si vasal. su-
se. pri. z vi-
de glo. sing.
s. j. Dy. ibi in
l. qñis. s. vl-
d. preca. bal.
in. c. i. s. in-
super. alias ē
. c. insup. de
pbi. seu. alic.
p sede. z qd
dixi in. l. sta-
tu. s. cor. l.
de iure fil.

eidit in penā cum nō tenuit iuramentum. arg. l. nō putavit. s. nō queuis. s. de sta. z. l. cōtinuus. s. pe. de ver. ob. Sol. qñqz id ex quo qd debet i cedere in penā nō pōt de iure fieri: z tunc sufficit de facto fieri: vt hic. alias si pōt de iure fieri non sufficit de facto fieri. de hoc per doc. in. l. i. C. de sepul. vio. z dixi plene in. d. s. pe. in. l. cōtinuus. j. de ver. obli.

Illi hereditas. Not. q iura liber-
torū liberi nō habent: ut liberi. Et idem
est in emphi. ut. l. ut iurifurandi. s. si liberi. j. de
ope. li. quod no.

Ex. l. sequenti.
CState statuto q declinās iurisdicōez iudicis
possit ipune offendi: si quis declinatoriaz oppo-
nat z nō prosequatur.

Um. s. i. No. q qd dicit accusasse.
COp. q qui delulit nō videt
accusasse. j. de bo. li. gl. dicit q nō ex snia
sed ispecta serie verborū videt accusasse. Hoc si
plz: qz verba dicit accusasset hoc est pteritus pfe-
ctū z plusquāperfectū subiūctiuī mōi. z iō regri-
tur q sit pfecta accusatio. z iō fm rigore dñborū
nō pcedit glo. Eū dico z forte nō male: ille qui
accusauit z accusatiōē psequit quoridie instan-
do: nisi petat abolitiōē pte pñte pōt dici accu-
sasse. sed si desistat nihil in eo dicēdo: z tūc tacen-
do nō dī accusasse: nisi vsqz ad sniam ster: vt. d.
. s. accusasse qd facit ad. q. v. z cū dicit statutu q si
qs declinasse inueniatur iurisdicōez iudicis q
possit ipune offendi. quidā opposuit ecce. decli-
natoriā: demū sup illa nō fuit pñunciatū dixi q
nō pōt ipune offendi: vt. d. s. accusasse. z. l. i. ser-
uitutem. s. petijse. de bo. lib.

Aius. COp. in auē. vt lice. ma. z
aui. s. ad hec. Solu. ut ibi
no. Ista. l. inducī per Dy. q si vasallus
partē vnus ex dñis emat vel sit heres institutus
vtrū adhuc sit vasallus. Et dicit q sic: vt. l. cuz ex
oīone. s. de excu. tu. Sed dy. dicit veruz: si istud
ius nō poterat vēdi vel ad heredes trāsmitti. at
eēt dubitabile. z iō cogitetis: qz nō potui videre.

Iurauero. Facit ad. c. qz
uis. de pac. lib.
vj. z ad. c. cū cōtingat extra de iureiu. vbi
sitr iurat nō venire ad hereditatē pñs z ad eius
successiōē vel si reuocare vēditiōē rei dotalis:
ut in. c. l. de iureiu. qz dico q dñij translatio vel
pactum vel iuramentū valeat. hoc nullo iure ca-
uetur ex quo multe cōclusiōes sequūtur. de quo
dixi in. l. seius z augerius. s. ad. l. fal. z in. l. q sup
sti. de acq. hf. z dicā pleni in. ff. nouo. deo dāte.

Ui contra. COp. de. l. ado-
priuū. s. de in ius
vo. glo. sol. z bene. dicā pleni in. l. diui
fratres. j. e.

Ex. l. sequenti.
CAn durius agat cū. l. q cum homine.

Libertus. Singularis est
multi. z hoc itē
dit: alienatio facta in fraudē legis ipso iu-
re nō valet. facta aut in fraudē hoīs vs: s; per re-
uocatoriā rescindit. h. d. Eidebitis hic sup quo
fundata est. l. ista: qz sup his regul. z. l. diui adri.
quod s. l. fit nō vs: ut. l. fraus. s. de legi. z. c. fi. ex
de reg. iur. Scōa est per ti. j. si qd in frau. patro.
COp. de. l. celsus. s. de arbitris. vbi duri agif
cū hoie q cū. l. Sol. ibi de hoie iuris ministro. s;
nō plz: qz arbiter nō est minister iuris: nec oritur
actio ex eius duritia: z repio q duri agitur cum

hoie legū ministro q cū lege: ut. l. ampli nō pe-
ti. j. rem ra. ha. vbi verbū peti platū ab hoie itel-
ligif p lit. ptes. sed a lege p sniaz: vt. l. q in seruitu-
tem. s. petijse. j. de bo. li. So. quedā est pena re-
spiciēs actū: qz agūt ministri z duri agif cū lege
qz ius h; magis pñtes annullādi qd hō. quedā ē
pena extrinseca: z tūc miti agif cū lege. d. s. pe-
tijse. dixi in. d. l. amplius. Et no. l. istaz ad multa
qz vtilis lex est.

Si quis. Notabilissimus. s. est. z rō ē
qz qñ per primā alienatiōē
factus est minor cētenario. in scōa s; ob. qz i pñ-
ci. legis erat facta iualida per istā. l. z. l. ticia. s. i
perator. s. de le. ij. z. l. i. de inoffi. don. determinat
etiā glo. z distinguit qñ facit plures donatiōes
vtrū oēs reuocet vel vltimā vel quō: ut patet in
glo predictarum legum.

Ex. l. sequenti.
C filius an feudo priuef pp delictum patris.

Iui. Delictū aui vel pñs non nocet
nepoti vel filio in iure libertoz
h. d. CNot. in hac. l. qz l;perator pluri-
es iudicauerit vnū: si tñ surgit postea pñuz rece-
dat a suo pñlio. CItē no. p eo qd ponit in snia
adhibito pñlio prudentū z. Tertio no. qd dixi
in casu. COp. q delictū pñs noceat filio: vt. l. q
ritur. j. de bo. li. Glo. hui timore distinguit mul-
tum bene. vide glo. que icipit vt euidēter z ipsaz
signa vnū tñ addatis: vt qd dicit q delictū pñs
nō nocet filio post mortē pñs intellige: nisi i crie-
lese mate. vbi delictū patris nocet filio in iure li-
bertoz z fm distinctiōē quā dedi. s. e. l. iura.
Itē hec lex inducī ad. q. qz filius nō priuef fe-
udo pp delictū pñs. de hoc hētis p glo. in. l. emā-
cipatuz in fi. s. de sena. z p Dy. in. c. nō dz aliquif
de reg. iur. lib. vj. de quo dic pleniuz. x. col. q fuit
cā pri. bene amit. s. deniqz. z in ti. fi. de feu. fuerit
cōtro. c. fi. uasallus. z in ti. fi. vasal. feu. pri. cui de-
se. de. c. i.

Ex. l. sequenti.
CPatri vel pñono: an filii vel liberti iure insti-
tutionis relinquere debeat.

Iue excluditur. Hic
casus z menti tenendus. CQuero
vtrum quod hic dicitur sit correctum per iura
hodierna q vident velle q habeat iure institu-
tionis in auē. vt cū de ap. cog. s. aliud. Dicit gl.
q nō in patrono: licet in filio sic. ita dicit gl. quā
no. An autē in filio sit correctuz. Dic: vt notant
doc. C. d. inoffi. tes. auē. nouissima. Sed aduerte
ponendo casuz hic: prout dicit text. nō eēt corre-
ctuz nec in pñono nec in filio: qz hic fuit institut
pñonus in certa portiōe z fuit legatū seruo. quo
casu nō esset correctuz in filio: qz si filius aliquid
hēret iure instōnis: z eēt aliquid sibi a seruo lega-
tum pputaref in quartā. sufficit eniz q aliquid ha-
beat iure institutiōis. t; ergo gl. ista q pñono nō
est necesse relinquere iure institutiōis. Sed quid
in patre an filius debeat ei iure institutiōis relin-
quere. Dñs Ja. de bel. determinauit q sic: qz ea-
dem est rō. Cōtrariuz credo: qz in patre nō repe-
ritur correctuz. z iura nō corrigunt ex idēitate
rōnis: nisi quaten⁹ sit lege expressū. vt. l. precipi-
mus in fin. C. de ap. vbi tex. hoc dicit expresse.
Preterea pñ z pñonus equiparant: nisi in casu
bus: vt no. s. ti. ij. l. i. circa prin. s; in patrono nō
est correctuz: vt hic. ergo nec in patre q ei egpara-
tur cum in hoc nō reperitur diuersitas.

Ex duobus. Hic est no. z singula-
ris casus. illi ergo qui

e **o** **I**ue. s.
excludi-
tur. nō repe-
ritur. idēz t; z
bal. in. l. oio
. C. de inoffi-
te. i. v. venio
ad. q. vbi de
hoc dō bar-
to. facit mē-
tionem vide
bal. i. l. i. C. d.
p ta. lib. z in
auē. ex cā. v.
ij. op. C. de
lib. pte. z agi-
i. l. nā z si pa-
rētib⁹. de in-
offi. test. vbi
allegat casuz
in. s. aliud q
qz capituluz
in v. s; si hec
obseruata si
fuerit i auē.
vt cū de ap-
pel. cogno. z
s; bar. etiā t; z
bal. in. l. i. C.
de s; ta. libe-
cui⁹ opi. vid
tur verior z
p imo. i repe-
ti. l. i. s. si ex
fundo de he-
re. insti. z ad
bart. h. adde
bal. in. pñ. im-
cipiē. In xpi
noie amē. su-
per prio pu-
cto facit du-
bitationem.
ADDE bal-
pñ. lxxi. i. ci-
piēte vras ē
. i. lib. z. cal-
pñ. v. de tes.

XIII

C De obse. a liberto patro. p. r. u.

e Et ille pcedet No. de duo b' doctorib' eodē tpe factis qd pcedit. r vide bar. i. l. i. j. d albo scrib. r not. in. l. i. in prin. de p. lib. li. x. que Ang. allegat qd pri' licentiat' r ex magno intervallo doctorat' pferat non solum licentiat' s' r doctorat' in illo intervallo. qd no. qd fuit de facto s' Bal. in aut. habita i. vij. col. C. ne si pro pa. dicit qd licentiat' habeatur p scholari. qd si vn' doctor e iuris canonici alius civilis vid' p 10. an. in. c. clerici. de iudic. qd si sacre pagine. vide in. c. ea te. d. etate r qualitate. r adde qd no. bal. in. l. ne. mini de aduo. diuer. iudi. r an licentiat' veniat appel. doct. habetur per bal. in. l. i. in pe. col. lo. ma. tri. r in. l. pe. s. d. tes. milit. ad hoc adde no. p bar. i. l. ij. s. prius. d. vulg. r pu. r qd si est doctor vtriusq. qz iuris an pferat simpli. ci doctori. vi de p baldum i simili qd sic in. l. sed r milites in pn. s. de execu. tu. qd si filius e doctor. p non quis pferatur. vide no. per simo. d. burfiano i pbenio cle. mentinaruz. ADDE ple ne sely. in. c. pmo de ma. io. r obe. r ro. consilio. cccxxij. vbi an licentiat' debeat pcedere scdo doctoratu post r qn theolo.

bz portionē debitā iure institutionis nō accrescit portio eius qui venit per contra ta. sec' si ambo venirent p cōtra ta. qz veniūt eodē iure. Secundo no. qd ille qui petit supplementū pinde habetur: ac si peteret per contra tab. vt hic.

Ex l. sequenti.

C An iudex appellatōis possit pnuñciare sniaz nullā: r an possim petere sniaz pnuñciari nullāz r si aliqua est peto pnuñciari r eā rescindi tanq' iniustā. Et an si peto restōnem in integrū iudex possit pnuñciari de nullitate. Et an si peto principaliter sniaz pnuñciari nullā: iudex possit pronuñciare de iniquitate.

c Armelia. Iudex appellatio nis pōt p parte sē-

tentiā pfirmare p pte nullā pnuñciare. h. d. in snia. habetis. s. fa. ber. l. quidā. Op. gl. pter. s. fa. ber. l. in hoc iudicio. Dicit glo. hoc iō quia diuersa sunt capitula. C. Not. ex hac. l. qz iudex appellatōis pōt pnuñciare sniam nullā: vt. l. quedam mulier. s. fami. ber. Ex quo apparet qd glo. que ē in. l. i. C. qn puo. nō est ne. nō dicit verū. Dicit enī qd si appellas a snia nulla iudex nō debet pronuñciare sniam iniustā imo d' pronuñciare nullā vt hic. qd dicit. vt. l. si exp'ssim. j. de ap. C. Itē no. qd possum petere sniam pnuñciari nullā r si aliqua est peto pnuñciari r eā rescindi tāq' iniustā: vt h' pro hoc in. l. i. C. qn puo. nō est ne. r est casus in. c. cōstitutus extra de i integ. rest. vbi possum petere cōtractū pnuñciari nullum r si ali quis est possuz petere rescindi per resti. in integ. C. Sed quero qd si peto simpliciter resti. i iteg. an iudex pōt pronuñciare de nullitate sicut in cā appellatōis. Ad partē affirmatiuā facit. s. d. mi no. l. verū. s. ex facto. C. Itē quero qd si aliquis petit principaliter sniam pnuñciari nullā an iudex possit pronuñciare de iniquitate snie. De istis questionibus tractat per Anno. extra de offi. de le. c. cū cōtingat. in glo. ma. pposui h' ano dicere in. l. i. j. que sen. sine ap. rescin. dicā alibi.

C De obseqis a libertis p rono pstandis. Rub.

Liam militis.

e principiu ides nos habem' in. l. i. C. de p. su. li. xij. qd ille qd ē antiquior pcedit modo sunt duo doctores eodez tpe facti. Lerte erit d'ia in etate r alijs cōditio nibus r ille pcedet' vt hic ibi inter collibertos.

p Procuratorē.

Quero quomō pōt accusare ingratus p procuratores nōne hec est cā capitalis: vt. l. edicto. s. rei. s. de bo. pos. cū suis simi. ergo nō admittit procura tor: vt. l. pe. s. ad crimē. de pu. iudi. Dicit gl. dic vt. l. sed hec. s. i. s. de procu. vbi idem tex. Rū. nō sufficit qd sit cā reductōis in seruitutē nisi sit intentata criminaliter. s. ad vindictā publicāz. s. h' fuit intentata civiliter vt hic. r. l. sed hec. s. i. idē r in adulterio si agatur ad thori sepationez. ista dicitur civilis cā: vt in. c. tue extra de procu. tñ in hoc licet sit civilis: quia delictū versatur debent poni oia limitate vt sit certū sicut in accusatōne criminali: vt. l. libellorū. s. si. de accu. facit. l. pre tor edixit. s. i. de iniur. r. l. itaqz. de dolo. r tex. in. d. c. tue. extra de procura.

C De operis libertorum. Rubrica. li. xiii.

I quis operas.

Dicitur hic qd transit ad filios stipulatio oparum. qro qualiter transibit Rūdeo post mortē patris ad

mittitur successio: vt hic nō eo viuo: vt. l. vt iuris iu. s. si liberi. j. e. ideo dic: vt. C. de ope. li. l. liberti liberteqz.

f Abriles.

Hos scitis qd gl. cōi ter accipit fabriles p certis sicut etiam no. gl. in. l. si nō for tem. s. libertus. de p. di. inde. Ja. de are. intelligit aliter r forte nō peius qd gl. qd refert. L. C. de ope. li. l. liberti liberteqz.

Ex l. sequenti.

C Si decretū statim iterponat post emācipatio nē an pinde sit ac si esset decretum interposituz in ipsa emancipatione.

Iurisiurandi. Ista ē

vos habuistis. s. e. l. ij. qd pretor dat iudicium oparuz in libertaz. mō hic d' qualiter obligatur r in hoc pncipio regitur qd sit libertus. r cā libertatis iuret ad hoc vt obligetur iureiurādo. q. d. qd ingenu' nō obligaret iureiurādo r ē verū: vt. l. si qd p eo. in prin. de fideiuf. nec seru' obligabitur iurādo: vt hic in ver. iurare. r glo. h' dicit. Lōtra. s. de iureiurādo p totū. r. C. si aduer. v'edi. in aut. sacramēta: vbi ex iuramēto qui libet obligat. So. qnqz iururādū prestatur super pterito ad lit. decisiōne r tūc dabitur actio r obligatio: vt. s. de iureiurādo p totū. quoddaz iuramētū interponit ad cōfirmationem ptract' vt in aut. sacramēta puberū. C. si aduer. vendi. quoddā est iuramētū qd interponitur mere ad introducēdā obligationē. vt si iurē me tibi datu rū cētū vel aliqd facturum tūc nō introducitur obligatiōne nisi in liberto: vt hic r. l. si qd p eo. j. d' fideiuf. r. l. vlt. j. de li. ca. in tantuz qd inno. tenet etiā qd de iure canonico nō erit actio vel obligatio. ita no. extra de isti. c. cū venisset. r extra de iureiur. c. quinquālis. l. j. quidā alij dicant contra. C. Item. op. dicitur hic qd debet iurare cā libertatis. contra. j. in ver. plane. So. quidam dicunt qd p mūm dictū huius. l. corrigitur. alij dicūt melius qd cā libertatis sit cā remota licet nō sit proxima. r cū dico de proxima cā intelligit nō multū remota vt habuistis in. l. vxori. s. d. au. r ar. le. Itē dicit hic qd iurare debet ante manumissionē vel post statim. s. qd si iurauit ante manumissionē: sed secuta est statim manumissio. Glo. dicit qd idē qd tene menti bene ad. q. pater donauit filio vos scitis qd donatio inter patrem r filiu in potestate nō valet. sed si est emācipatus sic. Qui dam emācipauit filiu r dedit ei aliqd r post hoc iudex decretū interposuit. opponebat qd emācipatio nō valuit cū fuerit facta ante decretum interpositū. Ego dixi d'riū p hac glo. C. Ultimo quero an in dubio presumit iurari causa libertatis. gl. qd sic qn incōtinenti. facit. l. queritur. s. i. bonis de priui. credi. qd tene mēti ad multa. nō dico plus nunc

Ex. s. sequenti.

C An filius possit repudiare hereditatē pnam r retinere emphiteosiz: ibi. Quero. Et an cū qd accepit emphiteosiz p se suisqz filiis legitis masculis r feminis pariter admittatur: ibi. Quidā. Et an stāte predicta cōcessiōe: si p filiu beredez vniuersalē instituit feminā in re certa nihilomin' ad emphiteosiz piter admitti debeat: ibi. Secūduz. Et an cū p facit legatū filie transcendēs legitimā cum hoc qd de bonis suis plus petere nō possit: an hoc nō obstāte possit dotem maternāz petere vide in fi.

Si liberi. No. illū s. parui aut refert no. qd per patrem pōt que

gus pferat canonice in bñcialibus.

C De opis libertoz. ru. b i vtriusq' rādi. qd bet obligat Ex iuramēto: qd libet pōt obligari ad de bar. in. l. iusturan. qd ex conuenti. s. d' iureiur. C. Nos scitis. facit qd no. bar. in. l. vniuersa. C. de p. i. imp. offer. r in. l. si ita qd. s. ca. l. de v. ob. r qd no. in. l. ij. C. qd me cā. r in. l. pe. C. de condi. ob tur. cau. Et istud facit ad q. de teste di cete qd fuit factū tēpore guerre. po stea repit qd fuit factum sup an guer ram qd nihilomin' dicit s' tpe guer re r ita dice bat bald. e imol. per illū tex. i. l. diuor tio. in prin. so. ma. r vbi qd no. bar. i. l. i. j. de sol. v. qro quali ter itelligat in re p'ri. rē. Dicitū bal. in. l. ped' i pn. j. de incen. tui. nau. itez ad illud vide qd dixi in. i. char. lect. ff. ve. nō cōme moro. ADDE que posui in. l. vi uortio.